EVRIPIDIS
TRAGOEDIAE

AD

OPTIMORVM LIBRORVM FIDEM

RECENSVIT

ET

BREVIBVS NOTIS INSTRVXIT

AVGVSTVS SEIDLER.

VOL. III.

IPHIGENIA IN TAVRIS.

LIPSIAE

APVD GERHARDVM FLEISCHERVM IVN.

MDCCCXIII.

EVRIPIDIS
IPHIGENIA
IN TAVRIS

AD
OPTIMORVM LIBRORVM FIDEM
RECENSVIT
ET
BREVIBVS NOTIS INSTRVXIT
AUGVSTVS SEIDLER.

LIPSIAE
APVD GERHARDVM FLEISCHERVM IVN.
MDCCCXIII.

PRAEFATIO.

Contulit ad hanc fabulam Musgravius duo Codices Mss. Bibliothecae Parisiensis et librum impressum eiusdem Bibliothecae varias Msti cuiusdam lectiones exhibentem. Codicum illorum alterum, qui in Catalogo Bibliothecae numerum praefert 2887, littera E, alterum, cuius numerus est 2888, littera G signavit, libri vero impressi excerpta nunc nominat lib. P. nunc Excerpta Puteana. Has trium librorum collationes, prius-

quam ipse Euripidis editionem curaret, communicavit cum Marklando, a quo utraque Iphigenia seorsum edita est Londini, anno MDCCLXXI. Hic quoniam diversis usus est signis, ne, quod factum nonnunquam video, libri amplius confundantur, monendum est, eosdem esse Musgravii Mstum E et Marklandi Codicem A, Musgravii Mstum G et Marklandi Codicem B, Musgravii denique Lib. P. et Marklandi Codicem C. Multo autem Musgravio diligentius varias horum librorum lectiones exsignavit Marklandus, cui ad manum fuit etiam collatio Codicis cuiusdam Oxoniensis, quem ipso hoc nomine insignivit. Equidem etiam ad hanc fabulam praeter alias vetustas editiones diligen-

ter excussi editionem Aldinam, unde quem fructum ceperim, multi loci demonstrabunt. Absoluta autem et huius fabulae et Electrae editio aliquanto prius fuisset, nisi bellici tumultus, ut tot aliis institutis, ita et huic instituto offecissent.

Quum hactenus scripsissem, totusque liber praeter ipsas ultimas paginas iam impressus esset, satis opportune, quamquam, quod iisdem temporum turbis tribuendum est, tardius, quam vellem, Monachio accepi fasciculum variarum lectionum in hanc aliasque Euripidis fabulas, quas lectiones de margine editionis Aldinae, qua Petrus Victorius quondam usus est, Thierschio meo intercedente, doctus idemque humanis-

simus iuvenis Fr. Goellerus in meam gratiam diligentissime descripsit. Contulit enim Victorius, ut primo adspectu apparet, plures Codices Mss., repertamque ibi lectionis varietatem ad exempli illius marginem manu sua adposuit. Ad nostram quidem fabulam egregios illum codices habuisse, inde patet, quod, quidquid boni e Codicibus suis Britanni et maxime Musgravius enotarunt, idem tantum non ubique hic repraesentatum videmus. Unde, nisi insignes aliquot discrepantias animadverterem, quaedam etiam plane nova, profecto suspicarer, nihil praeter eosdem libros, quos postea Musgravius usurpavit, Victorio ad manum fuisse. Omnium autem frequentissime Victo-

rianae lectiones conspirant cum Musgravii libro P. Verum, ut dictum est, habent non solum Victorii lectiones hic illic, idque tum quoque, ubi cum Musgravii libris consentire videntur, nonnihil diversitatis, sed continent quoque bona quaedam prorsus adhuc incognita. Quo magis lectores hortari licet, ne hasce lectiones Victorianas, quas, addita, ubi res ferebat, brevi notatione, hic subiunximus, praeterire velint. Ad Argumentum quidem Victorius has variantes adscripsit:

P. 3. l. 1. ἐλθὼν deest.

L. 2. παραγενόμενος pro παρακινηθεὶς.

P. 4. l. 1. ἐγχωρίων pro ἐντοπίων.

Ad ipsam Fabulam has:

V. 14. Ἑλένη μετελθεῖν.

V. 50. ἴσος ἐλείφθη pro μόνος δ' ἐλείφθη. Memorabilis variatio, in qua vereor ne lateat lectio genuina. Dedisse enim poetam puto οἶος δ' ἐλείφθη στῦλος. Vocem οἶος librarius male legerat, ut saepe isti homines ἴσος et οἶος, permutarunt, teste Bastio ad Gregor. Cor. p. 345. Μόνος autem explicatoris est. Οἶος pro μόνος pariter in trimetro iambico reperies apud Nostrum Heracl. v. 743.

V. 52. καθεῖναι, φθέγμα.

V. 86. Ἄρτεμις σὺ σύγγονος.

V. 94. εἰς γῆν, ἄξεινον.

V. 110. ὄμμα σκοτεινῆς. „Hanc lectionem tamen magis pro glossa quam pro variante habeo, quam et metrum respuit. In multis enim locis huius libri, a Victorio notis marginalibus exornati, non liquet, verbum aliquod glossae an lectionis in Ms. inventae loco adscriptum sit. Post σκοτεινῆς sequuntur verba: Ὁμηρ.

νύχθ' ὑπὸ λυγαίην. Hinc mihi excerptio harum lectionum non semel sed iterum terque erat retractanda, quo rectius ubique excerpenda discernerem." Goeller.

111. τολμητέον τὸ ξεστόν.

117. ἀροῦμεν πάλιν.

131. Ἑλλάδος τᾶς εὐίππου. Illud τᾶς fortasse valet γᾶς. Nam si scribas γᾶς Ἑλλάδος, priore voce ad antecedentem versum retracta, in antistropha lectio οἶαν retineri poterit.

155. ἴσως· ᾧ τάσδε. „Aldus enim ὦ τάσδε." Goeller.

173. δέσποινά γ' ἐξαυδάσω.

174. θρήνοισι μοῦσαν.

182. πταναῖς ἀλλάξας. Hoc vulgato πτανοῖς videtur praeferendum. Noster Hel. v. 1503. ὦ πταναὶ δολιχαύχενες. cf. Hippol. 734. Suppl. 620.

199. πρωτόγονον θάλος. „θάλος notatum ut lectionis varietas, at idem in

Aldina expressum; pro θαλάμῳ ai θαλάμοι." Goeller.

V. 200. πατρώᾳ λόβᾳ.

V. 204. ψαμάτων Αὐλ.

V. 206. ἴσως τᾶς. „Coniectura. A enim τάς." Goeller.

V. 216. „Ad hunc versum adscriptum variantis signo στεναζόντων, ἀναβωὀντι Goeller.

V. 226. „Ad βουφόρβὸς adscriptum eodem signo βοῦς τρέφων. Mox σημ νων τι σοι νέον." Goeller.

V. 230. κυανέαν Συμπληγάδα.

V. 250. βοῦς ὑλοφορβοὺς.

V. 262. κοιλωπὸς ἀγμός.

V. 270. κἂν τῷδε πέτραν.

V. 280. οἴμοι κτεἰνει με.

V. 284. θανούμενοι (sic). Egregiam h lectionem θαμβούμενοι, quae unice ne convenit, doleo, quod non licuit loco

(μβ is printed above θανούμενοι)

reponere. Statim post enim isti homines haudquaquam ita se gerunt, ut qui paulo ante se *morituros* senserint. *Ὡς θαμβούμενοι* verte: *ut qui attoniti eramus*, *ut qui stupebamus*. Stupore enim profecto eos implere debebat spectaculi novitas et atrocitas.

V. 289. *πέλαγος ἐξανθεῖν ἁλὸς*.

V. 301. *εὐπήνους ὑφὰς*.

οι

V. 307. *ἀνίεμεν πέτρους*. Etiam hic anteposuissem lectionem suprascriptam *πέτροις*. Andromach. v. 1129. *ἔβαλλον ἐκ χειρῶν πέτροις*.

V. 316. *αὖτις τὸ νῦν ὑπεῖκον*.

V. 318. *ἐὐτύχει βαλών*.

V. 324. *σφάγι᾽ ἔπεμπέ σοι*. „Eodem versu ineunte *τε χερνίβας τε*.“ Goeller. In hoc quid lateat, non perspicio.

V. 335. *εἰς τὸν ὁμόφυλον*. Praestat nostra lectio *θοὐμόφυλον*.

V. 338. δοκοῦσαν Ὀρέστην. Voluit, opinor, librarius δοκοῦσαι.

V. 350. τοῦδ' οὐκ ἀμνημονῶ.

V. 359. ἐν ἁρμάτων ὄχοις omisso δ'. Particula tamen vix potest abesse.

V. 363. κασιγνήτῃ στόμα. Suprascriptam (ῳ) lectionem κασιγνήτῳ non multum abest, quin pro genuina habeam.

V. 379. τὸ φαῦλον.

V. 382. ἦν οἶστρος.

V. 385. Εὐρώπας διαμείψας.

V. 399. ἐλπὶς γένετ' ἐπί. „Hoc minus accurate indicari potuit, quia extremus margo, cui hoc adscriptum est, abscissus est, ita ut fortasse prima littera evanuerit." Goeller. Sed tum nihil esset variationis.

V. 404. κοιναὶ δόξαι. (ε)

V. 421. ἀκτὰν Ἀχιλλῆος. „Pertinens ad hanc vocem scholium adscribam: Στεφ.

Ἀχίλλειος δρόμος νῆσος κατὰ τὴν Ταυρικήν ἐστι καὶ νῆσος Ἀχιλλεία. Hoc specimini sit, plurima scholia, huic similia, non digna esse, quibus, quum atramento perquam flavescente et obscurissime scripta sint, oculi intendantur." GOELLER.

V. 438. δόμοις, πόλει τε πατρῴᾳ. Δόμοις haud dubie praestat. Οἴκοις reposuit aliquis, qui, quum in stropha utramque syllabam longam invenisset, metro timeret.

V. 446. ἀγγελίας ψευδεῖς ἔλακεν.

V. 452. ὡς καλῶς ἔχῃ.

V. 458. γεγῶσα τυγχάνει.

V. 460. τίς οἶδ', ὅτῳ.

V. 471. οὐχ ὅστις ᾔδην. Quae lectio ob consensum librorum fortasse praeferenda erat.

V. 472. γρ. ἄνελπις.

V. 479. εἴ τι δή.

V. 483. ἐσμὲν δ' οὐ.

V. 488. τί δὲ φθονεῖς τοῦτ'.

V. 494. ὦ ξέν' εἶ κεῖθεν.

V. 537. δεινῶς γὰρ ἐκ γυναικὸς.

V. 538. θανὼν.

V. 541. οὐκ ἔστι παῖς νιν.

V. 557. Hic versus πολὺς ταραγμὸς in Msto deest.

V. 558. λυπεῖται μόνον.

V. 562. ἆρ' εἰσὶν.

V. 564. σπουδοῖς, suprascripto αῖς. Noli praetervidere, lectionem σπουδοῖς ad receptam Musgravii coniecturam proxime accedere.

V. 566. ἀρεσκόντως ἔχει.

V. 576. οὔτε δυσγενὴς.

V. 577. Μυκήνας οἶσθα.

V. 586. οὐκοῦν δίκαιον. Bene, modo distractis vocibus scribatur οὐκ οὖν.

V. 588. ἀλλ' ὧς γενέσθω.

V. 592. αὐτὸς σέσωται.

V. 595. φίλοις τ' ὀρθὸς, superscripto ὀρθῶς.

V. 618. „Hunc versum ξανθῷ τ' ἐλαίῳ etiam Victorius ex Msto suo exemplo addidit.“ Goeller.

V. 620. εἰς πῦρ ἐμβαλὼν σέθεν.

V. 638. ἔτι γὰρ ἀμφίλογα. Videmus igitur etiam hanc lectionem ex Msto confirmatam.

Ibid. δίδυμα μέμηνε, superscripto tamen μέμονε.

V. 651. ταῦτα δὲ φθάσας λέγεις.

V. 655. ἄμεινον ἂν μάθης. (superscripto οι)

V. 662. „Vox νοσοῦσι deest, (nisi me fallit hoc signum ∴ νοσοῦσι: ad marginem ∴).“ Goeller.

V. 665. „E vocibus δι' αἰσχύνης item δι' omissum. Sic enim notatum reperitur ∴δι, ad marg. ∴..“ Goeller.

V. 674. πρὸς θεῶν λήσειν, superscripto λήγειν.

**

V. 689. καὶ δόμους ὁρῶν πατρός.

V. 692. ὦ πόλλ' ἐνεγκών.

V. 701. οὐ διέφθορέν μέ πω.

V. 702. ἕστηκας φόνου.

V. 712. ὅταν τε πρὸς.

V. 715. ὁ τήνδε μέλλων.

V. 724. ναὶ deest.

V. 726. „Ms. totum hunc versum Iphig
iubet esse, versum autem 729. τίν
ἐπόμνυς etc. Aldus Oresti, Pyladi
assignat.“ Goeller.

V. 739. σῶμα δ' ἐκσώσω μόνον.

V. 751. παιδὶ τῷ 'Γαμέμνονις.

V. 758. ξενοφόνους τιμὰς ἔχω.

V. 768. εἰς τήνδε δ' ὤκησ' αἶαν.

V. 771. κάλλιστα δ' ὁμόσασ' οὐ πολὺ (ας written above)

V. 777. σύγγον' ἐκπεπληγμένος.

V. 793. πρῶτον 'Ηλέκτρᾳ τάδε. (ας written above)

V. 794. ἴσως· οἶδας. „Coniectura.“ G
ler.

V. 815. ἔλιπον ἀγκάλαις: σις „i. e. σι ad sequentem versum pertinet." GOELLER.

V. 818. ψυχᾷ, τί φῶ;

V. 835. εἰς κλισίαν λέκτρων.

V. 856. αἵματι σῷ πελάσαι.

V. 882. οὐδέν μ' ἐπίσχῃ, et proxime ἀποστήσει λόγου.

V. 883. πρῶτον πυθέσθαι. Confirmat hoc meam de Musgravii Mstorum lectione suspicionem.

V. 888. ὁμογενὴς ἐμός.

V. 900. „In margine, ait Victor., ἤπου | οὔπω." GOELLER.

V. 917. ἐλθόντα δ' ἐκεῖσε, superscripto ἐλθών.

V. 920. ἐν ταυτῷ τέγει.

V. 921. σιγῇ δ' ἐτεκτήναντ'.

V. 923. εἰς δ' ἄγγος.

V. 930. χορῆες ἄγγος.

V. 933. ἤπερ ἦν Ἐριννύων. Aldus enim ἤπερ.

V. 689. *καὶ δόμους ὁ ρ ῶ ν πάτρός.*

V. 692. *ὦ πόλλ' ἐνεγκὼν.*

V. 701. *οὐ δ ι έ φ θ ο ρ έ ν μέ πω.*

V. 702. *ἕ σ τ η κ α ς φόνου.*

V. 712. *ὅταν τ ε πρὸς.*

V. 715. *ὁ τ ή ν δ ε μέλλων.*

V. 724. *ν α ὶ* deest.

V. 726. „Ms. totum hunc versum Iphigeniae iubet esse, versum autem 729. *τίν' οὖν ἐπόμνυς* etc. Aldus Oresti, Pyladi Ms. assignat." Goeller.

V. 739. *σῶμα δ' ἐ κ σ ώ σ ω μόνον.*

V. 751. *παιδὶ τ ῷ 'Γ α μ έ μ ν ο ν ι ς.*

V. 758. *ξ ε ν ο φ ό ν ο υ ς τιμὰς ἔχω.*

V. 768. *εἰς τήνδε δ' ὤ κ η σ' αἶαν.*

V. 771. *κάλλιστα δ' ὀ μ ό σ α σ' οὐ πολὺν.* (ας written above)

V. 777. *σύγγον' ἐ κ π ε π λ η γ μ έ ν ο ς.*

V. 793. *πρῶτον 'Η λ έ κ τ ρ ᾳ τάδε.* (ας written above)

V. 794. *ἴσως· οἶ δ α ς.* „Coniectura." Goeller.

V. 815. ἔλιπον ἀγκάλαι: σις „i. e. σι ad sequentem versum pertinet." Goeller.

V. 818. ψυχᾷ, τί φῶ;

V. 835. εἰς κλισίαν λέκτρων.

V. 856. αἵματι σῷ πελάσαι.

V. 882. οὐδέν μ' ἐπίσχῃ, et proxime ἀποστήσει λόγου.

V. 883. πρῶτον πυθέσθαι. Confirmat hoc meam de Musgravii Mstorum lectione suspicionem.

V. 888. ὁμογενὴς ἐμός.

V. 900. „In margine, ait Victor., ἤπου | οὔπω." Goeller.

V. 917. ἐλθόντα δ' ἐκεῖσε, superscripto ἐλθών.

V. 920. ἐν ταυτῷ τέγει.

V. 921. σιγῇ δ' ἐτεκτήναντ'.

V. 923. εἰς δ' ἄγγος.

V. 930. χοηρες ἄγγος.

V. 933. ἥπερ ἦν Ἐριννύων. Aldus enim ἥπερ.

V. 936. διηρίθμησε Παλλάς.

V. 946. „Ad marginem γρ. βαλὼν. Nota, eas lectiones, quibus appictum est γρ. ab alia manu videri profectas esse.“ GOELLER.

V. 953. ἀλλ᾽, ὦ φιληθεῖσ᾽.

V. 955. ὡς τἄμ᾽. Vid. notam ad v. 956.

V. 956. ληψόμεθα θεᾶς.

V. 957. ἐπέζεζε.

V. 960. σύγγον᾽ ἐσιδεῖν.

V. 971. γίγνεται καλὸν, ut edidimus.

V. 976. τὰ δὲ γυναικῶν ἀσθενῆ.

V. 980. ἥξω δέ γ᾽, ἥνπερ.

V. 981. πρὸς οἶκον εἴ, superscripto ἥ.

V. 987. μήθ᾽ ἡμᾶς θανεῖν.

V. 989. νόστος πρὸς οἴκους.

V. 995. λαβόντες ἔξωθεῖμεν.

V. 1001. ταῖς σαῖς ἀνίαις.

V. 1007. ὅσιον δώσω φόβῳ. Corrupte.

V. 1010. ἔτ᾽ ἐν δόμοισι.

V. 1011. θίγοντος ὡς ἐρῶ.

V. 1012. *εἶπας ἔκβολον.*

V. 1019. *λάθοιμί γε.*

V. 1050. *κοίρανος χθονός.*

V. 1062. *ἀξύνετον,* superscripto *εὐξύνετον.* Merus librarii error hanc varietatem produxit.

V. 1068. *παρὰ Δήλιον ὄχθον,* subscripto tamen *Κύνθιον.*

V. 1069. „Super *ἀβροκόμαν* hoc signum positum (.·.), cui respondet idem in margine scriptum, subter ipsum vocabulum lineola ducta minio, qua verbum omissum esse significari solet.“ Goeller.

V. 1085. *παῖδ' Ἀγαμεμνονείαν.*

V. 1087. *ζηλοῦσ' ἄταν.*

V. 1126. *ἄγαλμ' ἐν ὠλέναις.*

V. 1127. *ἐν παραστάσιν.*

V. 1129. *ὁσία γὰρ δίδωμ' ἔπος.*

V. 1136. *ἢ τὸ τῶν ξένων.*

V. 1150. *φίλτρον ἀγγέλλοντέ σοι.*

V. 1156. τοῖν ξένοιν πέρι.

V. 1203. Δηλιὰς ἐν καρποφόροις. In hoc accentus propius ad nostram lectionem accedit.

V. 1207. δειράδος εἰναλίας.

V. 1213. εὐφύλλῳ δάφνᾳ.

V. 1229. χθὼν τεκνώσατο φάσματ' ὀνείρων.

V. 1237. ἕλιξ ἐκ Διὸς θρόνων.

V. 1266. τῶν ξένων δρασμοῦ.

V. 1274. καὶ ψόφον πέμψας.

V. 1285. τὸν ποῖον.

V. 1286. θεὰ καθωσιώσατο.

V. 1303. κατῆδε βάρβαρα.

V. 1315. ἑστῶτας νεῶν. Videtur librarii lapsus.

V. 1316. πρώραν εἶχον.

V. 1324. τίνι λόγῳ πορθεύετε.

V. 1327. ὅμαιμος, ὡς μάθῃς.

V. 1346. φόβος δ' ἦν ὥστε μὴ τέγξαι πόδα.

V. 1352. *βοή τις, ὦ γῆς.*

V. 1362. *εἰς δὴ δὲ πάλιν.* Suspicari licet, sic potius esse in Mss. Pariss., quam ut tradunt, *εἰς γῆν δὴ πάλιν.* Musgravius fortasse solam vocem *δὴ* ad marginem sibi adnotavit, quam postea putavit variantem esse vocis *δὲ*, quum esset vocis *γῆν.*

V. 1370. *γυμνὰς ἐκβαλόντες ἐπωμίδας.*

V. 1374. *ἄλλος δὲ,* mox *ἐξανῆπτεν ἀγκύρας.*

V. 1387. *θανῇ, πάλιν.*

V. 1395. *ἡ κατὰ στύφλου πέτρας.*

V. 1408. „Versum *τῶν νῦν παρόντων* etc. Victorius ex Ms. intulit.“ Goeller.

V. 1425. *ὅταν ἑορτάζῃ λεώς.*

V. 1430. *Βαρυρωνίας.* Una littera transposita.

V. 1452. *ὡς δοκεῖ θεᾷ.*

V. 1454. „Animadverte, Aldinam versum praecedentem tribuere Thoanti; iam hic

versus, ἴτ' ὦ πνοαὶ etc. Apollinis, non Athenae in Ms. fuisse, indicatur." GOELLER.

Ibid. ναυσθλοῦσθε τὸν Ἀγαμέμνονος.

V. 1458. εὐδαίμονος ὄντες.

Scripsi Lipsiae, mense Augusto exeunte MDCCCXIII.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ

Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ.

Ὀρέστης κατὰ χρησμὸν ἐλθὼν εἰς Ταύρους τῆς Σκυθίας μετὰ Πυλάδου, παρακινηθεὶς, τὸ παρ' αὐτοῖς τιμώμενον τῆς Ἀρτέμιδος ξόανον ὑφελέσθαι προῃρεῖτο· προελθὼν δ' ἀπὸ τῆς νεὼς, καὶ φανεὶς, ὑπὸ

φανείς. Post hanc vocem recte interpungit Aldus, quod in quibusdam editionibus fit post ἐντοπίων, unde nata est prava interpretatio: *conspectus ab incolis.*

τῶν ἐντοπίων ἅμα τῷ φίλῳ συλληφθεὶς, ἀνήχθη κατὰ τὸν παρ' αὐτοῖς ἐθισμὸν, ὅπως τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἱεροῦ σφάγιον γένωνται· τοὺς γὰρ καταπλεύσαντας ξένους ἀπέσφαττον. Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται

ἀνήχθη — ὅπως γένωνται. Marklandus: „vel ἀνήχθησαν, quod historia, vel ἀνήχθη — ὅπως γένηται, quod lingua postulat: nisi adhibeatur syllepsis, et voces ἅμα τῷ φίλῳ ponantur post verbum ἀνήχθη." Fallitur. Ἀνήχθησαν poterat quidem dicere, sed hoc ipsum, quum proxime praecederet participium singularis, etiam fuisset insolentius. Γένωνται autem dixit, non γένηται, ne repetere cogeretur verba ἅμα τῷ φίλῳ, quae ut nimis remota utrum ad hoc quoque verbum intelligi debeant, poterat ambiguum esse. Nec magis transpositione opus est. Nam si moris erat, ut hospites Dianae immolarentur, moris etiam esse debebat, ut, quo fieri hoc posset, ad templum isti adducerentur. Barnesius, non monito lectore, haec ita mutavit: ἀνήχθη εἰς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν, ὅπως αὐτῇ σφάγιαν γένωνται κατὰ τὸν παρ' αὐτοῖς ἐθισμόν.

ἀπέσφαττον. Post hoc verbum iure Marklandus suspicatur plura excidisse. Barnesius, prouti solet, lacunam οἴκοθεν explevit.

ἐν Ταύροις τῆς Σκυθίας· ὁ δὲ Χορὸς συνέστηκεν ἐξ Ἑλληνίδων γυναικῶν, θεραπαινίδων τῆς Ἰφιγενείας.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ΟΡΕΣΤΗΣ.
ΠΥΛΑΔΗΣ.
ΧΟΡΟΣ.
ΒΟΥΚΟΛΟΣ.
ΘΟΑΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΑΘΗΝΑ.

Προλογίζει δὲ ἡ Ἰφιγένεια.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ
Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Πέλοψ ὁ Ταντάλειος, εἰς Πίσαν μολὼν
θοαῖσιν ἵπποις, Οἰνομάου γαμεῖ κόρην,
ἐξ ἧς Ἀτρεὺς ἔβλαστεν· Ἀτρέως δὲ παῖς
Μενέλαος, Ἀγαμέμνων τε· τοῦ δ᾽ ἔφυν ἐγὼ
τῆς Τυνδαρείας θυγατρὸς Ἰφιγένεια παῖς,

V. 1. *Πίσαν.* Aldus *Πίσσαν.* Marklandus: „Parum refert, utrum scribatur *Πίσσαν* vel *Πίσαν.* Istud est in Codd. Gallicis et multis editionibus: huic propugnat Steph. Byzant. et alii. Ratio diversitatis videtur fuisse, quia nonnulli ex veteribus, Pindarus et Simonides, primam corriperent. Sed *Πίσα* (in Cod. Medic. *Πεῖσα*, Herodot. II. 7.) prima longa, obtinuit.“ In Aristoph. Ran. 1232. ubi initium huius fabulae legimus, plerique libri habent *Πίσαν*, Cod. Rav. *Πεῖσαν.* *Πίσσαν* foedissimam mendam iudicat Brunckius, neque ego scio, quomodo apte defendi possit.

V. 3. Male Edd. quaedam post *παῖς* ponunt comma.

V. 4. Recte Schaeferus *τοῦ δ᾽.* Vulgo *τοῦδ᾽.*

ἣν ἀμφὶ δίναις, ἃς θάμ' Εὔριπος πυκναῖς
αὔραις ἑλίσσων, κυανέαν ἅλα στρέφει,
ἔσφαξεν Ἑλένης οὕνεχ', ὡς δοκεῖ, πατὴρ
Ἀρτέμιδι κλειναῖς ἐν πτυχαῖσιν Αὐλίδος.
ἐνταῦθα γὰρ δὴ χιλίων ναῶν στόλον
Ἑλληνικὸν συνήγαγ' Ἀγαμέμνων ἄναξ,
τὸν καλλίνικον στέφανον Ἰλίου θέλων
λαβεῖν Ἀχαιοὺς, τούς θ' ὑβρισθέντας γάμους
Ἑλένης μετελθεῖν, Μενέλεῳ χάριν φέρων.

V. 7. Apte Musgravius citat Liv. Lib. 28. c. 6. „Fretum ipsum Euripi non septies die, sicut fama fert, temporibus certis reciprocat, sed temere in modum venti nunc huc nunc illuc verso mari, velut monte praecipiti devolutus torrens, rapitur. Ita nec nocte nec die quies navibus datur."

V. 8. Aldus ἔσφαξ', sed iam Brubachius ἔσφαξεν, et uterque paulo post recte δοκεῖ, quod male quidam mutaverant in δόκει. Connectendum profecto est ὡς δοκεῖ cum ἔσφαξεν, sive post hanc vocem, quod facit Marklandus, distinxeris, sive non distinxeris.

V. 9. πτυχαῖσιν. Pleraeque editiones errore propagato πτυχαῖς. Aldus recte πτυχαῖσιν. Ceterum miror, Marklandum poetico κλειναῖς πτυχαῖσιν Αὐλίδος praetulisse pedestre κλεινῆς πτυχαῖσιν Αὐλίδος. An corrupta etiam putavit τὸ κλεινὸν πέδον Σπάρτης Hel. 57. et κλεινʼ Ἀθηνῶν ὁρίσματα Hippol. 1459.? Conf. etiam notam sequ.

V. 11. Ἑλληνικόν. Ita Marklandus et Musgrav. ex Codd. A. B. Aldus Ἑλληνικῶν. Comparat Marklandus Iph. Aul. 1266. λέκτρων ἁρπαγὰς Ἑλληνικάς.

V. 14. Ἑλένης. Ita Aldus. Sed Codd. omnes Ἑλένη. Unde Marklandus emendat Ἑλένην, comparans Orest. 423. Ἐριννύες μετῆλθόν σε αἵμα μητρὸς, et Cyclop. 279. 280. Immo ipso hoc

δεινῆς δ' ἀπλοίας, πνευμάτων δ' οὐ τυγχάνων,
εἰς ἔμπυρ' ἦλθε, καὶ λέγει Κάλχας τάδε·
ὦ τῆσδ' ἀνάσσων Ἑλλάδος στρατηγίας,
Ἀγάμεμνον, οὐ μὴ ναῦς ἀφορμίσει χθονὸς,
πρὶν ἂν κόρην σὴν Ἰφιγένειαν Ἄρτεμις

Cyclopis loco τῆς κακίστης οἵ μετῆλθεθ' ἁρπαγὰς Ἑλένης rectius utare ad vulgatam vindicandam. Nam non magis Helenam, quam, qui eam rapuerant, erant persecuturi.

V. 15. δεινῆς δ' ἀπλοίας. Aldus δεινῆς τ' ἀπλοίας. Sed δ' pro τ' Barnesius, probante Marklando, qui cum Reiskio intelligit οὔσης. Mox tamen idem addit: ἀπλοίας, *absolute.* „Posterius, inquit Schaeferus ad Lamb. Bos. Ellips. p. 574., nihil ut subaudiatur, magis placet. Cf. Homericum νηνεμίης Il. V. v. 523." Mihi quidem nihil horum satisfacit, sed etiam pro altero τ' repono δ', ut hic sensus sit, navigandi autem difficultatem, non ventos nactus, quasi dixerit πνευμάτων δ' οὐ τυγχάνων, δεινῆς δ' ἀπλοίας, scil. τυγχάνων. Post οὐ autem noli ponere comma, quod numeris obest. Conf. Androm. 749. χείματος ἀγρίου τυχοῦσα. Maxime autem me movet Iph. Aul. v. 88.

ἥμεσθ' ἀπλοίᾳ χρώμενοι κατ' Αὐλίδα.

Ἀπλοίας τυγχάνων idem est quod ἀπλοίᾳ χρώμενος.

V. 16. εἰς ἔμπυρ' ἦλθε. Heathius: „Holocausta consuluit, non ignem sacrum, ut male reddit P. Brumoy. Similem habes phrasin Androm. v. 1113. τυγχάνει δ' ἐν ἐμπύροις." Cf. Barnes. ad Hel. 752. Verum ἔμπυρα h. l. positum esse puto pro μαντικὴν, partem pro toto, quod aiunt. Ita Hel. v. 762. coll. Phoeniss. 961.

V. 18. Vulgo ἀφορμίσῃ. Omissum video hoc verbum in Lexicis, sed non minus probum est quam ἐξορμίζειν.

λάβῃ σφαγεῖσαν· ὅ, τι γὰρ ἐνιαυτὸς τέκοι
κάλλιστον, εὔξω φωσφόρῳ θύσειν θεᾷ.
παῖδ' οὖν ἐν οἴκοις σὴ Κλυταιμνήστρα δάμαρ
τίκτει — τὸ καλλιστεῖον εἰς ἔμ' ἀναφέρων —
ἣν χρή σε θῦσαι. καί μ' Ὀδυσσέως τέχναις
μητρὸς παρείλοντ' ἐπὶ γάμοις Ἀχιλλέως.
ἐλθοῦσα δ' Αὐλίδ' ἡ τάλαιν', ὑπὲρ πυρᾶς
μεταρσία ληφθεῖσ', ἐκαινόμην ξίφει.
ἀλλ' ἐξέκλεψεν, ἔλαφον ἀντιδοῦσά μου,
Ἄρτεμις Ἀχαιοῖς· διὰ δὲ λαμπρὸν αἰθέρα
πέμψασά μ', εἰς τήνδ' ᾤκισεν Ταύρων χθόνα,
οὗ γῆς ἀνάσσει βαρβάροισι βάρβαρος
Θόας, ὃς, ὠκὺν πόδα τιθεὶς ἴσον πτεροῖς,
εἰς τοὔνομ' ἦλθε τόδε ποδωκείας χάριν.
ναοῖσι δ' ἐν τοῖσδ' ἱέριαν τίθησί με,
ὅθ' ἐν νόμοισι, τοῖσιν ἥδεται θεὰ

V. 20. *λάβῃ*. Aldus et Edd. omnes *λάβοι*. Unus Schaeferus *λάβῃ*, quod necessarium videtur.

V. 21. *φωσφόρῳ θεᾷ* i. e. Dianae. Barnes. citat Callimachi Hymn. in Dian. v. 204. cui Musgravius addit Diotimum in Epigramm. apud Reisk. p. 51. (Brunck. Analect. I. p. 250.)

V. 28. Reiskius *ἐξέκλεψέ μ'*. Sed pronomen non necessarium, quum statim sequatur *μου* et brevi post *πέμψασά μ'*.

V. 35. Aldus *ὅθεν νόμοισι τοῖσιν*. Canterus coniecit *ὅθ' ἐννόμοισι τοῖσιδ'*, eumque secutus est Barnesius. Sed pronomen *τοῖσιδε*, quod sciam, nunquam tali modo ponitur. cf. Soph. Philoct. 942. Erf. Nostr. Orest. 1127. Hel. 1. 495. Heracl. 146. Hercul. Fur. 499. Quare praetuli Reiskii et Marklandi emendationem. Verte: ubi inter ritus,

Ἄρτεμις, ἑορτὴ, τοὔνομ᾽ ἧς καλὸν μόνον·
— τὰ δ᾽ ἄλλα σιγῶ, τὴν θεὸν φοβουμένη —
θύω γὰρ, ὄντος τοῦ νόμου καὶ πρὶν πόλει,
ὃς ἂν κατέλθῃ τήνδε γῆν Ἕλλην ἀνήρ.
κατάρχομαι μὲν, σφάγια δ᾽ ἄλλοισιν μέλει
ἄῤῥητ᾽ ἔσωθεν τῶνδ᾽ ἀνακτόρων θεᾶς.
ἃ καινὰ δ᾽ ἥκει νὺξ φέρουσα φάσματα,
λέξω πρὸς αἰθέρ᾽, εἴ τι δὴ τόδ᾽ ἔστ᾽ ἄκος.
ἔδοξ᾽ ἐν ὕπνῳ, τῆσδ᾽ ἀπαλλαχθεῖσα γῆς,
οἰκεῖν ἐν Ἄργει, παρθένοισι δ᾽ ἐν μέσαις

---

quibus delectatur dea, festum est, cuius solum nomen est pulcrum, i. e. quod nomine tantum, non re ipsa, festum est. Cf. Aeschyl. Eum. 184. δίας ἑορτῆς ἐστ᾽ ἀπόπτυστοι θεοῖς στέργηθρ᾽ ἔχουσαι, de Furiis.

V. 37. Hunc versum transponendum esse monet Marklandus post v. 41., approbante Musgravio. *Quid velit Iphigenia per τὰ ἄλλα*, inquit Marklandus, *vid. verss.* 74. *et* 390. At ibi nihil amplius commemoratur, quam spolia hospitum ad templum fuisse suspensa, aramque deae sanguine humano solere conspergi. Hoc cur magis Iphigenia tacere debeat, quam totum illud, caedibus humanis deam delectari, vix rationem reddideris. Immo hoc ipsum aliis huius fabulae locis, veluti v. 215. Iphigenia diserte declarat. Quare de transponendo versu vehementer dubito, cuius sensus vide ne hic esse possit. Dixerat Iphigenia, inter ceteros ritus, quibus Diana delectetur, festum esse minime pulcrum. Iam addit: de ceteris quidem istis ritibus loqui nolo, quod arcanum deae cultum sacerdotem par est celare, sed de hoc solo. Atque de hoc quidem profecto exponere poterat, ut qui in vulgus erat notus, neque ad arcanum deae cultum pertinebat.

V. 45. παρθένοισι δ᾽ ἐν μέσαις. Marklandus mavult παρθενῶσι δ᾽ ἐν μέσοις, quod placet

εὕδειν, χθονὸς δὲ νῶτα σεισθῆναι σάλῳ,
φεύγειν δὲ, κἄξω στᾶσα θριγκὸν εἰσιδεῖν
δόμων πιτνόντα, πᾶν δ' ἐρείψιμον στέγος
βεβλημένον πρὸς οὖδας ἐξ ἄκρων σταθμῶν·
μόνος δ' ἐλείφθη στῦλος, ὡς ἔδοξέ μοι,
δόμων πατρῴων· ἐκ δ' ἐπικράνων κόμας
ξανθὰς καθεῖναι, φθέγμα δ' ἀνθρώπου λαβεῖν.
κἀγὼ τέχνην τήνδ', ἣν ἔχω, ξενοκτόνον
τιμῶσ', ὕδραινον αὐτὸν, ὡς θανούμενον,

Musgravio. Neque ego magnopere repugno. Solebant tamen regiae virgines coetu aequalium stipari. Vid. Phoeniss. v. 1728. 1736.

V. 48. ἐρείψιμον. Primo adspectu valde probabiliter Reiskius et Marklandus ἐρέψιμον, quorum posterior citat Suid. ξύλων ἐρεψίμων. στεγάσματά ἐστι τὰ ἐρέψιμα, εἰς τὰς οἰκίας κατατεταγμένα, (f. κατατεταμένα). Adde Hesych. ἐρέψιμον στεγάσιμον, (quam ultimam vocem Lexica ignorant) et Polluc. VII. 124. Sed nihil mutandum. Hesych. ἐρίψιμα, πτώσιμα. Ἐρίψιμα vitiose scriptum est, ut paulo ante ἐρίψαι pro ἐρεῖψαι.

V. 50. στῦλος. Ald. στύλος et infr. v. 57. στῦλοι, quod alterum etiam habet Suidas v. Εὐριπίδειον. Emendavit Scaliger. Vitiose etiam Aldus ἐλήφθη.

V. 51. ἐπικράνων. Vid. Pors. ad Eur. Hec. 788. p. 63. ed. Lips.

V. 52. καθεῖναι. Ita Brodaeus. Aldus καθεῖμαι.

Ibid. λαβεῖν. Marklandus: „vel λακεῖν." Minime.

V. 54. ὕδραινον. Desideratur augmentum, quod hic abesse certe posse, alio loco pluribus demonstrabitur. Ab obliqua oratione ad rectam transit.

κλαίουσα· τοὔναρ δ' ὧδε συμβάλλω τόδε.
τέθνηκ' Ὀρέστης, οὗ κατηρξάμην ἐγώ.
στῦλοι γὰρ οἴκων εἰσὶ παῖδες ἄρσενες·
θνήσκουσι δ', οὓς ἂν χέρνιβες βάλωσί μου.
οὐδ' αὖ συνάψαι τοὔναρ εἰς φίλους ἔχω.
Στροφίῳ γὰρ οὐκ ἦν παῖς, ὅτ' ὠλλύμην ἐγώ.

Pari modo Atossa somnium narrat in Aeschyl. Persis v. 179. seqq. Erfurdtius volebat ὑδραίνειν, quemadmodum emendari posse iam monuerat Musgravius Exercitt. in Eur. init., qui tamen ipse huic emendationi non multum tribuit.

V. 58. Canterus et Scaliger, quos recentiores secuti sunt, οὓς ἂν χέρνιβες βάλωσ' ἐμαί. Ald. ὡς ἂν χέρνιβες βάλωσί με. Postremum με malui mutare in μου. Ita Noster Electr. 870.

φέρ' οἷα δὴ 'γὼ καὶ δόμοι κεύθουσί μου.

V. 59. Ald. οὐ δ' αὖ et τοὔναρ, quod posterius hîc, ut v. 55., recepimus. Vulgo τοὖναρ.

V. 60. Marklandus: „Prave argumentatur. Non ita, si scripsisset Στροφίῳ γε παῖς οὐκ ἦν etc. *Strophio saltem filius non erat* etc. Casune an consilio factum hoc? Consilio, ut mihi videtur, si γὰρ erat ab Euripide. Vid. ad v. 477 et 658." Putat enim Marklandus, Euripidem, ut μισογύναιον, mulieres interdum consulto inepta loqui facere. Eodem modo infra ad v. 640. odium suum in Argivos poetam opinatur explevisse, ut Orestem puerilia garrire faceret. At quale hoc est! Omitto virum doctissimum refutare. Nostrum locum quod attinet, Iphigenia sibimet ipsa obiicit, *at fortasse hoc somnium spectat ad propinquos meos. Non est*, inquit, *de propinquis meis equidem somnium non possum explicare, nam qui solus ex propinquis meis filium habere posset, Strophius, is certe tum, quum ego perirem, nondum habebat.* Ac vere sic argumentatur, nam Menelaus neque habebat tunc filium, neque, si habuisset, ab Iphigenia curabatur.

νῦν οὖν ἀδελφῷ βούλομαι δοῦναι χοὰς
παροῦσ᾽ ἀπόντι· ταῦτα γὰρ δυναίμεθ᾽ ἄν,
σὺν προσπόλοισιν, ἃς ἔδωχ᾽ ἡμῖν ἄναξ
Ἑλληνίδας γυναῖκας. ἀλλ᾽ ἐξ αἰτίας
οὔπω τίνος πάρεισιν ἐς ἔμ᾽ εἴσω δόμων,
ἐν οἷσι ναίω, τῶνδ᾽ ἀνακτόρων θεᾶς;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὅρα, φυλάσσου, μή τις ἐν στίβῳ βροτῶν.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ὁρῶ· σκοποῦμαι δ᾽, ὄμμα πανταχοῦ στρέφων.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Πυλάδη, δοκεῖ σοι μέλαθρα ταῦτ᾽ εἶναι θεᾶς,
ἔνθ᾽ Ἀργόθεν ναῦν ποντίαν ἐστείλαμεν;

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἔμοιγ᾽, Ὀρέστα· σοὶ δὲ συνδοκεῖν χρεών.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

καὶ βωμὸς, Ἕλλην οὗ καταστάζει φόνος;

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἐξ αἱμάτων γοῦν ξάνθ᾽ ἔχει τροχώματα.

V. 62. *παροῦσ᾽ ἀπόντι.* Ita bene Canterus. Aldus *παροῦσα παντί.*

V. 65. *τίνος.* Ita emendandum monuit Marklandus. Aldus et Edd. *τινός.*

V. 70. *ἔνθ᾽ Ἀργ. — ἐστείλαμεν.* Non *ubi advenimus*, sed *quo tetendimus*, *ubi appellere consilium fuit.*

V. 73. *τροχώματα.* Libri *τριχώματα.* Heathius et Ruhnkenius coniiciunt *θριγκώματα,* quod nimis a libris recedit, Musgravius *τοιχώματα,* vocabulum auctoritate carens, nimisque h. l. laxum. Melius Marklandus *τριγχώματα*, quod *τριγχὸς* et *θριγκὸς,*

ΟΡΕΣΤΗΣ.
θριγκοῖς δ' ὑπ' αὐτοῖς σκῦλ'. ὁρᾷς ἠρτημένα;

ΠΥΛΑΔΗΣ.
τῶν κατθανόντων τἀκροθίνια ξένων.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
ἀλλ' ἐγκυκλοῦντ' ὀφθαλμὸν εὖ σκοπεῖν χρεών.

τρίγχωμα et θρίγκωμα idem valeant. Sed quis credet, poetam in proximo statim versu alia orthographia usum esse? Euripidis manum restituisse mihi videor. Etymologicum M. p. 455. 52. θριγκῷ, τῷ τροχώματι· παρὰ τὸ θρέξαι· ὁ περιτρέχων κυκλόθεν οἷον στέφανος. θριγκὸς οὖν τὸ ἀνώτατον τῆς τοῦ τοίχου οἰκοδομήσεως, καὶ ὁ ὑπὸ τὸν κλινόποδα τοῦ τοίχου τόπος· καὶ ἡ στεφάνη, etc. Hesych. τροχὸς, περιβόλαιον, τεῖχος, ubi cf. Interpp. Fortasse rectius scribitur περιβόλαιον τείχους. Apud eundem enim θριγκός, ἡ στεφάνη τοῦ τείχους, περίφραγμα, ὡς περίβολος. Emendationem Euripidis istam etiam Schaefero meo non displicuisse video in Indic. Graec. ad Schol. Apollon. Rhod. p. 677.

V. 74. Marklandus θριγχοῖς. Aldus et ceterae Edd. θριγκοῖς. Ceterum nescio, quid Musgravio displiceat in voce αὐτοῖς, quam mutatam vult in αὐλῆς.

V. 76. Bene Reiskius sensit, hunc versum Oresti minime convenire, quem par erat incipere ab istis ὦ Φοῖβε etc. Atque etiam illud plurimum habet offensionis, quod v. 69. Orestes duos versus habet, qui ex poetae more unum tantummodo habere debebat. Hinc valde probabilis est Hermanni sententia, qui non modo personas hic confusas censet, sed etiam versum unum loco suo motum. Instituit ille colloquium sic:

Ὀρ. ὅρα, φυλάσσου, μή τις ἐν στίβῳ βροτῶν.
Πυλ. ὁρῶ, σκοποῦμαι δ', ὄμμα πανταχοῦ στρέφων.

ὦ Φοῖβε, ποῖ μ' αὖ τήνδ' ἐς ἄρκυν ἤγαγες
χρήσας, ἐπειδὴ πατρὸς αἷμ' ἐτισάμην,
μητέρα κατακτάς; διαδοχαῖς δ' Ἐριννύων
ἠλαυνόμεσθα, φυγάδες, ἔξεδροι χθονὸς,
δρόμους τε πολλοὺς ἐξέπλησα καμπίμους.
ἐλθὼν δέ σ' ἠρώτησα, πῶς τροχηλάτου
μανίας ἂν ἔλθοιμ' εἰς τέλος, πόνων τ' ἐμῶν,
[οὓς ἐξεμόχθουν περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα.]

Ὀρ. Πυλάδη, δοκεῖ σοι μέλαθρα ταῦτ' εἶναι θεᾶς —
Πυλ. ἐμοίγ', Ὀρέστα· σοὶ δὲ συνδοκεῖν χρεών.
Ὀρ. ἔνθ' Ἀργόθεν ναῦν ποντίαν ἐστείλαμεν;
Πυλ. καὶ βωμὸς, Ἕλλην οὗ καταστάζει φόνος.
Ὀρ. ἐξ αἱμάτων γοῦν ξάνθ' ἔχει τροχώματα.
Πυλ. θριγκοῖς δ' ὑπ' αὐτοῖς σκῦλ' ὁρᾷς ἠρτημένα;
Ὀρ. τῶν κατθανόντων γ' ἀκροθίνια ξένων.
Πυλ. ἀλλ' ἐγκυκλοῦντ' ὀφθαλμὸν εὖ σκοπεῖν χρεών.
Ὀρ. ὦ Φοῖβε, ποῖ μ' αὖ etc.

V. 78. Vulgo post χρήσας interrogationis signum ponunt et v. seq. post κατακτὰς comma, orationem proximis adiungentes. Hoc modo constructio turbatur, quam diversis coniecturis sublevare conantur Marklandus et Musgravius. Si Aldum inspexissent viri doctissimi, vidissent, locum ab interpunctione laborare, quam vel sine Aldo non difficile erat corrigere. Nam post χρήσας Aldus comma habet, et post κατακτὰς punctum. Puncti loco interrogationis notam posuimus, nisi quis praeferat notam exclamationis.

V. 84. οὓς ἐξεμόχθουν περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα. „Hic Iambus, iisdem omnibus verbis, legitur infra vers. 1454. unde, opinor, huc translatus fuit: ibi enim est omnino necessarius; hic nihil agere videtur, quare uncinis eum inclusi.“ Marklandus. Ferri hic eo minus hic versus potest, quod paulo ante praecessit δρόμους τε πολλοὺς ἐξέπλησα καμπίμους.

σὺ δ' εἶπας ἐλθεῖν Ταυρικῆς μ' ὅρους χθονός,
ἔνθ' Ἄρτεμις, σὴ σύγγονος, βωμοὺς ἔχει,
λαβεῖν τ' ἄγαλμα θεᾶς, ὅ φασιν ἐνθάδε
εἰς τούσδε ναοὺς οὐρανοῦ πεσεῖν ἄπο·
λαβόντα δ' ἢ τέχναισιν, ἢ τύχῃ τινὶ,
κίνδυνον ἐκπλήσαντ', Ἀθηναίων χθονὶ
δοῦναι τόδ'· ἐνθένδ' οὐδὲν ἐῤῥήθη πέρα·
καὶ ταῦτα δράσαντ' ἀμπνοὰς ἕξειν πόνων.
ἥκω δὲ, πεισθεὶς σοῖς λόγοισιν, ἐνθάδε,
ἄγνωστον εἰς γῆν, ἄξενον. σὲ δ' ἱστορῶ,
Πυλάδη· σὺ γάρ μοι τοῦδε συλλήπτωρ πόνου·

V. 85. εἶπας. Recte Barnesius explicat ἐκέλευσας comparans Hec. 554. et Iphig. Aul. 95.

V. 87. Pro ἐνθάδε Marklandus mavult οἱ 'νθάδε. Non opus.

V. 91. Male Marklandus distinctionem poni vult non post τόδ', sed post ἐνθένδ'. Ἐνθένδε h. l. est *praeterea*. Troad. 931. τὸν ἐνθένδ' ὡς ἔχει σκέψαι λόγον, i. e. reliquam rem. Electr. 618. σὺ δὴ τοὐνθένδε βούλευσον, i. e. quod reliquum est. Suppl. 1109. μῦθος οὑντεῦθεν, sermo secuturus. In fine Brodaeus aliique recte coniecerunt πέρα pro vulgato πέρας.

V. 92. καὶ ταῦτα. Statim ante *nihil praeterea dictum esse* refert, et iam tamen addit aliquid, quod praeterea dictum sit. Hinc coniicias, Euripidem scripsisse:

ἐνθένδ' οὐδὲν ἐῤῥήθη πέρα,
ἢ ταῦτα δράσαντ' ἀμπνοὰς ἕξειν πόνων.

Sed nihil mutandum. Ἐῤῥήθη explica *mandatum est*, ut supra v. 85. εἶπας habuimus pro ἐκέλευσας. *Praeter haec nihil mandatum est, et haec illa esse, quae si fecissem, habiturus essem laborum requiem.*

ληφθῶμεν, εἰσβάσεις τε μηχανώμενοι,
θανούμεθ'. ἀλλὰ πρὶν θανεῖν, νεὼς ἔπι
φεύγωμεν, ἧπερ δεῦρ' ἐναυστολήσαμεν.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

φεύγειν μὲν οὐκ ἀνεκτὸν, οὐδ' εἰώθαμεν·
τὸν τοῦ θεοῦ δὲ χρησμὸν οὐ κακιστέον.
ναοῦ δ' ἀπαλλαχθέντε, κρύψωμεν δέμας
κατ' ἄντρ', ἃ πόντος νοτίδι διακλύζει μέλας,
νεὼς ἄπωθεν, μή τις, εἰσιδὼν σκάφος,
βασιλεῦσιν εἴπῃ, κᾆτα ληφθῶμεν βίᾳ.
ὅταν δὲ νυκτὸς ὄμμα λυγαίας μόλῃ,

V. 101. Aldus *εἰς βάσεις* divisim. Sed iam Brubach. *εἰσβάσεις.*

V. 105. *οὐ κακιστέον*, i. e. non contemnendum, non contumelia afficiendum est dei oraculum. Contumelia enim erat, si oraculo diffidentes fugiebant. Mirum, Marklandum et Musgravium haec non cepisse, quorum ille *οὐκ ἀπιστέον*, alter *οὐ λακτιστέον* vult reponi.

V. 108. Musgravius loci sensum non perspiciens corrigit:

πόλεως ἄπωθεν, μή τις εἰσιδὼν σκοπός.

In navis vicinia hanc ob causam commorari nolebant, quod, si conspecta esset illa, probabile erat, vicinos potissimum locos Thracas perquisituros esse ad hospites, qui advecti essent, inveniendos.

V. 110. *νυκτὸς ὄμμα λυγαίας.* Hanc dictionem nemo interpretum explicuit. Musgravius coniicit *ἅρμα* pro *ὄμμα*. Non fecisset, si meminisset Aeschyl. Pers. 426.

ἕως κελαινῆς νυκτὸς ὄμμ' ἀφείλετο.

Ὄμμα dici pro *φῶς* satis notum est. *Ὄμμα νυκτὸς* igitur antiphrasis est, *lux, qualem nox habet,* i. e. *nulla lux, tenebrae.* Ipse Noster explicat Phoeniss. 546. *νυκτὸς ἀφεγγὲς βλέφαρον.* Plura huius generis exempla collegimus ad Troad. v. 566.

τολμητέον τοι ξεστὸν ἐκ ναοῦ λαβεῖν
ἄγαλμα, πάσας προσφέροντε μηχανάς.
ὅρα δέ γ' εἴσω τριγλύφων, ὅποι κενὸν
δέμας καθεῖναι· τοὺς πόνους γὰρ ἁγαθοὶ
τολμῶσι· δειλοὶ δ' εἰσὶν οὐδὲν οὐδαμοῦ.
οὔτοι μακρὸν μὲν ἤλθομεν κώπῃ πόρον,
ἐκ τερμάτων δὲ νόστον ἀροῦμεν πάλιν;

V. 112. προσφέροντε. „Ita uterque Ms. et P. Vulgo προσφέροντα." Mvsgrav.

V. 113. ὅρα. Musgravii Ms. E. ὥρα.

Ibid. „ὅποι κενὸν, δέμας καθεῖναι. Ita distinxi post alios: non κενὸν δέμας. Clarius nonnullis fuisset, εἴπου κενὸν, *si qua vacuitas.* Sed vid. Dorvill. ad Charit. p. 119." Marklandus. Comma post κενὸν melius abest. Intellige sic: ὅποι δέμας καθεῖναι κενόν ἐστι, i. e. ὅπου κενόν ἐστι, ὥστε ἐνταυθοῖ δέμας καθεῖναι. Porsonus ad Hec. 1070. non recte explicare videtur ἐκεῖσε ὅποι. Paulo post v. 119. supplendum quidem ἐκεῖσε, sed ὅποι vim suam retinet, *in quem locum.*

V. 114. ἁγαθοὶ cum Porsono scripsi. Vulgo οἱ 'γαθοί.

V. 116. seq. Recte Marklandus aliique viderunt, hunc utrumque versum contra libros, qui cum proximis Oresti assignant, Pyladi adhuc tribuendum esse. Sed quod post πάλιν versum excidisse Marklandus putat ad hunc sensum:

τῶνδ' οὔτι πράξανθ', ὧν χάριν δεῦρ' ἥκομεν,

in eo vir doctissimus non minus fallitur, quam quod οὔτοι initio sententiae interrogationem excludere censet. Nostrates: wir haben doch nicht den langen Weg gemacht, und wollen am Ziele wieder umkehren? Nam verba ἐκ τερμάτων male reddunt *ex istis finibus*, quae significant *a meta,* quam scilicet paene attigerant. Retinebimus igitur interrogationis signum post πάλιν, quod Aldus offert.

V. 117. ἀροῦμεν. Ita Codd. collati omnes. Recte. Vid. Porson. ad Eur. Med. 848. Ald. ἄρωμεν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἀλλ', εὖ γὰρ εἶπας, πειστέον· χωρεῖν χρεὼν,
ὅποι χθονὸς κρύψαντε λήσομεν δέμας·
οὐ γὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γ' αἴτιον γενήσεται,
πεσεῖν ἄχρηστον θέσφατον· τολμητέον·
μόχθος γὰρ οὐδεὶς τοῖς νέοις σκῆψιν φέρει.

V. 118. *χωρεῖν χρεών.* Ita emendavit Scaliger. Ald. *χώρει νεκρῶν.* Comparat Marklandus Nostr. Electr. 393. Brubachiana habet *χώρει ὁρῶν*, haud dubie ex alicuius emendatione, quae saltem esse debebat *χώρει δ' ὁρῶν.*

V. 119. Vid. supra ad v. 113.

V. 120. Heathius coniicit *αἴτιος γενήσομαι*, Musgravius *ἄρτιον γενήσεται.* Marklandus locum se negat intelligere. Sententiae sic cohaerent: Eundum est, ubi corpus occultantes latebimus, deus enim nobiscum erit, nec committet, ut ipse in causa sit, cur irritum oraculum cadat, sive brevius: nos nostra faciemus, deus faciet sua. Nam *τὰ τοῦ θεοῦ* i. e. *θεός.* Mutatione igitur nihil opus.

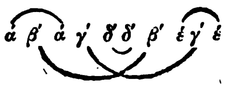
V. 122. *σκῆψιν.* Heathius: „*excusationem, detrectandi praetextum.*"

Carmen, quod sequitur, spondiaco - anapaesticum ex corruptissimis est et difficillimis, in quo emendando multum operae viri docti posuerunt. Nec pauca ab iis feliciter emendata sunt. Plura tamen adhuc vitia resident, quorum aliquot, nisi meliores libros nanciscamur, certa manu vix unquam poterunt corrigi. Antistrophicum esse carmen, ut solent anapaesti spondiaci, vel uni versus 186. et 209. qui soli anapaesticum numerum non habent, rei metricae perito facile persuadebunt. Sed systematis antistrophici indagatio res non nullius laboris fuit, tum ob carminis tantis tenebris involuti longitudinem, tum quod, ut monitum est ad Troad. v. 98., minima huius generis versuum sunt discrimina. Persuasum autem mihi est, poetam hanc systematis formam secutum esse:

στροφὴ α'.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Εὐφαμεῖτ', ὦ

Fidem huic systemati maxime facient haec. Primum, ut iustum stropharum personarumque ordinem taceam, singulae strophae aptissimos ut metro ita sententiae habent terminos. Deinde de responsione stropharum ε nullus dubitationi locus relinquitur ob versus 186. et 209., quorum paulo ante mentionem fecimus. Praeterea strophas δ sibi respondisse, haud obscure testatur Hesychius, vocem ἀντιψαλμοὺς v. 171. explicans ἀντιστρόφους. Responsionem denique stropharum γ' ambiguam esse non sinit continuorum paroemiacorum multitudo, qualem nusquam alias in toto carmine, nisi liberius quaedam mutaveris, reperimus. Has autem tres strophas qui respondere sibi concesserit, totum systema concesserit. Continent enim totius aedificii fundamentum. His tamen argumentis si quis nihilominus diffidat, nimis multa mutanda esse existimans, is praeter carminis longitudinem secum perpendat velim, plurimas emendationes non tam ob antistrophicam, quam omnino ob metri anapaestici rationem, multas etiam ob ipsum sensum esse necessarias. Nam si longus esse vellem nec aequi lectoris iudicio relinquendum aliquid putarem, haud difficile esset demonstrare, mutationes ob solam antistrophicam dispositionem factas et paucissimas esse et faciliores, ceteros vero locos omnes, in quibus a libris discedendum est, ob alias causas mutationem flagitare, sive eam, quam nos proposuimus, sive aliam quamcumque. Postremo periculum faciat aliquis, utrum alia ratione antistrophas reducere possit: brevi, opinor, quamcumque viam ingrediatur, innumeris se difficultatibus sentiet implicitum.

Πόντου δισσὰς συγχωρούσας

V. 123. seqq. Hanc orationem cum libris omnibus Iphigeniae dedimus. Tyrwhittus tamen et Musgravius choro tribuunt argumentis satis speciosis, quibus ipse olim inducebar. Contendunt enim, chorum rectius dici κληδοῦχον δούλαν, quam Iphigeniam, deinde Iphigeniae, quippe quae in templo habitaverit, (cf. v. 66.) non convenire illa, πρὸς σὰν αὐλὰν πόδα πέμπω. At prius argumentum iam labefactavit Marklandus citans Wesselingium Observ. I. 3. qui Dearum multas, immo ipsam quoque Dianam, κληδούχους dictas esse docet. Quod autem deae δούλαν sese appellat Iphigenia, similiter Ion in cognomi e fabula v. 309. se Apollinis δοῦλον nuncupat, coll. ibid. v. 132. 182. In Troad. v. 450. Cassandra Ἀπόλλωνος λάτριν se dicit. Ipsam Iphigeniam infra v. 1121. Thoas templi πυλωρὸν vocat. Alterum argumentum quod attinet, domicilium quidem habebat Iphigenia templo contiguum, sed eam ob causam non semper in ipso templo versabatur. Videtur ab altera parte Iphigenia, ab altera Chorus templi atrium intrasse. Deinde vox εὐφαμεῖτε sacerdoti multo magis convenit, quam ancillae, et quum huius terrae incolas appellat, proxime in animo habet ipsas has ancillas. Nam praeter has iam nemo aderat. Pari modo Ion templi ministros alloquitur v. 94. seqq. Porro voces πόδα παρθένιον v. 129. hanc orationem Choro prorsus abiudicant. Constat enim chorus ex mulieribus, quibus liberi tribuuntur infra v. 1041. et quae v. 1112. virgines se adhuc esse ipsae negant. Nec facile corrupta haberi potest vox παρθένιον, quum eadem laude Ion glorietur v. 150. ὅσιος ἀπ' εὐνᾶς ὤν. Phoeniss. v. 845. Tiresias ad filiam: κλήρους τέ μοι φύλασσε παρθένῳ χερί, coll. Hippol. 1006. Denique infra v. 208. Iphigenia, quum dicit δυσχόρτους οἴκους ναίω, respicere videtur ad v. 132. ubi χόρτων εὐδένδρων Εὐρώπαν commemoraverat.

V. 124. δισσὰς συγχωρούσας πέτρας. Recte

πέτρας Εὐξείνου ναίοντες.
παῖ Λατοῦς, Δίκτυνν' οὐρεία,
πρὸς σὰν αὐλὰν, εὐστύλων
ναῶν χρυσήρεις θριγκοὺς,
πόδα παρθένιον, ὁσίας ὅσιον
κληδούχου δοῦλα πέμπω,

Barnesius explicat συμπληγάδας, quae etiam συνδρομάδες vocantur, et συνορμάδες a Simonide, teste Scholiasta ad Nostri Med. 2.

V. 125. Εὐξείνου. Monet Marklandus, rectius fortasse scribi ἀξείνου hic et infra 383. 422. Nam hoc maris epitheto saepissime Nostrum uti, et in hoc ipso carmine infra v. 207. Ostendit praeterea, Orestis temporibus et diu etiam post pontum istum ἄξενον dictum fuisse. Sed recte tamen retinuisse videtur Εὐξείνου, poetas saepe anticipare admonens.

V. 126. παῖ Λατοῦς. Libri ὦ παῖ τᾶς Λατοῦς. Librariorum additamenta resecuimus, iubente metro anapaestico.

V. 129. Vulgo hoc ordine:

πόδα παρθένιον ὅσιον ὁσίας.

In his Marklandus paroemiacum videt. Sed numeri sunt inelegantissimi, quales vereor ne nusquam Tragici admiserint. Metro quidem ab omni parte cautum erit, si transponatur:

ὁσίας ὅσιον πόδα παρθένιον.

Sed ultimas tantum voces transposui, quod fortasse poeta ultimam in παρθένιον ante repetitas voces, quarum eadem vis est quae exclamationis, produxerit. Vid. de Verss. Dochm. p. 91. coll. 80. not.

V. 130. κληδούχου δοῦλα. Vid. supra ad v. 123. Ceterum dicit Iphigenia: accedo ad templum tuum, ubi sacerdos sum tua, quod munus cum patriae meae iucunditate mihi permutandum fuit.

Ἑλλάδος εὐίππου πύργους
καὶ τείχη χόρτων τ᾽ εὐδένδρων
ἐξαλλάξασ᾽ Εὐρώπαν,
πατρῴων οἴκων ἕδρας.

στροφὴ β΄.

ΧΟΡΟΣ.

ἔμολον· τί νέον; τίνα φροντίδ᾽ ἔχεις;

V. 132. *χόρτων τ᾽ εὐδένδρων.* Ita libri omnes. Marklandus *χόρτον τ᾽ εὐδένδρου*, et proxime *Εὐρώτα*. Praestaret certe *χόρτους* pro *χόρτον*. Sed fortasse non minus recte dicitur *Εὐρώπα χόρτων εὐδένδρων*, quam *ἅρμα Νισαίων ἵππων* Herodot. VII. 40. et infra v. 209. *ἀστάκτων ὑδάτων Παρνάσιον κορυφάν*. Cf. quae annotavimus ad Eur. Electr. v. 651. et Matthiae Gramm. Gr. §. 314. p. 432. not. 2. Neque minus audacter Sophocl. Electr. 706. dicit *ἀνὴρ λεύκιπποϛ*, pro *λευκοὺς ἵππους ἔχων*. Ceterum *χόρτος* duplicem proprie habet significationem, aut *pabulum* aut *septum* denotans. Vid. Etymol. Magn. p. 813. 53. coll. Hesych. vv. *χόρτος* et *αὐλῆς* ibique Interpp. Hesychius tamen: *χόρτος — δηλοῖ δὲ καὶ χώραν*. Hinc nostro loco *χόρτους εὐδένδρους* explico *herbida pascua arboribus consita*. Cf. infra ad v. 208.

V. 133. *Εὐρώπαν.* Corrigit Barnesius *Εὐρώταν*. Eurotan enim famosum esse Laconiae fluvium, et Laconiam provinciam Peloponnesi, ubi regnaverit Agamemnon, Iphigeniae pater. Etiam Marklandus de Eurota flumine cogitat. Sed vere Hermannus monet, non Laconiae, sed potius Argolidis fluvium Iphigeniae commemorandum fuisse.

V. 135. *ἔμολον.* Nescio, quid inficeti aut inurbani in hoc solitario verbo, quod vocat, viderit Musgravius. Arcessiverat chorum Iphigenia: quidni igitur dicat *adsum?*

τί με πρὸς ναοὺς ἄγαγες, ἄγαγες,
ὦ παῖ τοῦ τᾶς Τροίας πύργους
ἐλθόντος κλεινᾷ σὺν κώπᾳ
χιλιοναύτᾳ μυριοτευχοῦς
τῶν Ἀτρειδᾶν τῶν κλεινῶν.

ἀντιστροφὴ ά.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἰὼ, δμωαὶ,
δυσθρηνήτοισιν θρήνοις ὡς
ἔγκειμαι, τᾶς οὐκ εὐμούσου
μολπαῖσι βοᾶς, ἀλύροις ἐλέγοις

V. 139. Libri *μυριοτεύχοις*, quae vox nihili est. Minima mutatione scripsi *μυριοτευχοῦς*, quod referendum est ad *τοῦ ἐλθόντος*. *Μυριοτευχὴς* eodem modo formatum est, ut *χαλκοτευχὴς* et *χρυσοτευχής*.

V. 140. *τῶν Ἀτρειδᾶν τῶν κλ.* Supple *ἑνὸς* sive potius *τοῦ ἑτέρου*. Simili structura Herod. V. 99. *τῶν ἄλλων ἀστῶν Ἑρμόφαντον*, et I. 107. *τῶν μάγων τοῖς ὀνειροπόλοισι*, quos locos cum aliis eiusdem generis affert Fischer. ad Well. III. a. p. 355. — Ceterum, quamquam Menelaus quoque iter una fecerat, verius tamen Agamemnon, ut dux expeditionis, dicitur ad Troiam venisse *μυριοτευχὴς κλεινᾷ σὺν κώπᾳ χιλιονναύτᾳ*. Sophocles Electr. v. 695. eundem dicit *τὸν τὸ κλεινὸν Ἑλλάδος στράτευμα ἀγείραντα*. *Στόλον Ἀργείων χιλιοναύταν* legimus apud Aeschyl. Agam. 45.

V. 141. Vulgo *ὦ δμωαί*.

V. 142. Legebatur *δυσθρηνήτοις ὡς θρήνοις*. Possis etiam:

δυσθρηνήτοις ὡς ἔγκειμαι
θρήνοισιν τᾶς etc.

V. 144. Libri *μολπᾶς βοᾶν*, quod nec metrum fert nec sensus. Recepimus Heathii emendationem.

ἓ ἕ, ἐν κηδείοις οἴκτοις,
αἵ μοι συμβαίνουσ' ἆται,
ύγγονον ἁμὸν κατακλαιομένα
ζωᾶς, ἂν ἰδόμαν ὄψιν [ὀνείρων]
νυκτὸς, τᾶς ἐξῆλθ' ὄρφνα.
όμαν, ὀλόμαν· οὐκ εἴσ' οἶκοι
πατρῷοί μοι, φροῦδος γέννα.

V. 145. Vulgo *οἴκτοισιν* contra metrum.

V. 146. *αἵ.* Si vera lectio est, relativum speat simul ad *κηδείοις οἴκτοις,* ut in Soph. Electr.)3. *ὦ δείπνων ἀῤῥήτων ἔκπαγλ' ἄχθη, τοὺς ιὸς ἴδε πατὴρ θανάτους αἰκεῖς.* Vide tamen ad 148.

V. 147. Aldus *ἀμόν.*

V. 148. *ἄν.* Ita dedimus pro *οἵαν* ob metrum :rophici versus, nisi tamen in strophico post *έμπω* excidit *θεᾶς,* quam vocem saepe a librariis egligi, satis notum est. In fine versus vocem *νείρων* uncis inclusimus, quod metrum hac voce bundat. Per se quidem *ὄψις ὀνείρων* bonum est, ed quum proxime sequatur *νυκτὸς,* genitivo isto ıcile caremus. Ad *ὄψιν,* opinor, adscripserat liquis *ὄνειρον,* quod ubi semel in textum admisum est, non potuit non in *ὀνείρων* mutari. Cf. ot. ad v. 1243. Sed fortasse tamen totum locum Euripides sic scripsit:

ἅ συμβαίνουσ' ἆται, σύγγονον
ἁμὸν κατακλαιομένᾳ ζωᾶς,
ἂν ἰδόμαν ὄψιν ὀνείρων.

Soph. Electr. 261. *ἢ πρῶτα μὲν τὰ μητρὸς, ἥ μ' γείνατο, ἔχθιστα συμβέβηκεν.* Illud *ἅ* facile explicari poterat per *ἐμοί.* Hanc rationem si probaveris, in stropha v. 128. scribe *χρυσήρεις εἰς θριγκούς.*

V. 150. Pravam lectionem *ὠλόμαν, ὠλόμαν* correxerunt Heathius et alii.

V. 151. Expunximus diphthongum *οι* male repetitam. Legitur enim *πατρῷοι οἴμοι.* Corripitur

φεῦ, φεῦ τῶν Ἄργει μόχθων.

στροφὴ γ΄.

ἰὼ ἰὼ δαίμων, ὃς τὸν
μοῦνόν με κασίγνητον συλᾷς,
Ἀΐδᾳ πέμψας, ᾧ τάσδε χοὰς
μέλλω κρατῆρά τε τὸν φθιμένων
ὑδραίνειν γαίας ἐν νώτοις,
πηγάς τ᾽ οὐρείων μόσχων,
Βάκχου τ᾽ οἰνηρὰς λοιβὰς,
ξουθᾶν τε πόνημα μελισσᾶν,

---

autem media in πατρῴοι, ut infra 178. et saepius alibi.

V. 153. Secuti sumus Heathium. Vulgo:

ἰὼ δαῖμον, ὃς τὸν
μόνον με κασίγνητον συλᾷς.

Multo deterius est Marklandi τόνδε μόνον. Potuit tamen Euripides scribere:

ὦ δαῖμον, ὃ τὸν
μοῦνον etc.

Ita Hippol. 525. ἔρως, ἔρως, ὃ κατ᾽ ὀμμάτων στάζεις πόθον.

V. 155. Ἀΐδᾳ. Aldus ἀΐδα, reliqui ἀΐδᾳ. Sed contractam formam etiam hic praeposui, quod illa necessario reponenda est paulo post v. 163.

V. 158. Ante μόσχων libri addunt ἐκ, quod ab explicatore profectum videtur. In antistropha enim paroemiacus est. Ac si accurate rem perpendimus, concinnius coniunguntur πηγαὶ μόσχων, λοιβαὶ Βάκχου, πόνημα μελισσᾶν. Illud etiam concinnius est, si harum rerum ad libationem pertinentium una quaevis eosdem numeros sortiatur. Πηγὰς μόσχων recte explicant lac, citantes Nostri Orest. 115. seqq. Ceterum hoc loco non debebam uti de Verss. Dochm. p. 308.

ἃ νεκροῖς θελκτήρια κεῖται.
ἀλλ' ἔνδος μοι πάγχρυσον
τεῦχος καὶ λοιβὰν Ἅιδα.

στροφὴ δ'.

ὦ κατὰ γαίας Ἀγαμεμνόνιον
θάλος, ὡς φθιμένῳ τάδε σοι πέμπω·
δέξαι δ'· οὐ γὰρ πρὸς τύμβον σοι
ξανθὰν χαίταν, οὐ δάκρυ' οἴσω.
τηλόσε γὰρ δὴ σᾶς ἀπενάσθην
πατρίδος καὶ ἐμᾶς, ἔνθ' ἃ δοκίμα

V. 161. *κεῖται.* Male vulgo *κεῖτ'*. Quae horum antistrophica existimat Erfurdtius meus ad Soph. Aiac. v. 190. p. 516. ea ego certe nunquam his putavi respondere, quamvis locum istum ita, ut Erfurdtius refert, olim emendatum voluerim.

V. 163. *Ἅιδα.* Aldus *Ἀΐδα*, ceterae edd. *Ἀΐδᾳ*, quod utrumque bonum. Reposui autem formam disyllabam, quae in catalexi certe elegantior est. Soph. Electr. v. 216. scribendum *αἰκῶς*. Vid. de Verss. Dochm. p. 404. not.

V. 164. *Ἀγαμεμνόνιον.* Ita Marklandus. Aldus *Ἀγαμεμνόνειον*.

V. 166. *πρὸς τύμβον.* Ita emendant plerique. Vulgo *πάρος τύμβου*. Possis etiam *παρὰ τύμβῳ*.

V. 169. *καὶ ἐμᾶς.* Ita Nostri Electr. 880. *ὃς σὸν πατέρα κἀμὸν ὤλεσεν*, et saepe alibi. Aldus *κἐμᾶς*. Musgravius, qui proponit *κἀμᾶς*, iure reiicit mirum illud Brodaei *κεμὰς*, quod ab editoribus aliquot receptum est.

Ibid. *ἔνθ' ἃ δοκίμα.* Aldus *ἔνθα δοκίμα*. Marklandus *ἐν τᾷ δοκίμα*, vertens *ubi hinnula* (legit enim *κεμὰς*) *existimata*, quam versionem vellem firmasset. Heathius *ἔνθ' ἀδοκίμα*, *nullius pretii existimata*, in quo maxime offendit terminatio feminini in *α*. Scripsimus *ἔνθ' ἃ δοκίμα* explicantes

κεῖμαι σφαχθεῖσα τλάμων.

ἀντιστροφὴ δ'.

ΧΟΡΟΣ.

ἀντιψάλμους ᾠδὰς, ὕμνον τ'
Ἀσιήταν σοι, βάρβαρον ἰαχὰν,
δέσποιν' ἐξαυδάσω, τὰν ἐν
θρήνοις μοῦσαν νέκυσιν μέλεον·

ἁ εὐδοκίμα, *quae ex tam illustri genere oriunda sum, quippe magni regis filia.* Noster Suppl. 277. ὦ δοκιμώτατος Ἑλλάδι.

V. 170. κεῖμαι σφ. Sic supra v. 70. ὅτ' ὠλλύμην ἐγώ. Ceterum Musgravius cum Marklando scripsit σφαχθεῖσ' ἁ τλάμων. Sed etiam infra v. 220. legimus δμαθέντα κλαίω.

V. 171. ἀντιψάλμους. Hesychius: ἀντιψάλμους, ἀντιστρόφους. Εὐριπίδης Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Ταύροις.

V. 172. βάρβαρον. Mirari licet, Graecas mulieres canere velle barbaros modos. An quod in Asia iam degentes his erant adsuetae? Maiori certe iure facere hoc poterant Phryx in Orest. 1396. et Phoenissae virgines in Phoeniss. 1511.

V. 173. δέσποιν' ἐξαυδάσω. Ita bene Aldus. Corrupte libri δεσποινα γ' ἐξαυδασω, quod prius fuisse videtur δέσποινα ἐξαυδάσω, quem hiatum ut evitaret, aliquis inseruit γ'.

V. 174. θρήνοις. Sic Aldus. Male Codices θρήνοισι.

Ibid. μοῦσαν νέκυσιν μέλεον. Coniunge μοῦσαν νέκυσιν, den Gesang fur die Todten. Sic Noster Hel. 178. παιᾶνας νέκυσιν ὀλομένοις, quem locum iam non magis tentandum existimo, quam nostrum, in quo legi volunt nonnulli νέκυσι μελομέναν ad exemplum Phoeniss. v. 1512. ἰαχὰν μελομέναν νεκροῖς. Cf. etiam infra v. 376. τὰ Ταντάλου θεοῖσιν ἑστιάματα, et quae notavimus ad vv. 443. et 444.

τὰν ἐν μολπαῖς Ἅιδας ὑμνεῖ,
δίχα παιάνων· οἴμοι, Ἀτρειδᾶν
οἴκων ἔῤῥει φῶς σκήπτρων.

ἀντιστροφὴ β΄.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οἴμοι πατρῴων οἴκων· τίν᾽ ἐκ
τῶν εὐόλβων Ἄργει βασιλέων,

V. 175. Ἅιδας. Vid. ad v. 155. Ceterum confer ad h. l. Nostri Hercul. Fur. 1026. ἢ φθιτῶν αὐδὰν, ἢ τὸν ἀΐδα χορὸν ἰαχήσω. Electr. 143. μέλος ἀΐδα. Suppl. 773. ᾅδου μολπάς, et, quem Musgravius citat Suppl. 75. χορὸν, τὸν ᾅδας σέβει.

V. 176. A voce οἴμοι libri initium faciunt orationis Iphigeniae. Sed verissime observat Musgravius, chorum, quod promittat, lamentis se dominae ἀντιψάλμους ᾠδὰς redditurum, nusquam praestare. Itaque hunc et sequentem versum choro adhuc tribuendum putat. Confirmat hoc antistrophae ratio. Erroris causa fuit exclamatio οἴμοι, a qua Iphigenia statim incipit. — Ceterum ante Ἀτρειδᾶν libri addunt articulum τῶν, qui versus causa delendus est. Corripitur ultima in οἴμοι sequente vocali. Sic in Nostri Hecuba 125. ὄζω Ἀθηνῶν. Vid. de Verss. Dochm. p. 96.

V. 177. Post οἴκων vulgo interpungunt. Statim post Aldus legit φόως, quod emendarunt Heathius et Marklandus. Orestem intelligi per φῶς σκήπτρων manifestum est. Infra v. 224. Ἄργει σκηπτοῦχον Ὀρέσταν.

V. 178. seqq. Venimus ad partem in toto hoc carmine corruptissimam, quam nemodum probabiliter restituit. In Aldi lectione, quam priores tres versus repraesentant, numeri non minus laborant, quam sensus. Alterutrum ex his etiam valet de coniecturis virorum doctorum. Mea sententia Euripides scripsit:

ἀρχά. μόχθος δ' ἐκ μόχθων.
ᾄσσει δινευούσαις ἵπποις

οἴμοι πατρῴων οἴκων ἔριν, ἐκ
τῶν εὐόλβων Ἄργει βασιλέων
ἀρχαίαν, μόχθους δ' ἐκ μόχθων!

ἔριν facillime corrumpi poterat in *τίν'*. Nam littera *ε* ante *ρ* in libris Mss. solo hamulo significatur, quem librarii saepe neglexerunt; vid. Bast. ad Gregor. Corinth. p. 746. Inde factum est, ut syllaba *ερ* interdum confunderetur cum littera Iota; vid. Bast. ibid. p. 763. Facilior etiam videri debet huius litterae permutatio cum littera *τ* comparantibus compendium, quo scripta est vox *περισσῶς* Tab. IV. num. 7. ad eundem Gregorium. Nec difficile est *ἀρχά* mutari in *ἀρχαίαν*, quandoquidem syllaba *αν* parvo ductu superscripto significabatur, teste Bastio ibid. p. 755. — Ceterum *ἔριν οἴκων* Noster dixit Androm. 468. coll. Cresph. Fragm. IV. 11. *εἶργ' ἀπ' οἴκων τὰν μαινομέναν ἔριν*. Infra v. 812. *Ἀτρέως Θυέστου τ' οἶσθα γενομένην ἔριν*. Dicitur autem *ἀρχαία*, ut Orest. 809. eadem *παλαιὰ συμφορὰ δόμων*. Praepositio *ἐκ* eandem vim habet, quam *ἀπὸ* in Soph. Antig. 2. *τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν*. Quod autem in anapaesti fine collocata est haec praepositio, eodem loco supra v. 173. legimus *ἐν* et in Iphig. Aul. v. 119. *πρὸς*, ut alios locos omittam. Ipsum etiam articulum ita positum non multo ante habuimus v. 153. — Restat, ut lectionem Cod. C. a Marklando collati commemoremus *τιν εκ της της ευολβων*, in qua librarius articulum *τῶν* male lectum male videtur repetiisse. *Τῆς* et *τῶν* confusa etiam reperias Nostri Electra v. 120. nostr. edit.

V. 181. *ᾄσσει*. Aldus *αἴσσει*. Coniungunt vulgo *μόχθος δ' ἐκ μόχθων ᾄσσει δινευούσαις ἵπποις πτανοῖς*, et Marklandus vertit *ob currentes equas Pelopis veloces*, i. e. ob Oenomaum velocitate Pelopis equarum superatum. Sed recte iudicat Musgravius, hoc modo et nimis obscure locutum

πτανοῖς, ἀλλάξας δ' ἐξέδρασ'
    ἱερᾶς ὄμμ' ἄλιος αὐγᾶς.
            στροφὴ έ.
ἄλλαις δ' ἄλλα προσέβα χρυσέας

---

fuisse poetam, nec convenire Pelopis equabus epitheton δινευούσαις, Solis illud equabus aptissimum. Etiam Heathius de Solis equis intelligit. Iam quum post ἀλλάξας inserant libri particulam δὲ, manifestum est, etiam verbum ᾄσσει ad hoc comma pertinere. Quamobrem ante vocem ᾄσσει plene interpunximus. Ceterum ᾄσσει ἄλιος δινευούσαις ἵπποις interpretor ἐλαύνει ἵπποις ἀναστρεφομέναις. Soli equas Noster tribuit Electr. 466. ἵπποι πτερόεσσαι, coll. Orest. 1001. πτερωτὸν ἡλίου ἅρμα, Ion. 1148. Phaëth. Fragm. I. 2. Electr. 866. Ad totum autem locum maxime conferri merentur integra carmina Orest. a v. 986. et Electr. a v. 669.

V. 182. ἐξέδρασ'. Olim scribendum putabam ἀλλάξας ἐξ ἕδρας non minus ob aoristum 1. ἐξέδρασε verbi ἐκδιδράσκειν, cuius usus mihi videbatur dubius, quam ob similem locum in Nostri Electr. 739. στρέψαι θερμὰν ἀελίου χρυσωπὸν ἕδραν ἀλλάξαντα. Constructionem verbi ἀλλάσσειν tuebar locis Med. 729. ἐκ τῆσδε γῆς ἀπαλλάσσου πόδα et Philostrati, ἐξαλλάττω δεῦρο ἀπὸ τῆς νεώς, quem H. Steph. citat Lex. Tom. I. p. 5)3. B. Sed dubitare me fecit Fischer. ad Well. III. p. 72. qui haud pauca aoristi illius ἔδρασα exempla affert.

V. 183. Pessime libri:

ἱερὸν ὄμμ' αὐγᾶς ἄλιος.

ἱερᾶς iam emendavit Marklandus. In fine voces transponendas esse, nemo non videt.

V. 184. ἄλλαις δ' ἄλλα. Vulgatum ἄλλοις δ' ἄλλα quum omnes corruptum iudicassent, miror, neminem incidisse in id, quod facillimum est, ἄλλαις, cui optime conveniunt proxima, φόνος ἐπὶ φόνῳ ἄχεα τ' ἄχεσιν.

ἀρνὸς μελάθροις ὀδύνα *
φόνος ἐπὶ φόνῳ, ἄχεά τ' ἄχεσιν,
ἔνθεν τῶν πρόσθεν δμαθέντων
Ταντάλιδαν ἐκβαίνει ποίνα γ'
εἰς οἴκους. σπεύδει δ' ἀπούδαστ'
ἐπὶ σοὶ δαίμων ἐξ ἀρχᾶς μοι
δυσδαίμων, δαίμων τᾶς ματρὸς
ζώνας καὶ νυκτὸς κείνας·

V. 185. Post ὀδύνα syllaba deest, fortasse exclamatio φεῦ, qua in eiusdem numeri fine utitur Sophocles Trachinu. 987.

ἡ δ' αὖ μιαρὰ βρύκει, φεῦ.

Possunt tamen etiam transpositione numeri sanari:

ὀδύνα δ' ἄλλαις ἄλλα προσέβα
χρυσέας ἀρνὸς μελάθροισιν.

V. 186. ἄχεά τ' ἄχεσιν. Ita Barnesius, recte, opinor, ut est in Hel. v. 369. Codices et reliquae editiones ἄχεα ἄχεσιν. Brodaeus explicans, ut videtur, citat ἄχε' ἐπ' ἄχεσιν. Eosdem numeros, quos hic legimus, similiter anapaesticis spondiacis inserit Noster Ion. 889. in cuius antistrophico v. 900. cum Hermanno lege μέλεα μέλεος.

V. 188. sq. γ' εἰς. Ita Heathius et Markland. Vulgo γ' ἐς.

V. 190. ἐπὶ σοί. Recte Marklandus interpretatur: „ἐπὶ σοὶ, *contra te*, o Oresta.“ Neque enim video, quidni Orestem, quem supra allocuta est, cuiusque memoria tum, quum manibus eius iusta faceret, semper ei obversari debebat, sic nude compellare potuerit. Locum intellige sic: iam vero hic daemon in te irruit, a teneris ille mihi infestus, daemon materni coniugii etc. Emphasin habent voces ἐξ ἀρχᾶς, ut quae proxime recurrant, non pronomen μοι; alias dicendum fuisset ἐμοί.

V. 192. νυκτὸς κείνας. Explicant *noctis illius, in qua nata sum,* Quasi vero noctu, non item interdiu nasci homines soleant. Haud dubie intelligit

ἐξ ἀρχᾶς γὰρ λοχιᾶν στεῤῥὰν
παιδείαν μοι
Μοῖραι συντείνουσιν θεαί.

ἀντιστροφὴ γ'.

ΧΟΡΟΣ.

ἃ μναστευθεῖσ' ἐξ Ἑλλάνων

---

noctem, qua primum tori societate sese iunxerunt Agamemnon et Clytaemnestra. Ita enim loquuntur ii, qui uberiorem rei explicationem addere nolunt. Vid. ad Troad. 1195. Hinc colon posui post *κεί-νας*, quod vulgo deest. Unus Brodaeus videtur recte intellexisse. Ille enim: „*ζώνας*, nuptiarum, quibus *vesperi* sponsus virgini zonam solvit."

V. 193. Post verba *ἐξ ἀρχᾶς* haud dubie excidit particula, quae nexum sententiarum fecit, ut mihi quidem videtur, *γάρ*. Alioquin etiam metrum non integrum est. Itaque addidi.

Ibid. *λοχιᾶν*. Ita scripsi et metro et sententia iubente. Vulgo *λοχείαν*. Scaliger profert *λοχειῶν*, sed alteram formam satis tuebitur vel sola analogia.

V. 194. Post *παιδείαν* addidi *μοι*, quod ob sequentem eandem syllabam librarii praetervi-derunt.

V. 196. *ἃ μναστευθεῖσ'*. Confusionem, quae hic obtinet, interpretum nemo non sensit. Scaliger collocari hunc versum vult post v. 209. ubi non minus incommodus est. Ex nostra descriptione hoc loco lacuna est aut unius versus aut unius cum dimidio, prout strophica legeris. Vanus igitur omnis emendandi conatus. Ceterum totam hanc stropham, quae vulgo Iphigeniae continuatur, choro tribui, cuius personae omnia apprime conveniunt. Neque etiam probabile est, eum post splendidam illam promissionem v. 171. seqq. nihil amplius, quam paucos illos versiculos, cecinisse.

* * * * * *

* * * * ἂν πρωτόγονον
θάλος ἐν θαλάμοις Λήδας τλάμων
κούρα σφάγιον πατρῴᾳ λώβᾳ
καὶ θῦμ᾽ οὐκ εὐγάθητον
ἔτεκεν, ἔτρεφεν, εὐκταίαν

Accedit quod, si haec Choro dederis, accuratissima per totum carmen erit personarum haec responsio:

I X I I IX I I X I.

Initialem et finalem stropham simul cum antistropha habet Iphigenia, in ceteris personae alternant.

V. 199. *θάλος.* Cod. C. male *θάλλος.*

Ibid. *θαλάμοις.* Ita Marklandus ex duobus Codd. Vulgo *θαλάμῳ.* Aldus *θαλάμοι.*

Ibid. *τλάμων.* Huic voci libri praeponunt articulum *ἁ*, quem metri causa omisimus. Nisi fortasse Euripides scripsit:

ἂν πρωτόγονον θάλος ἐν θαλάμοις
Λήδας ἁ παντλάμων κούρα
σφάγιον πατρῴᾳ λώβᾳ.

Tum in strophico v. 157. pro *γαίας* legendum erit *γᾶς.* Potuit etiam sic:

Λήδας τλάμων κούρα σφάγιον
πατρῴᾳ λώβᾳ, αἶ, αἶ.

V. 200. Male Aldus *πατρῷα λώβα.*

V. 202. *ἔτεκεν, ἔτρεφεν.* Deest aliquid ad integritatem metri, nisi, quod hic minus probabile est, propter exclamationem bis brevem syllabam productam dicas. Vid. supra ad v. 129. Una tantum hoc nomine producenda erit, si exquisitiore ordine legamus:

ἔτρεφεν ἔτεκεν, εὐκταίαν.

Vid. Erfurdt. ad Soph. Oed. R. 820. ed. min. coll. Nostri Suppl. 918. *δυστυχῆ σ᾽ ἔτρεφον, ἔφε-*

ἱππείοις ἐν δίφροισιν
ψαμάθων Αὐλίδος ἐπέβασαν,
Νύμφαν οἴμοι δύσνυμφον
τῷ τᾶς Νηρῆος κούρας.

ἀντιστροφὴ ε.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

(αἶ αἶ)
Νῦν δ' ἀξείνου πόντου ξεῖνα

ρον ὑφ' ἥπατος. Nec tamen prorsus improbandum, si quis malit:

ἔτεκεν κἄτρεφεν, εὐκτ.

vel:

ἔτρεφεν ἔτεκέν τ', εὐκτ.

Est autem huius loci haec constructio: ἂν — Λήδας κούρα — ἔτρεφεν, (ταύτην) εὐκταίαν Αὐλίδος ψαμάθων ἐπέβασαν. Ita, copula ut inseratur, non est opus.

V. 203. ἱππείοις. Vulgo ἱππείοισι.

V. 204. ἐπέβασαν. Ita Theodorid. Epigramm. XIII. Brunck. Anal. II. p. 44.

ἃ καὶ Σωσάνδρου παῖδ' ἐπέβασε πυρᾶς.

Cf. Miscell. Obs. IX. p. 436. Canterus coniiciebat ἐπιβᾶσαν.

V. 205. Νύμφαν. Ita bene Scaliger et plerique alii, quidquid contradicant Barnesius et Sallier. ad Moerid. Attic. p. 269. Piers. Aldus νύμφαιον. Corruptio nata videtur ex sequenti syllaba οι.

V. 206. Libri Νηρέως. Scribendum aut Νηρείας aut Νηρῆος, quemadmodum Tragici dicunt βασιλῆες et τοκῆες. Vid Lobeck. ad Aiac. 247. Infra v. 421. habemus Ἀχιλῆος.

V. 207. Ante hunc versum exclamationes αἶ αἶ, ad numeros non pertinent. Vid. de Verss. Dochm. p. 194. seq. Poteram quidem hoc epiphonema ponere in fine strophae antecedentis, scribendo:

δυσχόρτους οἴκους ναίω,
ἄγαμος, ἄτεκνος, ἄπολις, ἄφιλος,
οὐ τὰν Ἄργει μέλπουσ᾽ Ἥραν,
οὐδ᾽ ἱστοῖς ἐν καλλιφθόγγοις
κερκίδι Παλλάδος Ἀτθίδος εἰκὼ
καὶ Τιτάνων ποικίλλουσ᾽· ἀλλ᾽
αἱμοῤῥάντων δυσφόρμιγγα
ξείνων αἱμάσσουσ᾽ ἄταν

τῷ Νηρέως κούρας. αἶ, αἶ,
sed, quoniam ibi paulo ante praecessit οἴμοι, in huius strophae initio aptiorem locum videtur tenere.

V. 208. δυσχόρτους. Οἴκους δυσχόρτους interpretor *steriles*, *omnis amoenitatis expertes.* Hesych. εὔχειλον, εὔτροφον, εὔχορτον, et iterum: ἄχειλον, ἄτροφον, πολύχορτον. Pollux VII. 184. μηλόβοτος γῆ, εὔβοτος, εὔνομος, καὶ εὔχιλος, καὶ εὔχορτα πεδία, ὡς οἱ ποιηταί. Cf. supra ad v. 132. ad quem Musgravius citat Herodot. Melpom. (IV. c. 61. in.) τῆς γῆς τῆς Σκυθικῆς αἰνῶς ἀξύλου ἐούσης et Ovid. Trist. Lib. 3. Eleg. 12. v. 16.

Nam procul a Geticis finibus arbor abest.

V. 213. καὶ Τιτάνων. Vulgo Τιτάνων sine καί. Sed Musgravius; „Legendum haud dubie cum Tyrwhitto καὶ Τιτάνων. Vide, ipso citante, locum simillimum in Hecub. v. 466. et seq. De Peplo Minervae oblato vid. Virgil. in Ciri v. 21. seq." Eosdem locos iam attulerat Barnesius. Emendationem confirmat antistropha.

V. 214. seqq. Magnopere hic haeserunt Interpretes, quorum plurimae in hunc locum extant coniecturae. Sed sana puto omnia. Composita est locutio ex αἱμάσσειν ξένους (ut Orest. 1285. σφάγια φοινίσσειν) et αἱμάσσειν βωμοὺς (ut Androm. 259. αἱμάτου βωμόν). Pro simplici αἱμάσσειν ξένους poetice dicit αἱμάσσειν ξένων ἄταν. Sic Phoeniss. 1307. legimus πέσεα δάϊα αἱμάξετον

βωμοὺς, οἰκτρὰν τ᾽ αἰαζόντων
αὐδὰν, οἰκτρόν τ᾽
ἐκβαλλόντων δάκρυμα.

ἐπῳδός.

καὶ νῦν κείνων μέν μοι λάθα·
τὸν δ᾽ Ἄργει δμαθέντα κλαίω
σύγγονον, ὃν ἔλιπον ἐπιμαστίδιον
(τότ᾽) ἔτι βρέφος, ἔτι νέον ἔτι θάλος ἐν

---

de Eteocle et Polynice. Hercul. Fur. 1183. ἔκτανε φοίνιον αἷμα. Infra v. 391. κούρα διατέγγει αἷμα βρότειον. Διατέγγειν ἄχναν Sophocles dixit Trach. 848. Audaciori etiam compositione Orest. 992. Μυρτίλου φόνον δικὼν ἐς οἶδμα πόντου. Solve autem compositionem sic: αἱμάσσουσα βωμοὺς, ὅπερ ἐστὶ δυσφόρμιγξ ξείνων ἄτα. Noster Orest. 959. τιθεῖσα λευκὸν ὄνυχα διὰ παρηΐδων, αἱματηρὸν ἄταν, ubi bene Scholiastes, ἀντὶ τοῦ καταξέουσα ἑαυτῆς τὰς παρειὰς τοῖς ὄνυξι, ὅπερ ἐστὶ δι᾽ αἵματος βλάβη. Nec plane dissimiles sunt Aeschyl. Sept. adv. Theb. v. 290. μέριμναι ζωπυροῦσι τάρβος, τὸν ἀμφιτειχῆ λεών, et Nostri Phoeniss. v. 1370. Pors.

ὦ τλῆμον οἷον τέρμον᾽, Ἰοκάστη, βίου
γάμων τε τῶν σῶν, Σφιγγὸς αἰνιγμοὺς, ἔτλης.

ubi conf. Pors. Nostri loci difficultatem auget minus usitatus verborum ordo. Praecedere enim debebat βωμοὺς, postponi ἄταν. Sed infra quoque v. 1061. in simili causa expectaveris potius hunc verborum ordinem, ἔλεγον ἀείδεις οἶτον.

V. 217. αὐδὰν, οἰκτρόν τ᾽. Aldus οὐδ᾽ ἄνοικτρόν τ᾽. Una littera mutata Tyrwhittus αὐδὰν, οἰκτρόν τ᾽, qua emendatione, quum praecesserit οἰκτρὰν, nihil est verius.

V. 218. Vulgo δάκρυον. Syllaba ad metri integritatem deficiente scripsi δάκρυμα.

V. 222. Vulgo:

ἔτι βρέφος, ἔτι νέον,
ἔτι θάλος ἐν χερσί.

χεροῖν ματρὸς, πρὸς στέρνοισίν τ'
Ἄργει σκηπτοῦχον Ὀρέσταν.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ μὴν ὅδ', ἀκτὰς ἐκλιπὼν θαλασσίους,
βουφορβὸς ἥκει, σημανῶν τί σοι νέον.

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

Ἀγαμέμνονος παῖ, καὶ Κλυταιμνήστρας τέκνον,

Deest ab initio versus brevis syllaba a consona incipiens, ut ultima in ἐπιμαστίδιον simul producatur. Ut coniicerem τότ', permovit me similis locus infra v. 815. ubi vid. not. Ante βρέφος altera vocis ἔτι producitur, cf. ad v. 170. Ἔτι νέον ἔτι θάλος dictum arbitror pro ἔτ' ἔτι νέον θάλος, ut infra v. 1216. ἔτι μιν ἔτι βρέφος etc. Namque νέον a θάλος disiunctum nolim. Supra v. 198. πρωτόγονον θάλος, v. 164. Ἀγαμεμνόνιον θάλος, Phoeniss. 88. κλεινὸν θάλος.

V. 223. πρὸς στέρνοισίν τ'. Aldus πρὸς στέρνοισί τ'.

V. 224. Post hunc versum Marklandus posuit notam abrupti sermonis, perrecturam enim Iphigeniam fuisse putat, nisi eam interpellasset Chorus. In quo fallitur. Oratio perfecta est et absoluta, nec usquam omnino tali quidem modo Tragici orationem abrumpunt. Construe ὃν — Ὀρέσταν ἔλιπον. — Ceterum ad totum hoc carmen conferri iubeo cognati argumenti locum in Nostri Hel. a v. 166. usque ad v. 259. ne quis in eo offendat, quod Chorus Iphigeniae infortunia et cognita habeat et in exponendis iis illi respondeat.

V. 227. Ἀγαμέμνονος π. etc. Bene Marklandus citat Iphig. Aul. 869.

ὦ τέκνον Νηρῆδος, ὦ παῖ Πηλέως, κλύεις τάδε.

Ceteri loci, quos affert, huc non pertinent. Cf. Porson. ad Phoeniss. v. 22.

ἄκουε καινῶν ἐξ ἐμοῦ κηρυγμάτων.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί δ' ἔστι τοῦ παρόντος ἐκπλῆσσον λόγου;

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

ἥκουσιν εἰς γῆν Κυανέαν Συμπληγάδα
πλάτῃ φυγόντες δίπτυχοι νεανίαι,
θεᾷ φίλον πρόσφαγμα καὶ θυτήριον
Ἀρτέμιδι· χέρνιβας δὲ καὶ κατάργματα
οὐκ ἂν φθάνοις ἂν εὐτρεπῆ ποιουμένη.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ποδαποί; τίνος γῆς ὄνομ' ἔχουσιν οἱ ξένοι;

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

Ἕλληνες· ἓν τοῦτ' οἶδα, κοὐ περαιτέρω.

V. 229. Vertunt: *quid vero terroris est in praesenti nuntio?* Sed Marklandus coniicit:

τί δ' ἐστὶ τό με παρόντος ἐκπλῆσσον λόγου;

quid vero est, quod me deturbat (excutit) ex praesenti sermone? vid. ad v. 755. Musgravius mavult *τοὐκ παρόντος* i. e. *τὸ ἐκ παρόντος*. Sed aegre abesse potest pronomen. Quare scripsisse puto Euripidem: *τί μ' ἔστι τοῦ παρόντος ἐκπλῆσσον λόγου*. *ἔστι ἐκπλῆσσον* i. e. *ἐκπλήσσει*.

V. 230. *Κυανέαν Συμπληγάδα*. Ita Marklandus et Musgravius e tribus Codd. ut coniecerat Pierson. Veris. I. p. 15. Aldus *Κυανεᾶν Συμπληγάδων*.

V. 231. *φυγόντες*. Marklandus *φεύγειν* hic et infra v. 1292. male explicat *navigare*, quum sit *effugere*, ut saepe.

V. 234. *οὐκ ἂν φθάνοις ἂν* etc. i. e. *non poteris satis celeriter praeparare*, aliis verbis, praepara cito. Proprie, vix praevertes (illorum scil. adventum) praeparationibus tuis.

Ibid. *εὐτρεπῆ*. Ita Aldus, ut voluerat Canterus. Male editt. quaedam *εὐπρεπῆ*. Cf. infra v. 455.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
οὐδ' ὄνομ' ἀκούσας οἶσθα τῶν ξένων φράσαι;

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.
Πυλάδης ἐκλῄζεθ' ἅτερος πρὸς θατέρου.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
τοῦ ξυζύγου δὲ τοῦ ξένου τί τοὔνομ' ἦν;

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.
οὐδεὶς τόδ' οἶδεν· οὐ γὰρ εἰσηκούσαμεν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
πῶς δ' εἴδετ' αὐτοὺς, καὶ τυχόντες εἵλετε;

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.
ἄκραις ἐπὶ ῥηγμῖσιν ἀξένου πόρου.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
καὶ τίς θαλάσσης βουκόλοις κοινωνία;

V. 239. ξυζύγου. Ita Aldus, Brub. Hervag. Stiblin. — Editiones inde a Canteriana συζύγου.

V. 241. καὶ τυχόντες εἵλετε; i. e. quomodo eos assecuti estis cepistisque? Reiskius non male κἀντυχόντες, ut Hel. 1234. ναῦται σφ' ἀνεῖλον, ἐντυχόντες. Sed quod libri habent, intelligi potest, si ad τυχόντες suppleas αὐτῶν.

V. 242. ἄκραις. Ita Pierson. Veris. p. 16. et Marklandus ex Plutarch. Op. Mor. p. 1068. Edit. Steph. Libri ἀκταῖσιν. Dawesius Miscell. Crit. p. 161. coniecerat αὐταῖς. — Post πόρου Marklandus signum abrupti sermonis ponit, quem statim pastor continuet. Vulgata distinctio melior.

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

βοῦς ἤλθομεν νίψοντες ἐναλίᾳ δρόσῳ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἐκεῖσε δὴ 'πάνελθε, πῶς νιν εἵλετε;
τρόπῳ θ' ὁποίῳ; τοῦτο γὰρ μαθεῖν θέλω.
χρόνιοι γὰρ ἥκουσ'· οὐδέπω βωμὸς θεᾶς
Ἑλληνικαῖσιν ἐξεφοινίχθη ῥοαῖς.

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

ἐπεὶ τὸν εἰσρέοντα διὰ Συμπληγάδων

V. 244. ἐναλίᾳ. „In Ioan. Malela legitur divisim ἐν ἁλίᾳ δρόσῳ.“ Marklandus.

V. 245. πῶς — τρόπῳ θ' ὁποίῳ. Hoc pleonasmo saepe Tragici utuntur. Eiusdem generis est Nostr. Electr. v. 767. ποίῳ τρόπῳ καὶ τίνι ῥυθμῷ.

V. 247. Male Aldus ἥκουσιν.

Ibid. οὐδέπω. Falsum dicit, si conferas v. 347. Marklandus coniicit οὐδ' ὅπως. „*Post longum nim tempus veniunt: neque sic madefit Deae ra, quemadmodum madefieri solita est Graecis ruoribus*“ ellipsin esse ratus, cuius exemplum inenisse sibi visus erat Orest. 1037. Sed neque oc exemplum satis aptum est, nec referri huc otest aliud, quod Schaeferus affert ad Bos. Ells. p. 706. ex Soph. Trach. 305. Heathius pro δέπω legendum putat ἐξ ὅτου, quod, quamvis sensum satis sit bonum, nimis tamen a libris edit. Equidem Euripidem scripsisse arbitror:

χρόνιοι γὰρ ἥκουσ' οἵδ', ἐπεὶ βωμὸς θεᾶς
Ἑλληνικαῖσιν ἐξεφοινίχθη ῥοαῖς.

i enim veniunt hi, ex quo (i. e. post illud pus, quo) Deae ara Graeco sanguine madefaest. Idem placuisse Erfurdtio, ab Hermanno pi. Particula ἐπεὶ sic utitur Sophocl. Antig. 5. Aeschyl. Agam. 40. ad quem locum cf. sch. Musgravii ratio, qui ἐξεφοινίχθη expli- *enitus* cruentata fuit, citans Suid. v. ἐξωμμάι, admitti non potest.

βοῦς ὑλοφορβοὺς πόντον εἰσεβάλλομεν,
ἣν τις διαῤῥὼξ κυμάτων πολλῷ σάλῳ
κοιλωπὸς ἀγμὸς, πορφυρευτικαὶ στέγαι.
ἐνταῦθα δισσοὺς εἶδέ τις νεανίας
βουφορβὸς ἡμῶν, κἀπεχώρησεν πάλιν,
ἄκροισι δακτύλοισι πορθμεύων ἴχνος.
ἔλεξε δ᾽· οὐχ ὁρᾶτε; δαίμονές τινες
θάσσουσιν οἵδε. θεοσεβὴς δ᾽ ἡμῶν τις ὢν
ἀνέσχε χεῖρα, καὶ προσεύξατ᾽ εἰσιδών·
ὦ ποντίας παῖ Λευκοθέας, νεῶν φύλαξ,
δέσποτα Παλαῖμον, ἵλεως ἡμῖν γενοῦ·
εἴτ᾽ οὖν ἐπ᾽ ἀκταῖς θάσσετον Διοσκόρω,

V. 250. *ὑλοφορβοὺς*. Ita Marklandus et Musgravius ex tribus libris, quorum prior confert Hom. Il. έ. 162.

πόρτιος ἠὲ βοὸς ξύλοχον κατaβοσκομενάων.

et *θηρῶν ὑλονόμων* Anthol. III. 25. p. 270. Haud scio tamen, an praestet Aldi lectio *ὑλοφορβοὶ*, *nos montani pastores*. Solent enim nomina cum *φορβὸς* composita activam significationem habere. Praeterea *ὑλοφορβοὶ* multo minus otiosum est, quam alterum *ὑλοφορβοὺς*.

V. 252. *ἀγμὸς*. Hanc Brodaei coniecturam omnium librorum suorum consensu confirmavit Marklandus. Aldus *ἁρμὸς*.

Ibid. *πορφυρ. στέγαι*. „Quibus sc. opperiebantur purpurarum piscatores (*πορφυρευταὶ*), dum tempus esset, sportulas, purpuris captandis in mare demissas, extrahere. Vid. Polluc. Lib. I. sect. 48." Musgr.

V. 255. *ἄκροισι δακτ*. Brodaeus: *ἀκροποδιτί*.

V. 258. *χεῖρα*. Marklandus mavult *χεῖρε*, quod minus poeticum est.

V. 261. *εἴτ᾽ οὖν — ἤ*. Vid. Lobeck. ad Aiac. 117. p. 245.

Ibid. *Διοσκόρω*. Facile poetae condonabimus;

ἢ Νηρέως ἀγάλμαθ', ὃς τὸν εὐγενῆ
ἔτικτε πεντήκοντα Νηρήδων χορόν.
ἄλλος δέ τις μάταιος, ἀνομίᾳ θρασὺς,
ἐγέλασεν εὐχαῖς, ναυτίλους δ' ἐφθαρμένους
θάσσειν φάραγγ' ἔφασκε, τοῦ νόμου φόβῳ,
κλύοντας, ὡς θύοιμεν ἐνθάδε ξένους.
ἔδοξε δ' ἡμῶν εὖ λέγειν τοῖς πλείοσιν,
θηρᾶν τε τῇ θεῷ σφαγία τἀπιχώρια.
κἀν τῷδε πέτραν ἅτερος λιπὼν ξένοιν
ἔστη, κάρα τε διετίναξ' ἄνω κάτω,
κἀπεστέναξεν, ὠλένας τρέμων ἄκρας,
μανίαις ἀλαίνων, καὶ βοᾷ, κυναγὸς ὥς·
Πυλάδη, δέδορκας τήνδε; τήνδε δ' οὐχ ὁρᾷς
Ἅιδου δράκαιναν, ὥς με βούλεται κτανεῖν,
δειναῖς ἐχίδναις εἰς ἔμ' ἐστομωμένη;

---

quod minus hic temporum et hominum, qui loquuntur, rationem habuerit. Ab hac parte haud raro Tragici peccant, si tamen hoc est peccare.

V. 262. *Νηρέως ἀγάλμαθ'.* Brodaeus: „*filii.*" Nisi potius deos marinos dicit *Νηρέως ἀγάλματα*, i. e. *χάρματα.* vid. Suid. v. *ἀγάλματα.*

V. 264. *μάταιος*, i. e. *οὐκ εὐσεβής.*

V. 265. *ἐφθαρμένους.* Recte vertitur naufragos.

V. 266. *τοῦ νόμου.* „qui advenas interficiendos imperat." Brodaeus.

V. 269. *θηρᾶν.* Intellige *ἔδοξε* ex versu antecedente, in quo significat *visus est*, hic *visum est.*

V. 270. *πέτραν.* Ita Marklandi Codd. omnes. Aldus *πέτροις.*

Ibid. *ξένοιν.* Libri *ξένην.* Illud coniecit Brodaeus.

V. 276. *ἐστομωμένη.* *Στομοῦν* est *ὀξύνειν*,

ἡ δ', ἐκ χιτώνων πῦρ πνέουσα καὶ φόνον,
πτεροῖς ἐρέσσει, μητέρ' ἀγκάλαις ἐμὴν
ἔχουσα, πέτρινον ὄχθον ὡς ἐπεμβάλῃ.
οἴμοι, κτενεῖ με· ποῖ φύγω; — παρῆν
δ' ὁρᾶν

ἀκονᾶν, diciturque proprie de gladiis, quibus acies additur. Transfertur deinde ad alias res, quae infestae redduntur, ad usum infestum instruuntur, armantur. Hinc nostro loco *δειναῖς ἐχίδναις ἐστομωμένη* interpretor *horrendis viperis instructa, armata.* Vertunt vulgo *ruens armata* seu *infesta.* Sed illud *ruens* certe Graeco verbo non inest. Plutarch. Anton. p. 298. *πολλοῖς ἀκοντισταῖς καὶ σφενδονήταις οὐ μόνον τὴν οὐραγίαν, ἀλλὰ καὶ τὰς πλευρὰς ἑκατέρας στομώσας, ἐν πλαισίῳ τὸν στρατὸν ἦγε,* ubi *στομώσας* est: quum *infestas reddidisset,* atque ita *firmasset.*

V. 277. *ἐκ χιτώνων.* De longa eaque nigra Furiarum veste cf. Stanlej. ad Aeschyl. Choeph. 1046. et Eum. 55. Qua veste si fingas hanc Furiam volantem caput quoque sibi involvisse, recte dicetur *ἐκ χιτώνων πῦρ καὶ φόνον πνέειν.* Marklandus coniicit *ἐξ ἐχιδνῶν*, Musgravius *ἐκ χαλινῶν, ex labiis.* Ceterum cf. Aeschyl. Eum. 132. 177. Choeph. 1046. seqq. In versus initio Aldus legit *ἤδ'.*

V. 278. Hoc loco utitur Plutarch. *Πρὸς Κολώτ.* p. 1123. B. Alas Furiis Euripides tribuit hic et Orest. 275. quas Aeschylus Eum. 51. *ἀπτέρους* nuncupat.

V. 279. *πέτρινον ὄχθον ὡς ἐπεμβάλῃ.* „*Ut iniiciat mihi saxeam* hanc *molem.* Stabat enim iuxta rupem, quando haec locutus est.“ Marklandus.

V. 280. *κτενεῖ με.* „In Longini *περὶ Ὕψ.* c. 15. editur *κτανεῖ με.*“ Markland.

οὐ ταῦτα μορφῆς σχήματ', ἀλλ' ἠλλάσσετο
φθογγάς τε μόσχων, καὶ κυνῶν ὑλάγματα,
ἃ φάσ' Ἐριννῦς ἱέναι μιμήματα.
ἡμεῖς δὲ συσταλέντες, ὡς θανούμενοι,
σιγῇ καθήμεθ'· ὁ δὲ, περισπάσας ξίφος,
μόσχους ὀρούσας εἰς μέσας, λέων ὅπως,
παίει σιδήρῳ λαγόνας, εἰς πλευρὰς ἱεὶς,

V. 281. ταῦτα. Vulgo ταὐτά. Totum hunc locum quoniam non intelligebant interpretes, variis coniecturis operam dederunt. Dicit hoc: Licebat autem videre non has formarum species, (quas scil. dicebat,) sed confundebat ille sonos vitulorum canumque latratus, quos voce Furiae dicuntur imitari, i. e. in mugitu vitulorum, canumque latratu sibi visus est agnoscere Furias, quae cum canibus solent comparari. Hoc modo etiam nexus cum proximis aptissimus est.

V. 283. ἃ φάσ'. Ita Musgravii libri, ut voluerat Brodaeus. Aldus ἃς φάσ', et paulo post ἵεναι.

V. 285. περισπάσας. Piersonus (Veris. p. 17.) et Marklandus emendant χερὶ σπάσας conferentes infr. v. 311. Iph. Aul. 1566. Hom. Il. A. 210. quibus locis multi alii addi possunt. Sed non plane dissimile est, quod Reiskius comparat, περιδύειν, exuere, de quo Schaeferus conferri iubet Heyn. ad Hom. VI. p. 141. Praeterea glossa vetus Henr. Stephani: περισπῶ, περισπῶ ἀπό τινος, *destringo, avello.*

V. 287. Recte post λαγόνας Schaeferus comma posuit, ut iam voluit Heathius. Reiskius et Marklandus legi malunt λαγόνας εἰς, πλευρὰς θ' ἱεὶς, probante Musgravio, qui πλευρὰς *costas ipsas*, λαγόνας autem *ilia* significare monet. Sed πλευρὰς, opinor, interpretandum hic est de *latere* in universum.

δοκῶν Ἐριννῦς θεὰς ἀμύνεσθαι τάδε,
ὡς αἱματηρὸν πέλανον ἐξανθεῖν ἁλός.
κἂν τῷδε πᾶς τις, ὡς ὁρᾷ βουφόρβια
πίπτοντα καὶ πορθούμεν᾽, ἐξωπλίζετο,
κόχλους τε φυσῶν. συλλέγων τ᾽ ἐγχωρίους·
πρὸς εὐτραφεῖς γὰρ καὶ νεανίας ξένους
φαύλους μάχεσθαι βουκόλους ἡγούμεθα.
πολλοὶ δ᾽ ἐπληρώθημεν ἐν μικρῷ χρόνῳ.
πίπτει δὲ μανίας πίτυλον ὁ ξένος μεθεὶς,
στάζων ἀφρῷ γένειον· ὡς δ᾽ ἐσείδομεν
προὔργου πεσόντα, πᾶς ἀνὴρ ἔσχεν πόνον,
βάλλων, ἀράσσων· ἅτερος δὲ τοῖν ξένοιν
ἀφρόν τ᾽ ἀπέψα, σώματός τ᾽ ἐτημέλει,

V. 288. δοκῶν — τάδε i. e. putans, talia facta arcere Furias.

V. 289. Pro ὡς Marklandus mavult ὥσθ᾽, ut v. 905.

Ibid. πέλανον ἐξανθεῖν ἁλός. De *spuma* intelligendum. Duo Musgravii Mss. pro πέλανον habent πέλαγος, quod defendi quodammodo possit, sed illud praestat.

V. 292. κόχλους τε φυσῶν. De hoc concharum ante tubam inventam usu Barnesius et Musgravius citant Didymum ad Hom. Il. σ᾽. v. 219. Schol. ad Phoeniss. 1386. Hesych. v. κόχλος, Nonnum Libr. XVII. v. 95. Cf. Lobeck, ad Aj. v. 17.

V. 295. πολλοὶ δ᾽ ἐπληρώθημεν. i. e. ἐπληρώθημεν, ὥστε πολλοὶ εἶναι, numerus noster ad multitudinem expletus est, i. e. tam frequentes convenimus, ut brevi multi essemus. Aliquid similitudinis habet Soph. Electr. v. 708. Βοιωτὸς ἄλλος δέκατον ἐκπληρῶν ὄχον, *curru suo decem curruum numerum explens.*

πέπλων τε προὐκάλυπτεν εὐπήνους ὑφάς,
καραδοκῶν μὲν τἀπιόντα τραύματα,
φίλον δὲ θεραπείαισιν ἄνδρ' εὐεργετῶν.
ἔμφρων δ' ἀνᾴξας ὁ ξένος πεσήματος,
ἔγνω κλύδωνα πολεμίων προσκείμενον,
καὶ τὴν παροῦσαν συμφορὰν αὐτοῖν πέλας,
ᾤμωξέ θ'· ἡμεῖς δ' οὐκ ἀνίεμεν πέτρους
βάλλοντες, ἄλλος ἄλλοθεν προσκείμενοι.
οὗ δὴ τὸ δεινὸν παρακέλευσμ' ἠκούσαμεν·
Πυλάδη, θανούμεθ'· ἀλλ' ὅπως θανούμεθα
κάλλισθ', ἕπου μοι, φάσγανον σπάσας χερί.

V. 301. εὐπήνους ὑφάς. „Codd. omnes εὐπήνους ὑφάς. Recte: ut προὐκάλυπτεν sit transitivum, *tegendo praetendebat*. Praeivit Euripidi Hom. Il. ι. 315. vid. Il. ρ'. 132." Markland. Εὐπήνοις coniecerant Reiskius et Piersonus. Aldus εὐπήκτοις ὑφαῖς. Affert hunc locum Lucian. V. 311. Bipont. ubi libri fluctuant inter εὐπήκτοις ὑφαῖς et εὐπήκτους ὑφάς, et in versus initio habent πέπλον. Hesychium v. ἀπέψα, ἀπέμασσεν, ad hunc locum respicere putant eius Interpretes.

V. 302. τραύματα. „*Vulnera*, i. e. tela!" Markland.

V. 304. ἀνᾴξας. Ita Schaeferus. Vulgo ἀναίξας. Aldus ἀναΐξας.

V. 305. ἔγνω. Sic correctum est a plerisque. Aldus et Mss. ἔγνωκε.

V. 309. οὗ de tempore, ut ἵνα. Vid. Schaef. ad Soph. Oed. Col. 621.

V. 311. Post κάλλισθ' plene interpungit Marklandus, intellecto σκόπει vel σκοπῶμεν. At nihil subaudiendum. Ὅπως pendet ab ἕπου μοι, sequere

ὡς δ' εἴδομεν δίπαλτα πολεμίων ξίφη,
φυγῇ λεπαίας ἐξεπίμπλαμεν νάπας.
ἀλλ' εἰ φύγοι τις, ἄτεροι προσκείμενοι
ἔβαλλον αὐτούς· εἰ δὲ τούσδ' ὠσαίατο,
αὖθις τὸ νῦν ὑπεῖκον ἤρασσον πέτροις.
ἀλλ' ἦν ἄπιστον· μυρίων γὰρ ἐκ χερῶν

---

me, i. e. irrue mecum in hostes, ut honeste moriamur. Proximo versu ὠσαίατο intellige de Oreste et Pylade.

V. 316. Plerique Mss. αὖτις, quod iam ante collatos libros multi coniecerant. Aldus οὔτις. Scripsi cum Schaefero αὖθις, quam formam hodie in Tragicis ubique solent reponere. Nempe illud Ionum esse fertur, hoc Atticorum. At quaerere tamen licet, quamobrem librarii formae αὖθις, cui assueverant, rariorem praetulerint hic et infra 574. 736. 1278. Iph. Aul. 452. 1011. εἰσαῦτις infra v. 366. Suppl. 415. et alibi saepe. Praeterea frequentissimum est apud Tragicos Ionicum αὖτε, quod solus Aeschylus habet his locis; Sept. adv. Theb. 5. Agam. 340. 561. 569. 1032. 1086. Choeph. 407. 412. 977. Eum. 49. 253. Pers. 181. Quin etiam Aristophanes Lysistr. 66. Vesp. 1015. Nostro loco ipsa quoque corruptela οὔτις ducit ad αὖτις, non ad αὖθις. Constat denique, veterem Atticismum cum Ionismo fuisse coniunctissimum. Has ob causas in ambiguo adhuc esse putaverim, utra forma in Tragicis anteponenda sit. Grammaticorum autem quorundam praecepto, qui de significationis diversitate inter αὖτις et αὖθις disputant, (vid. Valcken. ad Ammon. p. 27.) vix quidquam tribuendum est.

Ibid. νῦν. „modo, nuper, ut Hec. 1144." Markl. — ἤρασσον. Ita Markland. e tribus Codd. Est enim τὸ ὑπεῖκον collectivum pro οἱ νῦν ὑπείκοντες. Ald. ἤρασσεν.

οὐδεὶς τὰ τῆς θεοῦ θύματ᾽ εὐτύχει βαλών.
μόλις δέ νιν τόλμῃ μὲν οὐ χειρούμεθα,
κύκλοι δὲ περιβάλλοντες ἐξεκλέψαμεν
πέτροισι χειρῶν φάσγαν᾽· εἰς δὲ γῆν γόνυ
καμάτῳ καθεῖσαν· πρὸς δ᾽ ἄνακτα τῆσδε γῆς
κομίζομέν νιν· ὁ δ᾽ ἐσιδὼν ὅσον τάχος
ἐς χέρνιβάς τε καὶ σφαγεῖ᾽ ἔπεμπέ σοι.
εὔχου δὲ, τοιάδ᾽, ὦ νεᾶνι, σοὶ ξένων
σφάγια παρεῖναι· κἂν ἀναλίσκῃς ξένους
τοιούσδε, τὸν σὸν Ἑλλὰς ἀποτίσει φόνον,
δίκας τίνουσα τῆς ἐν Αὐλίδι σφαγῆς.

ΧΟΡΟΣ.

θαυμάστ᾽ ἔλεξας τὸν φανένθ᾽, ὅστις ποτὲ
Ἕλληνος ἐκ γῆς πόντον ἦλθεν ἄξενον.

V. 318. βαλών. Sic Libri Marklandi, Aldus λαβών. Musgravius: „Innuit pastor, non sine numine divino evenisse, ut nemo victimas Deae addictas lapide attingeret, sed integrae illibataeque aris reservarentur." Porsonus ad Orest, 1210, citat ηὐτύχει βαλών.

V. 319. Pro οὐ χειρούμεθα male Cod. A, ἐχειρούμεθα.

V. 324. σφαγεῖ᾽ ἔπεμπέ σοι. Ald. σφάγι᾽ ἐξέπεμπέ σοι. Illud coniecit Musgravius, nec dubitasset recipere, si attendisset, duos Mss., monente Marklando, pro ἐξέπεμπε offerre ἔπεμπε. — In versus initio lectionem ὡς emendavit Valcken. ad Phoeniss. 1409.

V. 329. θαυμάστ᾽ ἔλεξας τὸν φανένθ᾽. De hac loquendi formula vid. Schaef. ad Theocrit. Id. XXV. 179. coll. Erfurdt. ad Soph. Antig. 212.

V. 330. Ἕλληνος ἐκ γῆς. Ita Aldus, et pleraeque

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

εἶεν· σὺ μὲν κόμιζε τοὺς ξένους μολών·
τὰ δ' ἐνθάδ' ἡμεῖς οἷα φροντιούμεθα.
ὦ καρδία τάλαινα, πρὶν μὲν εἰς ξένους
γαληνὸς ἦσθα καὶ φιλοικτίρμων ἀεὶ,
εἰς θοὐμόφυλον ἀναμετρουμένη δάκρυ,
Ἕλληνας ἄνδρας ἡνίκ' εἰς χέρας λάβοις.
νῦν δ' ἐξ ὀνείρων, οἷσιν ἠγριώμεθα,

---

que editt. Male Barnesius Scaligerum secutus Ἕλληνος. Vid. Markl. ad h. l. et Lobeck. ad Aiac. v. 323. p. 272. seq.

V. 332. *οἷα*. Dicit, opinor, hoc: *τὰ δὲ ἐνθάδε, οἷα ἔσται*, (sive, ut Brodaeus, *οἷα εἶναι πρέπει*,) *ἡμεῖς φροντιούμεθα*, qualia vero ea erunt, quae hic in templo facienda sunt, (i. e. quomodo vero ipsum sacrificium institui oporteat,) mihi curae erit. Pro *οἷα* Reiskius coniecerat *ὅσια* vel *οἷδε*. Posterius etiam Toupius in Suid. II. p. 167. Prius amplectitur Musgravius, reiecto illo, quod ipse in Exercitt. in Eurip. proposuerat, *οἶα*, ex Hesychii glossa: *οἶα, τὰ δεινὰ, Αἰολεῖς*.

V. 335. *θοὐμόφυλον*. Sic recte correxerat Barnesius, ut scribimus *θοἰμάτιον, θοὐρμαῖον, θοὐκαταῖον, θἀμάρτια* Aeschyl. Agam. 548. et alia multa. Eodem modo in Nostri Cycl. 238. scribendum *θἀδώλια*. Aldus *τοὐμόφυλον*. Peius etiam Editt. *τοῦ 'μόφυλον*.

V. 336. *λάβοις*. Cod. Marklandi A. *λαβῃς* (οι). Male ille legi vult *λάβες* i e. *ἔλαβες*, quod *ἡνίκα* sine *ἂν* nonnisi cum indicativo ponere soleat Euripides. Eadem est constructio, quam paulo ante vv. 314. et 315. fecit particula *εἰ*. Cf. Matthiae Gramm. Gr. §. 521. p. 739.

V. 337. seq. *ἠγριώμεθα, δοκοῦσ'*. Sine causa hic locus vexavit interpretes. Illud *δοκοῦσ'* neque est *δοκοῦσαι* neque nominativus absolutus pro *δο-*

δοκοῦσ' Ὀρέστην μηκέθ' ἥλιον βλέπειν,
δύσνουν με λήψεσθ', οἵτινές ποθ' ἥκετε.
καὶ τοῦτ' ἄρ' ἦν ἀληθές· ἠχθόμην, φίλαι·
οἱ δυστυχεῖς γὰρ τοῖσιν εὐτυχεστέροις,
αὐτοὶ καλῶς πράξαντες, οὐ φρονοῦσιν εὖ.
ἀλλ' οὔτε πνεῦμα διόθεν ἦλθε πώποτε,
οὐ πορθμὶς, ἥτις διὰ πέτρας Συμπλη-
γάδας

κούσης ἐμοῦ. Participium singularis numeri saepissime iungitur cum verbo plurali. Vid. Porson. Praef. ad Hec. XXXVIII. ed. Angl. Lobeck. ad Aiac. v. 191. p. 248. et Brunck. ad Soph. Philoct. 645.

V. 340. καὶ τοῦτ' ἄρ' ἦν ἀληθὲς etc. Marklandus: „Sensus esse videtur, vera ratio huius malevolentiae meae ergo hos hospites est, quia *angor.*" Intellige potius sic: id ipsum profecto est, animi aegritudo et indignatio erat, quae me occupavit, nam etc. Spectat ad illud, quod paulo ante dixerat ἐξ ὀνείρων, οἷσιν ἠγριώμεθα.

V. 342. Vulgo: αὐτοὶ κακῶς πράξαντες, quod vertunt: propterea quod ipsi male rem gerant i. e. infelices sint. Bene quidem, neque esset tautologia, quam viri docti hic videre sibi videntur, modo scriptum legeretur πράσσοντες. Sed quid aoristus πράξαντες? Euripidem dedisse puto καλῶς pro κακῶς hoc sensu: Infelices, qui ipsi aliquando felices fuerunt, felicioribus se non bene volunt. Familiarissima Euripidi est sententia, eos tantum adversa fortuna vere cruciari, qui antea felices fuerint. Vid. infra ad v. 1087. seq. Paulo post v. 367. eodem vitio libri habent κακῶν pro καλῶν.

V. 343. οὔτε — οὐ. Vid. Schaef. ad Soph. Oed. Col. 972. Sic etiam in Nostri Orest. v. 46. μήτε — μή — μήτε.

V. 344. Συμπληγάδας. Marklandus legi vult

Ἑλένην ἀπήγαγ᾽ ἐνθάδ᾽, ἥ μ᾽ ἀπώλεσεν,
Μενέλεών θ᾽, ἵν᾽ αὐτοὺς ἀντετιμωρησάμην,
τὴν ἐνθάδ᾽ Αὖλιν ἀντιθεῖσα τῆς ἐκεῖ.
οἷ μ᾽, ὥστε μόσχον, Δαναΐδαι χειρούμενοι
ἔσφαζον· ἱερεὺς δ᾽ ἦν ὁ γεννήσας πατήρ.
οἴμοι· κακῶν γὰρ τῶν τότ᾽ οὐκ ἀμνημονῶ,

Συμπληγάδος in Genitivo, quamquam non ignoret, Euripidem saepe ponere *διὰ per* cum accusativo. At si alibi fecit, quidni etiam hic potuerit?

V. 346. *Μενέλεών θ᾽*. Ita correxit Barnesius comparans Orest. v. 18. Aldus *Μενέλαόν θ᾽*. Formam *Μενέλαν* propositam a Musgravio non ausim in trimetro iambico ex coniectura reponere. — Proximum versum Stiblinus explicat: *caedem meam in Aulide peractam compensans caede alia hic peragenda, veluti in altera Aulide.*

V. 348. *οἷ μ᾽*. Aldus et Editt. *οἵ μ᾽*. Piersonus Veris. p. 10. et Marklandus corrigunt *οὔ μ᾽*. Facillimum est, quod Reiskius proponit *οἷ*. *Οἷ* enim idem esse putat atque *ᾧ* sive *ἐν ᾧ*, scil. *τόπῳ*, quocum comparat *οἴκοι* et similia (*Πυθοῖ*, *Ἰσθμοῖ*). Eadem Schaeferi sententia est ad Sophocl. Oed. Col. v. 227. Sed potest tamen etiam nostro loco quaedam *motus* significatio subesse, si *οἷ* proxime referas non ad *ἔσφαζον*, sed ad *χειρούμενοι*, in quo lateat *ἄγοντες*. Saepe enim in huiuscemodi particulis *motus notio* paulo obscurior est. Sic Sophocl. Electr. 964. *ποῖ γὰρ μενεῖς ῥάθυμος*, ubi recte Scholiastes *ποῖ*, *εἰς τίνα χρόνον*. Oed. Col. 383. *τοὺς δὲ σοὺς ὅποι θεοὶ πόνους κατοικτιοῦσιν*, *οὐκ ἔχω μαθεῖν*, i. e. *quorsum miseratio Deorum tendat*, *quam viam ingrediatur*; cui loco simillimi sunt Eur. Hippol. 371. *ἄσημα δ᾽ οὐκ ἔτ᾽ ἐστὶν*, *οἷ φθίνει τύχα*, et Soph. Oed. Col. 489. *τὸ δ᾽ ἔνθεν ποῖ τελευτῆσαί με χρή*. Cf. Herm. ad Hercul. Fur. 1236.

ὅσας γενείου χεῖρας ἐξηκόντισα
γονάτων τε τοῦ τεκόντος ἐξαρτωμένη,
λέγουσα τοιάδ'· ὦ πάτερ, νυμφεύομαι
νυμφεύματ' αἰσχρὰ πρὸς σέθεν· μήτηρ δ' ἐμή,
σέθεν κατακτείνοντος, Ἀργεῖαί τέ νιν
ὑμνοῦσιν ὑμεναίοισιν· αὐλεῖται δὲ πᾶν
μέλαθρον· ἡμεῖς δ' ὀλλύμεσθα πρὸς σέθεν.
Ἅιδης Ἀχιλλεὺς ἦν ἄρ', οὐχ ὁ Πηλέως,
ὅν μοι προσεῖπας πόσιν· ἐν ἁρμάτων δ' ὄχοις
εἰς αἱματηρὸν γάμον ἐπόρθμευσας δόλῳ.

V. 351. *ὅσας — χεῖρας.* Bene Marklandus comparat Callimach. Hymn. in Dian. 26. *πολλὰς δὲ μάτην ἐτανύσσετο χεῖρας.* Ad genitivum *γενείου* idem *κατὰ* vel *ἐπὶ* intelligendum esse putat, aut legendum *γένειον ἐξηκόντισα.* Constructio potius sic instituenda: *ὅσας χεῖρας ἐξηκόντισα ἐξαρτωμένη γενείου γονάτων τε τοῦ τεκόντος.* Iph. Aul. 1226. *περὶ σὸν ἐξαρτωμένης γένειον.* Hanc explicationem iam video proditam a Schaefero ad Lamb. Bos. Ellips. p. 716.

V. 355. *νιν* i. e. *νυμφεύματα ἐμά*, ut iam explicat Brodaeus. Musgravius cum Tyrwhitto emendat:

μήτηρ δ' ἐμὲ,
σέθεν κατακτείνοντος, Ἀργεῖαί τε νῦν
ὑμνοῦσιν ὑμεναίοισιν,

quoniam per totam hanc fabulam Clytaemnestra Argis relicta esse fingatur, quo tempore Aulide immolata sit Iphigenia. Non video, quid in librorum lectione contrarium sit. *Νῦν* etiam Heathius voluerat.

V. 360. Cum hoc versu oratio Iphigeniae ad patrem finitur.

ἐγὼ δὲ, λεπτῶν ὄμμα διὰ καλυμμάτων
ἔχουσ', ἀδελφὸν τοῦτον εἱλόμην χεροῖν,
ὃς νῦν ὄλωλεν· οὐ κασιγνήτῃ στόμα
συνῆψ' ὑπ' αἰδοῦς, ὡς ἰοῦσ' εἰς Πηλέως
μέλαθρα· πολλὰ δ' ἀπεθέμην ἀσπάσματα
εἰσαῦθις, ὡς ἥξουσ' ἐς Ἄργος αὖ πάλιν.
ὦ τλῆμον, εἰ τέθνηκας, ἐξ οἵων καλῶν
ἔῤῥεις, Ὀρέστα, καὶ πατρὸς ζηλωμάτων.

V. 361. λεπτῶν. „Ms. uterque λεπτὸν, sed in Ms. G. a prima manu λεπτῶν." Musgr. Confert Marklandus Iph. Aul. 1123.

V. 362. Pro τοῦτον εἱλόμην legi vult Tyrwhittus οὔτ' ἀνειλόμην, quod neutiquam necessarium est. Idem versu sequenti κασιγνήτῃ in dativo, ut iam ante Stiblinum nonnulli voluerant. Sed sororis mentio ab hoc loco alienior est. Nam proxime quoque de Oreste loquitur. Dicit hoc: nec, licet soror eius, parvum meum fratrem tum osculata sum prae pudore, aliorum scil. non fratris. Nam si osculata esset, retegenda fuisset facies, quam obvolutam nuptae habebant. Tyrwhitti emendationi, laudatae olim a se ad Lamb. Bos. p. 229., iam ipse Schaeferus obiicit, particulam οὔτε alienum locum occupare.

V. 366. εἰσαῦθις. Ita Schaeferus. Vulgo εἰσαῦτις. Vid. supra ad v. 316.

Ibid. ἐς Ἄργος. Ita Aldus. Male quaedam editt. εἰς Ἄργος.

V. 367. καλῶν. Necessario sic scribendum est cum Reiskio, Marklando et Musgravio. Quod vulgo legitur κακῶν. ei nec convenit verbum ἔῤῥεις, nec proxima πατρὸς ζηλωμάτων. Iphigenia, ut recte monet Marklandus, nondum audiverat de caede patris sui.

V. 368. sqq. Addit hanc disputationem Iphigenia, quod iam abitura est, ut ad hospitum immolationem necessaria praeparet. Ceterum ab hoc

τὰ τῆς θεοῦ δὲ μέμφομαι σοφίσματα,
ἥτις, βροτῶν μὲν ἤν τις ἅψηται φόνου,
ἢ καὶ λοχείας, ἢ νεκροῦ θίγῃ χεροῖν,
βωμῶν ἀπείργει, μυσαρὸν ὡς ἡγουμένη·
αὐτὴ δὲ θυσίαις ἥδεται βροτοκτόνοις.
οὐκ ἔσθ' ὅπως ἔτεκεν ἂν ἡ Διὸς δάμαρ,
Λητὼ, τοσαύτην ἀμαθίαν. ἐγὼ μὲν οὖν
τὰ Ταντάλου θεοῖσιν ἑστιάματα
ἄπιστα κρίνω, παιδὸς ἡσθῆναι βορᾷ.
τοὺς δ' ἐνθάδ', αὐτοὺς ὄντας ἀνθρωποκτόνους,
εἰς τὴν θεὸν τὸ φαῦλον ἀναφέρειν δοκῶ.

---

versu usque ad finem orationis sententiae sic videntur cohaerere: *Non laudo Dianam, quae quum arceat a templis caede aliaque ratione pollutos, ipsa hostiis humanis delectetur. At fortasse et hanc deam et ceteros deos, qui Tantali quondam epulis delectati esse dicuntur, immerito talis crudelitatis accusamus. Homines potius culpam suam transferre videntur in deos, qui a scelere immunes sunt.*

V. 373. *αὐτὴ*. Ita Aem. Portus. Aldus et Vett. Edd. omnes *αὕτη*.

V. 374. sq. *οὐκ ἔσθ' ὅπως — ἀμαθίαν*, h. e. Iovis et Latonae filia sapientior est, quam ut tale quid admittat. Ceterum vereor, ne Euripides scripserit numerosiore verborum ordine *ὅπως ἂν ἔτεκεν*.

V. 376. *θεοῖσιν ἑστιάματα*. Vid. Porson. ad Phoeniss. v. 948.

V. 377. *ἡσθῆναι* scil. *αὐτούς*.

V. 379. *τὴν θεόν*. Ita amicus Marklandi. Eandem emendationem iam Grotius secutus est in huius loci versione Excerptt. p. 284. Aldus *τὸν θεόν*.

Ibid. *τὸ φαῦλον*. „Ita Edd. recentt. et P. non

οὐδένα γὰρ οἶμαι δαιμόνων εἶναι κακόν.

στροφὴ α'.

ΧΟΡΟΣ.

κυάνεαι, κυάνεαι σύνοδοι θαλάσσας,
ἂν οἶστρος ὁ ποτώμενος Ἀργόθεν
εὔξενον ἐπ' οἶδμα διεπέρασέν ποτε
Ἀσιήτιδα γαῖαν
Εὐρώπας διαμείψας.
τίνες ποτ' ἄρα τὸν εὔυδρον
καὶ δονακόχλοα λιπόντες Εὐρώταν,
ἢ ῥεύματα σεμνὰ Δίρκας,

---

dissentientibus Mss. — Ed. Ald. τὸν φαῦλον." Musgr. Iam Brub. Hervag. Cant. et Grotius legunt τὸ φαῦλον.

V. 382. ἂν. Vulgo ἦν.

Ibid. οἶστρος. Ita omnes Musgravii libri, ut coniecerat Brodaeus. Aldus Ἴστρος, quod male defendit Reiskius.

V. 383. ἐπ'. Hanc praepositionem Cod. A. Marklandi omittit.

Ibid. διεπέρασέν ποτε. Assentior Erfurdtio corrigenti διεπέρασεν Ἰοῦς, et in antistrophico λινοπόροισιν αὔραις. Errori fortasse occasionem dedit litterarum similitudo inter ΠΟΤΕ et ΙΟΥΣ.

V. 385. Εὐρώπας. Ita recte Brodaeus, ut habent Brubach. Hervag. et omnes editt. inferiores praeter unam Aem. Porti, quae cum Aldo habet Εὐρώτας, ita tamen, ut in versione sequatur lectionem meliorem. Etiam in Codd. fuisse videtur Εὐρώπας.

V. 386. ἄρα. Vulgo ἆρα. Post τίνες ποτ' interrogationis notam posuit Musgravius. Sed nolim disiungi τίνες ποτ' ἄρα. Construe: τίνες ποτ' ἄρα αἶαν ἄμικτον ἔβασαν, λιπόντες Εὐρώταν ἢ ῥεύματα Δίρκας.

ἔβασαν, ἔβασαν
ἄμικτον αἶαν, ἔνθα κούρα
διατέγγει
βωμοὺς καὶ περὶ κίονας
ναῶν αἷμα βρότειον.

ἀντιστροφὴ ά.

ἢ ῥοθίοις εἰλατίνοις, δικρότοισι κώπαις,
ἔπλευσαν ἐπὶ πόντια κύματα
νάϊον ὄχημα λινοπόροις αὔραις,

V. 390. ἄμικτον recte per ἄξενον explicat Brodaeus.

V. 392. περὶ κίονας. Constructionem expedit Musgravius, qui περὶ simul ad βωμοὺς respicere admonet. Vid. de Verss. Dochm. p. 330. Nam vereor, ut contractum περικίονας substantivi loco esse possit, quamvis ita videatur apud Polluc. I. 78. εἴποις δ' ἂν τὸν περίστυλον τόπον, περικίονα. Adiectivum quidem est Nostri Fragm. Erechth. VI. 4. ut ἀμφικίονες apud Soph. Antig. 283.

V. 394. ἢ. Ita Aldus, quod ut in ἣ mutaretur, non erat.

Ibid. Rectius scribi videtur εἰλατίναις. Cf. Hec. 632. Hel. 1477.

V. 395. Bene ἔπλευσαν Reiskius active accipit pro πλεῖν ἐποίησαν. Cf. Lobeck. ad Aiac. 40. p. 225.

V. 396. Vid. ad strophicum. Pro λινοπόροις Musgravius proponit λινοφόροις. Sed λινόπορος fere idem significat. Sic Noster Iphig. Aul. 172. πλάτας ναυσιπόρους i. e. *navem promoventes*, coll. Troad. 877. ναυπόρῳ πλάτῃ. Et Phoeniss. 1706. ναυσίπομπον αὔραν. — Item post λινοπόροις Marklandus et Musgravius copulam τ' insertam volunt, quam rectius poeta omisit. Ceterum strophae huius et antistrophae argumentum est, quinam sint hospites illi graeci et cur huc venerint.

φιλόπλουτον ἅμιλλαν
αὔξοντες μελάθροισιν.
φίλα γὰρ ἐλπὶς ἐγένετ᾽ ἐπὶ
πήμασι βροτῶν ἄπληστος ἀνθρώποις,
ὄλβου βάρος οἳ φέρονται
πλάνητες ἐπ᾽ οἶδμα
πόλεις τε βαρβάρους περῶντες.
κενόδοξοι·

V. 397. φιλόπλουτον ἅμιλλαν αὔξοντες. Αὔξοντες potest explicari εἰς μέγα τρέφοντες, *immodicum divitiarum studium alentes*, ut μελάθροισιν dativus sit commodi. Nisi potius sententia haec est: πλοῦτον μελάθροις σὺν ἁμίλλᾳ αὔξοντες, quam, ut solet nonnumquam, paulo insolentius expresserit. Cf. supra ad v. 214.

V. 399. ἐγένετ᾽. Codd. Pariss. omnes γένετ᾽. Sed Aldi lectio praestat, ex qua ultima versus longa in duas breves soluta est. Numeri enim cum proximis cohaerent.

V. 400. Post βροτῶν, ut paulo ante post ἐγένετ᾽, cum Aldo commata omisi.

V. 401. ὄλβου βάρος οἳ φέρ. Musgravius: „qui divitiarum onus reportant. Idem usus vocis φέρονται apud Nicandrum in initio Theriacorum:

τὴν ἀπὸ Θρηϊκίου νομέες ποταμοῖο φέρονται.

Ὄλβου βάρος illustrari posset ex Electr. v. 1287. (Barnes.) Soph. Aj. v. 130." Vulgo post βάρος interpungunt.

V. 402. ἐπ᾽. Haec praepositio, quam Aldus et antiquissimae editiones exhibent, typographi, opinor, vitio in edit. Aem. Porti aliisque desideratur. Apte Marklandus comparat Platon. de Republ. II. τοὺς δὲ πλάνητας ἐπὶ τὰς πόλεις ἐμπόρους (καλοῦμεν).

V. 404. κενόδοξοι. Sic emendant Heathius, Marklandus, Musgravius. Aldus κοιναὶ δόξαι. Stiblini et Canteri coniecturam κεναὶ δόξαι refert Musgravii Ms. E. et in P. superscribitur.

γνῶμα δ' οἷς μὲν ἄκαιρος ὄλ-
βου, τοῖσδ' εἰς μέσον ἥκει.

στροφὴ β'.

πῶς τὰς συνδρομάδας πέτρας,
πῶς Φινεΐδας

V. 405. Pro ἄκαιρος legendum puto ἄκηρος, quod idem sit quod ἀκήριος, explicatum a Grammaticis ἄνοσος, ὑγιὴς, ἀβλαβὴς, ἄφθαρτος. Ita duplici forma dicimus ἀτηρὸς et ἀτήριος, vid. Brunck. ad Soph. Antig. 4. ἐπίκηρος et ἐπικήριος. Ἄκηρος firmatur etiam superlativo ἀκηρότατος, vid. Wyttenbach. Bibl. Crit. II 2. p. 54. cuius mentem parum accurate expressit Schneiderus in Lexico. Ludit autem poeta in verbo ὄλβος et divitias significante et felicitatem. Paulo ante eos, qui divitias anxie conquirant, κενοδόξους dixit, quippe qui felicitatem quaerant ex re, in qua per se non insit. Iam addit, his potius, quibus mens est illibata et incorrupta a divitiis (ἄκηρος ὄλβου), i. e. qui immunes sunt ab illo morbo, quo divitiarum causa homines laborare solent, his felicitas (ὄλβος) in medium venit, hi vere sunt ὄλβιοι. Cf. Aeschyl. Eum. 532. ἐκ δ' ὑγιείας φρενῶν ὁ πᾶσι φίλος καὶ πολύευκτος ὄλβος. Particula μὲν spectat ad suppressam sententiam, ἐκείνοις δὲ οὔ. Possis etiam in eandem fere sententiam coniicere ἄκληρος. Εἰς μέσον ἥκειν dicuntur ea, *quae praesto sunt, quorum nobis fit copia*, plane ut Latinorum *in medium venire* et *in medio esse*, ut Terent. Adelph. III. 4. 33. Hermannus vulgatam explicari quodammodo posse putat sic: *sententia aliis est non tenens modum in divitiis, aliis autem moderata.* In qua explicatione sunt quae me offendant.

V. 408. Φινεΐδας. Vid. ad Troad. v. 249. coll. Rhes. 926. Οἰνεΐδας. — Barnesius: „Designat regna Phinei regis, de quo vide Apollon. Rhod.

ἀΰπνους ἀκτὰς ἐπέρα-
σαν παρ' ἅλιον αἰγιαλὸν
ἐπ' Ἀμφιτρίτας ῥοθίῳ δραμόντες;
(ὅπου πεντήκοντα κορᾶν
τῶν Νηρήδων χοροὶ
μέλπουσιν ἐγκύκλιοι)
καὶ πλησιστίοισι πνοαῖς,
συριζόντων κατὰ πρύ-
μναν εὐναίων πηδαλίων;

(Il. v. 178. seqq.) Valer. Flacc. reliquosque Argonauticos, Apollodor. Bibl. l. I. §. 21. et Lexica Poetica."

V. 409. ἀΰπνους. „*numquam tranquillas, numquam maris agitatione et fremitu carentes.* Tales necessario erant orae, quae Bosporo adiacebant." Musgrav.

V. 410. παρ' ἅλιον. Vulgo παράλιον. Helenae locus v. 1126. quem afferunt, ab nostro differt. Musgravius proponit παρ' ἄβιον.

V. 414. ἐγκύκλιοι. Ita bene emendarunt Heathius et alii. Cf. Iphig. Aul. v. 1056. Aldus ἐγκυκλίοις. — Parenthesin faciunt illa, ὅπου — ἐγκύκλιοι, et paulo post, συριζόντων — πηδαλίων. Ceterum de metro noli timere. Vid. de Verss. Dochm. p. 261.

V. 415. καὶ πλησιστίοισι πν. Construe: δραμόντες ἐπ' Ἀμφιτρίτας ῥοθίῳ καὶ πλησιστίοισι πνοαῖς etc. τὰν πολυόρνιθον ἐπ' αἶαν.

V. 417. εὐναίων. Cod. Oxon. Εὐναΐων. Marklandus proponit συριζουσᾶν — εὐναιῶν, πηδαλίων τ'. Hesychius enim: εὐναῖαι, ἀγκύραι. Cf. Apollon. Rhod. Schol. ad I. v. 955, p. 413. Schaef. Sed quid ancorae hic faciant, non perspicio. Mirus est Musgravius coniiciens εὐναΐων (compositum ex εὖ et νήϊος) πηδαλίων, *gubernaculorum bono navigio instructorum.* Heathius πηδάλια εὐναῖα dici exi-

αὔραις ἐν Νοτίαις
ἢ πνοιαῖσι Ζεφύρου,
τὰν πολυόρνιθον ἐπ' αἶαν,
λευκὰν ἀκτὰν, Ἀχιλῆ-

---

stimat, quia haec quoque navem quodammodo *εὐνάζονται, rectam tenent* (immo *moderantur*), ne quaquaversum pro lubitu ventorum et fluctuum iactetur. Hanc explicationem commemorat etiam Brodaeus, quae mihi vera videtur. Ob eandem enim causam ancorae *εὐναὶ* vocantur, teste Eustath. in Hom. Il. A. p. 131. quem affert Heathius.

V. 418. *αὔραις ἐν Νοτίαις.* Uberius explicat illá, *πλησιστίοισι πνοαῖς.* Vulgo male *αὔραις ἐν-νοτίαις*, pro quo Britanni malunt *αὔραισιν νοτίαις.* Equidem Aldi lectionem revocavi.

V. 419. *πνοιαῖσι.* Ita Aldus. Male vulgo *πνοαῖσι.* Cod. Marklandi B. *πνεύμασι.*

V. 420. *πολυόρνιθον — αἶαν.* „Haud dubie respicit Leucen insulam, de qua Arrianus in Periplo maris Euxini: *ὄρνιθες δὲ πολλοὶ αὐλίζονται ἐν τῇ νήσῳ.* Philostratus quoque in Heroicis: *οἰκεῖν μὲν δὴ λευκὰς ὄρνιθας ἐν αὐτῇ φασίν.* Adde Dionys. Perieg. v. 544. ibique Eustath.“ Musgrav.

V. 421. *λευκὰν ἀκτὰν* etc. Nimis curiosus est Musgravius, qui sibi persuadere non potest, eruditum poetam nostrum tantum ambiguitatis crimen admisisse, ut *λευκὴν νῆσον* vocaverit *λευκὴν ἀκτὴν*, quoniam insula extet in Propontide hoc ipso nomine insignita, auctoribus Herodoto VII. c. 25. et Suida. Nihil eum movet, quod eandem insulam *λευκὴν ἀκτὴν* Noster iterum nuncupat Androm. 1263. (ad quem locum vid. Interpp.) et Scholiastes Pindari ad Nem. IV. Stroph. 3., sed hunc alterum erroris insimulare, alterum, Euripidem, utroque loco corruptum iudicare mavult. Quasi vero, ut hoc unum commemorem, apposita illa, *Ἀχιλῆος δρόμους καλλισταδίους*, ullam am-

ὃς δρόμους καλλισταδίους,
Εὔξεινον κατὰ πόντον.

ἀντιστροφὴ β'.

εἴθ' εὐχαῖσι δεσποσύνας
Λήδας Ἑλένα
φίλα παῖς ἐλθοῦσα τύχοι,
τὰν Τρῳάδα λιποῦσα πόλιν,
ἵν', ἀμφὶ χαίταν δρόσον αἱματηρὰν
ἑλιχθεῖσα λαιμοτόμῳ

---

biguitatem admittant. — Ceterum conferri iubent Interpp. Steph. de Urb. v. Ἀχίλλειος δρόμος, et Pausan. fol. 102. seq. aliosque.

Ibid. Ἀχιλῆος. „Codd. A. B. αχιλλησς male." Markl.

V. 423. *Εὔξεινον κατὰ πόντον.* Male vertunt *Euxinum ad pontum.* Debebat *in Euxino ponto.*

V. 424. Spectat ad votum Iphigeniae, quod legimus v. 343. seqq. ut recte monet Barnesius.

Ibid. *δεσποσύνας.* Satis probabiliter Marklandus *δεσποσύνοις*, ut Hec. 98. *δεσποσύνους σκηνάς*, Aeschyl. Pers. 589. *δεσποσύνοισιν ἀνάγκαις.* Nolui tamen lectionem mutare, quod certum est, *δεσπόσυνος* interdum *dominum* valere. Fortasse igitur idem usus fuit feminini: *δεσποσύνα.*

V. 428. sq. *ἀμφὶ χαίταν δρ. αἱμ. ἑλιχθεῖσα.* Vertit Marklandus: *capillum aqua lustrali cruenta circumspersa.*

V. 429. sq. *λαιμοτόμῳ δεσπ. χερί.* Observat Musgravius, hoc loco Iphigeniam propria manu hostias dici iugulasse, quod tamen ipsa diserte neget v. 40. iterumque v. 607. Hinc locum vitiosum existimat. Manus Iphigeniae dicitur *λαιμοτόμος*, non quod ipsa iugulaverit hospites, sed quod, quemcumque manus eius conspersisset, is necessario moriturus erat. Similiter infra v. 848. *ἐξ ἐμᾶν δαϊχθεὶς χερῶν.*

δεσποίνας χερὶ θάνῃ,
ποινὰς δοῦσ᾽ ἀντιπάλους.
ἡδίσταν δ᾽ ἂν ἀγγελίαν
δεξαίμεσθ᾽, Ἑλλάδος ἐκ
γᾶς πλωτήρων εἴ τις ἔβα,
δουλείας ἐμέθεν
δειλαίας παυσίπονος·
καὶ γὰρ ὀνείρασι συμβαίην,

V. 430. θάνῃ. Grammatica videtur requirere θάνοι. Sed defendi potest θάνῃ, si fingas, cupido chori animo rem ita praesentem obversari, tanquam si vere fiat.

V. 431. In ἀντιπάλους premendum tantummodo est ἀντί.

V. 432. Vulgo ἥδιστ᾽ ἂν τήνδ᾽ ἀγγ. Musgravius: „Legendum, metro iubente, sensu non repugnante:

ἡδίστην δ᾽ ἂν ἀγγελίαν.“

Dixerim potius, sensu iubente, metro non repugnante. Nam vulgata metro quidem non adversatur, sed sententiarum nullus est nexus. Chorus hoc dicit: Utinam huc aliquando veniat Helena, ob quam Iphigenia in Aulide mactata est, ut morte sua dominae meae poenas luat. Omnium tamen iucundissimus hic mihi foret nuntius, (i. e. Helenae morte etiam iucundior) si quis veniret, meque e servitute in patriam reduceret. Ceterum pro Musgravii ἡδίστην scripsi ἡδίσταν. Την supra adscriptum fuit dialecti indicandae causa, et ἂν propter sequens ἀγγελίαν neglectum est.

V. 437. Vereor, ut metrum strophico recte respondeat, licet explicari fortasse possit sic:

– ◡◡ – ◡◡ – – –
– ◡◡

Plane aequantur numeri, si legas:

καὶ γὰρ ὀνείροισι συμβαίην,

οἴκοις πόλει τε πατρῴ-
ᾳ τερπνῶν ὕμνων ἀπολαύ-
ειν κοινὰν χάριν ὄλβῳ.

ἀλλ' οἵδε χέρας δεσμοῖς διδύμοις

---

et in stropha:

τὰν πολυόρνιθον εἰς αἶαν.

Vocem *συμβαίην* noli sollicitare. Bastio ad Gregor. Corinth. p. 923. in Philostrati loco Her. p. 106. *δημαγωγίᾳ ἐκ μειρακίου ξυμβεβηκότα* corrigenti *ξυμβεβιωκότα* docte Schaeferus opponit Aristoph. Ran. 807. *οὔτε γὰρ Ἀθηναίοις ξυνέβαινεν Αἰσχύλος*, ubi Brunckius: „Glossa ad *ξυνέβαινεν*, *ἔχαιρεν, ἀπεδέχετο αὐτούς*," et Dionys. Halic. de Compos. Verb. c. XVII. p. 226. ed. Schaef. *Σοὶ, Φοῖβε, Μοῦσαί τε συμβῶμεν.* De Aristophanis loco obiter moneo, ne quis Brunckii auctoritatem veritus de musicis suis auribus timeat, si cum Codicibus Rav. Brunckii A. B. et Venetis meis duobus praeferat lectionem:

οὔτε γὰρ Ἀθηναίοισι συνέβαιν' Αἰσχύλος.

V. 439. Coniungenda sunt *ἀπολαύειν* (i. e. *ὡς ἀπολαύειν*) *χάριν τερπνῶν ὕμνων. Χάρις*, ut saepe, significat *voluptatem.* De constructione verbi *ἀπολαύειν* vid. Henr. Steph. Lex. II. p. 604.

V. 440. *κοινὰν χ. ὄλβῳ.* Vertit Heathius: „*commune gaudium rebus secundis*" i. e. fortunatis hominibus proprium.

V. 441. Male haec vulgo tribuuntur Iphigeniae usque ad v. 447. Omnia Chori esse nemini dubium erit, qui Tragicos attente legerit. Errori occasionem dederunt verba *σιγᾶτε, φίλαι*, quae Iphigeniae quam Choro magis viderentur convenire. Sed compellat saepissime socios Coryphaeus.

Ibid. *διδύμοις.* Retinui Aldi lectionem, quae certe ferri potest. Nam quum duo essent, duplici etiam compede opus erat. Nec tamen displicet

συνερεισθέντες, χωροῦσι νέον
πρόσφαγμα θεᾶς· σιγᾶτε, φίλαι.
τὰ γὰρ Ἑλλήνων ἀκροθίνια δὴ
ναοῖσι πέλας τάδε βαίνει·
οὐδ' ἀγγελίας ψευδεῖς ἔλακεν
βουφορβὸς ἀνήρ.
ὦ πότνι', εἴ σοι τάδ' ἀρεσκόντως
πόλις ἥδε τελεῖ, δέξαι θυσίας,
ἃς ὁ παρ' ἡμῖν νόμος, οὐχ ὁσίας
Ἕλλησι, διδοὺς ἀναφαίνει.

Marklandi *δίδυμοι*, Musgravio quoque probatum. Facile enim a librariis iterari potuit littera sequens. Schaeferus Melet. Crit. p. 78. proponit *διδύμας* citans Soph. Electr. v. 206. Sed ille locus ab nostro paululum diversus est.

V. 443. *πρόσφαγμα θεᾶς.* Non male Toupius Appendicula not. ad Theocrit. p. 30. corrigit *θεᾷ*, comparatque supra v. 243. et infra 581. Addas Hec. 41. 265. Hel. 1580. Nostri Electr. 1137. *θυσία — θεοῖς.* Neque tamen hac emendatione opus. Supra v. 317. *τὰ τῆς θεοῦ θύματα*, Ion. 1234. *θύματα νερτέρων*, et ita saepe.

V. 445. *ναοῖσι.* Vulgo *ἐν ναοῖσι*, quod metrum non fert. Correxit Marklandus, qui coniungit *ἀκροθίνια ναοῖσι*, ut supra v. 376. *ἑστιάματα θεοῖσιν.* Similior etiam est Phoeniss. 211. *ἀκροθίνια Λοξίᾳ.* Nihilo tamen minus praestare mihi videtur *ναοῖσι* coniungere cum *πέλας βαίνει.*

V. 446. *ἔλακεν.* Ita tres Musgravii libri. Aldus *λάκε.*

V. 448. *εἰ* non est *utinam*, sed *si*, ut contra latinos interpretes recte monet Portus.

V. 451. *διδοὺς ἀναφαίνει.* i. e. praebet.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

εἶεν·
τὰ τῆς θεοῦ μὲν πρῶτον ὡς καλῶς ἔχῃ,
φροντιστέον μοι. μέθετε τῶν ξένων χέρας,
ὡς, ὄντες ἱεροὶ, μηκέτ' ὦσι δέσμιοι.
ναοὺς δ' ἔσω στείχοντες, εὐτρεπίζετε,
ἃ χρὴ 'πὶ τοῖς παροῦσι καὶ νομίζεται.
φεῦ·
τίς ἆρα μήτηρ ἡ τεκοῦσ' ὑμᾶς πότε,
πατήρ τ', ἀδελφή τ', εἰ γεγῶσα τυγχάνει;
οἵων στερεῖσα διπτύχων νεανιῶν,
ἀνάδελφος ἔσται! τὰς τύχας τίς οἶδ', ὅτῳ

V. 452. ἔχῃ. Sic Marklandus ex duobus Codd. Aldus ἔχοι.

V. 455. ναοὺς δ' ἔσω στείχοντες. Valckenar. ad Phoeniss. 4:4. corrigit ναοῦ, quod non videtur necessarium. Coniunge ἔσω στείχοντες ναοὺς i. e. πρὸς ναοὺς στείχοντες idque ἔσω, non ἔσω ναούς. Ion. 97. στείχετε ναούς. Hec. 146. ἀλλ' ἴθι ναούς. In Orest. tamen v. 1477. Pors. ubi edidit Porsonus cum Brunckio παίειν λαιμὸν ἔμελλεν εἴσω μέλαν ξίφος, Aldi et codd. lectio λαιμῶν reducenda est.

Ibid. στείχοντες. Sunt hi ipsi, qui hospites adduxerant. Vid. infra ad v. 707.

V. 457. Aldus ἄρα.

V. 458. τυγχάνει. Ita tres Musgravii libri. Aldus τυγχάνοι. Marklandus post πατήρ τ' interrogationis notam ponit, deletque post τυγχάνει. Hinc scribendum ei erat ἀδελφὴ δ'. Aldi interpunctio meo iudicio praestat. Ista, εἰ γεγῶσα τυγχάνει, in proxima sententia facile intelliguntur.

V. 459. στερεῖσα. Sic Scaliger. Libri στερηθεῖσα.

V. 460. ὅτῳ. Restituit hoc Marklandus ex duobus libris Mss. coll. Herc. Fur. 511. Aldus ὅτι.

τοιαίδ᾽ ἔσονται; πάντα γὰρ τὰ τῶν θεῶν
εἰς ἀφανὲς ἕρπει, κοὐδὲν οἶδ᾽ οὐδεὶς κακόν·
ἡ γὰρ τύχη παρήγαγ᾽ εἰς τὸ δυσμαθές.
πόθεν πόθ᾽ ἥκετ᾽, ὦ ταλαίπωροι ξένοι;
ὡς διὰ μακροῦ μὲν τήνδ᾽ ἐπλεύσατε χθόνα,
μακρὸν δ᾽ ἀπ᾽ οἴκων χρόνον ἔσεσθ᾽ ἀεὶ κάτω.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τί ταῦτ᾽ ὀδύρει, κἀπὶ τοῖς μέλλουσι νῷν
κακοῖσι λυπεῖς, ἥτις εἶ ποτ᾽, ὦ γύναι;
οὔτοι νομίζω σοφὸν, ὃς ἂν, μέλλων θανεῖν,
οἴκτῳ τὸ δεῖμα τοὐλέθρου νικᾶν θέλῃ,

V. 462. κοὐδὲν οἶδ᾽ οὐδεὶς κακόν. „Immo neque ἀγαθὸν, dixerit aliquis. Κακὸν dimidium tantum rei exprimere videtur. Integrum foret, quod obventurum est, sive bonum sive malum.“ Marklandus. Putat igitur ille, Euripidem consulto mulierem, eamque Argivam, falso argumentantem fecisse. Vid. supra ad v. 60. Minus offensionis locus habebit, si sensum sic capias: Quis nosse potest, talem, i. e. tam malam, sibi fortunam obventuram? omnia enim futura dii celant et bona et mala, nemo igitur malorum, quae imminent, quidquam scire potest.

V. 466. ἀεὶ κάτω. Frigidam hanc explicationem censet Marklandus, multo tamen frigidiora in eius locum substituit ἔσεσθ᾽ ἐοίκατε, neque felicius Musgravius αἶ αἶ κάτω.

V. 468. λυπεῖς. Ita omnes libri, recte, opinor. Sensus: Quid haec lamentaris, et ad futura nostra mala nos insuper tristitia afficere studes? His bene congruunt sequentia. Dicit enim statim Orestes, se nolle tristitia affici. Marklandus coniicit λυπεῖ γ᾽.

οὔθ' ὅστις ᾅδην ἐγγὺς ὄντ' οἰκτίζεται,
σωτηρίας ἄνελπις· ὡς δύ' ἐξ ἑνὸς
κακὼ συνάπτει· μωρίαν τ' ὀφλισκάνει,
θνήσκει θ' ὁμοίως· τὴν τύχην δ' ἐᾷν χρεών.
ἡμᾶς δὲ μὴ θρήνει σύ· τὰς γὰρ ἐνθάδε
θυσίας ἐπιστάμεσθα καὶ γιγνώσκομεν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πότερος ἄρ' ὑμῶν ἐνθάδ' ὠνομασμένος
Πυλάδης κέκληται; τόδε μαθεῖν πρῶτον θέλω.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὅδ', εἴ τι δή σοι τοῦτ' ἐν ἡδονῇ μαθεῖν.

V. 471. οὔθ' ὅστις etc. Marklandus: „Suspectum habeo hunc iambum, ob praecedentes duos, in quibus eadem res exprimitur. Et ita Reiskius." Recte iudicant, si quidem lectio ubique sana est. Musgravius pro οἰκτῳ coniicit κόμπῳ vel ὄγκῳ. Mihi in mentem venit pro θανεῖν legendum κτανεῖν, ut sensus hic sit: Non puto prudentem, neque eum, qui, quem interfecturus est, huic commiseratione mortis timorem sedare studeat, neque illum, qui propinquam suam ipse mortem deploret. Spectat Orestes ad verba illa ὀδύρει et λυπεῖς v. 467. et 468. Neque te decet sortem nostram deplorare, neque nos ipsos. Κτανεῖν et θανεῖν confusa saepissime sunt, ut Orest. 1627. Pors., ibid. 192. Soph. Electr. 814. Erf. Immo in hac ipsa fabula infra v. 987. et v. 538. κτανὼν et θανών. — Ceterum ουχ ὅστις Codd. Pariss. Marklandi. Aldus οὔθ' ὅστις.

V. 472. ἄνελπις. Ita Brodaeus. Aldus ἂν ἐλπίς.

V. 476. Comparat Marklandus Hippol. 380.
τὰ χρήστ' ἐπιστάμεσθα καὶ γιγνώσκομεν.

V. 479. εἴ τι. Ita Marklandus ex omnibus Codd.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ποίας πολίτης πατρίδος Ἕλληνος γεγώς;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τί δ' ἂν, μαθοῦσα τόδε, πλέον λάβοις, γύναι;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πότερον ἀδελφὼ μητρὸς ἐστὸν ἐκ μιᾶς;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

φιλότητί γ'· ἐσμὲν δ' οὐ κασιγνήτω, γύναι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

σοὶ δ' ὄνομα ποῖον ἔθεθ' ὁ γεννήσας πατήρ;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τὸ μὲν δίκαιον, δυστυχεῖς καλοίμεθ' ἄν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐ τοῦτ' ἐρωτῶ· τοῦτο μὲν δὸς τῇ τύχῃ.

Pariss. conferens v. 43. Aldus ἔστι, unde Reiskius et Piersonus fecerant ἔς τί.

V. 480. Coniectura Ἕλλην εἶ γεγως numeris nocet. Cf. supra v. 329.

V. 482. Aldus ματρός.

V. 483. ἐσμὲν δ' οὐ. Ita Marklandus et Musgr. cum tribus libris. Aldus omittens δ' legit φιλότητι γ' ἐσμὲν, οὐ κασ. Κασιγνήτω Marklandus resolvit, quasi esset κάσιε γεννητὼ vel κάσεις γενέσει.

V. 485. τὸ μὲν δίκαιον. i. e. si iustam seu veram rei rationem spectes.

V. 486. τοῦτο μὲν δὸς τῇ τύχῃ. *Hoc quidem tribue fortunae*, non pater tuus hoc tibi nomen imposuit.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
ἀνώνυμοι θανόντες οὐ γελῴμεθ' ἄν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
τί δὲ φθονεῖς τοῦτ', ἢ φρονεῖς οὕτω μέγα;

ΟΡΕΣΤΗΣ.
τὸ σῶμα θύσεις τοὐμὸν, οὐχὶ τοὔνομα.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
οὐδ' ἂν πόλιν φράσειας, ἥτις ἐστί σοι;

ΟΡΕΣΤΗΣ.
ζητεῖς γὰρ οὐδὲν κέρδος ὡς θανουμένῳ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
χάριν δὲ δοῦναι τήνδε κωλύει, τί σε;

ΟΡΕΣΤΗΣ.
τὸ κλεινὸν Ἄργος πατρίδ' ἐμὴν ἐπεύχομαι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
πρὸς θεῶν ἀληθῶς, ὦ ξέν', εἶ κεῖθεν γεγώς;

V. 487. ἀνώνυμοι θαν. οὐ γ. ἄν. Post θανόντες comma delevi. Recte enim vertitur: Ignotus nomine si moriar, non ridebor. — γελῴμεθ'. Ita recte Schaeferus, ut iam Portus voluerat. Aldus γελώμεθ'.

V. 488. φθονεῖς. Habent hoc omnes Mss. ut coniecerat Tyrwhittus. Aldus φρονεῖς. Marklandus distingui posse putat τί δέ; φθονεῖς τοῦτ', ἢ φρ. *Quid vero? ex invidiane an ex animi elatione hoc facis?* Quae satis mira foret quaestio.

V. 491. Post κέρδος interpunctionem sustuli. Intellige ἐμοί.

V. 494. εἶ κεῖθεν. „Ita uterque Ms. et P. ut recte Canterus. Ed. Ald. ἐκεῖθεν.“ Musgr.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἐκ τῶν Μυκηνῶν, αἵ ποτ' ἦσαν ὄλβιαι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

φυγὰς δ' ἀπῇρας πατρίδος, ἢ ποίᾳ τύχῃ;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

φεύγω τρόπον γε δή τιν', οὐχ ἑκὼν ἑκών.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἆρ', ἄν τί μοι φράσειας ὧν ἐγὼ θέλω;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὡς ἐν παρέργῳ τῆς ἐμῆς δυσπραξίας.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

καὶ μὴν ποθεινός γ' ἦλθες ἐξ Ἄργους μολών.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὔκουν ἐμαυτῷ γ'· εἰ δὲ σοί, σὺ τοῦθ' ὅρα.

V. 496. φυγὰς δ'. Particulam addidit Scaliger.

V. 497. οὐχ ἑκὼν ἑκών. Male quidam haec commate disiungunt. Post φεύγω etiam Aldus comma non habet. Ego posui post τιν'.

V. 499. Musgravius coniicit ὅσ' ἐν παρέργῳ et Marklandus τῆσδ' ἐμῆς. Male uterque. Sensus est: videris hoc postulare tamquam in accessionem calamitatis meae. Nos: wohl gleichsam zur Zugabe zu meinem Unglück. Dicit hoc Orestes non sine acerbitate quadam, quod non simpliciter sacerdos immolari se iubeat, sed hac occasione simul utatur ad aliena quaedam sciscitanda. Conf. Orest. 609. πάρεργον αὐτὸ θήσομαι πόνων, Hercul. Fur. 1340. πάρεργα γὰρ τάδ' ἐστ' ἐμῶν κακῶν.

V. 501. σὺ τοῦθ' ὅρα. Aldus σὺ τοῦτ' ἔρα, ex quo Marklandus σὺ τοῦδ' ἔρα comparans v. 515., qui nihil similitudinis habet, neque omnino video,

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Τροίαν ἴσως οἶσθ', ἧς ἁπανταχοῦ λόγος.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὡς μή ποτ' ὤφελόν γε, μηδ' ἰδὼν ὄναρ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

φασίν νιν, οὐκέτ' οὖσαν, οἴχεσθαι δορί.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἔστιν γὰρ οὕτως, οὐδ' ἄκραντ' ἠκούσατε.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Ἑλένη δ' ἀφῖκται δῶμα Μενέλεω πάλιν;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἥκει, κακῶς γ' ἐλθοῦσα τῶν ἐμῶν τινι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

καὶ ποῦ 'στι; κἀμοὶ γάρ τι προὐφείλει κακόν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Σπάρτῃ ξυνοικεῖ τῷ πάρος ξυνευνέτῃ.

---

quinam tolerabilis sensus ex hac emendatione produci possit. Musgravio, quod non minus alienum est, legendum videtur *σύ τοι πέρα*. Ex nostra emendatione hoc dicit: mihi quidem non, si tibi, hoc tu videris, i. e. huius rei rationem tu tibi reddideris. Ita nos: *da siehe du zu*, i. e. *das überlasse ich deinem Gewissen.*

V. 502. Post *λόγος* Marklandus interrogationis notam, quam alii addunt, omisit ob praegressum *ἴσως*. Neque illam agnoscit Aldus.

V. 503. *μηδ' ἰδὼν ὄναρ.* Valet hoc simpliciter, *ne in somnio quidem*. Male Scaliger in margine *ἰδεῖν*.

V. 507. *τῶν ἐμῶν τινι.* Recte Barnesius: „*pro ἐμοί, aenigmatice.*"

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὦ μῖσος εἰς Ἕλληνας, οὐκ ἐμοὶ μόνῃ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἀπέλαυσα κἀγὼ δή τι τῶν κείνης γάμων.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

νόστος δ' Ἀχαιῶν ἐγένεθ', ὡς κηρύσσεται;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὥς πάνθ' ἅπαξ με συλλαβοῦσ' ἀνιστορεῖς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πρὶν γὰρ θανεῖν σε, τοῦδ' ἐπαυρέσθαι θέλω.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἔλεγχ', ἐπειδὴ τοῦδ' ἐρᾷς· λέξω δ' ἐγώ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Κάλχας τις ἦλθε μάντις ἐκ Τροίας πάλιν;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὄλωλεν, ὡς ἦν ἐν Μυκηναίοις λόγος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὦ πότνι', ὡς εὖ. τί γὰρ ὁ Λαέρτου γόνος;

V. 510. Aldus μόνη.

V. 517. Brodaeus: „Tzetzes in Lycophron. (ad v. 427. Müller.): μετὰ δὲ τὴν Ἰλίου πόρθησιν αὐτὸς ὁ Κάλχας καὶ ἕτεροι, Ἀμφίλοχος, Λεοντεὺς, Ποδαλείριος, Πολυποίτης, ἐν Ἰλίῳ λιπόντες τὰς ναῦς αὐτῶν εἰς Κολοφῶνα πεζῇ πορεύονται· κἀκεῖ θάπτουσι Κάλχαντα.“ Iterum repetit Tzetzes ad v. 980.

V. 518. Egregie sane coniecit Musgravius:

ὦ πότνι', ὡς εὖ. τί γὰρ ὁ Λαέρτου γόνος;

Aldus ὦ πότνι' ὡς ἔστι γὰρ ὁ Λαέρτου γόνος, ex

ΟΡΕΣΤΗΣ.
οὔπω νενόστηκ' οἶκον· ἔστι δ', ὡς λόγος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ὄλοιτο, νόστου μή ποτ' ἐς πάτραν τυχών.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
μηδὲν κατεύχου· πάντα κἀκείνου νοσεῖ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
Θέτιδος δ' ὁ τῆς Νηρῆδος ἔστι παῖς ἔτι;

ΟΡΕΣΤΗΣ.
οὐκ ἔστιν· ἄλλως λέκτρ' ἔγημεν Αὐλίδι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
δόλια γὰρ, ὥς γέ φασιν οἱ πεπονθότες.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
τίς εἶ πόθ'; ὡς εὖ πυνθάνει τἀφ' Ἑλλάδος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ἐκεῖθέν εἰμι· παῖς ἔτ' οὖσ' ἀπωλόμην.

---

quo Canterus ὦ πότνια! σῶς ἐστὶ γὰρ ὁ Λ. γ., quae emendatio multis modis Musgraviana est deterior. Aliquanto melior Marklandus proponit σῶς γάρ ἐστι Λαέρτου γόνος. Codd. enim Paris. et multae Edd. omittunt articulum ὁ ante Λαέρτου. — Valet autem ὡς εὖ quam iuste Cf. paulo post v. 544. Ad interrogationem τί γὰρ ὁ Λαέρτου γόνος Musgravius citat, quae paulo inferius legimus v. 528. τί δ' ὁ στρατηγός.

V. 523. ἔγημεν Αὐλίδι. „Vel divisim ἔγημ' ἐν Αὐλίδι." MARKLAND. Vulgata idem significat.

V. 524. Stiblinus ex Hervag. vitium repetiit δόλιαι, ὥς γε.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
ὀρθῶς ποθεῖς ἄρ' εἰδέναι τἀκεῖ, γύναι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
τί δ' ὁ στρατηγὸς, ὃν λέγουσ' εὐδαιμονεῖν;

ΟΡΕΣΤΗΣ.
τίς; οὐ γὰρ, ὅν γ' ἐγᾦδα, τῶν εὐδαιμόνων.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
Ἀτρέως ἐλέγετο δή τις Ἀγαμέμνων ἄναξ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
οὐκ οἶδ'· ἄπελθε τοῦ λόγου τούτου, γύναι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
μὴ πρὸς θεῶν, ἀλλ' εἴφ', ἵν' εὐφρανθῶ, ξένε.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
τέθνηχ' ὁ τλήμων, πρὸς δ' ἀπώλεσέν τινα.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
τέθνηκε; ποίᾳ συμφορᾷ; τάλαιν' ἐγώ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
τί δ' ἐστέναξας τοῦτο; μῶν προσῆκέ σοι;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
τὸν ὄλβον αὐτοῦ τὸν πάροιθ' ἀναστένω.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
δεινῶς γὰρ ἐκ γυναικὸς οἴχεται σφαγείς.

V. 528. ὃν λέγουσ' εὐδαιμονεῖν. Marklandus: „vel εὐδαίμονα· et λέγουσι pro ἔλεγον." Alterum falsum, prius non necessarium.

V. 537. δεινῶς. Ita Codd. collati omnes, ut Portus voluerat aliique. Aldus δεινός, unde Piersonus κεῖνος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ψευδεῖς ὄνειροι χαίρετ᾽· οὐδὲν ἦτ᾽ ἄρα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
οὐδ᾽ οἱ σοφοί γε δαίμονες κεκλημένοι
πτηνῶν ὀνείρων εἰσὶν ἀψευδέστεροι.
πολὺς ταραγμὸς ἔν τε τοῖς θείοις ἔνι,
κἀν τοῖς βροτείοις· ἓν δὲ λυπεῖται μόνον,

---

est, quam ubique terrarum errare cogitur. In initio versus post ἔστ᾽ posui comma.

V. 554. ψευδεῖς ὄνειροι — ἄρα. Legimus haec apud Plutarch. Moral. p. 75. E. et Clement. Alex. Cohort. p. 80. Ed. Pott. — Hunc versum cum quinque proximis Aldus adhuc Iphigeniae tribuit. Sed Heathius recte Orestis esse vidit, neque dissentiunt Marklandus et Musgravius. In Mss. Orestis persona versui demum 557. πολὺς ταραγμὸς praefigitur. Pro οὐδ᾽ Hermannus mavult οὐδ᾽.

V. 557. θείοις. Libri θεοῖς. Elegantior lectio debetur Barnesio.

V. 558. λυπεῖται. Ita cum tribus libris Marklandus. Aldus λείπεται. Utramque lectionem probabilem, etsi contrarium, sensum praebere putat Musgravius. „Si λείπεται, inquit, retinemus, sententia erit: Oresti hoc unum in malis solatii relictum fuisse, quod non propria imprudentia, sed vatum monitis obtemperando, se ipsum perdidisset. Contra si λυπεῖται recipimus, dicet Orestes, hoc unum se dolere, quod non desipiens ipse, vatum tamen monitis obtemperans, perierit." Mihi prior ratio a loci nexu videtur aliena. Manifesto enim Orestes vatibus ob fraudem, in quam eum adduxerant, irascitur. Quale igitur hoc solatium, quod non sua imprudentia perierit, sed a vatibus se decipi passus sit. Deinde hoc si voluisset poeta, scripsisset ἀλλὰ μάντεων sive μάντεων δέ. Recepi igitur λυπεῖται. Dicit hoc: Ob hoc unum autem dolet, quod, quum non imprudens esset, i. e.

ὅτ', οὐκ ἄφρων ὤν, μάντεων πεισθεὶς λόγοις,
ὄλωλεν, ὡς ὄλωλε, τοῖσιν εἰδόσιν.

ΧΟΡΟΣ.

φεῦ, φεῦ· τί δ' ἡμεῖς, οἵ τ' ἐμοὶ γεννήτορες;
ἆρ' εἰσίν; ἆρ' οὐκ εἰσί; τίς φράσειεν ἄν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀκούσατ'· εἰς γὰρ δή τιν' ἥκομεν λόγον,
ὑμῖν τ' ὄνησιν, ὦ ξένοι, σπεύδουσ' ἅμα,

---

quum rem, qualis erat, perspicere potuisset, vatibus obtemperans tali modo perierit, quemadmodum sciunt ii, qui sciunt.

V. 560. ὄλωλεν, ὡς ὄλωλε, *periit, ut periit*, i. e. tali (tam indigno) modo periit, quo periit. Certam enim suam perniciem Orestes putat, ut iam de se, tanquam de mortuo, loquatur. Pessime explicant interpretes.

Ibid. *τοῖσιν εἰδόσιν*, apud eos, qui sciunt, i. e. totam rationem infortunii mei norunt. Se ipsum designat et Pyladem. Musgravius citat Rhes. 973.

σεμνὸς τοῖσιν εἰδόσιν θεός.

et Aristoph. Nub. 1243.

καὶ Ζεὺς γελοῖος ὀμνύμενος τοῖς εἰδόσιν.

Male vertunt: *nam periit, sicut existimant illi, qui norunt*, vel, *si credendum est iis, qui mortem eius norunt.*

V. 562. Aldus *Ἀῤῥ εἰσίν.*

V. 564. *σπεύδουσ'.* Praeclaram hanc Musgravii emendationem iure dicit Porsonus Praef. ad Hec. XXXVIII. ed. Angl. Marklandi Codd. Paris. B. C. *σπουδ*$^{αις}_{ης}$. Oxon. *σπουδῆς ἅμα καί μοι.* Aldus *σπουδαῖς ἅμα.* Canterus male coniecerat *σπουδάσομεν.*

κἀμοί· τὸ δ' εὖ μάλιστα γ' οὕτω γίγνεται,
εἰ πᾶσι ταὐτὸν πρᾶγμ' ἀρεσκόντως ἔχει.
θέλοις ἂν, εἰ σώσαιμί σ', ἀγγεῖλαί τί μοι,
πρὸς Ἄργος ἐλθὼν, τοῖς ἐμοῖς ἐκεῖ φί-
λοις,
δέλτον τ' ἐνεγκεῖν, ἥν τις, οἰκτείρας ἐμὲ,
ἔγραψεν αἰχμάλωτος, οὐχὶ τὴν ἐμὴν
φονέα νομίζων χεῖρα, τοῦ νόμου δ' ὕπο
θνήσκειν γε, τῆς θεοῦ τάδε δίκαι' ἡγου-
μένης;
οὐδένα γὰρ εἶχον, ὅστις ἀγγεῖλαι μολὼν

V. 565. οὕτω. Porsonus loco modo citato corrigit ὧδε. Vere fortasse. Nolui tamen textum mutare, quod horum numerorum ratio nondum ab omni parte illustrata videtur.

V. 566. ἔχει. Ita Marklandus ex duobus libris. Ald. ἔχοι. Paulo ante Porsonus citat ταὐτὸ, quum tamen ipse alias ediderit ταὐτὸν, veluti Hec. 299.

V. 567. θέλοις ἂν, εἰ σώσ. Aem. Porto, qui sic corrigit, iure accedit Schaefer. ad Lamb. Bos. Ellips. p. 787. — Aldus θέλεις ἂν εἰ σ. — Male Marklandus θέλεις, ἂν εἰ σ. Vid. Schaef. l. l.

V. 569. Admonet Reiskius, laborem taedio plenum et servilem fuisse, litteras ligno insculpere.

V. 572. τάδε. Ita Pierson. Veris. p. 65. et Marklandus. Vulgo ταῦτα. — Paulo ante pro γε legi posse Marklandus monet σφε. Sed hoc pronomen facile intelligitur. Neque otiosum est γε. Sensus: putans mori se propter legem quidem, non autem per me.

V. 573. ἀγγεῖλαι. Ita correxerunt vulgatam ἀγγεῖλαι Aemilius Portus et Marklandus. Ne duplici mutatione opus sit, scribi etiam possit ἀγγείλας et proximo versu retineri τὰς ἐμάς. Quod interpretor sic: qui quum mihi nuntii aliquid attulisset, ad Argos reversus meas litteras perferret.

εἰς Ἄργος αὖθις, τὰς δ' ἐμὰς ἐπιστολὰς
πέμψειε σωθεὶς τῶν ἐμῶν φίλων τινί.
σὺ δ', εἶ γάρ, ὡς ἔοικας, οὔτε δυσγενής,
καὶ τὰς Μυκήνας οἶσθα, χοὓς κἀγὼ θέλω,
σώθητι, καὶ σὺ μισθὸν οὐκ αἰσχρὸν λαβών,
κούφων ἕκατι γραμμάτων, σωτηρίαν.
οὗτος δ', ἐπείπερ πόλις ἀναγκάζει τάδε,
θεᾷ γενέσθω θῦμα, χωρισθεὶς σέθεν.

V. 574. Cum Schaefero dedi *αὖθις* pro vulgata *αὖτις*. Vid. supra ad v. 316. Deinde vulg. *τὰς ἐμάς*.

V. 575. *τινί*. Cod. Markl. B. *τινος*.

V. 576. *δυσγενής*. Ita Codd. Mss. omnes, quod iure recepit Musgravius. Aldus *δυσμενής*, quae lectio non una de causa deterior est.

V. 577. *χοὓς κἀγὼ θέλω*. i. e. *quos eosdem volo*. Minus caute Marklandus *χοὓς ἐγὼ θέλω*. Nihil hoc particulae usu frequentius. Afferam exempla aliquot ex una Sophoclis fabula, Oedip. Col. v. 53. *ὅσ' οἶδα κἀγώ, πάντ' ἐπιστήσει κλύων*, v. 77. *αὐτοῦ μέν, οὗπερ κἀφάνης*, coll. v. 185, (ubi vid. Schol.) v. 276. *ὥσπερ με κἀνεστήσαθ', ὧδε σώσατε*, v. 870. *ἥλιος δοίη βίον τοιοῦτον, οἷον κἀμέ, γηρᾶναί ποτε*. Vid. Weisk. de Pleonasm. Gr. p. 185. Non magis probanda Musgravii coniectura *φιλῶ* pro *θέλω*. — Pro *οἶσθα* Aldus *ἦσθα*.

V. 578. *καὶ σύ*. Offenderunt hae voces interpretes, quorum Canterus et Marklandus legi volunt *καὶ ζῇ*, Reiskius *καὶ σοῦ*, *et abi*, Musgravius et Iacobsius *σώθητ' ἐκεῖσε*. Mihi sana videtur vulgata. Respicit Iphigenia ad suppressam sententiam, se hospiti, si litteras suas perferat, gratias esse debituram. Sensus igitur est: qua ratione (ut ego tibi, ita) tu quoque mihi aliquid debebis. Utrique enim et sibi, et hospiti rem commodo fore, paulo ante significaverat.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

καλῶς ἔλεξας τἄλλα, πλὴν ἕν, ὦ ξένη.
τὸ γὰρ σφαγῆναι τόνδε μοι βάρος μέγα.
ὁ ναυστολῶν γάρ εἰμ᾽ ἐγὼ τὰς συμφοράς·
οὗτος δὲ συμπλεῖ τῶν ἐμῶν μόχθων χάριν.
οὔκουν δίκαιον ἐπ᾽ ὀλέθρῳ τῷ τοῦδ᾽ ἐμὲ
χάριν τίθεσθαι, καὐτὸν ἐκδῦναι κακῶν.
ἀλλ᾽ ὡς γενέσθω· τῷδε μὲν δέλτον δίδου·
πέμψει γὰρ Ἄργος, ὥστε σοι καλῶς ἔχειν·
ἡμᾶς δ᾽ ὁ χρῄζων κτεινέτω. τὰ τῶν φίλων
αἴσχιστον ὅστις καταβαλὼν εἰς ξυμφορὰς,
αὐτὸς σέσωσται· τυγχάνει δ᾽ ὅδ᾽ ὢν φίλος,
ὃν, οὐδὲν ἧσσον ἢ 'μὲ, φῶς ὁρᾶν θέλω.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὦ λῆμ᾽ ἄριστον, ὡς ἀπ᾽ εὐγενοῦς τινος

V. 582. τἄλλα. Aldus τᾶλλα.

V. 583. Lucianus τόνδ᾽, ἐμοὶ Amor. p. 907. (V. p. 311. Bip.)

V. 584. ὁ ναυστολῶν γάρ εἰμ᾽ ἐγὼ τ. σ. ego sum is, qui secum affert mala, i. e. ego sum causa harum calamitatum.

V. 587. καὐτὸν i. e. καὶ ἐμαυτόν.

V. 588. ὡς γένεσθω. Γ'ενέσθω Mss. omnes. Aldus ὡς γενέσθαι. Vid. Porson. ad Eur. Hec. 882. coll. Brunck. ad eundem l.

V. 589. πέμψει. Lucianus l. l. πέμψω, quod non displicuit Marklando ob versum 682. Is tamen locus nihil probat. Magis huc pertinet paulo post v. 599. Sed cf. supra v. 574. sq.

V. 591. αἴσχιστον ὅστις. Vid. Schaef. ad Eur. Phoeniss. 519. Pors.

V. 593. Aldus ἤ με.

ῥίζης πέφυκας, τοῖς φίλοις τ' ὀρθῶς φίλος.
τοιοῦτος εἴη τῶν ἐμῶν ὁμοσπόρων
ὅσπερ λέλειπται· καὶ γὰρ οὐδ' ἐγὼ, ξένοι,
ἀνάδελφός εἰμι, πλὴν ὅσ' οὐχ ὁρῶσά νιν.
ἐπεὶ δὲ βούλει ταῦτα, τόνδε πέμψομεν
δέλτον φέροντα, σὺ δὲ θανεῖ· πολλὴ δέ τις
προθυμία σε τοῦδ' ἔχουσα τυγχάνει.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

θύσει δὲ τίς με, καὶ τὰ δεινὰ τλήσεται;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἐγώ· θεᾶς γὰρ τῆσδε προστροπὴν ἔχω.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἄζηλά γ', ὦ νεᾶνι, κοὐκ εὐδαίμονα.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀλλ' εἰς ἀνάγκην κείμεθ', ἣν φυλακτέον.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

αὐτὴ ξίφει θύουσα, θῆλυς ἄρσενας;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὔκ, ἀλλὰ χαίτην ἀμφὶ σὴν χερνίψομαι.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὁ δὲ σφαγεὺς τίς; εἰ τάδ' ἱστορεῖν με χρή.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

εἴσω δόμων τῶνδ' εἰσὶν, οἷς μέλει τάδε.

V. 595. ὀρθῶς. Ita Marklandus ex Ms. Oxon. Idem duo Pariss. suprascriptum habent. Aldus ὀρθός. Conferunt Interpp. Hercul. Fur. 56. Soph. Antig. 99. aliosque locos.

V. 607. οὔκ. Ita Aldus. Omittunt vulgo accentum.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τάφος δὲ ποῖος δέξεταί μ᾽, ὅταν θάνω;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πῦρ ἱερὸν ἔνδον, χάσμα τ᾽ εὐρωπὸν πέ-
τρας.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

φεῦ·
πῶς ἄν μ᾽ ἀδελφῆς χεὶρ περιστείλειεν ἄν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

μάταιον εὐχὴν, ὦ τάλας, ὅστις ποτ᾽ εἶ,
ηὔξω· μακρὰν γὰρ βαρβάρου ναίει χθονός.
οὐ μὴν, ἐπειδὴ τυγχάνεις Ἀργεῖος ὢν,
ἀλλ᾽, ὧν γε δυνατὸν, οὐδ᾽ ἐγὼ λείψω χάριν·

V. 611. εὐρωπόν. Citant Hesychii glossam: εὐρωπὸν, σκοτεινὸν, πλατύ. Iisdem verbis ab Hesychio explicatur εὐρώεις, quo Sophocles simili modo usus est Aiac. 1167. τάφον εὐρώεντα. Altera explicatio πλατὺ Schneidero in Lex. Gr. e prava Etymologia orta videtur.

Ibid. πέτρας. Diodor. Sic. XX. 14. citante Brodaeo, legit χθονὸς, quae lectio verior videri potest. Comparat Marklandus Nostri Ion. 281. et Electr. 1271. in quo utroque loco legimus χάσμα χθονὸς, et Herodot. 7, 30. Addo Fragm. Pirith. I. 2. χθόνιον χάσμα. Leve est, quod Marklandus monet, obstare huic lectioni illud, quod statim post v. 614. vox χθονὸς recurrat. Verum ob ipsos illos locos facilius fieri potuit, ut memoriae lapsu Diodorus illud scriberet.

V. 613. Aldus ὅστις ποτ᾽.

V. 615. οὐ μὴν recte Portus monet coniungendum cum sequenti ἀλλά.

V. 616. οὐδ᾽ ἐγὼ λείψω χάριν. Marklandus: „Forte ἐγὼ ᾽λλείψω, i. e. ἐλλείψω. Vid. Budaeum

πολύν τε γάρ σοι κόσμον ἐνθήσω τάφῳ,
ξανθῷ τ᾽ ἐλαίῳ σῶμα σὸν κατασβέσω,
καὶ τῆς ὀρείας ἀνθεμόῤῥυτον γάνος
ξουθῆς μελίσσης εἰς πυρὰν βαλῶ σέθεν.
ἀλλ᾽ εἶμι, δέλτον τ᾽ ἐκ θεᾶς ἀνακτόρων
οἴσω· τὸ μέντοι δυσμενὲς μή μου λάβῃς.
φυλάσσετ᾽ αὐτούς, πρόσπολοι, δεσμῶν ἄτερ.

Comm. Gr. L. p. 757." Nihil mutandum. Noster Phoeniss. 388. μηδὲν ἐνδεὲς λίπῃς.

V. 617. κόσμον ἐνθήσω τάφῳ. „Hoc est, quod in Rheso v. 963. vocat συμπυρῶσαι μυρίων πέπλων χλιδήν. vid. et Hec. 578." Musgr. Conf. Troad. 1200. seqq.

V. 618. Hunc versum primus e Codicibus Pariss. inseruit Marklandus, absurda tamen putans verba σῶμα κατασβέσω, *extinguam*. „Corpus enim ardens, *inquit*, non potest extingui *oleo*, nisi sit *gagates* lapis." Musgravius pro κατασβέσω conjicit καταστελῶ, *corpus tuum componam*, quod sit, *inungam*. Hoc enim factum ab antiquis, antequam rogo cadaver imponeretur, ut pateat ex Hom. Iliad. XXIV. v. 587. Odyss. XXIV. v. 44. seqq. Sed ex ipso hoc loco posteriore colligas, Iphigeniam promittere, se, rogo modo concremato, calentia adhuc ossa oleo et melle perfusuram. Ceterum duo Codd. pro ἐλαίῳ habent ἐλέῳ errore notissimo.

V. 620. πυρὰν βαλῶ. Ita verissime Canterus. Aldus et duo Mss. πῦρ ἐμβαλῶ. Marklandi Cod. C. πῦρ ἐμβαλών.

V. 622. τὸ μέντοι δυσμενὲς μή μου λάβῃς. Vertitur, *ne tamen malevolentiam adversus me concipe*. Legendum putaveram μή μοι βάλῃς. Sed similiter Noster Heracl. 991.

ἐπεὶ δ᾽ ἐκείνῳ δυσμένειαν ἠράμην.

Unde si quis μοι praetulerit, equidem assentior.

ἴσως ἄελπτα τῶν ἐμῶν φίλων τινὶ
πέμψω πρὸς Ἄργος, ὃν μάλιστ' ἐγὼ φιλῶ,
καὶ δέλτος αὐτῷ ζῶντας, οὓς δοκεῖ θανεῖν,
λέγουσα, πιστὰς ἡδονὰς ἀπαγγελεῖ.

στροφή.

ΧΟΡΟΣ.

κατολοφύρομαί σε τὸν χερνίβων
ῥανίσι μελόμενον ῥανίσιν αἱμακταῖς.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οἶκτος γὰρ οὐ ταῦτ', ἀλλὰ χαίρετ', ὦ ξέναι.

ἀντιστροφή.

ΧΟΡΟΣ.

σὲ δὲ τύχας μάκαρος, ἰὼ νεανία.

V. 625. *ὅν.* Ita Aldus. Vulgo *ὧν.*

V. 627. *λέγουσα, πιστάς.* Sic est in Aldina, quod moneo propter Aem. Portum.

V. 628. Tractavi hunc locum de Verss. Dochm. p. 356. sqq. Antistrophica esse primus monuerat Hermann. de Metr. p. 245.

V. 628. *τόν.* Hanc Reiskii coniecturam confirmant Cod. Markl. A. et Aldus. Vulgo *τῶν.*

V. 629. Alterum *ῥανίσιν* addidi ex coniectura, ut metra exaequarem. Cf. de Verss. Dochm. p. 278. Fortasse tamen meliores libri aliud quiddam suppeditabunt.

V. 630. *γάρ.* „Ita optime Marklandus ex Mss. suis. — Ed. Ald. *μέν.*" Musgrav. Immo etiam in Aldina legitur *γάρ*. Sed iam Brub. Hervag. et Stibl. *μέν*. Cf. Markland. ad Suppl. v. 8.

V. 631. Pro *ὦ* dedi *ἰώ*, metri causa. Vid. Iacobs. Observ. Crit. in Anthol. Graec. p. 24. —

σεβόμεθ', εἰς πάτραν ὅτι ποτ' ἐπεμβάσῃ.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἄζηλα τοῖς φίλοισι, θνησκόντων φίλων.

ἐπῳδός.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ σχέτλιοι πομπαί,
φεῦ, φεῦ· διόλλυσαι.

Νεανία trisyllabon est. Cf. de Verss. Dochm. p. 49. seq. not. Eadem contractione usus est Aristoph. Vesp. 1067. et 1069.

V. 632. Olim legendum putabam ἐμβάσῃ pro ἐπεμβάσῃ. Nunc praeplacet ὡς pro ὅτι. — Σεβόμεθα i. e. *celebramus*, *felicem praedicamus*. Ceterum ob sequentia malim hanc sententiam interrogative accipi.

V. 634. πομπαί, proprie, ut hic, *missiones*. Mittere enim Pyladem volebant Argos, quo litteras perferret.

V. 635. διόλλυσαι — μέλλων; Locus impeditus. Marklandus coniicit διόλλυσθαι et construit ὁ διόλλυσθαι μέλλων, haec annotans: „argute. Uter ex his magis proprie perire dici potest? Ille, qui restat, iamiam occidendus; an ille, qui abit, ab amico separandus? Sane nescio, utrum ex duobus defleam.“ Musgravio pene persuaserat, qui monet, non absurdum esse hanc dubitationem Choro suboriri, Pyladis tristitiam, Orestae gaudium spectanti. Postea tamen corrigi vult δύ' ὀλλῦσαι (scil. πομπαί) et ὁ μᾶλλον pro ὁ μέλλων, quod utrumque displicet. Διόλλυσαι vel metri causa nolim mutari in διόλλυσθαι, qui infinitivus, si tamen sanus est locus, ex hoc ipso διόλλυσαι ad ὁ μέλλων potest intelligi, ut πότερος ὁ μέλλων reddatur, *uter est destinatus* ille scil. ad mortem?

αἶ, αἶ, αἶ, αἶ.
πότερος ὁ μέλλων;
ἔτι γὰρ ἀμφίλογα δίδυμα μέμονε φρὴν,
σὲ πάρος, ἢ σ' ἀναστενάξω γόοις.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Πυλάδη, πέπονθας ταὐτὸ, πρὸς θεῶν, ἐμοί;

ΠΥΛΑΔΗΣ.

οὐκ οἶδ'· ἐρωτᾷς οὐ λέγειν ἔχοντά με.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τίς ἐστιν ἡ νεᾶνις; ὡς Ἑλληνικῶς
ἀνήρεθ' ἡμᾶς, τούς τ' ἐν Ἰλίῳ πόνους,
νόστον τ' Ἀχαιῶν, τόν τ' ἐν οἰωνοῖς σοφὸν
Κάλχαντ', Ἀχιλλέως τ' ὄνομα· καὶ τὸν ἄθλιον
Ἀγαμέμνον' ὡς ᾤκτειρ'! ἀνηρώτα τέ με

V. 636. Aldus αἴ αἴ αἴ αἴ. πότερος, ὁ μέλλων;.

V. 638. ἀμφίλογα. Ita Brubach. et Hervag. — Ald. et Codd. ἀμφίφλογα. Brodaeus coniicit ἀμφίβολα, Marklandus ἀντίλογα. Versus etiam sic possunt distingui, ut distinxi de Verss. Dochm. l. c.

αἶ αἶ αἶ αἶ, πότερος ὁ μέλλων; ἔτι γὰρ ἀμφίλογα
δίδυμα μέμονε φρὴν, σὲ πάρος ἢ σ' ἀναστενάξω γόοις,

ut praeter alterum, qui Creticus est, omnes dochmiaci sint.

V. 638. μέμονε. Libri duo μέμηνε, superscripto tamen μέμονε, quod recte Marklandus explicat ὁρμᾷ cum Hesych.

V. 645. Ἀχιλλέως. Ita Marklandus ex duobus Mss. — Aldus Ἀχιλέως.

V. 646. ᾤκτειρ'. Sic Heathius. — Ald. ᾤκτει-

γυναῖκα παῖδάς τ᾽. ἔστιν ἡ ξένη γένος
ἐκεῖθεν Ἀργεία τις· οὐ γὰρ ἄν ποτε
δέλτον τ᾽ ἔπεμπε, καὶ τάδ᾽ ἐξεμάνθανεν,
ὡς κοινὰ πράσσουσ᾽, Ἄργος εἰ πράσσει
καλῶς.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἔφθης με μικρόν· ταὐτὰ δὲ φθάσας λέγεις,
πλὴν ἕν· τὰ γὰρ τῶν βασιλέων παθήματα
ἴσασι πάντες, ὧν ἐπιστροφή τις ἦν·
ἀτὰρ διῆλθον χἄτερον λόγον τινά.

ρεν. Marklandus praeter ᾤκτειρ᾽ proponit etiam ὡς ᾤκτειρεν· ἠρώτα τ᾽ ἐμέ.

Ibid. τέ με. Ita Schaeferus. Vulgo τ᾽ ἐμέ.

V. 651. φθάσας. Sic libri Mss. omnes. Aldus φράσας. Ad ταὐτὰ intellige ἐμοί. Tu eadem dicis, atque ego dicturus eram, praeter hoc unum etc.

V. 652. τὰ γὰρ τῶν βασιλέων παθ. ἴσασι etc. Vertit Hermannus accommodate ad Homericum usum adiectivi ἐπίστροφος: regum fortunam norunt omnes, qui vel paulum inter homines versati sunt. Alii reddunt: quorum aliqua est attentio et cura. Grotius:

regum mala
sciunt, sciendi cura quos aliqua occupat.

Heathius ὧν refert ad βασιλέων, *regum, quorum aliqua erat consideratio, qui non prorsus obscuri erant*, quod paulo durius videtur.

V. 654. ἀτὰρ διῆλθον. Libri ἀτὰρ διῆλθε. Tan. Faber et Marklandus coniiciebant διελθὲ, *sed considera etiam aliud quiddam*, quae coniectura magnam habet veritatis speciem. Verum si proxima paulo subtilius examines, an recte sic emendatum sit, vehementer dubitabis. Subiicit enim Orestes:

τίν᾽; εἰς τὸ κοινὸν δοὺς ἄμεινον ἂν μάθοις.

Si dixerat Pylades διελθὲ, eo ipso dixerat, se velle

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τίν'; εἰς τὸ κοινὸν δοὺς ἄμεινον ἂν μάθοις.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

αἰσχρὸν, θανόντος σοῦ, βλέπειν ἡμᾶς φάος.
κοινῇ τ' ἔπλευσα, δεῖ με καὶ κοινῇ θανεῖν.
καὶ δειλίαν γὰρ καὶ κάκην κεκτήσομαι,
Ἄργει τε, Φωκέων τ' ἐν πολυπτύχῳ χθονί.

---

rem cum Oreste communicare. Plane igitur supervacanea erat Orestis hortatio, ut rem sibi quoque aperiret. Deinde ipsa verba *ἄμεινον ἂν μάθοις* quodammodo significant, Pyladem Oresti iam rem videri *μεμαθηκέναι*. Postremo res ista ex eo genere est, quam ipse potius Pylades debebat perpendere, quam Oresti perpendendam proponere, quem sententiae suae accessurum esse, vix poterat exspectare. Scripsimus igitur *διῆλθον*, mutatione facillima. Sic infra v. 999.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἔχειν δοκῶ μοι καινὸν ἐξεύρημά τι.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ποῖόν τι; δόξης μετάδος.

Proximum versum verte: *quemnam? si communicaveris, melius cognosces;* i. e. quod quis communicat cum alio, melius intelliget. Vitium natum est hinc, quod in vocis terminatione male legerant compendium. Nihil moror Musgravium, qui putat, *διελθεῖν* non esse *considerare animo*, sed *verbis exponere*. *Διέρχεσθαι* est rem ita percurrere, ut rationes in utramque partem ponderentur. Hoc sive cum alio faciam, sive mecum ipse, perinde est.

V. 658. *κάκην*. Vid. Abresch. Miscell. Obs. Nov. I. p. 65.

V. 659. *πολυπτύχῳ*. Musgravius citat Hesychium: *πολυπτύχου, πολλὰς ἐξοχὰς ἔχοντος* etc. coll. Eustath. p. 1193. (lin. 12.)

δόξω δὲ τοῖς πολλοῖσι, πολλοὶ γὰρ κακοί,
προδούς σε, σώζεσθ' αὐτὸς εἰς οἴκους μόνος·
ἢ καὶ φονεύσας, ἐπὶ νοσοῦσι δώμασιν
ῥάψαι μόρον σοι, σῆς τυραννίδος χάριν,
ἔγκληρον ὡς δὴ σὴν κασιγνήτην γαμῶν.

V. 661. σώζεσθ'. Erfurdtius, qui diphthongum αι non tantum in primis ac tertiis verborum personis, sed etiam in infinitivis a Tragicis elisam esse negat ad Sophocl. Aiac. v. 190. de nostro loco p. 517. disputat ita: „Corrigo, προδούς σε, σωθείς. — Tum verba hoc modo cohaerent: σωθεὶς μόνος εἰς οἴκους δόξω τοῖς πολλοῖς ῥάψαι μόρον σοι, προδούς σε, ἢ καὶ φονεύσας, *ubi solus domum revertero, videbor plerisque perniciem tibi struxisse, vel prodendo te, vel interficiendo*, neque iam opus est, ut verbum φονεύσας cum Lobeckio (ad Aiac.) p. 311. aliisque depravatum esse censeamus." Dubito adhuc, an elisione ista Tragici omnino abstinuerint. Emendatio etiam Erfurdtii est paulo violentior. Praeterea ex adverso sibi opposita sunt προδοὺς σώζεσθαι et φονεύσας ῥάψαι. *Videbor, aut me ita servasse, ut te proderem, aut perniciem tibi ita struxisse, ut te ipse occiderem regni tui gratia.* Nam in participio φονεύσας equidem non offendo. ἢ καὶ φονεύσας ῥάψαι μόρον σοι idem est, ac si dixisset ἢ καὶ φονεῦσαί σε καὶ τοῦτο ποιῆσαι.

V. 662. ἐπὶ νοσοῦσι δώμασιν. Vertunt *in calamitate familiae.* Malim *insuper ad familiae calamitatem*, i. e. insuper ad illa mala, quae iam divinitus familiam insectabantur.

V. 664. ἔγκληρον ὡς δὴ — γαμῶν. Musgravius: „Eleganter Reiskius: γαμῶ." Dicam potius *pessime.* In eodem errore versatur Marklandus. Ὡς δὴ sic cum participio constructum ubivis obvium. Ceterum γαμῶν proxime refer ad ἔγκληρον, non

ταῦτ' οὖν φοβοῦμαι, καὶ δι' αἰσχύνης ἔχω·
κοὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ χρὴ συνεκπνεῦσαί με σοι,
καὶ συσφαγῆναι, καὶ πυρωθῆναι δέμας,
φίλον γεγῶτα, καὶ φοβούμενον ψόγον.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

εὔφημα φώνει. τἀμὰ δεῖ φέρειν κακά·
ἁπλᾶς δὲ λύπας ἐξὸν, οὐκ οἴσω διπλᾶς·
ὃ γὰρ σὺ λυπρὸν κἀπονείδιστον λέγεις,
ταῦτ' ἔστιν ἡμῖν, εἴ σε, συμμοχθοῦντ' ἐμοὶ,
κτενῶ. τὸ μὲν γὰρ εἰς ἔμ', οὐ κακῶς ἔχει,
πράσσονθ' ἃ πράσσω πρὸς θεῶν, λύσειν βίον·

---

sine dote habiturus. Duxerat enim iam, ut patet ex vv. 678. et 885.

V. 669. τἀμὰ δεῖ φέρειν κακά. Marklando inserendum videtur pronomen με post δεῖ, quod ut non est necessarium, ita metrum corrumpit. Explica sic: τὸ φέρειν τἀμὰ κακὰ ἀναγκαῖόν ἐστι.

V. 671. Marklandus: „Pro λυπρὸν bene legi posset λυγρὸν, quia posuerat λύπας versu antecedenti." Immo vel ob hanc ipsam causam praeferendum λυπρὸν, neque omnino h. l. λυγρὸν satis aptum est. Significat enim proprie *perniciosum*.

V. 672. ταῦτ'. Marklandus coniicit τοῦτ' propter praegressum ὅ. Sed ista negligentia in Graecis scriptoribus est frequentissima.

V. 674. Male quidam comma omittunt post πρὸς θεῶν, ponentes post πράσσω. Ad λύσειν βίον Marklandus comparat Carm. Sepulc. 650. p. 110. ed. Reisk. (Brunck. Anal. III. p. 304.) τερπνὸν ἔλυσε βίον. Nostri Suppl. 1004. καταλύσουσα βίοτον. Musgravii Mss. G. et P. λύσειν, superscripto λήγειν. Ms. alter λήγειν.

σὺ δ' ὄλβιός τ' εἶ, καθαρά τ', οὐ νοσοῦντ', ἔχεις
μέλαθρ'· ἐγὼ δὲ δυσσεβῆ καὶ δυστυχῆ.
σωθεὶς δὲ, παῖδας ἐξ ἐμῆς ὁμοσπόρου
κτησάμενος, ἣν ἔδωκά σοι δάμαρτ' ἔχειν,
ὄνομά τ' ἐμοῦ γένοιτ' ἂν, οὐδ' ἄπαις δόμος
πατρῷος οὑμὸς ἐξαλειφθείη ποτ' ἄν.
ἀλλ' ἕρπε, καὶ ζῆ, καὶ δόμους οἴκει πατρός.
ὅταν δ' ἐς Ἑλλάδ' ἵππιόν τ' Ἄργος μόλῃς,
πρὸς δεξιᾶς σε τῆσδ' ἐπισκήπτω τάδε.
τύμβον τε χῶσον, κἀπίθες μνημεῖά μοι,
καὶ δάκρυ' ἀδελφὴ καὶ κόμας δότω τάφῳ·

V. 675. καθαρά. „felicia, nec ullis caedibus polluta.“ Brodaeus.

V. 677. σωθεὶς δὲ, παῖδας ἐξ ἐμῆς. Ita Aldus et Codd. Marklandi A. B. In ceteris antiquis editionibus fere omnibus deest ἐξ. Musgravius post Marklandum mavult παῖδάς τ' ἐξ. Ceterum recte Brodaeus: σωθεὶς, ἀντὶ σοῦ δὲ νῦν σωθέντος.

V. 679. Marklandus coniicit:

ὄνομά τ' ἐμοῦ μένοι γ' ἂν, οὐθ' ἄπας δόμος etc.

e quibus μένοι debetur Reiskio. Marklando iudice, innuit Pyladi, ut aliquis ex filiis eius *Orestes* nominetur. Videtur potius hoc velle: si liberos habebis ex sorore mea, mei etiam aliqua erit fama, ut qui vestras nuptias conciliaverim. Ἄπαις autem nullo modo mutari debet. *Nostra familia non interibit* ἄπαις, i. e. nostra familia non interibit, quod futurum est, si erit ἄπαις. Etiam οὐδ' bene se habet. Saepe enim sibi respondent τε et δέ.

V. 681. ἀλλ' ἕρπε, καὶ ζῆ. Citant hunc locum Etymol. M. p. 410. 42. Photius Lexic. p. 45. et Lexicon in Biblioth. Coisl. p. 482.

ἄγγελλε δ᾽, ὡς ὄλωλ᾽ ὑπ᾽ Ἀργείας τινὸς
γυναικὸς, ἀμφὶ βωμὸν ἁγνισθεὶς φόνῳ.
καὶ μὴ προδῷς μου τὴν κασιγνήτην ποτὲ,
ἔρημα κήδη καὶ δόμους ὁρῶν πατρός.
καὶ χαῖρ᾽· ἐμῶν γὰρ φίλτατόν σ᾽ εὗρον φίλων,
ὦ συγκυναγὲ, καὶ συνεκτραφεὶς ἐμοὶ,
ὦ πόλλ᾽ ἐνεγκὼν τῶν ἐμῶν ἄχθη κακῶν.
ἡμᾶς δ᾽ ὁ Φοῖβος, μάντις ὢν, ἐψεύσατο·
τέχνην δὲ θέμενος, ὡς προσώταθ᾽ Ἑλλάδος
ἀπήλασ᾽ αἰδοῖ τῶν πάρος μαντευμάτων·
ᾧ πάντ᾽ ἐγὼ δοὺς τἀμὰ, καὶ πεισθεὶς λόγοις,
μητέρα κατακτὰς, αὐτὸς ἀνταπόλλυμαι.

V. 687. „ἁγνισθεὶς est *immolatus*. Hesych. ἁγνίσαι, ἀποθῦσαι, διαφθεῖραι.“ Ita bene Reiskius. Brodaeus explicat *caede materna expiatus*.

V. 689. ὁρῶν. Sic recte Marklandus et Musgravius, ut habent omnes Mss. Vulgo προδοὺς ex Aldo, quod translatum et corruptum est ex versu antecedente.

V. 692. ὦ πόλλ᾽ ἐνεγκών. Ita Marklandus et Musgravius ex libris suis omnibus. Idem voluerat Reiskius. Vulgo ὡς πόλλ᾽ ἐνεγκών, quod retinens Barnesius coniiciebat ἄχθῃ pro ἄχθη. Simile vitium olim obtinebat in Nostri Electr. 683. ὡς δεῖν᾽ ἐξ ἐμῆς μητρὸς παθών.

V. 695. ἀπήλασ᾽. Ita Heathius. Aldus ἀπήλασεν.

Ibid. αἰδοῖ τῶν πάρος μαντευμάτων, i. e. propter pudorem, quem priora eius vaticinia iniecerant.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἔσται τάφος σοι, καὶ κασιγνήτης λέχος·
οὐκ ἂν προδοίην, ὦ τάλας, ἐπεί σ' ἐγὼ
θανόντα μᾶλλον, ἢ βλέπονθ', ἕξω φίλον.
ἀτὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γ' οὔ διέφθορέν σέ πω
μάντευμα, καίτοι γ' ἐγγὺς ἕστηκας φόνου·
ἀλλ' ἔστιν, ἔστιν ἡ λίαν δυσπραξία
λίαν διδοῦσα μεταβολὰς, ὅταν τύχῃ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

σίγα· τὰ Φοίβου δ' οὐδὲν ὠφελεῖ μ' ἔπη·
γυνὴ γὰρ ἥδε δωμάτων ἔξω περᾷ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀπέλθεθ' ὑμεῖς, καὶ παρευτρεπίζετε

V. 699. *ἐπεί σ' ἐγώ*. Ita Aldus. Male quaedam editt. *ἐπεὶ δ' ἐγώ*.

V. 701. *διέφθορεν*. Hoc ex Mss. B. et C. reposuit Marklandus, coll. Soph. Electr. 308. Nostr. Med. 349. Hippol. 1014. Aldus et ceterae Editt. *διέφθειρεν*.

Ibid. *σέ πω*. Ita Codd. Mss. omnes. Vulgo ex Aldo *μέ πω*.

V. 702. *ἕστηκας*. Etiam in hoc consentiunt Mss. Idem coniecerant Reiskius, Heathius, alii. Aldus *ἕστηκα*. — Paulo ante Erfurdtius propter Porsoni regulam, quam profert ad Med. 675. legendum putat *καίτοι κἀγγύς*.

V. 704. *ὅταν τύχῃ*, *quando ita accidit*, i. e. nonnumquam. Similiter Nostr. Electr. 1169. *νέμει τοι δίκαν θεὸς, ὅταν τύχῃ*.

V. 707. *ἀπέλθεθ' ὑμεῖς*. Chori partem compellari putat Marklandus, satellites quosdam Scythas Musgravius. Sed vere Heathius ministros il-

τἄνδον μολόντες τοῖς ἐφεστῶσι σφαγῇ.
δέλτου μὲν αἵδε πολύθυροι διαπτυχαί,
ξένοι, πάρεισιν· ἃ δ' ἐπὶ τοῖσδε βούλομαι,

---

los intelligit, quos e scena egrediens Iphigenia ad captivorum custodiam in scena reliquerat. Conf. supra v. 623.

φυλάσσετ' αὐτοὺς, πρόσπολοι, δεσμῶν ἄτερ.

et v. 453. seqq.

Ibid. παρευτρεπίζετε. In Nostri Cycl. 590. παρευτρέπισται significat *male apparatum, neglectum fuit.* Hinc nostrum locum mendosum censet Marklandus, proponitque προσευτρεπίζετε. Non opus, opinor. Explico εὐτρεπίζετε τὰ ἔνδον. παρὰ τοῖς σφαγῇ ἐφεστῶσι, *parate, quae intus necessaria sunt, adiungentes vos illis, qui caedi praesunt.* Fit hoc etiam in aliis verbis cum praepositione παρὰ compositis, ut *perversitatis* notionem nunc adiunctam habeant, nunc non habeant.

V. 709. πολύθυροι. Aldus πολύθρηνοι, ex quo Scaliger et alii fecerant πολύθροοι. Ex Msti Oxoniensis lectione πολύθηροι iam Marklandus inciderat in πολύθυροι, sed respuebat illud Pollucis auctoritate deterritus IV. sect. 18. οἱ δὲ Ἀττικοὶ, γραμματεῖον δίθυρον· καὶ θύρας τὰς πτύχας, ἄχρι δύο· εἶτα πτύχας, καὶ τρίπτυχον καὶ πολύπτυχον. Ac profecto idem perhibet Hesychius v. θυρὶς, ubi Albertius confert Polluc. Lib. X. seg. 57. p. 1215. Recte tamen Musgravius πολύθυροι recepit, his legibus poetam teneri dubitans. Affert etiam Sylburgium, qui in duabus vetustis Editionibus Rhetoricorum Aristotelis Lib. 3. ita legi testetur. Adde illud, quod non dicit δέλτον πολύθυρον, pro quo fortasse dicendum erat δέλτον πολύπτυχον, sed ipsas διαπτυχὰς δέλτου vocat πολυθύρους, quas ne poterat quidem apte vocare πολυπτύχους.

V. 710. ξένοι. Ita recentiores ex Piersoni coniectura, Veris. p. 20. Confirmat Cod. Oxon. — Aldus ξένοις.

ἀκούσατ᾽· οὐδεὶς αὑτὸς ἐν πόνοις ἀνήρ,
ὅταν τε πρὸς τὸ θάρσος ἐκ φόβου πέσῃ.
ἐγὼ δὲ ταρβῶ, μὴ, ᾽πονοστήσας χθονὸς,
θῆται παρ᾽ οὐδὲν τὰς ἐμὰς ἐπιστολὰς
ὃ τήνδε μέλλων δέλτον εἰς Ἄργος φέρειν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τί δῆτα βούλει; τίνος ἀμηχανεῖς πέρι;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὅρκον δότω μοι, τάσδε πορθμεύσειν γραφὰς
πρὸς Ἄργος, οἷσι βούλομαι πέμψαι φίλων.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἦ κἀντιδώσεις τῷδε τοὺς αὐτοὺς λόγους;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί χρῆμα δράσειν, ἢ τί μὴ δράσειν; λέγε.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἐκ γῆς ἀφήσειν μὴ θανόντα βαρβάρου.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

δίκαιον εἶπας· πῶς γὰρ ἀγγείλειεν ἄν;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἦ καὶ τύραννος ταῦτα συγχωρήσεται;

V. 711. αὑτὸς. Sic Schaeferus. Libri αὐτὸς, quod mutari voluerant in ὡὑτός.

V. 712. ὅταν τε. Hanc Canteri coniecturam ex libris suis firmavit Musgravius. Aldus ὅταν γε.

V. 715. Male Aldus τάνδε Ex duobus Codd. Par. correxit Marklandus.

V. 716. βούλει.` Sic Aldus.

V. 719. τοὺς αὐτοὺς λόγους i. e. ὅρκον.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
[ναί·]
πείσω σφε, κἀυτὴ ναὸς εἰσβήσω σκάφος.
ΟΡΕΣΤΗΣ.
ὄμνυ· σὺ δ' ἔξαρχ' ὅρκον, ὅστις εὐσεβής.
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
δώσω, λέγειν χρὴ, τῆνδε τοῖς ἐμοῖς φίλοις.
ΠΥΛΑΔΗΣ.
τοῖς σοῖς φίλοισι γράμματ' ἀποδώσω τάδε.
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
κἀγώ σε σώσω Κυανέας ἔξω πέτρας.
ΠΥΛΑΔΗΣ.
τίν' οὖν ἐπόμνυς τοῖσιδ' ὅρκιον θεῶν;

V. 724. *ναί.* Omittunt hanc vocem Codd. Markl. A. B. et videtur profecto melius abesse. In proximis Marklandus legendum putat *καὐτὸν* (Pyladem) *ναὸς εἰσβήσω σκάφος*, citans eodem usu transitivo Cyclop. 465. *ἐμβήσας σκάφος*, et Hom. Il. *ά.* 309. *ἐσβῆσεν ἑκατόμβην*. At pronomen *αὐτὸν* intelligi potest. *Εἰσβήσω* autem semper est transitivum.

V. 725. *ὄμνυ· σὺ δ' ἔξαρχ' ὅρκον.* Heathius: „Verte: tu, Pylades, iura; tu vero, Iphigenia, „praei verba iurisiurandi.“

V. 726. Aldus male personas ita distribuit: *ΠΥΛ. δώσω. ΙΦΙΓ. λέγειν — φίλοις.* Recte totum versum Iphigeniae tribuunt Codd. Pariss. omnes, ut iam faciendum viderat Reiskius.

V. 729. *τοῖσιδ'.* Aldus et Cod. B. *τοῖσιν.* Cod. Markl. A. *τοῖς*, ut editiones nonnullae. Quod dedimus, placuit Marklando et Musgravio. Praeterea Aldus cum Cod. Markl. C. hunc versum Oresti tribuit, sed Codd. A. et B. Pyladi, quos iure secuti sunt editores Britanni.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

Ἄρτεμιν, ἐν ἧσπερ δώμασιν τιμὰς ἔχω.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἐγὼ δ' ἄνακτά γ' οὐρανοῦ, σεμνὸν Δία.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

εἰ δ' ἐκλιπὼν τὸν ὅρκον ἀδικοίης ἐμέ;

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἄνοστος εἴην. τί δὲ σὺ, μὴ σώσασά με;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

μή ποτε κατ' Ἄργος ζῶσ' ἴχνος θείην ποδός.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ἄκουε δὴ νῦν, ὃν παρήλθομεν λόγον.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀλλ' αὖθις ἔσται καινὸς, ἢν καλῶς ἔχῃ.

V. 734. Marklandus: „Cod. A. *χθονὸς* pro *ποδὸς*, quasi legisset *Ἄργους* et *χθόνα*. Non male. Nam Euripides saepe ponit *τίθημι ἴχνος*, absque *ποδός*. Sed vulgatam puto praestare."

V. 736. *ἀλλ' αὖθις ἔσται καινὸς, ἢν καλῶς ἔχῃ.* „Immo *κοινὸς*, *ad utrumque nostrum aeque pertinebit. Αὖθις*, *rursus*, quemadmodum in iureiurando paulo ante, quod erat commune, et ab utroque susceptum. Sensus et lingua hoc flagitant." Marklandus. Verum unde Iphigenia, ut quae adhuc ignorabat, quid prolaturus esset Pylades, suspicari poterat, hanc rem eiusmodi fore, ut pariter ad utrumque spectaret? Mihi vulgata hoc dicere videtur: At possumus iterum novum facere (scil. *λόγον περὶ τοῦ ὅρκου*), siquidem ita bene se habebit, i. e. possumus repetere sermonem nostrum, et alium facere sive mutanda mutare, si quidem hoc praestabit. Eodem modo etiam alii

σήμαινε δ', ᾧ χρὴ τάσδ' ἐπιστολὰς φέρειν
πρὸς Ἄργος, ὅ, τι τε χρὴ κλύοντά σου λέγειν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἄγγελλ' Ὀρέστῃ παιδὶ τἀγαμέμνονος·
ἡ 'ν Αὐλίδι σφαγεῖσ' ἐπιστέλλει τάδε
ζῶσ' Ἰφιγένεια, τοῖς ἐκεῖ δ' οὐ ζῶσ' ἔτι.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ποῦ δ' ἔστ' ἐκείνη; κατθανοῦσ' ἥκει πάλιν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἥδ', ἣν ὁρᾷς σύ· μὴ λόγοις ἔκπλησσέ με.
κόμισαί μ' ἐς Ἄργος, ὦ σύναιμε, πρὶν θανεῖν,

V. 749. ᾧ. Marklandus: „Pro ᾧ Cod. B. ὡς: quod vult, opinor, οἷς. Vid. v. 727."

V. 751. τἀγαμέμνονος. Ita Aldus. Marklandus ex Cod. C. τῷ 'γαμέμνονος. Sed ut dicimus τἀνδρὸς, τἀσθενοῦς, non τοῦ 'νδρὸς, τοῦ 'σθενοῦς, ita etiam τἀνδρὶ, τἀσθενεῖ, et τἀγαμέμνονος, non τῷ 'γαμέμνονος.

V. 755. Male Aldus ἥνδ', ἣν ὁρᾷς.

Ibid. μὴ λόγοις ἔκπλησσέ με. Marklandus scribendum esse monet, μὴ λόγου δ' ἔκπλησσέ με, *ne me excute ex sermone*, ne me loquentem interpella, comparatque Orest. 548. Aeschyl. Prom. 360. et Hemsterhus. ad Thom. M. v. ἐκπλήττειν. Si quid mutandum est, malim λόγων. Sed genitivus iste potest intelligi, ut etiam nos dicimus absolute: Bringe mich durch Dazwischenreden nicht heraus.

V. 756. Recte iudicat Barnesius, haec ipsa esse verba epistolae, quae Iphigenia vel legebat, vel repetebat.

ἐκ βαρβάρου γῆς, καὶ μετάστησον θεᾶς
σφαγίων, ἐφ' οἷσι ξενοφόνους τιμὰς ἔχω.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Πυλάδη, τί λέξω; ποῦ ποτ' ὄνθ' εὑρήμεθα;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἢ σοῖς ἀραία δώμασιν γενήσομαι,
Ὀρέσθ', — ἵν' αὖθις ὄνομα δὶς κλύων μάθῃς.

V. 757. *θεᾶς Σφαγίων.* Toupius Appendic. not. in Theocrit. p. 30. proponit *θέας* pro *θεᾶς*, *amove me ab adspectu harum victimarum.* Fallitur. Maior vis in lectione librorum, qua amovéri cupit Iphigenia, non ab adspectu victimarum, sed ab ipso, cui praeerat, cruento munere. Immolare enim se ipsam hospites dicit, i. e. morti eos destinare. Corrigebat Toupius, quod ad *σφαγίων* requirebat dativum *θεᾷ.* Sed vid. supra ad v. 443. coll. Matthiae Gramm. Graec. §. 513. p. 431.

V. 758. *ξενοφόνους.* Ita vere Marklandus ex Codd. A. B. et Oxon. Vulgo *ξενοκτόνους* contra metrum.

V. 759. Mavult Marklandus *εὑρήμεθον* ob praecedens *ὄντε.* Non opus. Vid. Matthiae Gramm. Gr. §. 300. p. 417. Male quaedam *ηὑρήμεθα.* Recte Aldus *εὑρήμεθα.*

V. 760. *ἀραία — γενήσομαι.* Bene *ἀραία* active accipiunt, *diras imprecabor.* Vid. Musgr. ad Hippol. 1433.

V. 761. *ἵν' αὖθις — μάθῃς.* Lineola haec a praecedentibus epistolae verbis distinximus. Semet ipsa enim Iphigenia interrumpit in epistolae recitatione.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ὦ θεοί.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί τοὺς θεοὺς ἀνακαλεῖς ἐν τοῖς ἐμοῖς;

ΠΥΛΑΔΗΣ.

οὐδέν· πέραινε δ', ἐξέβην γὰρ ἄλλοσε.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τάχ' οὖν ἐρῶ· τῶν δ' εἰς ἄπιστ' ἀφίξομαι·

V. 762. In Sophoclis Philocteta v. 736. legimus haec:

ἰὼ θεοί.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί τοὺς θεοὺς οὕτως ἀναστένων καλεῖς;

Emendandum puto ad normam nostri loci aliorumque:

ὦ θεοί.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί τοὺς θεοὺς ὧδ' ἀναστένων καλεῖς;

Hic versus enim respondet versui 733.

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

τί ἔστιν;

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

οὐδὲν δεινόν. ἀλλ' ἴθ', ὦ τέκνον.

Senariorum inaequaliter divisorum exempla aliquot proposui de Verss. Dochm. p. 247. not Videtur enim parvum antistrophicum systema. Circa medium versum 735. οὐ δῆτ' ἔγωγ', moventur duae strophulae, quarum proxima duos senarios, altera exclamationes ἆ ἆ ἆ continet. De confusis ὧδε et οὕτως vid. Porson. Supplem. Praef. ad Hec. p. XXXVIII. ed. Angl.

V. 764. Hic versus in Aldina Pyladi continuatur legiturque sic:

τάχ' οὖν ἐρωτῶν σ' εἰς ἄπιστ' ἀφίξομαι.

Marklandus ita disputat: „Mentem huius iambi,

λέγ', οὕνεκ' ἔλαφον ἀντιδοῦσά μου θεὰ
Ἄρτεμις ἔσωσέ μ', ἣν ἔθυσ' ἐμὸς πατὴρ,
δοκῶν ἐς ἡμᾶς ὀξὺ φάσγανον βαλεῖν,
εἰς τήνδε δ' ᾤκισ' αἶαν. αἵδ' ἐπιστολαί,
τάδ' ἐστὶ τὰν δέλτοισιν ἐγγεγραμμένα.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ὦ ῥᾳδίοις ὅρκοισι περιβαλοῦσά με.
κάλλιστα δ' ὀμόσας, οὐ πολὺν σχήσω χρόνον,

---

qui Pyladi tribuitur, non assequor. Tantundem, si Iphigeniae assignetur, et legatur, *τάχ' οὖν σ' ἐρωτῶσ'* etc. Aldina eum legit interrogative. Personam *ΙΦΙ.* (v. 765.) omitlit Cod. A. si quid inde auxilii." Recte vidit, versum esse Iphigeniae, quod ipsa Codicis A. lectio quodammodo confirmat, sed quomodo illud *σ' ἐρωτῶσ'* intelligi velit, non perspicio. Mutavimus unam litteram *σ'* in *δ'*, quas easdem litteras paulo ante confusas vidimus ad v. 739. *Τῶν* valet *τούτων*, scil. *ἅ σοι ἐπιστέλλω*, ut saepe apud Tragicos. (Vid. Brunck. ad Oed. Reg. 1082. coll. Aeschyl. Agam. 6. Soph. Oed. Col. 742.) *Statim igitur dicam, iam in eo sum ut dicam. Veniam autem ad ea, quae in his incredibilia sunt.* Modus enim maxime, quo servata erat, fidem excedebat. Hermannus hunc versum collocandum putat infra post v. 793. legendumque *τάχ' οὖν ἐρωτῶσ' εἰς ἄπιστ' ἀφίξομαι,* quod mihi parum probabile est.

V. 768. *ᾤκισ'*. Codd. A. C. *ᾤκησ'*.

V. 769. *ἐστὶ τὰν*. Ita recte Musgravius ex Plutarcho Apophthegm. p. 182. E. Ed. Wech. (Op. Mor. p. 319.) quem iam Marklandus sequendum putaverat. Vulgo *ἐστιν ἐν*. Pro *τάδ'* Plutarchus legit *ταῦτ'*.

V. 771. *ὀμόσας*. Bene sic Marklandus ex Cod. C. in quo haec lectio vulgatae *ὀμόσασ'* superscripta

τὸν δ' ὅρκον, ὃν κατώμοσ', ἐμπεδώσομεν.
ἰδού, φέρω σοι δέλτον ἀποδίδωμί τε,
Ὀρέστα, τῆσδε σῆς κασιγνήτης πάρα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

δέχομαι, παρεὶς δὲ γραμμάτων διαπτυχάς,
τὴν ἡδονὴν πρῶτ', οὐ λόγοις, αἱρήσομαι.
ὦ φιλτάτη μοι σύγγον', ἐκπεπληγμένος
ὅμως ἀπίστῳ περιβαλὼν βραχίονι,
εἰς τέρψιν εἶμι, πυθόμενος θαυμάστ' ἐμοί.

---

est. Monet idem, versum antecedentem, in cuius fine male vulgo comma ponunt, absolutam per se sententiam efficere, ut Soph. Philoct. 1441. et Nostr. Iphig. Aul. 1334. Dicit hoc: ita iuravi, ut optime et facillime iusiurandum servare possim, neque me diu continebo, sed etc.

V. 775. Recte reddunt: accipio, omittens vero litterarum plicas (i. e. epistolam) voluptatem primum non verbis, *at factis*, capiam.

V. 777. Secuti sumus Marklandum. Aldus:
ὦ φιλτάτη μοι σύγγον' ἐκπεπληγμένη.
ὅμως ἀπιστῶ. περιβαλὼν βραχίονι,
Musgravius tamen Aldi lectionem prodit ἐκπεπληγμένος. Certe sic habent Marklandi Codd. A. B. — Oxon. ἐκπεπλημένος, C. ἐκπεπληγμεν (superscript ο), quam utramque postremam lectionem idem velle manifestum est. Vid. Bast. ad Gregor. Corinth. p. 789. — Vertit Marklandus: o carissima mihi soror, *quamvis* attonitus, tamen te amplexus brachiis non credentibus, ad gaudium ibo. Unum Marklandus praetervidit, delendum esse comma post ἐκπεπληγμένος. Cohaerent enim ἐκπεπληγμένος ὅμως. Hermannus mavult ἀπιστῶν, quod praetulissem, nisi nimia fieret participiorum multitudo. Musgravio placet ἐκπεπληγμένην.

ΧΟΡΟΣ.

ξεῖν', οὐ δικαίως τῆς θεοῦ τὴν πρόσπολον
χραίνεις, ἀθίκτοις περιβαλὼν πέπλοις χέρα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὦ συγκασιγνήτη τε, κἀκ ταὐτοῦ πατρὸς
Ἀγαμέμνονος γεγῶσα, μή μ' ἀποστρέφου,
ἔχουσ' ἀδελφὸν, οὐ δοκοῦν ἕξειν ποτέ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἐγώ σ' ἀδελφὸν τὸν ἐμόν; οὐ παύσει λέγων;
τὸ δ' Ἄργος αὐτοῦ μεστὸν, ἥ τε Ναυπλία.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὐκ ἔστ' ἐκεῖ σὸς, ὦ τάλαινα, σύγγονος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀλλ' ἡ Λάκαινα Τυνδαρὶς σ' ἐγείνατο;

V. 784. *δοκοῦν.* Ita optime Barnesius, a quo recentiores recedere non debebant. Similiter Noster Hec. 506. Vid. Matthiae Gramm. Gr. §. 564. p. 821. sqq. Ex ceteris virorum doctorum coniecturis una ferri potest, quam protulit Reiskius, *δοκοῦσ'*. Nam quas in medium profert Marklandus, *ἔχω σ' ἀδελφὴν, οὐ δοκῶν*, vel *ἔχοντ' ἀδελφὴν, οὐ δοκοῦντ'*, vel *ἔχουσ' ἀδελφὸν, σ' οὐ δοκοῦντ'*, harum utramque priorem admitti non patitur Iphigeniae responsio, tertia nimis a libris recedit.

V. 786. Pro *μεστὸν* Marklandus coniicit *γ' ἑστὸν*, Musgravius *γεῖτον*. Male uterque. *Ἄργος μεστὸν αὐτοῦ ἐστι*, *Argos plenum est illo*, non significat *Argos eum habet*, sed *Argos ab illo frequentatur*. Apte Erfurdtius confert Porsoni notam ad Orest. 54. Cf. Schaef. ad Dionys. Hal. de Compos. Verb. p. 441. not.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Πέλοπός γε παιδὶ παιδὸς ἐκπέφυκ' ἐγώ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί φής; ἔχεις τι τῶνδέ μοι τεκμήριον;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἔχω· πατρῴων ἐκ δόμων τι πυνθάνου.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐκοῦν λέγειν μὲν χρὴ σέ, μανθάνειν δ' ἐμέ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

λέγοιμ' ἂν ἀκοῇ πρῶτον Ἠλέκτρας τάδε·

V. 789. Pro γε vulgo legitur τε. Sed reliquam etiam lectionem, in qua neminem haesisse mireris, vix aliter poteris defendere, q am ut ad ἐκπέφυκα intelligas αὐτῆς. Nam dativum παιδὶ per genitivum explicare durissimum mihi videtur. At neque illa explicatio offensione caret. Euripidem dedisse puto:

Πέλοπός γε παιδὶ παιδὸς, οὗ πέφυκ' ἐγώ.

Noster Heracl. 510.

πατρὸς δ' ἐκείνου φύντας, οὗ πεφύκαμεν.

Ad Πέλοπός γε παιδὶ παιδὸς intellige ex Iphigeniae verbis ἐγείνατό με Τυνδαρίς.

V. 793. Aldus:

λέγοιμ' ἄν· ἄκουε πρῶτον Ἠλέκτρα τάδε.

Vere vidit Piersonus Veris. p. 22. Orestem primum ea velle afferre, quae ex Electra audiisset, deinde demum addere, quae ipse vidisset. Apertum hoc est ex versu 804.

ἃ δ' εἶδον αὐτὸς, τάδε φράσω τεκμήρια.

Illud igitur dubium esse non potest, veram esse lectionem Codd. A. B. Ἠλέκτρας, quod ipsum voluerat Piersonus, qui duplici modo legi posse monet, vel:

Ἀτρέως Θυέστου τ' οἶσθα γενομένην ἔριν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἤκουσα χρυσῆς ἀρνὸς ἡνίκ' ἦν πέρι.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ταῦτ' οὖν ὑφήνασ' οἶσθ' ἐν εὐπήνοις ὑφαῖς;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὦ φίλτατ', ἐγγὺς τῶν ἐμῶν κάμπτεί φρενῶν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

εἰκώ τ' ἐν ἱστοῖς ἡλίου μετάστασιν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὕφηνα καὶ τόδ' εἶδος εὐμίτοις πλοκαῖς.

λέγοιμ'· ἀκούω πρῶτον Ἠλέκτρας τάδε·
Ἀτρέως Θυέστου τ' οἶδα γενομένην ἔριν.

vel:

λέγοιμ'· ἀκούων πρῶτον Ἠλέκτρας τάδε,
Ἀτρέως Θυέστου τ' οἶδα γενομένην ἔριν.

In quibus primum male abest ἂν ad λέγοιμι, deinde proximo versu manifesto vera est Brubachii lectio οἶσθα. Lenissima est Reiskii et Marklandi emendatio pro ἄκουε legentium ἀκοῇ, quam recepimus: *Dicam primum haec, quae ex Electra audivi.* Musgravius mavult ἀκοήν, coll. Phoeniss. 826. et Themist. Orat. X. ἐρῶ δὲ οὐκ ἀλλοτρίαν ἀκοήν. Quem autem offendunt duo unius personae trimetri, is monendus est, novam hinc ordiri colloquii partem. Quae Hermanni sententia sit, dictum est ad v. 764.

V. 794. οἶσθα. Ita Barnesius et Marklandus ex Brubach. Aldus οἶδα. Stiblinus οἶδας.

V. 795. ἡνίκ' ἦν. Barnesius non male οὕνεκ' ἦν. Sed genuina vulgata, quae idem fere dicit. Vid. quae notavimus ad Troad. v. 70. Male Musgravius et Marklandus ἣν εἶχον.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

καὶ λουτρ' ἐς Αὖλιν μητρὸς ἀνεδέξω πάρα;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οἶδ'· οὐ γάρ ὁ γάμος ἐσθλὸς ὤν μ' ἀφείλετο;

V. 800. „De lavatione nuptiali conferri possunt v. 361. (349. Barn.) Hercul. Fur. 482. Mihi nihilominus mentio eius hoc in loco incommoda et aliena videtur. Nam si Graecorum consuetudo fuit, (fuisse autem videtur) ut sponsa ante nuptias a matribus lavaretur, falsus Orestes, aeque ac verus, hoc argumento uti potuisset.“ Musgrav. Immo moris erat, ut iis, qui nuptias facerent, λοῦτρα mitterentur, aut ipsi illi ferenda sibi curarent. Vid. Hesych. v. λουτροφόρα ἄγγη et λουτροφόρος, coll. Suida v. λουτροφόρος atque ad eum Kustero, Polluce Lib. III. 43. Etym. M. p. 568. 57. sqq. Videtur autem hoc insolens fuisse, quod etiam absenti filiae Aulidem usque Clytaemnestra lavacra ista miserat. Nam ita demum Iphigeniae responsio explicari potest.

V. 801. οὐ γὰρ ὁ γ. etc. Vertunt: *nam nuptiae me abstulerunt non bonae.* In quo offendit maxime insolentior collocatio negationis. Equidem interrogationis signum in fine versus addidi: nonne enim nuptiae illae, quae satis felices erant, illi me abstulerant? Praesens igitur lavacra a matre accipere non poteram, sed illa, nobilissimum virum Achillem ducturum me sperans, munus illud Aulidem mihi misit. Verbo ἀφαιρεῖσθαι eodem modo saepius Noster utitur, ut Androm. 614.

πολιοὺς τ' ἀφείλου πατέρας εὐγενῆ τέκνα,
ὧν εἷς ἐγὼ δύστηνος.

Confer supra v. 25.

μητρὸς παρεῖλοντ' ἐπὶ γάμοις Ἀχιλλέως.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τί γάρ; κόμας σὰς μητρὶ δοῦσα σῇ φέρειν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

μνημεῖά γ' ἀντὶ σώματος τοὐμοῦ τάφῳ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἃ δ' εἶδον αὐτὸς, τάδε φράσω τεκμήρια,
Πέλοπος παλαιὰν ἐν δόμοις λόγχην πατρὸς,
ἣν χερσὶ πάλλων, παρθένον Πισάτιδα

V. 802. *τί γάρ;* Interrogationis signum apposuit Schaeferus, ut iam Reiskius voluerat.

Ibid. *δοῦσα.* Marklandus intelligit *ἦς* vel *ἦσθα.* Addit tamen: „nihilominus qui Euripidi assueti sunt, haerebunt in voce *δοῦσα.*" Non haerebunt, si ad *δοῦσα* intelligant *οἶσθα* ex praegresso *οἶδα,* quod video etiam Reiskium subaudire. Errat autem Marklandus, quum putat, nullam fore difficultatem, si legatur *μητρ' ἔδως τῇ σῇ φέρειν.* Nam *ι* dativi non eliditur.

V. 803. *τάφῳ.* Musgravius: „vox *τάφῳ* quid hic faciat, non assequor. Legendum, ni fallor, *τροφῷ, nutrici,* quo nomine hic matrem intelligit. Sic enim Soph. Aj. v. 865. etc." Moritura in Aulide Iphigenia de cenotaphio videtur cogitasse Argis a matre sibi exstruendo. In quo tumulo quum ipsi sui cineres, utpote in Aulide sepeliendi, condi non possent, aliquod certe corporis sui monumentum ibi matrem habere voluit. Tale cenotaphium Orestes quoque supra a Pylade Argos reverso sibi exstrui cupit v. 624.

τύμβον τε χῶσον κἀπίθες μνημεῖά μοι,
καὶ δάκρυ' ἀδελφὴ, καὶ κόμας δότω τάφῳ.

Quamquam hic quidem non de Orestis, sed de Electrae capillis sermo est.

V. 806. *Πισάτιδα.* Aldus *Πισσάτιδα.* Vid. supra ad v. 1.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

καὶ λοῦτρ' ἐς Αὖλιν μητρὸς ἀνεδέξω πάρα;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οἶδ'· οὐ γὰρ ὁ γάμος ἐσθλὸς ὤν μ' ἀφείλετο;

V. 800. „De lavatione nuptiali conferri po-
v. 361. (349. Barn.) Hercul. Fur. 482. Mihi
hilominus mentio eius hoc in loco incommo-
aliena videtur. Nam si Graecorum consu-
fuit, (fuisse autem videtur) ut sponsa ante n-
a matribus lavaretur, falsus Orestes, aequo a-
rus, hoc argumento uti potuisset." Musc.
Immo moris erat, ut iis, qui nuptias fac-
λοῦτρα mitterentur, aut ipsi illi ferenda sib-
carent. Vid. Hesych. v. λουτροφόρα ἄγγη et
τροφόρος, coll. Suida v. λουτροφόρος atq-
eum Kustero, Polluce Lib. III. 43. Etym.
568. 57. sqq. Videtur autem hoc insolens
quod etiam absenti filiae Aulidem usque C-
mnestra lavacra ista miserat. Nam ita
Iphigeniae responsio explicari potest.

V. 801. οὐ γὰρ ὁ γ. etc. Vertunt: *nam n-*
me abstulerunt non bonae. In quo offen-
xime insolentior collocatio negationis. L-
interrogationis signum in fine versus addid-
ne enim nuptiae illae, quae satis felices e-
me abstulerant? Praesens igitur lavacra
accipere non poteram, sed illa, nobilissi-
rum Achillem ducturum me sperans, mu-
Aulidem mihi misit. Verbo ἀφαιρεῖσθ-
modo saepius Noster utitur, ut Androm. (

πολιούς τ' ἀφείλου πατέρας εὐγενῆ τ'
ὧν εἷς ἐγὼ δύστηνος.

Confer supra v. 25.

μητρὸς παρείλοντ' ἐπὶ γάμοις 'Αχιλλ-

·30

ς

ον.

835

ῦ.

---

ersum esse
, hoc car-
i ille atque
habet ini-
. est. Vulgo
i emendavit
venisset κατὰ
recte expli-
ατα refert ad

λιπον, ex quo
um videtur vel
. ut olim pro-
ut ultima in ἔτι
coll. de Vers..
abent Codd. A.

enus hunc ver-
i, neque om-
tur, tribui pa-
l cum systemati,
itatem evitamus.

ἐκτήσαθ᾽ Ἱπποδάμειαν, Οἰνόμαον κτανών,
ἐν παρθενῶσι τοῖσι σοῖς κεκρυμμένην.

στροφὴ ά.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὦ φίλτατ᾽, οὐδὲν ἄλλο, φίλτατος γὰρ εἶ,
ἔχω σ᾽ Ὀρέσταν τηλύγετον χθονὸς ἀπὸ
πατρίδος,

V. 808. τοῖσι σοῖς. „Ita Codd. A. B. et Aldina. — In multis edd. deest τοῖσι." MARKLAND.

V. 809. sqq. Antistrophicam huius carminis rationem aperuimus de Verss. Dochm. a p. 215. Colloquium inter Orestem et Iphigeniam pertinet usque ad v. 843. δαίμονος τύχα τινός, continetque duo stropharum systemata, alterum longius, brevius alterum. Prioris systematis schema hoc est:

ά β́ ά μεσ. γ β γ

Posterius ab hoc non differt, nisi quod caret mesodo. In toto carmine eadem eidem ubique persona respondet, praeterquam in initio stropharum ά et, quae in systematis ordine his ex adverso positae sunt, stropharum γ́, ubi hic Iphigenia, illic Orestes senarium initialem habet. Colloquio finito omnis oratio Iphigeniae est, atque in hac quidem suam quaeque stropham antistropha proxime sequitur.

V. 809. ὦ φίλτατ᾽, οὐδὲν ἄλλο, scil. ἢ τοῦτο. Sensus: O carissime, nullo alio nomine mihi compellande, es enim vere carissimus. Nescio quid in hac formula haereat Marklandus, quam etiam in Sophocle memini me legere.

V. 810. Vulgo Ὀρέστα. Emendationem metrum poscit. Sunt tres dochmii, quos antecedit iambus. Qui in antistropha iambo oppositus est spondeus, is eandem excusationem habet, quam in Soph. Oed. Reg. v. 1337. τί δῆτ᾽ ἐμοὶ βλεπτὸν ἦ, quibus respondent haec, οὐκοῦν πατρός γ᾽ ἂν φονεύς.

Ἀργόθεν, ὦ φίλος.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

κἀγώ σε τὴν θανοῦσαν, ὡς δοξάζεται.

στροφὴ β΄.

κατὰ δὲ δάκρυ' ἀδάκρυα, κατὰ δὲ γόος
ἅμα χαρᾷ,
τὸ σὸν νοτίζει βλέφαρον, ὡσαύτως δ' ἐμόν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τόδ' ἔτι βρέφος ἔλιπον ἀγκάλαι-
σι νεαρὸν τροφοῦ, νεαρὸν ἐν δόμοις.

ἀντιστροφὴ α΄.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὦ κρεῖσσον ἢ λόγοισιν εὐτυχῶν ἐμοῦ.

V. 813. Antistropha docet, hunc versum esse senarium, neque omnino Orestes in toto hoc carmine nisi senarios habèt, utpote virili ille atque sedatiori animo. Versus anapaesticum habet initium, nisi forte alterum δὲ delendum est. Vulgo legitur κατὰ δάκρυα, δάκρυα, quod emendavit Musgravius, quum in Codd. A. B. invenisset κατὰ δὲ δάκρυ' κατὰ δὲ γόος. Marklandus recte explicat *mixtae gaudio lacrimae*, et κατὰ refert ad νοτίζει.

V. 815. Aldus τό δέ τι βρέφος ἔλιπον, ex quo Barnesius faciebat τόδ' ἔτι. Legendum videtur vel τότε δὲ τόδ' ἔτι βρέφος ἔλιπον, vel, ut olim proposui, τότε δ' ἔτι βρέφος σ' ἔλιπον, ut ultima in ἔτι producatur, vid. supra ad v. 170. coll. de Verss. Dochm. p. 21. not. Ἀγκάλαισι habent Codd. A. B. Vulgo ἀγκάλαις.

V. 817. Masculinum participii genus hunc versum neque cum sequentibus coniungi, neque omnino Iphigeniae, cui vulgo assignatur, tribui patitur. Si Oresti tribuimus, quod cum systematis ordine convenit, mutandi necessitatem evitamus.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ψυχὰ, τί φῶ; θαυμάτων πέρα καὶ λόγου
πρόσω τάδ' ἀπέβα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τὸ λοιπὸν εὐτυχοῖμεν ἀλλήλων μέτα.

μεσῳδός.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἄτοπον ἡδονὰν ἔλαβον, ὦ φίλαι·
δέδοικα δ', ἐκ χερῶν με μὴ πρὸς αἰθέρα
ἀμπτάμενος φύγῃ.

Nudum ὦ εὐτυχῶν pro ὦ εὐτυχῶν ἐγὼ eodem modo dictum puto, quemadmodum Hippol. v. 57.
ὦ δυστάλαινα τῶν ἐμῶν παθημάτων·
cf. Med. 1028. Hec. 736. Ita saepe ὦ τάλας, ὦ τλήμων et similia dicuntur pro ὦ ἐγὼ τάλας, ὦ ἐγὼ τλήμων. Accedit, quod Aldus post ἐμοῦ plene interpungit. Sensus est: O magis me felicem, quam in verbis meis, i. e. quam verbis declarare possum. Musgravius ellipsin putat esse, pro ἢ λόγοισιν εἰπεῖν, comparans Nostri Suppl. 844. κρεῖσσον ἢ λέξαι λόγῳ.

V. 818. ψυχὰ, τί φῶ; Suam ipsius animam alloquitur Iphigenia ex noto Tragicorum more. Sic infra v. 856. Med. 1242. ἀλλ' εἶ' ὁπλίζου, καρδία. — Musgravius: „Excerpt. Put. ψυχᾶ."

V. 819. Scripsi cum Reiskio ἀπέβα. Vulgo ἐπέβα. Nota est formula Nostri τοιόνδ' ἀπέβη τόδε πρᾶγμα.

V. 821. Mesodum insignem reddit senarius utrimque a dochmiis inclusus.

V. 823. ἀμπτάμενος. Ms. B. ἀμπταμένον. Marklandus conicit ἀμπτομένα. Quidni ἀμπταμένα? Androm. 1220. ἀμπτάμενα πάντα φροῦδα κεῖται. Sed adiectum ἐκ χερῶν quodammodo indicat, de ipso Oreste, quem amplexa tenebat, Iphigeniam loqui.

στροφὴ γ'.

ἰὼ Κυκλωπίδες ἑστίαι, ἰὼ πατρὶς,
Μυκήνα φίλα, χάριν ἔχω ζωᾶς,
χάριν ἔχω τροφᾶς,
ὅτι μοι συνομαίμονα
τόνδε δόμοισιν ἐξεθρέψω φάος.

ἀντιστροφὴ β'.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

γένει μὲν εὐτυχοῦμεν, εἰς δὲ συμφορὰς,
ὦ σύγγον', ἡμῶν δυστυχὴς ἔφυ βίος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἐγὼ δ' ἁ μέλεος οἶδ', ὅτε φάσγανον
δέρα θῆκέ μοι μελεόφρων πατήρ.

ἀντιστροφὴ γ'.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οἴμοι· δοκῶ γὰρ οὐ παρών σ' ὁρᾷν ἐκεῖ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀνυμέναιος, ὦ σύγγον', Ἀχιλλέως,

V. 824. Vulgo utrobique ὦ. Versus trimeter est iambicus. Anapaestum excusat nomen proprium, hiatum exclamatio. Cf. Aeschyl. Agam. 1248.
ὀτοτοὶ Λυκεῖ' Ἄπολλον, οἳ ἐγὼ ἐγώ.
Aristoph. Ran. 37.
ἔδει τραπέσθαι, παιδίον, παῖ, ἠμὶ, παῖ.
coll. Nub. 1145.

V. 828. Vulgo δόμοις.

V. 831. ἐγὼ δ' ἁ μέλεος. Cod. A. ἐγὼ δὲ μέλεος, ex quo illud feci. Vulgo ἐγὼ μέλεος. Οἶδα hic fere idem est quod μέμνημαι, in memoriam mihi revoco illud, quum etc. Vid. supra ad v. 795.

V. 834. Ad vocativum σύγγον' adiiciendum fuit ὦ, quod vulgo deest.

εἰς κλισίαν λέκτρων
δολίαν ὅτ' ἀπαγόμαν·
παρὰ δὲ βωμὸν ἦν δάκρυα καὶ γόοι.

στροφὴ δ'.

φεῦ, φεῦ χερνίβων τῶν ἐκεῖ.

στροφὴ ε'.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ᾤμωξα κἀγὼ τόλμαν, ἣν ἔτλη πατήρ.

ἀντιστροφὴ δ'.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀπάτορ', ἀπάτορα πότμον ἔλαχον.

στροφὴ ς'.

ἄλλα δ' ἐξ ἄλλων κυρεῖ —

V. 835. *λέκτρων*. Ita Codd. Par. omnes. Aldus *λύκων*. Construi possit ὅτε ἀνυμέναιος λέκτρων Ἀχιλλέως ἀπαγόμαν εἰς δολίαν κλισίαν, in qua scil. mactata est Iphigenia. Sed praestat coniungere quae poeta coniunxit, ἀνυμέναιος Ἀχιλλέως, *nullis Achilli nuptiis iuncta*, et κλισία λέκτρων δολία, *tabernaculum nuptiale fraudulentum*, i. e. tabernaculum nuptiale, ut per fraudem dictum mihi erat. Minus poeticum est Musgravii κλισία λέκτρων δολίων, quamvis supra v. 523. sq. habuerimus λέκτρα δόλια. Recentiorum editionum lectio δολίην auctoritate caret. Marklandi libri A. B. et Aldus habent δολίαν.

V. 836. ὅτ' ἀπαγόμαν. Vulgo ἀγόμαν. Possis etiam ὁπότ' ἀγόμαν.

V. 838 — 840. Hanc personarum distributionem, quam antistropharum ratio poscit, dudum sensu duce restituerat Tyrwhittus. Vulgo versus 838. Oresti tribuitur et 839. Iphigeniae. Ante ἐκεῖ versu 838. adiecimus articulum τῶν, quem abesse nec lingua patitur nec metrum.

V. 841. Hic versus una cum proximis vulgo

ἀντιστροφὴ ε΄.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

εἰ σόν γ' ἀδελφὸν, ὦ τάλαιν', ἀπώλεσας.

ἀντιστροφὴ ς΄.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

δαίμονος τύχᾳ τινός.

στροφὴ ζ΄.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὦ μελέα δεινᾶς τόλμας. δείν' ἔτλαν,
δείν' ἔτλαν,
ὤ μοι σύγγονε.

ἀντιστροφὴ ζ΄.

παρὰ δ' ὀλίγον ἀπέφυγες ὄλεθρον ἀνόσιον
ἐξ ἐμᾶν

Oresti tribuitur usque ad verba δεινᾶς τόλμας. Sed, ut monitum est, Orestes nonnisi senarios habet.

V. 842. ἀπώλεσας verte *occidisses.*

V. 843. Interruperat Iphigeniae orationem Orestes, quam illa iam continuat. Similiter Eur. Electr. 966.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
ὦ Φοῖβε, πολλήν γ' ἀμαθίαν ἐθέσπισας —
ΗΛΕΚΤΡΑ.
ὅπου δ' Ἀπόλλων σκαιὸς ᾖ, τίνες σοφοί;
ΟΡΕΣΤΗΣ.
ὅστις μ' ἔχρησας μητέρ', ἣν οὐ χρῆν, κτανεῖν.

V. 847. ἀπέφυγες. Ita voluerat Musgravius. Vulgo ἀμπέφυγες. Et ita iam Brubach. Ante π passim a librariis additum est μ. Vid. Salmas. ad dedicat. statuae Regillae p. 87. Bast. ad Gregor. Corinth. p. 35. ubi Schaef. addit Dorvill. ad Charit. p. 656. Aldus ἀμφέφυγες. Ἀμπέφυγες miror defendi ab Henr. Steph. Thes. IV. p. 131.

δαϊχθεὶς χειρῶν.
στροφὴ η'.
ἃ δ' ἐπ' αὐτοῖς τίς τελευτά;
ἀντιστροφὴ η'.
τίς τύχα μοι συγκυρήσει;
στροφὴ θ'.
τίνα σοι πόρον εὑρομέ-
να, πάλιν ἀπὸ πόλεως, ἀπὸ φόνου, πέμψω
πατρίδ' ἐς Ἀργείαν,
ἀντιστροφὴ θ'.
πρὶν ἐπὶ ξίφος αἵματι
σῷ πελάσαι, τόδε σὸν, ὦ μελέα ψυχὰ,
χρέος ἀνευρίσκειν,
στροφὴ ι'.
πότερον κατὰ χέρσον, οὐχὶ ναΐ,
ἀλλὰ ποδῶν ῥιπᾷ,

V. 850. et 851. Haec sibi respondere me prior vidit Hermannus, qui recte etiam *αὐτοῖς* et *συγκυρήσει* pro vulgatis *αὐτοῖσι* et *συγχωρήσει* correxit. Noster Ion. 1448. *πόθεν μοι συνέκυρσ' ἀδόκητος ἡδονά;*

V. 855. *πόλεως*. Reiskius coniicit *πελέκεως*. Sed probum est illud. Verte, *ab hac urbe*.

V. 856. „In Codd. A. B. C. *πελάσαι*. Oxon. *παλάσαι*. Vulgo *παλαῖσαι*. Vera videtur Scaligeri coniectura *παλάξαι* propter Homericum illud Odyss. N. 395. *αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον οὖδας*. Hesychius: *παλάξαι. βρέξαι.*" Marklandus. Retineri potest, quod plerique libri habent, *πελάσαι*, si metra cum Hermanno ita constituas, ut iam fecimus. In stropha *πόλεως* disyllabum est. Verbi *πελάζειν* insolentior etiam usus est in Nostri Hel. 361.

αὐτοσίδαρον ἔσω πελάσω διὰ σαρκὸς ἅμιλλαν.

Ibid. Libri vocem *τόδε* duplicant.

θανάτῳ πελάσεις ἄρα, βάρβαρα φῦλα καὶ
δι᾽ ὁδοὺς ἀνόδους στείχων; διὰ Κυανέας
μὴν
στενοπόρου πέτρας, μακρὰ κέλευθα να-
ΐοισιν δρασμοῖς.

ἀντιστροφὴ ι.

τάλαινα, * * * *

V. 860. ἄρα. Marklandus coniicit ἀνὰ, quod olim mihi placebat. Sed in vulgata nulla est offensio. Scaligeri κάρα metrum non fert.

V. 861. δι᾽ ὁδοὺς. Ita Reiskius. Vulgo διόδους. Ad ὁδοὺς accommodatius est epitheton ἀνόδους, quam ad διόδους, cui melius conveniret ἀδιόδους. Praeterea δίοδοι ἄνοδοι exercitibus quidem, sed non pediti difficiliores sunt quam ὁδοὶ ἄνοδοι. Construendum autem est διὰ βάρβαρα φῦλα καὶ δι᾽ ὁδοὺς ἀνόδους στείχων. Vid. supra ad v. 392.

V. 862. στενοπόρου. Ita Aldus et Cod. B. ut coniecit Piersonus Veris. p. 15. coll. supra v. 230. 728. Androm. v. 793. — Cod. A. στεινοπόρου. Vulgo στενοπόρους, quod primum habent Brub. et Hervag. Paulo post μὴν tentandum non puto. Sensus est: An hortabor, ut terrâ iter faciens per barbaras gentes et locorum invia mortis periculum obeas? Per angustias rupis Cyaneae certe quidem difficillimum est navi effugere propter transitum longissimum. Dicit igitur Iphigenia, utramque viam, qua reverti Orestes possit, aeque esse difficilem et periculosam, seque plane non habere, quo consilii se vertat.

V. 863. ναΐοισιν. Aldus ναΐοισι. Vulgo ναΐοις.

V. 864. Hic excidisse nonnulla, metris antistrophicis docemur. Priscum codicem, ex quo ceteri descripti sunt, hoc loco lacerum fuisse, etiam proximi versus demonstrant, quorum syllabae finales perierunt. Quo autem lacunae loco voces τάλαινα, τάλαινα antiquitus collocatae fuerint, incertum est.

ταλαινα, * * * *
τίς ἂν οὖν τάδ' ἄν, ἢ θεὸς, ἢ βροτὸς, ἢ τί
τῶν ἀδοκήτων, ἄπορον πόρον ἐξανύσας,
δυοῖν τοῖν μόνοιν Ἀτρείδαιν φανεῖ
κακῶν ἔκλυσιν;

V. 866. τί quid sibi velit, nemo dixerit. Nam verba τῶν ἀδοκήτων coniungenda esse cum πόρον, non dubitabit, qui meminerit Euripidei illius τῶν ἀδοκήτων πόρον εὗρε θεός. Equidem pro τί scribendum arbitror τύχα. Noster Fragm. Inc. CLXXXVII. εἴτε τύχα εἴτε δαίμων. Hanc emendationem altera, quam metrum postulat, per se sequitur, ἐξανύσασα pro vulgato ἐξανύσας. Τάδε et ἄπορον πόρον posita sunt ἐκ παραλλήλου. Nam *hanc rem expedire* erat ἐξανύειν τῶν ἀδοκήτων ἄπορον πόρον. Participium ἐξανύσασα ita poeta posuit, ut proximum πόρον magis respiceret, quam remotius τάδε.

V. 867. Vulgo πόρον ἄπορον contra metrum.

V. 868. δυοῖν τοῖν μόνοιν. Haerent in adiectis τοῖν μόνοιν. Neque iniuria. Superstitem enim Electram supra v. 547. ipse Orestes docuerat. Hinc Piersonus Veris. p. 24. suspicatur, legendum esse τοῖν γόνοιν Ἀτρείδα. Marklandus opinatur, μόνος hic significare non *solus*, sed *praecipuus, eximius*. Sed ut hunc significatum habere possit, cur Electrae Iphigenia se praeferat, parum intelligas. Equidem rem non ad unguem resecandam esse puto. In tanta familiae suae clade iam sola sibi Iphigenia cum fratre videtur esse superstes. Eandem video esse Brunckii sententiam ad Soph. Antig. 941. quem contulisse operae pretium est.

Ibid. φανεῖ. Ἂν cum futuro indicativi poni posse, certum est. Hic etiam minor est offensio, quod ἂν referri potest ad participium ἐξανύσασα.

ΧΟΡΟΣ.

ἐν τοῖσι θαυμαστοῖσι, καὶ μύθων πέρα,
τάδ' εἶδον αὐτὴ, καὶ κλύουσ' ἀπαγγελῶ.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

τὸ μὲν φίλους, ἐλθόντας εἰς ὄψιν φίλων,
Ὀρέστα, χειρῶν περιβολὰς εἰκὸς λαβεῖν·

V. 870. Sensus est: Ex iis, quae mirabilia sunt, et ultra quam ut dici possint, iam ipsa haec vidi atque aurita testis referre possum. Verba μύθων πέρα Marklandus male reddit *ultra fabulas fictas*. Nihil amplius significant quam quod alias, ut paulo ante v. 818. Noster dicit λόγου πέρα, ultra, quam ut narrari cum fide queant.

V. 872. sqq. Hos septem trimetros omnes libri continuant Choro, cui quam parum conveniant, in aperto est. Marklandus Iphigeniae tribuit, sed ne huic quidem aptos esse, sentiet, qui totius loci nexum consuluerit. Recte Musgravius et ante eum Heathius Pyladi tribuit, Orestis et Iphigeniae mollitiem castiganti. Apte etiam Musgravius confert orationem paedagogi in Soph. Electr. v. 1326. sqq.

Ibid. τὸ μὲν ineptum iudicat Marklandus, coniicitque νῦν, coll. Nostri Electr. v. 596. non repugnante Musgravio. At sanissimum est τὸ μὲν, cui ex vulgari syntaxi respondere debebat v. 874. τὸ δὲ λήξαντα, pro quo simplex δὲ posuit, quasi nudum μὲν praecessisset. Neque haec loquendi formula est in rarissimis. Inversa etiam ratione Sophocl. Electr. v. 219. dixit τὰ δὲ, licet non praecesserit τὰ μέν. Plura exempla ex hoc genere suppeditat Hermannus ad Viger. p. 701. Sensus est: Ab altera parte aequum quidem est, amicos sibi invicem redditos amplexos sese tenere, sed ab altera oportet etiam, ut omisso luctu ad illa venias, de eo deliberes, quomodo ex hac terra possimus evadere.

λήξαντα δ' οἴκτων, κἀπ' ἐκεῖν' ἐλθεῖν χρεὼν,
ὅπως, τὸ κλεινὸν ὄνομα τῆς σωτηρίας
λαβόντες, ἐκ γῆς βησόμεσθα βαρβάρου.
σοφῶν γὰρ ἀνδρῶν ταῦτα, μὴ 'κβάντας τύχης,
καιρὸν λαβόντας, ἡδονὰς ἄλλας λαβεῖν.

V. 874. Marklandus scribendum censet λήξαντε, *nos ambos*. Sed Pylades harum lamentationum non fuerat particeps. Ceterum quod hic οἶκτον dicit, supra v. 813. dixerat δάκρυα ἀδάκρυα.

V. 875. ὄνομα τῆς σωτηρίας. Ms. E. ὄμμα, quae perpetua confusio est. Musgravius: „Si verum est ὄνομα τῆς σωτηρίας, ponitur pro σωτηρίαν. Plutarch. in Nicia p. 966. βέβαιον οὕτω τὸ τῆς εὐτυχίας ὄνομα πρὸς τὸν αὖθις χρόνον ποιοῖτο. Cf. citata ad Hec. 625." Vera est illa explicatio. Sic noster Medea 125. τῶν μετρίων — τοὔνομα pro τὰ μέτρια. Hec. 381. τῆς εὐγενείας ὄνομα. Orest. 1082. ὦ ποθεινὸν ὄνομ' ὁμιλίας ἐμῆς, ubi bene Schol. ὦ ποθεινὴ ὁμιλία ἐμοὶ, τουτέστι σὺ, ᾧ ποθεινῶς ὡμίλουν ἐγώ. Ad eundem modum explicandum σὸν ὄνομα Hec. 435. et alibi, ut nihil amplius significet quam σέ. Nam ita etiam in Nostri Fragm. Aug. VII. 3. τοὐλεύθερον ὄνομα positum est pro simplici ἐλευθερία.

V. 878. Scaliger non male ἄλλως pro ἄλλας, *temere, alieno loco se voluptatibus tradere*. Coniunxit enim haud dubie μὴ cum λαβεῖν, non cum ἐκβάντας. Vereor tamen, ne vulgatae idem sensus esse possit, si ἡδονὰς ἄλλας λαβεῖν explicueris ἡδονὰς λαβεῖν, καὶ οὕτως ἄλλο τι ποιῆσαι, ut ἄλλας fere idem sit quod ἀλλοτρίας. Etiam Reiskius ἄλλας reddit alienas a re praesente. Ἐκβαίνειν τύχης est deesse fortunae, decedere de via, quam fortuna monstrat. Καιρὸν λαβόντας ad antecedentia pertinet, *fortunam, opportunitate oblata, deserentes*. Cf. Herc. Fur. 202. Herm.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

καλῶς ἔλεξας· τῇ τύχῃ δ' οἶμαι μέλειν
τοῦδε ξὺν ἡμῖν· ἢν δέ τις πρόθυμος ᾖ,
σθένειν τὸ θεῖον μᾶλλον εἰκότως ἔχει.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐδέν μ' ἐπίσχει γ', οὐδ' ἀποστήσει λόγου,
πρῶτον πυθέσθαι, τίνα ποτ' Ἠλέκτρα πότμον
εἴληχε βιότου· φίλα γὰρ ἔσται πάντ' ἐμοί.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τῷδε ξυνοικεῖ, βίον ἔχουσ' εὐδαίμονα.

V. 880. τις. Aldus τι. Sed illud iam Brubachius. Idem placuit Reiskio et Marklando. Σθένειν neutiquam hic futuri significationem habet.

V. 882. ἐπίσχει — ἀποστήσει. Codd. Pariss. omnes ἐπίσχῃ et ἀποστήσῃ, quod satis inconsiderate Marklandus recepit. Aldus ἐπίσχει et ἀπιστήσει. Ἀποστήσει iam emendaverat Brodaens.

V. 883. πυθέσθαι. Ita ex Brodaei correctione primum in margine Stiblinus. In Aldina excusum video τιθέσθαι. τίθεσθαι explicari quodammodo possit. In Brub. et Hervag. πιθέσθαι. Sed Mss. de quorum lectione tacent, videntur habuisse πυθέσθαι.

V. 884. φίλα γὰρ ἔσται πάντ' ἐμοί. Si sana haec sunt, verte: accepta mihi erunt omnia, i. e. quidquid dixeris, certe cognovisse mihi iucundum erit. Sed graviorem sententiam exspectaveris. Mihi in mentem venerat φίλα γὰρ ἐστὶ πάντ' ἐμά. Ἐστὶ certe numerorum causa praetulisse censendus est Porsonus, non item Hermannus, qui praegressae interpunctioni vim aliquam tribuit ad numerorum duritiem molliendam. Marklandus coniicit ἐστι ταῦτ' pro ἔσται πάντ', Musgravius minus etiam bene ἤσκει πάντ'.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
οὗτος δὲ ποδαπὸς, καὶ τίνος πέφυκε παῖς;

ΟΡΕΣΤΗΣ.
Στρόφιος ὁ Φωκεὺς τοῦδε κλῄζεται πατήρ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ὅδ' ἔστι γ' Ἀτρέως θυγατρὸς, ὁμογενὴς ἐμός;

ΟΡΕΣΤΗΣ.
ἀνεψιός γε, μόνος ἐμοὶ σαφὴς φίλος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
οὐκ ἦν τόθ' οὗτος, ὅτε πατὴρ ἔκτεινέ με.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
οὐκ ἦν· χρόνον γὰρ Στρόφιος ἦν ἄπαις τινά.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
χαῖρ', ὦ πόσις μοι τῆς ἐμῆς ὁμοσπόρου.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
κἀμός γε σωτὴρ, οὐχὶ συγγενὴς μόνον.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
τὰ δεινὰ δ' ἔργα πῶς ἔτλης μητρὸς πέρι;

V. 888. ἐμός. Ita Marklandus ex libris Pariss. omnibus. Vulgo ἐμοί, quod minus exquisitum est. Vid. Schaef. ad Apoll. Rhod. Schol. p. 168. De genealogia vid. Schol. ad Orest. 5. 33. 763. 1238.

V. 889. ἀνεψιός γε. Marklandus malit ἀνεψιός σοι. Sed suo loco positum hic est γε, *et consobrinus quidem* scil. *tuus*, quod latet in praegresso ἐμός.

V. 890. Recte in fine huius versus Marklandus interrogandi signum delet.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

σιγῶμεν αὐτά· πατρὶ τιμωρῶν ἐμῷ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἡ δ' αἰτία τίς, ἀνθ' ὅτου κτείνει πόσιν;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἔα τὰ μητρός· οὐδέ σοι κλύειν καλόν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

σιγῶ. τὸ δ' Ἄργος πρὸς σὲ νῦν ἀποβλέπει;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Μενέλαος ἄρχει· φυγάδες ἐσμὲν ἐκ πάτρας.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἦπου νοσοῦντας θεῖος ὕβρισεν δόμους;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὐκ, ἀλλ' Ἐριννύων δεῖμά μ' ἐκβάλλει χθονός.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ταῦτ' ἄρ' ἐπ' ἀκταῖς κἀνθάδ' ἠγγέλης μανείς.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὤφθημεν οὐ νῦν πρῶτον ὄντες ἄθλιοι.

V. 898. Interrogationis notam addidit Marklandus.

V. 901. *Ἐριννύων* trisyllabum hic est et infra v. 940. De Eur. tamen Phoeniss. 1327. fallitur Porsonus. Heathius eiici iubebat alterum *ν*.

V. 902. Post *ἀκταῖς* Aldus comma ponit, Marklandus notam interrogationis. Recte tamen Schaeferus omnem interpunctionem sustulit. *Ταῦτ' ἄρα* valet *διὰ ταῦτα ἄρα*.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἔγνωκα, μητρός σ' οὕνεκ' ἠλάστρουν θεαί.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ὥσθ' αἱματηρὰ στόμι' ἐπεμβαλεῖν ἐμοί.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί γάρ ποτ' εἰς γῆν τήνδ' ἐπόρθμευσας πόδα;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Φοίβου κελευσθεὶς θεσφάτοις ἀφικόμην.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τί χρῆμα δράσειν; ῥητὸν, ἢ σιγώμενον;

ΟΡΕΣΤΗΣ.

λέγοιμ' ἄν· ἀρχαὶ δ' αἵδε μοι πολλῶν πόνων.
ἐπεὶ τὰ μητρὸς ταῦθ', ἃ σιγῶμεν, κακὰ
εἰς χεῖρας ἦλθε, μεταδρομαῖς Ἐριννύων
ἠλαυνόμεσθα φυγάδες· ἔνθεν μοι πόδα
εἰς τὰς Ἀθήνας δή γ' ἔπεμψε Λοξίας,

V. 904. Post μητρὸς Marklandus inserit σ', ut infra v. 941. ἠλάστρουν μ' ἀεί. Bene. Citat Beckius Hesych. ἠλάστρεον· περιεφέροντο.

V. 906. τί γάρ ποτ'. Γὰρ hic et saepe alias pro δὲ poni putat Marklandus. In quo fallitur. Γὰρ etiam hic est interrogativum.

V. 909. ἀρχαὶ δ' αἵδε μοι πολλῶν πόνων. Musgravius: „Omnino legendum cum Marklando λόγων." Minime. Αἵδε spectat ad Φοίβου θέσφατα v. 907. Explica: in hac re (scil. Apollinis oraculis) positum mihi est initium multorum laborum.

V. 910. ἐπεὶ τὰ μητρὸς etc. postquam matris illa quae tacemus flagitia ad manus venissent, i. e. manu vindicata essent.

V. 913. δή γ'. Male Scaliger δῆτ'. Vid. Herm. ad Herc. Fur. 1137.

δίκην παρασχεῖν ταῖς ἀνωνύμοις θεαῖς.
ἔστιν γὰρ ὁσία ψῆφος; ἣν Ἄρει ποτὲ
Ζεὺς εἵσατ᾽, ἔκ του δὴ χερῶν μιάσματος.
ἐλθὼν δ᾽ ἐκεῖσε, πρῶτα μέν μ᾽ οὐδεὶς ξένων
ἑκὼν ἐδέξαθ᾽, ὡς θεοῖς στυγούμενον·
οἳ δ᾽ ἔσχον αἰδῶ, ξένια μονοτράπεζά μοι
παρέσχον; οἴκων ὄντες ἐν ταὐτῷ στέγει,
σιγῇ δ᾽ ἐτεκτήναντ᾽ ἀπόφθεγκτόν μ᾽; ὅπως

V. 914. *δίκην παρασχεῖν*. Multis locis hanc locutionem vindicat Marklandus contra Duportum, qui voluerat *ὑποσχεῖν*.

Ibid. *ἀνωνύμοις θεαῖς*. Soph. Oed. Col. 128. *ἃς τρέμομεν λέγειν*.

V. 915. 916. Vid. Barnes. ad h. l. et ad Nostri Electr. 1260. — Aldus *εἴσατ᾽*, quod emendavit Portus.

V. 917. *ἐλθὼν δ᾽ ἐκεῖσε*. Ita legi iusserunt interpretes plerique omnes, et Brunck. ad Soph. Electr. 480. quem vid. coll. Matthiae Gramm. Gr. §. 562. p. 819. Atque ipsum hoc offert Marklandi Cod. C. superscripta tamen lectione vulgata *ἐλθόντα δ᾽ ἐκεῖσε*. — Post *μὲν* Barnesius inseruit *μ᾽*, quod abesse non potest. Pro *ξένων* Marklandus mavult *ξένον*. Sed si illi eius *ξένοι* erant, ipse quoque illorum erat *ξένος*.

V. 919. Aldus *οἵδ᾽*.

V. 920. Male vulgo post *οἴκων* comma poni, recte monet Reiskius. Coniungenda enim sunt *ἐν ταὐτῷ στέγει οἴκων*, ut iam coniunxit Brodaeus. Comparat Marklandus *μελάθρων — στέγην* Alcest. 23. 247. *στέγας δόμων* Cycl. 118. Pro *στέγει* Codd. A. B. *τέγει*.

V. 921. *σιγῇ δ᾽ ἐτεκτήναντ᾽*. Ita iam Brubach. Aldus *σιγὴ δ᾽ ἐτεκτήνατ᾽*, sed *ἐτεκτήναντ᾽* recte Codd. A. B. — *Ἀπόφθεγκτον*. „silentes autem effecerunt, ut indignus viderer, quocum quis ser-

δαιτὸς γενοίμην πώματός τ' αὐτῶν δίχα·
εἰς δ' ἄγγος ἴδιον ἴσον ἅπασι, βακχίου
μέτρημα πληρώσαντες, εἶχον ἡδονήν.
κἀγὼ 'ξελέγξαι μὲν ξένους οὐκ ἠξίουν,
ἤλγουν δὲ σιγῇ, κἀδόκουν οὐκ εἰδέναι,
μέγα στενάζων, οὕνεκ' ἦν μητρὸς φονεύς.
κλύω δ' Ἀθηναίοισι τἀμὰ δυστυχῆ
τελετὴν γενέσθαι, κἄτι τὸν νόμον μένειν,

---

monem haberet." Brodaeus. Mihi praeplacet ἀπόφθεγκτον explicari per ἄφθεγκτον, *silentio suo hoc efficiebant, ut mihi quoque tacendum esset*. Recte autem haec pro parenthesi habet Marklandus.

V. 922. Libri τ' αὐτοῦ. Scaligeri emendatio etiam Marklando et Valckenario Diatr. p. 246. not. probata est. De facilitate emendationis cf. Bast. ad Gregor. Corinth. p. 774. Possis etiam legere αὐτοῖς.

V. 923. ἄγγος. Male Aldus et antiquae editt. ἄγκος hic et infra v. 930. ubi Codd. Pariss. ἄγγος habent. Sensus est: convivabantur, vina bibentes ex vase proprio quisque, quae vasa omnia eiusdem erant magnitudinis et mensurae. Vid. citata ad v. 929. Post εἰς ἄγγος exspectes χέαντες, pro quo πληρώσαντες dicit plane ut nos: *in den Becher Wein füllen*. Βακχίου enim recte explicant οἴνου.

V. 925. κἀγὼ 'ξελέγξαι. Ita Marklandus. Vulgo κἄγωγ' ἐξελέγξαι, quod Barnesius mutabat in κἄγωγ' ἐλέγξαι.

V. 929. seq. τελετὴν γενέσθαι „cerimoniae originem dedisse." Heathius. Malim *festo*. Citant Interpretes Aristoph. Schol. Equit. f. 196. (v. 95. Kust.) Acharn. f. 300. et 303. (v. 1001. 1075.) Plutarch. Symp. s. Lib. II. c. 10. Athenaeum Lib. X. c. 10. Suid. v. Χόες. Festum illud vocabatur Χόες. Χοῆρες ἄγγος poetice dixit pro simplici χοᾶ, i. e. ἄγγος, quod continet octo cotylas.

χοῆρες ἄγγος Παλλάδος τιμῶν λεών.
ὡς δ' εἰς Ἄρειον ὄχθον ἦκον, ἐς δίκην τ'
ἔστην, ἐγὼ μὲν θάτερον λαβὼν βάθρον,
τὸ δ' ἄλλο πρέσβειρ' ἥπερ ἦν Ἐριννύων,
εἰπὼν ἀκούσας θ' αἵματος μητρὸς πέρι,
Φοῖβός μ' ἔσωσε, μαρτυρῶν· ἴσας δέ μοι
ψήφους διηρίθμησε Παλλὰς ὠλένῃ·
νικῶν δ' ἀπῆρα φόνια πειρατήρια.
ὅσαι μὲν οὖν ἕζοντο πεισθεῖσαι δίκῃ,
ψῆφον παρ' αὐτὴν ἱερὸν ὡρίσαντ' ἔχειν·

V. 931. τ', quod vulgo initio sequentis versus ponitur, in huius finem retraxi cum Valcken. ad Phoeniss. 891. Ceterum conf. Porson. ad Eur. Phoeniss. 1381.

V. 932. βάθρον. Barnesius: „Duae sedes, quas ἀργυροῦς λίθους vocant, ὕβρεως et ἀναιδείας dictae: ex hac reus, ex illa accusator agebant. De qua re videsis Pausan. in Attic. f. 27. l. 2. (Ed. Sylb.) et Cael. Rhodig. l. 12. c. 19. et Aloys. Schediasm. l. 1. c. 18. §. 94.“

V. 934. εἰπὼν ἀκούσας θ' etc. Nihil mutandum. Apollo ipse et adversarios audiens et iis respondens Orestem defendebat. Ad totum hunc locum intelligendum faciunt Aeschyli Eumenides.

V. 936. διηρίθμησε. Aldus διηρίθμηζε, typothetae, opinor, vitio, quod iam Brub. et Hervag. correxerunt. Musgravii quoque libri verum habent.

V. 937. φόνια πειρατήρια, iudicium, ubi quis de capite periclitatur.

V. 939. ψῆφον παρ' αὐτήν. Piersonus ad Moer. p. 351. recte interpretatur *iuxta ipsum locum, ubi suffragia lata sunt.*

Ibid. ὡρίσαντ', i. e. *sibi pactae sunt templum habere.* Quare neutiquam cum Marklando scribendum ὥρισαν γ'. Medium hic propriam suam habet vim.

ὅσαι δ' Ἐριννύων οὐκ ἐπείσθησαν νόμῳ,
δρόμοις ἀνιδρύτοισιν ἠλάστρουν μ' ἀεί,
ἕως ἐς ἁγνὸν ἦλθον αὖ Φοίβου πέδον,
καί, πρόσθεν ἀδύτων ἐκταθείς, νῆστις βορᾶς,
ἐπώμοσ' αὐτοῦ βίον ἀποῤῥήξειν θανών,
εἰ μή με σώσει Φοῖβος, ὅς μ' ἀπώλεσεν.
ἐντεῦθεν, αὐδὴν τρίποδος ἐκ χρυσοῦ λαβών,
Φοῖβός μ' ἔπεμψε δεῦρο, διοπετὲς λαβεῖν
ἄγαλμ', Ἀθηνῶν τ' ἐγκαθιδρῦσαι χθονί.
ἀλλ', ἥνπερ ἡμῖν ὥρισεν σωτηρίαν,
σύμπραξον· ἢν γὰρ θεᾶς κατάσχωμεν βρέτας,
μανιῶν τε λήξω, καὶ σέ, πολυκώπῳ σκάφει
στείλας, Μυκήναις ἐγκαταστήσω πάλιν.
ἀλλ', ὦ φιληθεῖσ', ὦ κασίγνητον κάρα,
σῶσον πατρῷον οἶκον, ἔκσωσον δ' ἐμέ·
ὡς τἄμ' ὄλωλε πάντα καὶ τὰ Πελοπιδῶν,

V. 946. λαβών. Noli hoc mutare. Eadem syntaxis est, de qua paulo ante ad v. 917. Scaliger coniicit λακών, in quo hoc quidem loco nescio quid displiceat, Canterus βαλών, cui parum praesidii est in Ion. v. 959. οἰκτρὰ πολλὰ στόματος ἐκβαλοῦσ' ἔπη. Minime autem omnium, quae Marklandi opinio est, vulgatae obstat proxime sequens λαβεῖν. Supra v. 878. legimus καιρὸν λαβόντας ἡδονὰς ἄλλας λαβεῖν, quamquam proxime ante v. 876. praecessisset λαβόντες et v. 873. λαβεῖν.

V. 950. ἢν. Vulgo ἄν.

V. 953. ὦ φιληθεῖσ'. Ita opportune Mss. Par. omnes. Aldus ὦ φίλη γ'.

V. 954. Aldus male δέ με.

οὐράνιον εἰ μὴ ληψόμεσθα θεᾶς βρέτας.

ΧΟΡΟΣ.

δεινή τις ὀργὴ δαιμόνων ἐπέζεσεν
τὸ Ταντάλειον σπέρμα, διὰ πόνων τ' ἄγει.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τὸ μὲν πρόθυμον, πρίν σε δεῦρ' ἐλθεῖν, ἔχω,
Ἄργει γενέσθαι, καὶ σέ, σύγγον', εἰσιδεῖν,
θέλω δ' ἅπερ σύ· σέ τε μεταστῆσαι πόνων,
νοσοῦντά τ' οἶκον, οὐχὶ τῷ κτανόντι με

V. 956. ληψόμεσθα. „Ληψόμεθα Cod. B. non ληψόμεσθα. Parum interest.“ Markland. Numeros vulgatum multo praebet elegantiores. Verum praecedente Barnesius reprehendit Canterum, quod legat θ' ἅμ', quum verum Aldus habeat τἄμ'. Immo in edit. certe Canteri non aliter impressum video, quam in Aldina et ceteris antiquis, nempe τ' ἅμ'. θ' ἅμ' in una invenio edit. Pauli Stephani.

V. 958. ἄγει. Ita verissime Canterus. Aldus ἀεί.

V. 961. σέ τε μεταστῆσαι πόνων. „Ita primum editum est in Edit. Canteri anni 1571, quo auctore, nescio. Ed. Ald. σοί τε μεταστῆσαι πόνον. minus recte.“ Musgrav. Verum illud est de voce σέ, sed πόνων iam legitur in Edd. Hervag. et Stibl. — Mss. A. B. σοι et πόνων, superscripto πόνον. Comparat Marklandus supra v. 757. infra 1146. Hel. 862. Soph. Philoct. 466. Ceterum post σὺ vulgo comma ponitur, quod mutavi in colon, ne offendamur duplici θέλω, damnato illo a Marklando et Musgravio.

V. 962. Vulgo κτανοῦντί με. Sed recte Heathius et Markland. κτανόντι.

θυμουμένη, πατρῷον ὀρθῶσαι θέλω.
σφαγῆς τε γὰρ σῆς χεῖρ᾽ ἀπαλλάξαιμεν ἄν,
σώσαιμι δ᾽ οἴκους. τὴν θεὸν δ᾽ ὅπως λάθω,
δέδοικα, καὶ τύραννον, ἡνίκ᾽ ἂν κενὰς
κρηπῖδας εὕρῃ λαΐνας ἀγάλματος.
πῶς δ᾽ οὐ θανοῦμαι; τίς δ᾽ ἔνεστί μοι λόγος;
ἀλλ᾽ εἰ μὲν ἕν τι τοῦθ᾽ ὁμοῦ γενήσεται,
ἄγαλμά τ᾽ οἴσεις, κἄμ᾽ ἐπ᾽ εὐπρύμνου νεὼς
ἄξεις, τὸ κινδύνευμα γίγνεται καλόν.
τούτου δὲ χωρισθεῖσ᾽, ἐγὼ μὲν ὄλλυμαι,
σὺ δ᾽ ἄν, τὸ σαυτοῦ θέμενος εὖ, νόστου τύχοις.
οὐ μήν τι φεύγω γ᾽ οὐδέ μ᾽ εἰ θανεῖν χρεών,
σώσασά σ᾽· οὐ γὰρ ἀλλ᾽ ἀνὴρ μέν, ἐκ δόμων

V. 965. Mavult Markland. *σώσαιμί τ᾽ οἴκους.* Non opus.

V. 968. *τίς δ᾽ ἔνεστί μοι λόγος;* Ita Aldus et Cod. B. Vulgata *τίς γ᾽ ἔν. μ. λ.* originem traxit ex Brub. Hervag. Stibl. Sensus est: quaenam reliqua mihi est excusatio, quid praetexere potero?

V. 969. *τοῦθ᾽.* Marklando melius videtur *ταῦθ᾽*, quoniam de duabus rebus loquatur. Nimis argute. Eodem iure pro *ἕν* coniicere poterat *δύο*. Ipsum illud *ἕν* indicat, poetam duas istas res iam animo in unam coniunxisse. Diversa ratio est versus 986. quem in exemplum affert.

V. 971. Vulgo *γίνεται.*

V. 975. Aldus distinguit: *σώσασά σ᾽. οὐ γάρ. Ἀλλ᾽.* Melior distinctio debetur Reiskio.

θανὼν, ποθεινός· τὰ δὲ γυναικὸς ἀσθενῆ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οὐκ ἂν γενοίμην σοῦ τε καὶ μητρὸς φο-
νεύς·
ἅλις τὸ κείνης αἷμα· κοινόφρων δὲ σοὶ
καὶ ζῆν θέλοιμ' ἂν, καὶ θανὼν λαχεῖν ἴσον.
ἄξω δέ γ', ἥνπερ καὐτὸς ἐνταυθοῖ πέσω,

V. 976. *γυναικός.* Ita Aldus. Marklandus ex Codd. Pariss. reposuit *γυναικῶν*, non sine versus detrimento. Vid. Pors. Praef. ad Hec. p. XXXV. ed. Angl.

V. 978. Comparat h. l. Porsonus ad Orest. v. 1037.

Ibid. *κοινόφρων.* Haeret in hac voce Musgravius. Explicari possit: et tibi et mihi communia esse cupiens. Sed in compositis cum *φρων* saepe illud *φρων* parum urgendum est, ut in Aeschyl. Eum. 836. *ἐμὲ παλαιόφρονα* nonnulli non male explicant *ἐμὲ παλαιάν.*

V. 980. Aldus, Brubach. Hervag.:
ἥξω δέ γ', ἥνπερ καὐτὸς ἐνταυθοῖ πέσω,
πρὸς οἶκον, εἰ σοῦ κατθανὼν μενῶ μέτα.
ἥνπερ, quam dicunt Aldi lectionem esse, ex antiquis editionibus in una invenio ed. Stiblini. Plurimae in hunc locum exstant virorum doctorum coniecturae. Canterus *ἄξω δέ σ', ἥνπερ — ἢ σοῦ.* Optime quidem *ἄξω*, (cf. paulo ante v. 970. *κἄμ' — ἄξεις,*) sed quid illud *ἥνπερ* sibi velit, vix dixeris. Portus, quae omiserat Canterus, ita legit, *εἰ μὴ καὐτὸς ἐνταυθοῖ πέσω*, Barnesius, *ἢν μὴ καὐτὸς ἐνταυθοῖ πέσω;* in eundem modum Marklandus, *ἥνπερ μὴ αὐτὸς ἐντ. π.* Quibus coniecturis recte Musgravius obstare monet proxima *ἢ σοῦ κατθανὼν μενῶ μέτα*, quae parum accuratam oppositionem faciunt: nisi hic occubuero, ducam te domum, aut (i. e. si occubuero) manebo tecum.

πρὸς οἶκον, ἢ σοῦ κατθανὼν μενῶ μέτα.
γνώμης δ' ἄκουσον· εἰ πρόσαντες ἦν τόδε
Ἀρτέμιδι, πῶς ἂν Λοξίας ἐθέσπισεν.

---

que moriar. Sane quidem manebit, si occubuerit. Musgravius igitur proponit:

ἄξω δέ σ', ἤνπερ εὖ τό γ' ἐνταυθοῖ πέσῃ,

si res recte hic ceciderit. Ingeniose, sed iusto audacius. Loci nexus hanc sententiam exigit: aut ducam te mecum, aut manebo tecum. Corrigo igitur:

ἄξω δέ σ', ἤνπερ καὐτὸς ἐντεῦθεν περῶ
πρὸς οἶκον, ἢ σοῦ κατθανὼν μενῶ μέτα.

Ducam autem te mecum eadem via, qua et ipse hinc in patriam contendam, aut manebo tecumque moriar, i. e. aut eadem ratione, qua ipse servabor, etiam tu servabere, aut ipse servari nolo. Retinebimus igitur Aldi ἤνπερ. Sic Noster Electr. v. 1041. ἐτρέφθην, ἤνπερ ἦν πορεύσιμον. Non absonum quidem est ἥνπερ, sed illud gravius, quo simul indicat Orestes, se spem salutis neutiquam dum deposuisse. Ἐντεῦθεν et ἐνταῦθα quam facile confundantur, discere licet ex Gregor. Corinth. p. 807. Schaef. Nostro loco pro ἐνταῦθα metrum invexerat ἐνταυθοῖ. Addito autem illo ἐντεῦθεν (quod eadem propria significatione occurrit in Nostri Bacch. 464. Aristoph. Av. 10. et 11.) difficultatem indicat, qua quis *hinc* elabi possit. Quod attinet ad mutatum πέσω in περῶ, περῶν et πέρσων confusa sunt in Villois. Epist. Vinar. p. 78. b. Est autem περῶ coniunctivus suppresso ἄν; vid. Matthiae Gramm. Graec. p. 752. not. 2. infra v. 1034. Cf. etiam Soph. Aiac. v. 460.

πότερα πρὸς οἴκους, ναυλόχους λιπὼν ἕδρας
μόνους τ' Ἀτρείδας, πέλαγος Αἰγαῖον περῶ;

Nostri Bacch. v. 212.

— Πενθεὺς πρὸς οἴκους ὅδε διὰ σπουδῆς περᾷ.

Ceterum ἢ σοῦ pro εἰ σοῦ habent Musgravii libri E, et P.

κομίσαι μ' ἄγαλμα θεᾶς πόλισμ' εἰς Παλλάδος,
καὶ σὸν πρόσωπον εἰσιδεῖν; ἅπαντα γὰρ
συνθεὶς τάδ' εἰς ἕν, νόστον ἐλπίζω λαβεῖν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πῶς οὖν γένοιτ' ἂν, ὥστε μήθ' ἡμᾶς θανεῖν,
λαβεῖν θ' ἃ βουλόμεσθα; τῇδε γὰρ νοσεῖ

V. 985. *καὶ σὸν πρόσωπον εἰσιδεῖν.* „Pendet ab ἐθέσπισε. Verum an Apollo Orestae vaticinatus erat, ipsum in Taurica sororem Iphigeniam visurum? At hoc ei ne per somnium quidem in mentem venisse tota fabulae oeconomia declarat. An legendum *καὶ σὸν πρόσωπον ἦγ' ἰδεῖν, et adduxisset ad tuam faciem intuendam.*" Musgrav. Supra v. 86. de Apolline Orestes:

> σὺ δ' εἶπας ἐλθεῖν Ταυρικῆς μ' ὅρους χθονὸς,
> ἔνθ' Ἄρτεμις, σὴ σύγγονος, βωμοὺς ἔχει.

Non de nihilo hic adiecta sunt verba *σὴ σύγγονος.* In oraculo dictum videtur nude *ἔνθα σύγγονος βωμοὺς ἔχει.* Haec tum quidem Orestes interpretabatur de Diana, sed iam videt, etiam alio sensu accipi potuisse, de sua ipsius sorore. Hac eadem amphibolia in cognomine fabula usus est Goethius nostras.

V. 987. *θανεῖν.* Ald. Brub. Hervag. *κτανεῖν.* *Θανεῖν* primus in margine Stiblinus, recepit Canterus, et ita habet Musgravii lib. P. nec dissentiunt Mss. Cf. supra ad v. 471.

V. 988. *νοσεῖ Νόστος.* Aldus: *τῇδε γὰρ νόει Νόστον πρὸς οἴκους.* Codd. tamen Gallici omnes *νόστος* pro *νόστον.* Hinc Marklandus praeclare corrigit *τῇδε γὰρ νοσεῖ νόστος πρὸς οἴκους, hac parte laborat reditus ad domum,* collato Iph. Aul. 965. *νόστος πρὸς Ἴλιον ἔκαμνε ἐν τῷδε.* Aldi quidem lectio explicari possit: nam sic quidem reditum

νόστος πρὸς οἴκους· ἥδε βούλευσις πάρα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἆρ᾽ ἂν τύραννον διολέσαι δυναίμεθ᾽ ἄν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

δεινὸν τόδ᾽ εἶπας, ξενοφονεῖν ἐπήλυδας.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἀλλ᾽, εἰ σὲ σώσει κἀμὲ, κινδυνευτέον.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐκ ἂν δυναίμην, τὸ δὲ πρόθυμον ᾔνεσα.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

τί δ᾽, εἴ με ναῷ τῷδε κρύψειας λάθρα;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὡς δὴ σκότος λαβόντες ἐκσωθεῖμεν ἄν;

---

nostrum meditare, i. e. reputa tecum, quomodo hac ratione reditus noster fieri possit. Sed offendit, quod fratrem hoc meditari hortatur, quod ipsi etiam magis erat deliberandum, ut quae τὰ ἐνθάδε nosset.

V. 989. ἥδε βούλευσις πάρα. Ita certissime Marklandus. Πάρα est πάρεστι. Aldus ἡ δὲ βούλησις πάρα, quae infirma sententia est.

V. 990. ἆρ᾽ ἄν. Marklandus mavult ἆρ᾽ οὖν. Sed nihil mutandum.

V. 992. σώσει scil. τόδε.

V. 993. οὐκ ἂν δυναίμην, i. e. *a me impetrare non potero*. Barnesii οὐκ αἰνεσαίμην esse saltem debuerat οὐκ αἰνέσαιμ᾽ ἄν.

V. 995. ἐκσωθεῖμεν ἄν. Ita Brodaeus. Aldus ἐξωθεῖμεν ἂν sine interrogationis nota. Simile vitium Aldinae correctum est Troad. 721. ἐκ σοῦ pro ἐξ οὗ. Ceterum in fine versus poni potest interrogationis nota.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

κλεπτῶν γὰρ ἡ νὺξ, τῆς δ' ἀληθείας τὸ φῶς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

εἴσ' ἔνδον ἱεροὶ φύλακες, οὓς οὐ λήσομεν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

οἴμοι· διεφθάρμεσθα· πῶς σωθεῖμεν ἄν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἔχειν δοκῶ μοι καινὸν ἐξεύρημά τι.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ποῖόν τι; δόξης μετάδος, ὡς κἀγὼ μάθω.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ταῖς σαῖς ἀνίαις χρήσομαι σοφίσμασιν.

V. 996. κλεπτῶν etc. Marklandus: „Hic versus, huic loco et personae Orestis parum accommodatus, ex *Novo Testamento* conflatus videtur. Hoc et praecedente Iambo omissis, multo melius connexioni consultum foret.“ Quasi vero talia nonnisi in Novo Testamento legantur. Nimirum non intellexit vir doctissimus loci nexum. Quaerit Orestes: Nonne me poteris in templo condere? Iphig. Nimirum, ut caligine iuvante evadamus? Orest. Ita. Nam furem me esse voluit Apollo, igitur etiam, quod furis est, agam per tenebras. Cf. infr. v. 1366. Comparat Barnes. Hom. Iliad. γ'. v. 10.

V. 997. ἱεροὶ φύλακες. Dubitanter coniicit Marklandus, ἱεροφύλακες, cui confert v. 1250. ναοφύλακες. Sed ἱεροὶ φύλακες ita defendi potest, ut quidquid ad templum pertineat, id sanctum haberi dicas. Atque habet haec lectio praesidium in v. 1195.

εἴ τις ἢ ναῶν πυλωρὸς χεῖρας ἁγνεύει θεοῖς.

V. 1001. ἀνίαις. Ita libri Pariss. omnes. Aldus ἀνοίαις.

Ibid. σοφίσμασιν. Vertunt: *ad fallendum.*

ΟΡΕΣΤΗΣ.
δειναὶ γὰρ αἱ γυναῖκες εὑρίσκειν τέχνας.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
φονέα σε φήσω μητρὸς ἐξ Ἄργους μολεῖν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
χρῆσαι κακοῖσι τοῖς ἐμοῖς, εἰ κερδανεῖς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ὡς οὐ θέμις σε λέξομεν θύειν θεᾷ —

ΟΡΕΣΤΗΣ.
τίν' αἰτίαν ἔχουσ'; ὑποπτεύω τι γάρ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
οὐ καθαρὸν ὄντα· τὸ δ' ὅσιον δώσω φόνῳ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
τί δῆτα μᾶλλον θεᾶς ἄγαλμ' ἁλίσκεται;

V. 1002. Stob. Flor. p. 309. legit δειναὶ μέν.

V. 1005. θέμις σε. Sic scripsi cum Reiskio et Marklando, quod pronomen propter proxima non potest abesse. Libri θέμις γε. In fine versus recte Marklandus abruptionis notam posuit.

V. 1006. τίν' αἰτίαν ἔχ. ὑποπτεύω τι γάρ. „Omnino contra *non suspicor:* et idoirco quaerit, *quam causam praetendens?* Lego, τίν' αἰτίαν σχοῦσ'; οὐχ ὑποπτεύω τι γάρ. Sic Hel. 476. Τίν' αἰτίαν σχὼν etc. οὐχ amittebatur in praecedente σχοῦσ'." Markland. Igitur si quid suspicor, de hoc, ut rem certo sciam, quaerere non licebit? Locus, si quis alius, sanus.

V. 1007. τὸ δ' ὅσιον δώσω φόνῳ. Ita optime Codd. A. B. — Aldus τὸν δ' ὅσιον. In δώσω recte Markland. latere ait *dicam me daturam*, ut statim βουλήσομαι *dicam me velle.* Tyrwhittus sine causa: οὐ καθαρὸν ὄντα σ', ἀνόσιον δὲ, σῷ φόνῳ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πόντου σε πηγαῖς ἁγνίσαι βουλήσομαι.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἔτ' ἐν δόμοισι βρέτας, ἐφ' ᾧ πεπλεύκαμεν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

κἀκεῖνο νίψαι, σοῦ θιγόντος ὥς, ἐρῶ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ποῖ δῆτα πόντου; νοτερὸν εἶπας ἔκβολον;

V. 1010. *ἔτ' ἐν δόμοισι.* Ita bene Mss. E. et P. — Aldus *ἔστ' ἐν δ.* Quaesierat Orestes de statua deae, Iphigenia vero ad hoc non responderat, sed dixerat tantum, se mari ipsum esse lustraturam. Iam igitur iterum Orestes: Sed adhuc in templo est deae statua, ob quam huc veni, i. e. sed nondum viam monstrasti, qua ista e templo possit auferri. Recte Heathius interrogandi notam in fine versus delet. Neque tamen male coniecerat Reiskius *τὸ δ' ἐν δόμοισι* etc.

V. 1011. Marklandus *ὡς ἐρῶ* explicat *quod cupio*, Reiskius et Musgravius *ut dicam*. Falluntur omnes. Distinctio ponenda est post *ὡς*, ut fecimus, non post *θιγόντος*, ut vulgo. Coniungenda *ὥς σοῦ θιγόντος*, *tanquam a te tactam*. Addit *ὥς*, quod res ficta est. *Σοῦ* vulgo accentu caret. Aldus distinctionem nullam habet, legit autem *ἐρᾷ*, sed meliorem lectionem *ἐρῶ* praebent Codd. Pariss. omnes.

V. 1012. *εἶπας ἔκβολον.* Aldus *εἶπεν.* Brub. *εἶπεν.* Hervag. *εἶπ'.* Sed in *εἶπας* consentiunt Codd. Pariss. Recte. *Νοτερὸν ἔκβολον* Marklandus explicat *humidum effluxum maris*, additque: „quando navigabant ad templum Dianae, Symplegas illis erat *εἰσβολή*, quando redibant, *ἐκβολή*." Dubito, poetam hoc voluisse. Manifesto autem fallitur Musgravius, qui *πόντου ἐκβολὴν* hic nihil amplius esse censet, quam quod paulo ante *πόντου πηγάς*.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὗ ναῦς χαλινοῖς λινοδέτοις ὁρμεῖ σέθεν.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

σὺ δ' ἤ τις ἄλλος ἐν χεροῖν οἴσει βρέτας;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἐγώ· θιγεῖν γὰρ ὅσιον ἔστ' ἐμοὶ μόνῃ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Πυλάδης δ' ὅδ' ἡμῖν ποῦ τετάξεται πόνου;

Hoc ipsum, quod in universum Iphigenia dixerat, *πόντου πηγάς*, accuratius sibi vult Orestes definiri. Quaerit itaque: ubinam igitur in mari? an dicebas humectatum illum *ἔκβολον?* Hinc interrogandi notam posui post *πόντου,* quae vulgo ponitur post *δῆτα.* Si ponis post *δῆτα,* certe intelligendum est *πόντον.* Aldus neutro loco interpunctionem habet. *Ποῖ* dixit pro *ποῦ*, quod haec res motum continet ad locum. Vid. supra ad v. 113. — Redeo ad vocem *ἔκβολον.* Locum istum, ubi navis Argiva appulerat, in quo lustrationem Iphigenia erat factura, solitarium fuisse, discimus infra ex v. 1165. *ἐρημίας δεῖ,* coll. v. 1294. Proclive igitur est, *ἔκβολον* explicari de rupe in mare prominente, sub qua navis in ancoris erat. Neque dubitandum, quin Eustathius huc respexerit p. 1405. lin. 47. (Rom.) quum dicit, Euripidem voce *ἔκβολος* usum esse *ἐπὶ ὀξέος ἀκρωτηρίου.* Videmus simul, quid statuendum sit de interpretum opinione, qui omnes corrigunt *ἐκβολήν.*

V. 1014. Optime Iacobsius Exercitt. in Eur. p. 84. *σὺ δ' ἤ τις ἄλλος.* Vulgo *σοὶ δὴ τίς ἄλλος.* Videtur haec quaerere Orestes, in animo habens, ut Pyladi hoc munus tribuatur.

V. 1016. *πόνου.* Ita coniecit Brodaeus explicans: negotii huius. Aldus *φόνου,* de quo sic Marklandus: „*ποῦ φόνου; in qua parte caedis,* nempe, istius caedis, quam dicas me perpetrasse.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ταὐτὸν χεροῖν σοὶ λέξεται μίασμ' ἔχων.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
λάθρα δ' ἄνακτος ἢ εἰδότος δράσεις τάδε;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
πείσασα μύθοις· οὐ γὰρ ἂν λάθοιμί γε.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
καὶ μὴν νεώς γε πίτυλος εὐήρης πάρα.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
σοὶ δὴ μέλειν χρὴ τἄλλ', ὅπως ἕξει καλῶς.

ΟΡΕΣΤΗΣ.
ἑνὸς μόνου δεῖ, τάσδε συγκρύψαι τάδε.
ἀλλ' ἀντίαζε, καὶ λόγους πειστηρίους
εὕρισκ'· ἔχει τοι δύναμιν εἰς οἶκτον γυνή.
τὰ δ' ἄλλ' ἴσως ἅπαντα συμβαίη καλῶς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ὦ φίλταται γυναῖκες, ὡς ὑμᾶς βλέπω,

Non opus videtur *πόνου*. Vide versum proxime sequentem." Haec explicatio admodum displicet. Facillima Brodaei emendatio hoc dicit: quasnam vero in hoc opere Pyladi partes tribuemus? Musgravius proponit *δόλον*.

V. 1019. *γε*. Ita omnes Libri Mss. ut voluerat Reiskius. — Aldus *σε*, ex quo contra metrum coniecerant *σφε*.

V. 1021. Aldus *τἄλλ'*.

V. 1024. *εἰς οἶκτον*. „ad excitandam misericordiam." Stiblinus.

V. 1025. *ἅπαντα*. Marklandus corrigendum suspicatur *ἂν πάντα*. At ipsum *ἴσως* locum tenet particulae *ἄν*. Sic Aeschyl. Agam. 1057.

πείθοι' ἄν, εἰ πείθοι'· ἀπειθοίης δ' ἴσως.

καὶ τἄμ᾽ ἐν ὑμῖν ἐστὶν, ἢ καλῶς ἔχειν,
ἢ μηδὲν εἶναι, καὶ στερηθῆναι πάτρας,
φίλου τ᾽ ἀδελφοῦ, φιλτάτης τε συγγόνου.
καὶ πρῶτα μέν μοι τοῦ λόγου τάδ᾽ ἀρχέτω.
γυναῖκές ἐσμεν φιλόφρον ἀλλήλων γένος,
σώζειν τε κοινὰ πράγματ᾽ ἀσφαλέσταται.
σιγήσαθ᾽ ἡμῖν, καὶ συνεκπονήσατε
φυγάς. καλόν τοι γλῶσσ᾽, ὅτῳ πίστις παρῇ.
ὁρᾶτε δ᾽, ὡς τρεῖς μία τύχη τοὺς φιλτάτους,
ἢ γῆς πατρῴας νόστος, ἢ θανεῖν ἔχει.
σωθεῖσα δ᾽, ὡς ἂν καὶ σὺ κοινωνῇς τύχης,
σώσω σ᾽ ἐς Ἑλλάδ᾽. ἀλλὰ πρός σε δεξιᾶς,
σὲ, καὶ σ᾽ ἱκνοῦμαι, σὲ δὲ φίλης παρηΐδος,
γονάτων τε, καὶ τῶν ἐν δόμοισι φιλτάτων,
μητρὸς, πατρός τε, καὶ τέκνων, ὅτῳ κυρεῖ.

V. 1027. ὑμῖν. Ita Aldus, Brub. Hervag. et Cod. A. — Typothetae vitio nonnullae editiones ἡμῖν.

V. 1029. Aldus:
φίλου τ᾽ ἀδελφοῦ, φιλτάτου τε συγγόνου.
Marklandus φίλης τ᾽ ἀδελφῆς, quod etiam Musgrav. recepit. Minori mutatione opus erat. Supra v. 86. σὴ σύγγονος.

V. 1031. ἀλλήλων. Cod. B. ἀλλήλοις.

V. 1034. τοι. Ita Cod. A. — Vulgatam τε recte posthabuit Marklandus.

V. 1036. νόστος. Sic legendum cum plurimis interpretibus. Aldus νόστον. Miro modo hoc explicat Marklandus per praepositionem κατά.

V. 1038. Disputat ad h. l. Marklandus de sigmatismo Euripidis.

τί φατέ; τίς ὑμῶν φησίν; ἢ τίς οὐ θέλει;
φθέγξασθε ταῦτα· μὴ γὰρ αἰνουσῶν λόγους,
ὄλωλα κἀγὼ καὶ κασίγνητος τάλας.

ΧΟΡΟΣ.

θάρσει, φίλη δέσποινα, καὶ σῴζου μόνον,
ὡς ἔκ γ' ἐμοῦ σοι πάντα σιγηθήσεται,
ἴστω μέγας Ζεὺς, ὧν ἐπισκήπτεις πέρι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ὄναισθε μύθων, καὶ γένοισθ' εὐδαίμονες.
σὸν ἔργον ἤδη, καὶ σὸν, εἰσβαίνειν δόμους,
ὡς αὐτίχ' ἥξει τῆσδε κοίρανος χθονὸς,
θυσίαν ἐλέγχων, εἰ κατείργασται, ξένων.
ὦ πότνι', ἧπερ μ' Αὐλίδος κατὰ πτύχας
δεινῆς ἔσωσας ἐκ πατροκτόνου χερὸς,

V. 1042. *τί φατέ; τίς ὑμῶν φησίν; ἢ τίς οὐ θέλει;* Ad *θέλει* intellige *φάναι*: *quid' dicitis? quaenam vestrûm annuit, aut quaenam* (annuere) *non vult?*

V. 1043. *μὴ γὰρ αἰνουσῶν λόγους*, i. e. *εἰ μὴ αἰνεῖτε λόγους ἐμούς.* Aldus *ἢ τίς οὐ θέλει φθέγξασθαι ταῦτα.* Ultimam vocem quidam mutaverunt in *ταὐτά.*

V. 1046. *ἔκ γ' ἐμοῦ σοι.* Ita optime Aldus et Brub. — Hervag. Stibl. Canter. omittunt *σοι.* Hinc inseruerant *τά.* Cod. A. *εμοι σοι.* B. *εμου σοι.* Barnesius cum Duporto *ὡς ἐξ ἐμοῦ γε.*

V. 1050. Aldus *τύραννος.* Sed *κοίρανος*, quod Canterus iam restituerat, omnes Codd. Pariss. Proximo versu Aldus *κατείργασθαι.*

V. 1053. *ἐκ πατροκτόνου χερὸς.* Latinus interpres: *a patris interfectrice manu.* Nota hunc adiectivi illius usum. Cod. A. *πατροφονου.* Pro *δεινῆς* Marklandus male proponit *κλεινῆς* referendum illud ad *Αὐλίδος.*

σῶσόν με καὶ νῦν, τούσδε τ᾽· ἢ τὸ Λοξίου
οὐκέτι βροτοῖσι διὰ σ᾽ ἐτήτυμον στόμα.
ἀλλ᾽ εὐμενὴς ἔκβηθι βαρβάρου χθονὸς
εἰς τὰς Ἀθήνας· καὶ γὰρ ἐνθάδ᾽ οὐ πρέπει
ναίειν, παρόν σοι πόλιν ἔχειν εὐδαίμονα.

στροφὴ ά.

ΧΟΡΟΣ.

ὄρνις, ἃ παρὰ τὰς πετρίνας
Πόντου δειράδας, ἀλκυὼν
ἔλεγον οἶτον ἀείδεις,

V. 1061. ἔλεγον οἶτον ἀείδεις. Coniecerat Musgravius ἔλεγον οἷον ἀείδεις, sed postea vulgatam defendit, provocans ad animadversiones, quibus illustraverit Hec. v. 489. et Hel. v. 3. Verum quae ad utrumque locum afferuntur, horum pleraque diversissimi sunt generis. Barnesius vel οἰκτρὸν legendum monet vel ἔλεγον accipiendum pro adiectivo. Prius persuasit Brunckio ad Aristoph. Ran. v. 1309, ubi nonnulla ex nostro carmine traducuntur, alterum approbavit Schneidero, qui ut adiectivam vocabuli istius vim confirmet, citat Nostri Hel. 185. et Iphig. Taur. 146. locos alienos. Male etiam Marklandus vertit: *lugubre fatum canis.* Sana quidem est vulgata, sed explicanda illa eum in modum, ut explicat Porsonus Phoenissarum v. 300. Nostro loco similes sunt Aeschyl. Agam. 1203.

ὑμνοῦσι δ᾽ ὕμνον δώμασιν προσήμεναι
πρώταρχον ἄτην.

Sophocl. Trachinn. v. 49.

πολλὰ μέν σ᾽ ἐγὼ
κατεῖδον ἤδη πανδάκρυτ᾽ ὀδύρματα
τὴν Ἡράκλειον ἔξοδον γοωμένην.

Nec multum abhorrent Eur. Troad. v. 349. βοάσατε Ὑμέναιον νύμφαν, ad quem locum vid. quae annotavimus.

εὔξύνετον ξυνετοῖσι βοὰν,
ὅτι πόσιν κελαδεῖς ἀεὶ μολπαῖς·
ἐγώ σοι παραβάλλομαι
θρήνους, ἄπτερος ὄρνις,
ποθοῦσ᾽ Ἑλλάνων ἀγόρους,
ποθοῦσ᾽ Ἄρτεμιν λοχίαν,
ἃ παρὰ Κύνθιον ὄχθον οἰ-
κεῖ, φοίνικά θ᾽ ἁβροκόμαν,
δάφναν τ᾽ εὐερνέα, καὶ

V. 1063. ὅτι πόσιν κελαδεῖς. Verte: te videlicet maritum lugere. Nam ὅτι, quod male reddunt *quia*, pendet ab εὐξύνετον.

Ibid. πόσιν. „Κήϋκα. Vid. Fabulam de Ceyce et Halcyone Ovid. Metam. l. 11. Fab. 10.“ BARNESIUS.

V. 1064. ἐγώ σοι παραβ. etc. Explica: ἐγὼ παραβάλλομαι θρήνους ἐμοὺς σοὶ i. e. τοῖς σοῖς θρήνοις. Nisi quis malit cum Reiskio legere θρηνοῦσ᾽.

V. 1067. λοχίαν pro vulgato λοχείαν legendum esse, recte ab aliis monitum est. Sed quod paulo ante Marklandus metri causa pro ἀγόρους scribendum censet ἀγροὺς vel χοροὺς, hoc quidem probatum Hermanno de Metr. p. 233., nequit admitti. Cf. de Verss. Dochm. p. 353. seq. De voce ἄγορος vid. Abresch. in Miscell. Obs. V. Tom. I. p. 83.

V. 1068. Voci Κύνθιον Codd. B. et C. suprascriptum habent Δήλιον.

V. 1070. δάφναν τ᾽ εὐερνέα, καὶ. De adiectivo εὐερνὴς disputant interpp. ad Hesych. sub v. Est autem hic versus non anapaesticus, sed habet hanc mensuram:

⏓ | ⏓ | ⏑ ⏑ –

Exemplis, quae proposui de Verss. Dochm. p. 261. adde Phoeniss. 213.

Φοίβῳ δοῦλα μελάθρων,

γλαυκᾶς θαλλὸν ἱρὸν ἐλαί-
ας, Λατοῦς ὠδῖνι φίλαν,

---

ant. v. 225.
κλεινῶν Ἀγηνοριδᾶν.
Qui numeri in Glyconicis carminibus frequentissim sunt. Nostro loco, quod ex antistropha liquet cum sequenti Glyconeo arctissime cohaerent. Ex eodem genere esse videntur Iphig. Aul. v. 554.
εἴη δέ μοι μετρία
μὲν χάρις; πόθοι δ' ὅσιοι.
ant. 569.
γυναιξὶ μὲν κατὰ Κύ-
πριν κρυπτὰν, ἐν ἀνδράσι δ' αὖ.
ibid. v. 757.
τὰν Κασσάνδραν ἵν' ἀκου-
ω ῥίπτειν ξανθοὺς πλοκάμους.
ant. 768.
τὰν τῶν ἐν αἰθέρι δισ-
σῶν Διοσκούρων Ἑλέναν.
(ubi male Barnesius edidit *εἰν αἰθέρι.*), nostrae fabulae supra v. 416. seq. 421 seq. Nam si aliter velis distinguere, verborum terminos pressius sequens, nihil facies lucri, ut patet ex eiusmodi locis, qualis est ipse noster, quem tractamus. Inversos numeros habemus Nostri Ion. 455.
Προμηθεῖ Τιτᾶνι λοχευ-
θεῖσαν κατ' ἀκροτάτας.
ant. 475.
τέκνων οἷς ἂν καρποτρόφοι
λάμπωσιν ἐν θαλάμοις.

V. 1071. *θαλλὸν.* „Cod. B. *θάλλος*, quasi neutrius esset generis, *τὸ θάλλος* aeque ac *τὸ θάλος*. Eadem diversitas alibi conspicitur.“ Markland. Etiam ab Aldo excusum video *θάλλος*. Brubach. tamen et Hervag. *θάλλον*.

Ibid. *ἱρόν*. Ita Marklandus praeeunte Cod. A. Vulgo *ἱερόν*. Cf. Troad. v. 1075.

V. 1072. *ὠδῖνι φίλαν*. Legebatur *ὠδῖνα φίλαν*. Marklandus: „Pro *ὠδῖνα* Portus legit *ὠδῖνι*. Sed

λίμναν θ', εἰλίσσουσαν ὕδωρ
κύκλιον, ἔνθα κύκνος μελῳ-

---

tunc legi quoque oportet vel φίλον, scil. θαλλὸν, vel φίλας, nempe ἐλαίας, non φίλαν. Vid. Hec. v. 459." Hoc non necessarium est. Φίλαν potest referri ad ἐλαίαν, quod latet in θαλλὸν ἐλαίας. Plane sic Aeschylus Agam. 120 seq. λαγίναν ἐρικύμονα φέρματι γένναν, βλαβέντα λοισθίων δρόμων, ubi βλαβέντα dixit, quasi praecessisset λαγωόν.

V. 1074. κύκλιον. Ita emendavimus vulgatum κύκνειον. Mirum enim, lacum illum Deli insulae a ceteris ita distingui, ut dicatur volvere aquam cygneam. Lacum vocatum esse τροχοειδῆ patet ex locis, quos Barnesius citat, Theogn. v. 7. et Herodot. II. c. 170. Adde Callim. Hymn. in Apoll. v. 59. ubi λίμνη περιηγής, et Hymn. in Del. v. 260. ubi τροχόεσσα dicitur. Herodoti locus hic est: λίμνη τέ ἐστιν ἐχομένη λιθίνῃ κρηπῖδι κεκοσμεμένη καὶ ἐργασμένη εὖ κύκλῳ, καὶ μέγαθος, ὡς ἐμοὶ ἐδόκεε, ὅσηπερ ἡ ἐν Δήλῳ ἡ τροχοειδὴς καλεομένη. Apparet emendationem istam, qua numeri simul ad usitatam formam Glyconeam revocantur, satis esse in propinquo. Cf. praeterea Iphig. Aul. 1055. εἱλισσόμεναι κύκλια, Orest. v. 558. κύκλῳ εἰληθεῖσαν, coll. ibid. v. 444. Hercul. Fur. v. 926. Corruptelae occasionem dedit vicina vox κύκνος. Ceterum Cod. A. vocem κύκνειον plane omittit. Ad totum hunc locum Marklandus haec monet: „Ex mentione huius lacus et montis Cynthi, et aliis circumstantiis, licet probabiliter colligere, hunc chorum ex mulieribus Deliacis Euripidem constare voluisse. Quaeri potest a curiosis, utrum vestigium ullum in antiqua historia supersit huius cladis Delo illatae circa haec tempora; an hoc sit merum poetae figmentum." Mihi potius totum hoc videtur figmentum Marklandi. Graecae hae mulieres Lucinae Delique insulae mentione nihil amplius significant, quam se malle

δὸς μούσας θεραπεύει.

ἀντιστροφὴ ά.

ὦ πολλαὶ δακρύων λιβάδες,
αἳ παρηΐδας εἰς ἐμὰς
ἔπεσον, ἁνίκα πύργων
οὐλομένων ἐνὶ ναυσὶν ἔβαν,
πολεμίων ἐρετμοῖσι καὶ λόγχαις.
ζαχρύσου δὲ δι᾽ ἐμπολᾶς
νόστον βάρβαρον ἦλθον,
ἔνθα τᾶς ἐλαφοκτόνου
θεᾶς ἀμφίπολον κούραν,

---

mitiorem Graecorum Dianam, quae vitae hominum prospiciat, in sede sua, insula Delo, colere, quam barbaram hanc hominum caede gaudentem Tauricae insulae praesidem.

V. 1076. De brevi syllaba in huius versus fine dixi de Verss. Dochm. p. 83. Erunt tamen fortasse, qui in stropha articulum τὰς delere malint, ut hic ultima Glyconei soluta sit, quemadmodum in Ion. v. 463.

παραχορευομένῳ τρίποδι
μαντεύματα κραίνει.

ant. 483.

δορί τε γᾷ πατρίᾳ φέρει
σωτήριον ἀλκάν.

Cf. de Verss. Dochm. p. 260.

V. 1077. Marklandus, ut metrum, cui sine causa timebat, sanaret, ex coniectura edidit αἵ τε παρηΐδας.

V. 1082. νόστον — ἦλθον. „Intelligo ἦλθον νόστον, *iter profecta sum*, quod est ἐλθεῖν πόρον v. 116. ἰὼν νόστον Iph. Aul. 1187. Vid. Suid. v. περινοστοῦντας." Markland.

V. 1084. De his numeris vid. ad Nostri Electr. v. 122.

παῖδ' Ἀγαμεμνονίαν, λατρεύ-
ω, βωμούς τε μηλοθύτας,
ζηλοῦσ' ἄταν διαπαν-
τὸς δυσδαίμον'· ἐν γὰρ ἀνάγ-
καις οὐ κάμνει σύντροφος ὤν·
μεταβάλλει δυσδαιμονία·

V. 1085. *παῖδ' Ἀγ. λατρεύω.* Cf. quae disputavimus ad Electr. v. 131.

V. 1086. *βωμούς τε μηλοθύτας.* Musgravius corrigit *βωμούς τ' οὐ μηλοθύτας.* Verum non credibile est, solos homines in aris illis esse immolatos. Quamobrem sine libris vulgatam mutandam non puto.

V. 1087. *ζηλοῦσ'.* Sic optime tres Marklandi libri, Oxon. plene *ζηλοῦσα.* Vulgo *ζητοῦσ'.* Dicit chorus, se sua conditione feliciorem praedicare sortem perpetuo miseram, i. e. sortem eorum, qui a principio statim miseri fuerint, nec felicitatis dulcedinem unquam gustaverint. Huic sententiae apposite subiicitur proxima *ἐν γὰρ ἀνάγκαις οὐ κάμνει σύντροφος ὤν.*

V. 1089. *κάμνει.* Etiam mihi probatur haec lectio Cod. Oxon., in quam iam ante viri docti inciderant, quamquam vulgatum *κάμνεις* defendi potest, vid. Brunck. ad Soph. Trach. v. 2. Fraudem librariis fecit littera proxime sequens, quam bis scripserunt. Marklandi in hunc locum emendationes non maximi sunt pretii.

V. 1090. *μεταβάλλει δυσδαιμονία.* Explicare fortasse possis: *mutatur* (*μεταβάλλει* pro *μεταβάλλεται*, ut saepe apud Euripidem,) *infortunium* scil. his, qui semper infelices fuerunt, i. e. his infortunium non est infortunium, propterea quod meliorem aliam sortem non nofunt. Sed nimis abrupta oratio est. Quare legendum suspicor:

τὸ δὲ μετ' εὐτυχίας κακοῦ-
σθαι θνατοῖς βαρὺς αἰών.

στροφὴ β'.

καὶ σὲ μέν, πότνι', Ἀργεία
πεντηκόντορος οἶκον ἄξει.
συρίζων δ' ὁ κηροδέτας

ἐν γὰρ ἀνάγ-
καις οὐ κάμνει σύντροφος ὢν
μεταβάλλειν δυςδαιμονίαν,

ut infinitivus pendeat a κάμνει. Sensus erit: qui semper infelix fuit, is fortunam suam quamvis iniquam mutare non laborat, sed fert patienter, quoniam felicitatis, quam non expertus est, desiderio nullo agitur. Κάμνειν simili modo occurrit Iphig. Aul. v. 1143. μὴ κάμνῃς λέγων. Fragm. Incert. B. v. 41.

μὴ κάμνε πατρίδα σὴν λαβεῖν πειρώμενος.

Quod κάμνειν fere cum participio iungitur, ea re parum moveor, quandoquidem alia quoque verba, quae cum participio poni amant, veluti οἰκτείρεσθαι, ἄχθεσθαι, αἰσχύνεσθαι, παύειν, alia haud raro infinitivum comitem habent.

V. 1091. Vulgo τὸ γὰρ μετ' εὐτ. Sed illud γὰρ profectum arbitror ab interpolatore metrico, qui numeros strophicis aequare vellet, ubi legisset κύκνειον. Non magis metro quam nexui favet particula δέ. Εὐτυχίας recte Barnesius accipit pro plurali, cf. Ion. v. 480. et 1506. Quo melius autem totus hic locus intelligatur, conferri possunt, citante Marklando, Hercul. Fur. v. 1291. Troad. v. 634. Hel. v. 424. Addo, quod magis etiam appositum est, Fragm. Belleroph. XVI.

V. 1093. καὶ σὲ μέν, πότνι', Ἀργ. Πεντ. Recte sic interpungunt Marklandus et Musgravius, coniungentes Ἀργεία πεντηκόντορος, scil. ναῦς, coll. v. 1[illegible]13. Vulgo copulant πότνι' Ἀργεία. In antiquissimis editt. hic versus interpunctione omni caret.

κάλαμος οὐρείου Πανὸς
κώπαις ἐπιθωΰξει.
ὁ Φοῖβός θ' ὁ μάντις, ἔχων
κέλαδον ἑπτατόνου λύρας,
ἀείδων, ἄξει λιπαρὰν
εὖ σ' Ἀθηναίων ἐπὶ γᾶν.
ἐμὲ δ' αὐτοῦ λιποῦσα,

V. 1097. ἐπιθωΰξει. Vid. Abresch. Miscell. Obs. VI. 2. p. 405.

V. 1098. θ' ὁ μάντις. Marklandus syllabis inhaerens proponit θ' ὅγε μάντις, quo metrum potius corrumpitur. Non magis audiendus est, proximo versu voces transponens ἑπτατόνου κέλαδον λύρας. Vid. de Verss. Dochm. p. 349. seq. Iphig. Aul. 753.

ἄγυρις Ἑλλάνων στρατιᾶς
ἀνά τε ναυσὶν καὶ σὺν ὅπλοις.

ant. v. 764.

Τρῶες ὅταν χάλκασπις Ἄρης
πόντιος εὐπρώροισι πλάταις.

V. 1101. Vulgo εἰς Ἀθηναίων ἐπὶ γᾶν. Ut talis pleonasmus tolerari possit, tamen si leni emendatione vitari queat, equidem vitandum puto. Nostro loco poetam ita scripsisse, ut emendavimus, nemo facile erit, qui neget. Neque iam repugnat Hermannus, qui hoc pleonasmi genus tangit in Dissert. de Ellipsi et Pleon. p. 201. seq. Similiter Noster Hec. v. 1291. εὖ δ' ἐς πάτραν πλεύσαιμεν.

V. 1102. Hic et sequens versus antistrophicis suis non respondent. Atque antistrophici quidem apertis vitiis laborant, tamen nec nostros ab omni parte sanos putem. Quare, quum mendorum sedes incerta sit, ab emendatione eorum abstinere malui. Vid. ad antistr.

βήσῃ ῥοθίοις πλάταις.
αἰέρι δ' ἱστία, πρότονοι κατὰ

V. 1103. „Cod. A. B. *ῥοθιοις*. Recte et attice. Markland. Vulgo *ῥοθίαις*, quod hic fortasse no spernendum.

V. 1104. Etiam hic versus a metro laborat, a sensu totus locus. Marklandus, quo versum ex pleret, post *ἱστία* inseruit *καί*, quod prorsus abso num est. Nam *πρότονοι*, i. e. *funes*, non possun explicare *pedem* navis, qui ipse erat funis. Imo ne vela quidem recte dicuntur *explicare* peden navis, quem potius *extendunt*. Pedes e contrario explicant velum. Sed videamus de singulis. *Πρότονοι* proprie sunt duo maiores illi funes, quibu malus proram et puppim versus illigatur. Scholiastes ad Eur. Hec. v. 114. *πρότονος, τὸ σχοινίον δι' οὗ δεσμοῦσι τὸν ἱστόν.* Apollon. Rhod. I. 563

δὴ ῥα τότε μέγαν ἱστὸν ἐνεστήσαντο μεσόδμῃ,
δῆσαν τε προτόνοισι, ταννσσάμενοι ἑκάτερθε.

ubi Scholiastes: *προτόνους δὲ τὰ ἐξ ἑκατέρου μέρους τοῦ ἱστοῦ ἐπὶ τὴν πρῷραν καὶ τὴν πρύμναν ἐκτεινόμενα σχοινία*, coll. v. 1204. Hesychius *πρότονοι, οἱ ἑκατέρωθεν τοῦ ἱστοῦ σχοῖνοι ἐκτεταμένοι εἰς τὴν πρῷραν καὶ πρύμναν ἔμπροσθεν* cf. statim sub v. *προτόνοισι*. Haec propria voci significatio est. Translate deinde usurpatur de quo vis fune nautico. vid. Etym. M. p. 804. 49. Zona ras sub v. coll. Nostri Hec. 114. Nostro loco pro pria potius quam translata significatione accipien dum esse persuadet stoli et pedis simul illata men tio. Quid *στόλος* fuerit, explicat Apollonii Scho liastes ad lib. I. v. 1089. *στόλος λέγεται τὸ ἐξέχον ἀπὸ τῆς πτυχῆς καὶ διῆκον ἄχρι τῆς πρῴρα ξύλον.* Pollux I. 86. *τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ ἐμβόλο καὶ τῆς προεμβολίδος ὁ στόλος ἐστὶν ὑπὲρ τὴ στεῖραν, ὃς καὶ περικεφαλαία καλεῖται.* Minu accurate Hesychius: *στόλος — καὶ ὁ τῆς νεὼς ἔμβολος λέγεται, τὸ εἰς ὀξὺ συνεστραμμένον.* Navi autem *πόδες* erant duo funes, qui ab utraque in

πρῶραν, ὑπὲρ στόλον ἐκπετάσουσι πόδα
ναὸς ὠκυπόμπου.

---

feriore veli parte, sive ab angulis veli, exeuntes in navi puppim versus alligabantur. Schol. ad Eur. Orest. v. 704. λέγεται δὲ οὕτω (πούς) σχοινίον, τὸ κάτωθεν τοῦ ἱστίου. Clarius Schol. Aristoph. ad Equit. v. 436. πόδας δὲ καλοῦσιν οἱ ναῦται τοὺς παρ' ἑκάτερα τὰ μέρη κάλως ἐκδεδεμένους τῆς ὀθόνης. Unde intelligitur, cur utroque pede intento ventus maiori vi velum impleverit, quam alterutro sive utroque relaxato. Locus classicus de funibus nauticis exstat apud Apollon. Rhodii Schol. ad lib. I. v. 567. κάλωας δὲ τὰ σχοινία, νῦν μὲν οἷς ὁ ἱστὸς ἰσχυρὸς ποιεῖται ἀφ' ἑκατέρου τοῦ πλευροῦ τῆς νεώς· καὶ καθόλου δὲ πᾶν σχοινίον κάλως λέγεται. Διὸ καὶ διαιροῦντες αὐτούς, οἷς μὲν κατάγεται τὸ ἱστίον, μεσουρίας λέγουσιν· οἷς δὲ ἰσχυροποιεῖται ὁ ἱστὸς ἐξ ἑκατέρου μέρους ἐπὶ τὴν πρῶραν, (insere καὶ τὴν πρύμναν), προτόνους· τοὺς δὲ κατὰ τὰς γωνίας, (i. e. veli *angulos*. Mire explicat Schneiderus in Lexico v. πούς de angulis venti.) πόδας. ἐφεξῆς δὲ τούτων πρόποδας· μεθ' οὓς εἰσὶν οἱ καλούμενοι τέρθριοι· εἶτα οὓς λέγουσι μέσους. His ita explanatis, explanavi autem, non quod nova docere putarem, sed quod multos de his rebus aut errantes aut ambigentes video, neque adeo a Scheffero, qui singularem de militia veterum navali librum scripsit, cuncta satis explicata aut confirmata sunt, his, inquam, explanatis nostrum locum sic corrigo:

> ἀέρι δ' ἱστία πρὸ προτόνου κατὰ
> πρῷραν ὑπὲρ στόλον ἐκπετάσουσι πόδες
> ναὸς ὠκυπόμπου.

Vento vela ante mali funem a prora super stolum explicabunt pedes navis celeriter euntis. Quae omnia fieri necesse erat, quando pleno velo secundoque vento navigabatur. Noster Hel. 1475. κατὰ μὲν ἱστία πετάσατ' αὔραις λιπόντες ἐναλίαις,

ἀντιστροφὴ β'.

λαμπρὸν ἱππόδρομον βαίην,
ἔνθ' εὐάλιον ἔρχεται πῦρ·
οἰκείων δ' ὑπὲρ θαλάμων
πτέρυγας ἐν νώτοις ἁμοῖς
λήξαιμι θοάζουσα·
χοροῖς δὲ σταίην, ὅθι καὶ
παρθένος εὐδοκίμων γάμων

Homer. Odyss. ἐ. v. 269. οὔρῳ πέτασ' ἱστία, Apo Rhod. II. v. 902. ἐκ δ' ἔχεαν πίσυνοι ἀνέμῳ λίν Praepositio πρὸ, quam ob syllabam sequentem l brarius omiserat, vocalem producit ante muta cum liquida, ut moris est in dactylicis numer Facile est, quod πόδα in πόδες mutavi, vid. Scha Mel. Crit. p. 29. qui citat Porson. ad Eur. He p. 50. Vulgatum πόδα etiam hanc offensione habet, quod dactylos secus atque in antistrop in brevem syllabam exire facit. Ceterum cum Al dedi πρῷραν pro vulg. πρώραν.

V. 1107. λαμπρὸν ἱππόδρομον etc. „Mens ch in his quinque versibus est, utinam possem vola per aëra ad domum meam et thalamum in Gra cia, atque ibi deponere remigium alarum et duce choreas, quemadmodum solebam." Markland.

V. 1110. ἐν νώτοις ἁμοῖς. Valde dubitat Mu gravius, an avis recte dicatur alas in tergo agita At homini saltem si tribuentur alae, ubinam e habebit nisi a tergo?

V. 1113. εὐδοκίμων γάμων. Perperam quida construunt χοροῖς εὐδοκίμων γάμων; nam partic la ὅθι pertinet ad verbum ἐσκίαζον v. 1120. N que bene coniungi possunt παρθένος εὐδοκίμ γάμων, quod dictum sit pro νύμφη εὐδοκίμ νυμφίου. Marklandus proponit εὐδόκιμος γάμ i. e. ἕνεκα γάμων, quod displicet. Vulgatae l ctionis unam explicationem relictam video, ut g nitivus εὐδοκ. γάμων pendere putetur a θιάσο

παρὰ πόδ' εἱλίσσουσα φίλας
ματρὸς ἡλίκων θιάσους,
ἐς ἁμίλλας χαρίτων,
χαίτας ἁβροπλούτοιο
εἰς ἔριν ὀρνυμένα, πολυποίκιλα
φάρεα καὶ πλοκάμους περιβαλλομένα
γένυσιν, ἐσκίαζον.

---

v. 1115. cui constructioni certe non obest alter genitivus ἡλίκων, qui cum θιάσους quasi unam notionem efficit.

V. 1114. παρὰ πόδα significat *coram*. Confert Musgravius Quintum Calabr. lib. V.

ἐν δὲ χοροὶ ἵσταντο νέων παρὰ ποσσὶ γυναικῶν.

V. 1116. et 1117. Difficilis et incerta horum versuum emendatio est, ut iam monuimus ad stropham. Videtur aliquid deesse, sed quo loco, non ausim definire. Copulam aliquam iam alii desiderarunt. Numeros, quos alter versus refert:

χαίτας ἁβροπλούτοιο,

paulo ante habuimus v. 1111.

λήξαιμι θοάζουσα.

Pro χαίτας non male Marklandus coniicit χλιδᾶς. Sed comae etiam delicate et copiose ornabantur. Noster Med. 1159.

χρυσοῦν τε θεῖσα στέφανον ἀμφὶ βοστρύχους
λαμπρῷ κατόπτρῳ σχηματίζεται κόμην.

Andromach. 147.

κόσμον μὲν ἀμφὶ κρατὶ χρυσέας χλιδῆς.

coll. Nostri Electr. 870. Reliquas interpretum coniecturas omitto.

V. 1118. εἰς. Vulgo ἐς, Marklandus ἔς τ', sed copulam in antecedentibus potius desideraverim.

V. 1119. sq. Recte Heathius comma post περιβαλλομένα delet et ponit post γένυσιν. Possis quidem ad ἐσκίαζον intelligere αὐτὰς, scil. γένυας, coll.

ΘΟΑΣ.

που 'σθ' ἡ πυλωρὸς τῶνδε δωμάτων γυνὴ
Ἑλληνίς; ἤδη τῶν ξένων κατήρξατο;
ἀδύτοις ἐν ἁγνοῖς σῶμα λάμπονται πυρί;

ΧΟΡΟΣ.

ἥδ' ἐστίν, ἥ σοι πάντ', ἄναξ, ἐρεῖ σαφῶς.

ΘΟΑΣ.

ἔα·
τί τόδε μεταίρεις ἐξ ἀκινήτων βάθρων,
Ἀγαμέμνονος παῖ, θεᾶς ἄγαλμ' ἐν ὠλέναις;

Hippol. 134. κεφαλὰν σκιάζειν, Androm. 1116. δάφνῃ σκιασθείς, Phoeniss. 1493. οὐ προκαλυπτομένα ἁβρὰ παρηΐδος, Bacch. 456. πλόκαμος γένυν παρ' αὐτὴν κεχυμένος; sed praestat ἐσκίαζον accipere pro ἐσκιαζόμην. Noster Bacch. 1049.

ἦν δ' ἄγκος ἀμφίκρημνον ὕδασι διάβροχον
πεύκαισι συσκιάζον,

ubi vid. Brunck. coll. Matthiae Gramm. Graec. §. 496. p. 688. seq. Musgrav. ad Soph. Oed. Reg. 987. et Eur. Phoeniss. 1152. Lobeck. ad Aiac. p. 247. fin. Quod Canterus proponit, γένυ συνεσκίαζον, non potest ferri, quod, utpote femininum, accusativum semper format γένυν. In Ion. 1427. γένυ dativus est, scribendumque γένυι, et in Androm. v. 1182. legendum est γόνυ, coll. Nostr. Suppl. 278. Herc. Fur. 1207. Itaque Marklando non obtemperandum, qui hanc vocem lexicis inferri iubet.

V. 1122. ἤδη. Aldus ἢ δή, quod ducit ad ἦ δή, ut habent Brubach. et Hervag. Vulgo ἢ δή. Quod edidimus, Thoantis festinationi videtur accommodatissimum.

V. 1123. σῶμα est accusativus.

V. 1126. ὠλέναις. Ita Marklandus cum Codd. Pariss. omnibus. Aldus ὠλένῃ.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἄναξ, ἔχ' αὐτοῦ πόδα σὸν ἐν παραστάσιν.

ΘΟΑΣ.

τί δ' ἔστιν, Ἰφιγένεια, καινὸν ἐν δόμοις;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἀπέπτυσ'· ὁσίᾳ γὰρ δίδωμ' ἔπος τόδε.

ΘΟΑΣ.

τί φροιμιάζει νεοχμόν; ἐξαύδα σαφῶς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐ καθαρά μοι τὰ θύματ' ἠγρεύσασθ', ἄναξ.

ΘΟΑΣ.

τί τοὐκδιδάξαν τοῦτό σ'; ἢ δόξαν λέγεις;

V. 1127. *παραστάσιν*. Hoc idem praebent Codd. Pariss. omnes. Aldus male *παραστάσει*. *Παραστάσιν* est a *παραστάδες*. Vid. Valcken. ad Phoeniss. 417. citante Marklando. Brodaeus voluerat *παραστάδι*.

V. 1128. *δόμοις*. Sic Aldus. Vitiosum *δόκοις* iam exstat in Brub. et Hervag.

V. 1129. *ὁσίᾳ*. Recepi lectionem Cod. C. Sensus: Religioni enim hoc a me verbum datur, i. e. religioni hoc a me tribuendum est, ut tali verbo utar, scil. verbo *ἀπέπτυσα*. Marklandus legi vult *ὁσίᾳ γὰρ δίδως ἔπος τόδε*, *purae enim hoc loqueris*, i. e. *purificatae*, et in *casto*, utpote rem sacram facturae. Putat enim, Iphigeniam respicere ad vocem *καινὸν*, quae male ominata sit. Cui explicationi iure obloquitur Musgravius, ipse tamen vanas e longinquo coniecturas petit. Vulgo legitur *ὅσια*, quod Brodaeus explicat per *ὁσίως*.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
βρέτας τὸ τῆς θεοῦ πάλιν ἕδρας ἀπεστράφη.

ΘΟΑΣ.
αὐτόματον, ἤ νιν σεισμὸς ἔστρεψε χθονός;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
αὐτόματον· ὄψιν δ' ὀμμάτων ξυνήρμοσεν.

ΘΟΑΣ.
ἡ δ' αἰτία τίς; ἢ τὸ τῶν ξένων μύσος;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ἥδ', οὐδὲν ἄλλο· δεινὰ γὰρ δεδράκατον.

ΘΟΑΣ.
ἀλλ' ἦ τιν' ἔκανον βαρβάρων ἀκτῆς ἔπι;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
οἰκεῖον ἦλθον τὸν φόνον κεκτημένοι.

ΘΟΑΣ.
τίν'; εἰς ἔρον γὰρ τοῦ μαθεῖν πεπτώκαμεν.

V. 1133. Vid. Musgravius ad h. l. qui plura huius generis prodigia ab antiquis scriptoribus memorata affert. *Πάλιν* recte Barnesius explicat *ὀπίσω*.

V. 1135. *ὄψιν δ' ὀμμ. ξυνήρμ.* i. e. *oculos clausit.*

V. 1136. *ἢ*. Ita Aldus. Edd. quaedam *ἤ*, qua emendatione scilicet nihil frequentius.

V. 1139. *ἦλθον τὸν φόνον.* Marklandus, qui articulum supervacaneum putat, proponit *ἠλθέτην φόνον*, Musgravius *ἦλθον τινα φόνον*. At minime articulus abundat. Intellige sic: caedes ista, (i. e. quam innuo) qua polluti huc venerunt, domestica est.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
μητέρα κατειργάσαντο κοινωνῷ ξίφει.

ΘΟΑΣ.
Ἄπολλον, οὐδ᾽ ἐν βαρβάροις ἔτλη τις ἄν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
πάσης διωγμοῖς ἠλάθησαν Ἑλλάδος.

ΘΟΑΣ.
ἦ τῶνδ᾽ ἕκατι δῆτ᾽ ἄγαλμ᾽ ἔξω φέρεις;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
σεμνόν γ᾽ ὑπ᾽ αἰθέρ᾽, ὡς μεταστήσω φόνου.

ΘΟΑΣ.
μίασμα δ᾽ ἔγνως τοῖν ξένοιν ποίῳ τρόπῳ;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ἤλεγχον, ὡς θεᾶς βρέτας ἀπεστράφη πάλιν.

ΘΟΑΣ.
σοφήν σ᾽ ἔθρεψεν Ἑλλάς, ὡς ᾔσθου καλῶς.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
καὶ νῦν καθεῖσαν δέλεαρ ἡδύ μοι φρενῶν.

V. 1142. Vulgo τόδ᾽ ἔτλη τις ἄν. Explicationem τόδ᾽, quae metrum corrumpit, eiecimus. Facile enim ex praegressis intelligitur μητέρα κατεργάσασθαι.

V. 1143. ἠλάθησαν. „Hanc formam tuetur atque illustrat Pierson. ad Moerin p. 14.“ Beck.

V. 1145. ὡς μεταστήσω φόνου. Recte vertunt: *ut amoveam a contagione caedis.*

ΘΟΑΣ.

τῶν Ἀργόθεν τί φίλτρον ἀγγέλλοντέ σοι;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τὸν μόνον Ὀρέστην ἐμὸν ἀδελφὸν εὐτυχεῖν.

ΘΟΑΣ.

ὡς δή σφε σώσαις ἡδοναῖς ἀγγελμάτων;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

καὶ πατέρα γε ζῆν καὶ καλῶς πράσσειν ἐμόν.

ΘΟΑΣ.

σὺ δ' εἰς τὸ τῆς θεοῦ γ' ἐξένευσας εἰκότως.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πᾶσάν γε μισοῦσ' Ἑλλάδ', ἥ μ' ἀπώλεσεν.

ΘΟΑΣ.

τί δῆτα δρῶμεν φράζε τοῖν ξένοιν πέρι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τὸν νόμον ἀνάγκη τὸν προκείμενον σέβειν.

ΘΟΑΣ.

οὐκοῦν ἐν ἔργῳ χέρνιβες ξίφος τε σόν;

V. 1150. *τί.* Ita Aldus, qui tamen paulo post male ἀγγέλλοντί σοι.

V. 1154. ἐξένευσας. Male Barnesius derivat ab ἐκνέω. Thema est ἐκνεύω, quod iam vidit Brodaeus.

V. 1156. τοῖν ξένοιν. Ita Markland. ex Codd. B. C. ut correxerat Barnesius. Aldus τοῖς ξένοις.

V. 1158. οὐκοῦν. Marklandus scribendum putat οὔκουν, vertitque: *cur igitur cessas aqua lustrali eos adspergere?* Quidni, servato οὐκοῦν, *igitur in*

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἁγνοῖς καθαρμοῖς πρῶτά νιν νίψαι θέλω.

ΘΟΑΣ.

πηγαῖσιν ὑδάτων, ἢ θαλασσίᾳ δρόσῳ;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

θάλασσα κλύζει πάντα τἀνθρώπων κακά.

ΘΟΑΣ.

ὁσιώτερον γοῦν τῇ θεῷ πέσοιεν ἄν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

καὶ τἀμά γ' οὕτω μᾶλλον ἂν καλῶς ἔχοι.

---

eo es, ut aqua lustrali eos adspergas? Pro ξίφος τε σὸν idem mavult ξίφος τε σοί, quod non propria manu Iphigenia hospites iugulaverit. Sed ξίφος σὸν est *gladius, cuius usus a te pendet*, i. e. quo caeduntur ii, quos tu iusseris. Magis offendi poterat v. 848. ἐξ ἐμῶν δαϊχθεὶς χερῶν.

V. 1161. θάλασσα κλύζει. Musgravius: „Veterum hanc, non unius Euripidis, opinionem fuisse ex Apoll. Rhod. colligas, apud quem Circe, somniis nocturnis perterrefacta, caput et vestes primo mane aqua maritima humectat. Confer etiam Soph. Aiac. v. 663. (654. Br). Hinc etiam Telemachus Odyss. β'. v. 261.

χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλὸς εὔχετ' Ἀθήνῃ."

Etymol. M. p. 127. 13. φύσει δὲ τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καθάρσιόν ἐστι καὶ τὰ περιττώματα εἰς τὸν ἀπέριττον θάλασσαν βάλλεται. ὡς Εὐριπίδης, θάλασσα κλύζει πάντα ἀνθρώπων κακά. Cf. Eustath. p. 108. Habet etiam Stobaeus hunc versum Floril. p. 28. et, ut Brodaeus monet, Laertius in vita Platonis. De voce κλύζειν *purgandi* significatione vid. Abresch. Miscell. Obss. Nov. I. p. 81.

ΘΟΑΣ.

οὐκοῦν πρὸς αὐτὸν ναὸν ἐκπίπτει κλύδων.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἐρημίας δεῖ· καὶ γὰρ ἄλλα δράσομεν.

ΘΟΑΣ.

ἄγ' ἔνθα χρῄζεις· οὐ φιλῶ τἄῤῥηθ' ὁρᾷν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἁγνιστέον μοι καὶ τὸ τῆς θεοῦ βρέτας.

ΘΟΑΣ.

εἴπερ γε κηλὶς ἔβαλέ νιν μητροκτόνος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

οὐ γάρ ποτ' ἂν νιν ἠράμην βάθρων ἄπο.

ΘΟΑΣ.

δίκαιος ηὑσέβεια καὶ προμηθία.

V. 1164. οὐκοῦν πρ. — κλύδων. Recte in fine huius versus Aldus signum interrogationis omittit, quod vulgo addentes vertunt: nonne ad ipsum templum fluctus alliditur? quod alienum est. Dicit Thoas: Facile igitur res perfici poterit, ad ipsum enim templum fluctus alliditur.

V. 1168. ἔβαλέ νιν. Ita Aldus et omnes edd. veteres. Brodaeus: alii: ἔλαβε. Isti qui fuerint, nescio.

V. 1169. οὐ γάρ ποτ' ἄν νιν ἠράμην. Vulgo, ut Aldus habet, οὐ γάρ ποτέ νιν ἀνηράμην. Sed Codd. A. B. ου γαρ ποτ' αν νιν. Marklandus: οὐ γάρ ποτ' ἄν νιν ἀνηράμην. Immo variae lectiones ducunt ad id, quod dedimus, ut etiam Musgravius sensit.

V. 1170. ηὑσέβεια. Marklandus: „Non dubito, quin Euripides scripserit:

δίκαιος ἡ σὴ ὑσεβία etc.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
οἶσθα νῦν ἅ μοι γενέσθω;
ΘΟΑΣ.
σὸν τὸ σημαίνειν τόδε.
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
δεσμὰ τοῖς ξένοισι πρόσθες.
ΘΟΑΣ.
ποῖ δέ σ' ἐκφύγοιεν ἄν.
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
πιστὸν Ἑλλὰς οἶδεν οὐδέν.
ΘΟΑΣ.
ἴτ' ἐπὶ δεσμὰ, πρόσπολοι.

---

ita ut *σηυ* — sint unius tantum syllabae. Mallem quoque *χ' ἡ προμηθία.*" Horum nihil verum. Ipse articulus *ἡ* significat, de nulla alia quam de Iphigeniae pietate sermonem esse, deinde contractionem istam *σὴ ὑσεβία* exemplis firmare debebat, quam, quod sciam, nonnisi articulus facere solet et particulae *ἢ* (*ἦ*) et *μή*. Nam recte Brunckius in Aristoph. Eccles. v. 115. edidit *ἡ μὴ 'μπειρία* pro *ἡ μὴ 'μπειρία*. De inserendo autem illo articulo *χἡ* vid. ad Electr. v. 429. — Codd. A. B. *προμηθία*. Illud autem bene Marklandus monet, post hunc versum inserendum videri iambum, qui infra post v. 1180. inter medios trochaicos legitur:

ὡς εἰκότως σε πᾶσα θαυμάζει πόλις,

neque opus est, ut *ὡς* in *ὧν* mutetur. Omissum librarius videtur in paginae fine apposuisse, quem locum deinde servavit.

V. 1171. *γενέσθω.* Parum caute Marklandus reposuit *γενέσθαι.* Vid. Matth. Gramm. Graec. §. 511. p. 717.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

σῶν τέ μοι σύμπεμπ᾽ ὀπαδῶν.

ΘΟΑΣ.

οἵδ᾽ ὁμαρτήσουσί σοι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

καὶ πόλει πέμψον τιν᾽, ὅστις σημανεῖ.

ΘΟΑΣ.

ποίας τύχας;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἐν δόμοις μίμνειν ἅπαντας.

ΘΟΑΣ.

μὴ συναντῷεν φόνῳ;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

μυσαρὰ γὰρ τὰ τοιάδ᾽ ἐστί.

ΘΟΑΣ.

στεῖχε, καὶ σήμαινε σὺ —

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

μηδέν᾽ εἰς ὄψιν πελάζειν.

ΘΟΑΣ.

εὖ γε κηδεύεις πόλιν.

---

est, quaestionem Thoantis hic et ter infra (nempe vers. 1210. 1212. 1218. Barnes.) ita a poeta institutam esse, ut sit supplementum verborum praecedentium Iphigeniae, et *quaerendo* dicat istud, quod *iubendo* ipsa dixisset, nisi ille eam interpellasset." Post φλογὸς interrogationis nota non opus. Iphigeniae orationem simpliciter supplet, quasi dicat: intelligo, tu dicis contra solis flammam.

V. 1176. Typothetae vitio in Marklandi edit. ὁμαρτήσωσι.

V. 1179. καὶ σήμαινε σύ. „Aliquem ex satellitibus alloquitur." MARKLAND.

V. 1180. πελάζειν. Ita Aldus et Cod. B. Ex

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

κἀκκομιζόντων δὲ δεῦρο τοὺς ξένους.

ΘΟΑΣ.

ἔσται τάδε.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

κρᾶτα κρύψαντες πέπλοισιν —

ΘΟΑΣ.

ἡλίου πρόσθεν φλογός.

V. 1175. Libri κατακρύψαντες, syllaba deficiente. Sed bene Musgravius κρᾶτα κρύψαντες. Cf. v. 1186. Marklandus proposuerat vel κατακαλύψαντες vel κᾶτα κρυψάντων. Barnesius tacite rescripserat κᾶτα κρύψαντες. Male.

Ibid. ἡλίου πρόσθεν φλογός. Vulgo omnia usque ad vocem ὀπαδῶν versu seq. continuantur Iphigeniae. Sed bene Marklandus: „In singulis hisce trochaicis Iphigenia exsequitur priorem versus partem: deinde sermonem eius excipit Thoas, plerumque ad finem quarti pedis, interdum alibi. Ita et hic fieri oportuit, hoc modo:

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

κατακαλύψαντες πέπλοισιν.

ΘΟΑΣ.

ἡλίου πρόσθεν φλογός;

Deinde Iphigenia iterum:

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

σῶν τέ μοι σύμπεμπ' ὀπαδῶν.

ΘΟΑΣ.

οἵδ' ὁμαρτήσουσί σοι.

In Editt. Aldi et Barnesii male omittitur persona Ἰφι. in hoc ultimo trochaico. Verba ἡλίου πρόσθεν φλογὸς, Thoantis sunt, *num oppositis velaminibus solis flammae?* ne scilicet lucem eius (quâ indigni sunt parricidae) intueantur, et radios eius contaminent? Hoc vult ille. Et notandum

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
σῶν τέ μοι σύμπεμπ' ὀπαδῶν.

ΘΟΑΣ.
οἵδ' ὁμαρτήσουσί σοι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
καὶ πόλει πέμψον τιν', ὅστις σημανεῖ.

ΘΟΑΣ.
ποίας τύχας;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ἐν δόμοις μίμνειν ἅπαντας.

ΘΟΑΣ.
μὴ συναντῷεν φόνῳ;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
μυσαρὰ γὰρ τὰ τοιάδ' ἐστί.

ΘΟΑΣ.
στεῖχε, καὶ σήμαινε σὺ —

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
μηδέν' εἰς ὄψιν πελάζειν.

ΘΟΑΣ.
εὖ γε κηδεύεις πόλιν.

---

est, quaestionem Thoantis hic et ter infra (nempe vers. 1210. 1212. 1218. Barnes.) ita a poeta institutam esse, ut sit supplementum verborum praecedentium Iphigeniae, et *quaerendo* dicat istud, quod *iubendo* ipsa dixisset, nisi ille eam interpellasset." Post φλογὸς interrogationis nota non opus. Iphigeniae orationem simpliciter supplet, quasi dicat: intelligo, tu dicis contra solis flammam.

V. 1176. Typothetae vitio in Marklandi edit. ὁμαρτήσωσι.

V. 1179. καὶ σήμαινε σύ. „Aliquem ex satellitibus alloquitur." MARKLAND.

V. 1180. πελάζειν. Ita Aldus et Cod. B. Ex

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

[illegible] γ' οὐδεὶς μάλιστα.

ΘΟΑΣ.

τοῦτ' ἔλεξας εἰς ἐμέ.

[illegible] τε τῶνδε δεσμώτας [illegible]

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

[illegible] πρὸ ναῶν, τῇ θεῷ —

ΘΟΑΣ.

τί χρῆμα δρῶ;

Brub. et Herv[illegible] ubi typothetae, opinor, vitio [illegible] est ἐλάζειν, in alias editiones vitium manavit, quod ex coniectura emendabat Canterus. Est autem hic iterum in libris confusio personarum, quas sic distribuunt:

ΘΟΑΣ.

στεῖχε καὶ σήμαινε σὺ
μηδέν' εἰς ὄψιν πελάζειν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

εὖ γε κηδεύεις πόλιν
καὶ φίλων γ' οὐδεὶς μάλιστα.

ΘΟΑΣ.

τοῦτ' ἔλεξας εἰς ἐμέ.

Verum personarum ordinem etiam hic restituit Marklandus, addens: „Thoantis verba hic intercipit et supplet Iphigenia, quemadmodum ille verba Iphigeniae paulo ante.“

V. 1181. Etiam hic ex Brub. et Hervag. propagatum est vitiosum δ', quum recte in Aldina et Cod. B. legatur γ'. Marklandus et Heathius ad οὐδεὶς supplent πελαζέτω. Non meminerant viri docti, ita dicendum fuisse μηδείς, non οὐδείς. Supplendum potius est verbum, quod significet *admittendus est*. Summam curam simulat Iphigenia, ne Thoas mortis periculo obiiciatur.

V. 1182. De hoc trimetro iambico, qui nullo pacto hic ferri potest, vid. ad v. 1170.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἅγνισον χρυσῷ μέλαθρον.

ΘΟΑΣ.

καθαρὸν ὡς μόλοις πάλιν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἡνίκ᾽ ἂν δ᾽ ἔξω περῶσιν οἱ ξένοι.

ΘΟΑΣ.

τί χρή με δρᾶν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

πέπλον ὀμμάτων προθέσθαι.

ΘΟΑΣ.

μὴ παλαμναῖον λάβω.

V. 1184. χρυσῷ. Corrupta haec vox est omnium iudicio. Scaliger coniecit χρυσοῦν. Reiskius πυρσῷ, quod merito placuit Marklando et Musgravio. Comparat Marklandus Hel. 874. et Hercul. Fur. 1145. — Hesych. πυρσῷ, πυρί. Musgravius praeter illud proponit δρόσῳ.

Ibid. μόλοις. Sic vulgo ex Hervag. Aldus μόλις. Cod. B. μολ°ις. Cod. A. μόλῃς, et ita iam Brubach. Μόλοις male contra linguam censet Marklandus. Supra v. 1178. similiter μὴ συναντῷεν φόνῳ. In fine huius versus et v. 1186. interrogationis nota, quam vulgo addunt, melius abest, vid. ad v. 1175. notae fin. Post καθαρὸν perperam quaedam interpungunt. Est enim pro εἰς καθαρόν.

V. 1185. ἡνίκ᾽ ἂν δ᾽. Ita Codd. A. B. quos recte secutus est Musgravius. Marklandus vulgatam ἡνίκα δ᾽ ἂν retinuit comparans Aristoph. Pac. 1179. ubi etiam legendum ἡνίκ᾽ ἂν δ᾽.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

καὶ φίλων γ' οὐδεὶς μάλιστα.

ΘΟΑΣ.

τοῦτ' ἔλεξας εἰς ἐμέ.

[ὡς εἰκότως σε πᾶσα θαυμάζει πόλις.]

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

σὺ δὲ μένων αὐτοῦ πρὸ ναῶν, τῇ θεῷ —

ΘΟΑΣ.

τί χρῆμα δρῶ;

Brub. et Hervag. ubi typothetae, opinor, vitio excusum est ἐλάζειν, in alias editiones vitium manavit, quod ex coniectura emendabat Canterus. Est autem hic iterum in libris confusio personarum, quas sic distribuunt:

ΘΟΑΣ.

στεῖχε καὶ σήμαινε σὺ
μηδέν' εἰς ὄψιν πελάζειν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

εὖ γε κηδεύεις πόλιν
καὶ φίλων γ' οὐδεὶς μάλιστα.

ΘΟΑΣ.

τοῦτ' ἔλεξας εἰς ἐμέ.

Verum personarum ordinem etiam hic restituit Marklandus, addens: „Thoantis verba hic intercipit et supplet Iphigenia, quemadmodum ille verba Iphigeniae paulo ante.“

V. 1181. Etiam hic ex Brub. et Hervag. propagatum est vitiosum δ', quum recte in Aldina et Cod. B. legatur γ'. Marklandus et Heathius ad οὐδεὶς supplent πελαζέτω. Non meminerant viri docti, ita dicendum fuisse μηδεὶς, non οὐδεὶς. Supplendum potius est verbum, quod significet *admittendus est*. Summam curam simulat Iphigenia, ne Thoas mortis periculo obiiciatur.

V. 1182. De hoc trimetro iambico, qui nullo pacto hic ferri potest, vid. ad v. 1170.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ἅγνισον χρυσῷ μέλαθρον.

ΘΟΑΣ.
καθαρὸν ὡς μόλοις πάλιν.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
ἡνίκ' ἂν δ' ἔξω περῶσιν οἱ ξένοι.

ΘΟΑΣ.
τί χρή με δρᾶν;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.
πέπλον ὀμμάτων προθέσθαι.

ΘΟΑΣ.
μὴ παλαμναῖον λάβω.

V. 1184. χρυσῷ. Corrupta haec vox est omnium iudicio. Scaliger coniecit χρυσοῦν. Reiskius πυρσῷ, quod merito placuit Marklando et Musgravio. Comparat Marklandus Hel. 874. et Hercul. Fur. 1145. — Hesych. πυρσῷ, πυρί. Musgravius praeter illud proponit δρόσῳ.

Ibid. μόλοις. Sic vulgo ex Hervag. Aldus μόλις. Cod. B. μολ$^{o}_{\iota}$ς. Cod. A. μόλῃς, et ita iam Brubach. Μόλοις male contra linguam censet Marklandus. Supra v. 1178. similiter μὴ συναντῷεν φόνῳ. In fine huius versus et v. 1186. interrogationis nota, quam vulgo addunt, melius abest, vid. ad v. 1175. notae fin. Post καθαρὸν perperam quaedam interpungunt. Est enim pro εἰς καθαρόν.

V. 1185. ἡνίκ' ἂν δ'. Ita Codd. A. B. quos recte secutus est Musgravius. Marklandus vulgatam ἡνίκα δ' ἂν retinuit comparans Aristoph. Pac. 1179. ubi etiam legendum ἡνίκ' ἂν δ'.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

ἢν δ' ἄγαν δοκῶ χρονίζειν —

ΘΟΑΣ.

τοῦδ' ὅρος τίς ἐστί μοι;

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

θαυμάσῃς μηδέν.

ΘΟΑΣ.

τὰ τῆς θεοῦ πρᾶσσ' ἐπὶ σχολῇ καλῶς. 122

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

εἰ γὰρ, ὡς θέλω, καθαρμὸς ὅδε πέσοι.

ΘΟΑΣ.

συνεύχομαι.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ.

τούσδ' ἄρ' ἐκβαίνοντας ἤδη δωμάτων ὁρῶ ξένους,
καὶ θεᾶς κόσμους, νεογνούς τ' ἄρνας, ὡς φόνῳ φόνον
μυσαρὸν ἐκνίψω, σέλας τε λαμπάδων, τά τ' ἄλλ', ὅσα
προὐθέμην ἐγὼ ξένοισι καὶ θεᾷ καθάρσια. 12:
ἐκποδὼν δ' αὐδῶ πολίταις τοῦδ' ἔχειν μιάσματος,
εἴ τις ἢ ναῶν πυλωρὸς χεῖρας ἁγνεύει θεοῖς,

V. 1188. Vulgo μηθέν. Emendavit Schaeferus Meletem. Crit. p. 113. qui etiam praetulerit ἐπὶ σχολῆς.

V. 1191. ἄρνας. Emendatio est Piersoni Veris. p. 172. Vulgo ἄρσενας. Cod. A. αρσεν', quod male Marklandus accipi posse putat pro ἄρσενι, scil. φόνῳ.

ἢ γάμον στείχει συνάψων, ἢ τόκοις βαρύνεται,
φεύγετ', ἐξίστασθε, μή τῳ προσπέσῃ μύσος τόδε.
ὦ Διός, Λητοῦς τ' ἄνασσα παρθέν', ἢν νίψω φόνον
τῶνδε, καὶ θύσωμεν οὗ χρή, καθαρὸν οἰκήσεις δόμον,
εὐτυχεῖς δ' ἡμεῖς ἐσόμεθα· τἄλλα δ' οὐ λέγουσ', ὅμως
τοῖς τὰ πλεῖον' εἰδόσιν θεοῖς σοί τε σημαίνω θεᾷ.

V. 1200. ἐσόμεθα. Male Aldus ἐσόμεσθα.

V. 1201. εἰδόσιν. Ita recte Schaeferus. Vulgo εἰδόσι. In fine versus quidam malunt θεά in vocativo, quod haud displicet.

Accedimus ad carmen librariorum culpa deformatissimum, interpretumque iudicio paene desperatum. Musgravius ex viginti septem versibus, qui stropham absolvant, non nisi duodecim esse monet, qui antistrophicis perfecte respondeant. Marklandus nimiae confusionis taedio captus carminis explicationem ita claudit: „Vocem ξενόεντι v. 1248. suspectam habeo, et alia. Sed taceo. Atque ita valeat obscura haec monostrophe.“ At metrum tamen et sensus ita se invicem iuvant, ut pleraque vitia summa cum probabilitate, sed non sine audacia quadam possint elui. Quocirca aliquantisper dubitabam, utrum librorum sordes in textu propagarem, an ea reciperem, quae poetam dedisse non suspicor, sed persuasum habeo. Elegantia tamen carminis, quam lectoribus videbam perituram, si singulas emendationes operose in notis cogerentur conquirere, nimiam religionem facile excussit. — Antistrophicum esse primus animadvertit Tyrwhittus, a quo monitus iam mendas aliquot Musgravius sustulit. Ex nostris autem emendationibus nonnul-

στροφή.

ΧΟΡΟΣ.

εὔπαις ὁ Λατοῦς γόνος,

---

lae debentur Erfurdtio. — Argumentum carminis, quod viri docti non ex omni parte perspexerunt, hoc est: Latona brevi post partum Apollinem cum Diana ab insula Delo transtulit ad montem Parnassum, ubi Themis, Terrae filia, oraculum habebat ab immani dracone custoditum. Hunc draconem infans adhuc Apollo quum interfecisset, ipse oraculo occupato hominibus vaticinatus est. At Terra ob deturbatam loco filiam dolens, quo Apollinem cultu suo privaret, frequenter hominibus per somnia oracula edidit. Qua ira ille ad Olympum profectus puerilem ex Iovis solio veluti fulmen gerens vibrat manum, minans Terrae se vaticinationem vi sublaturum. Ridens ob hanc pueri alacritatem Iupiter ipse cessare facit nocturna vaticinia, Terraeque ira sedata, Apollini honorem restituit, eumque in Delphica sede confirmavit. Citant de hac fabula Marklandus Antonin. Liberal. fab. XXXV. Strab. lib. IX. p. 646. seq. lib. XIV. p. 948. Athenaei lib. XV. cap. ult. p. 701. C. D. Barnesius Apollodori Biblioth. l. I. c. 4. Didym. ad Iliad. β. v. 519. et Eur. Schol. Orest. (v. 163.) Quibus addendus Aeschyl. Eum. init. Neque mihi quidem, quae quorundam opinio est, haec fabula ab hoc loco videtur aliena esse, immo quum cuncta, quae in hac Tragoedia mirabilia accidunt aguntur-que, fatumque Orestis omne ab Apollinis oraculo veluti e fonte suo exeant, haud abs re est, quam tantae auctoritatis oraculum originem habuerit, hoc loco doceri. Rem accuratius perpendere debebat Marklandus, priusquam affirmaret, non minori iure etiam Herculis laudes hoc loco potuisse celebrari.

V. 1202. εὔπαις. Nihil hac voce sanius. Sensus: eximius infans sive puer fuit Latonae filius. Est enim chorus facta Apollinis narraturus, quae pa-

ὅν ποτε Δηλιάσιν καρποφόροις
γυάλοισι χρυσοκόμαν
ἐν κιθάρᾳ σοφὸν, ἅ τ' ἐπὶ τόξων

---

traverit infans. Schol. ad Arist. Plut. v. 639. εὔπαιδα δὲ οἷον καλοὺς ἔχοντα παῖδας, ἢ τὸν καλὸν παῖδα· ἐπαμφοτερίζει γὰρ τὰ τῆς χρήσεως ἐπί τε τοῦ καλοῦ παιδὸς καὶ τοῦ καλοὺς παῖδας ἔχοντος. Conferri etiam potest vox βούπαις, et quae disputavimus ad Troad. v. 553.

V. 1203. Δηλιάσιν. Vulgo Δηλίας ἐν metro invito. Δηλιὰς cum Scaligero, qui Latonam intelligit, legi vel ideo non potest, quod Deli insulae mentio abesse nequit. Noster Ion. 167. λίμνας Δηλιάδος.

Ibid. καρποφόροις. Monet Musgravius, Delum insulam vulgo ut sterilem describi. Verum spectare videtur poeta nonnisi ad arbores istas, quas, quum Latona pareret, terra progenuit. Vid. Nostri Hec. 464. ibique Porson.

V. 1204. γυάλοισι. Vulgo γυάλοις.

Ibid. Post χρυσοκόμαν vulgo additur Φοῖβον. Musgravius: „χρυσοκόμαν Apollinem significabit, etiamsi Φοῖβον tollas. Vide Troad. 255. (262. nostrae ed.) Pindarus Olymp. VII. Epod. 2. τᾷ μὲν ὁ χρυσοκόμας. Delendum igitur, metro iubente, Φοῖβον." His argumentis ne opus quidem. Praecessit enim ὁ Λατοῦς γόνος, quo diserte Apollo designatur.

V. 1205. seq. ἅ τ' ἐπὶ τόξων εὐστοχίᾳ γάνυται i. e. *et Dianam.* Inserit hoc poeta, ne ab historia deflectat, quae simul cum Diana Apollinem ad Parnassum translatum refert. Nam unum Apollinem iam celebraturus est. Quocirca haec Dianae mentio veluti in parenthesi ponenda est, quasi dixisset σὺν τῇ Ἀρτέμιδι. Cetera enim omnia ad solum Apollinem spectant.

εὐστοχίᾳ γάνυται,
φέρεν ἶνιν ἀπὸ δειράδος εἰναλίας,
λοχεῖα κλεινὰ λιποῦσα·
ἀστάκτων μάτηρ ὑδάτων

V. 1206. *γάνυται*. Ita Barnesius. Vulgo *γάννυται*.

V. 1207. *φέρεν ἶνιν*. Vulgo *φέρει νιν*. Cod. B. *φέρειν νιν*, in quibus unam litteram transposui. *Ἶνιν* hic valet *infantem*. Hesychius: *ἶνις, υἱὸς νέος, παῖς, βρέφος, ἀπόγονος, νήπιος*, ubi conf. Interpretes. Si legere velis *ἔφερεν νιν*, constructio multo erit durior, quae iure displicuit Musgravio, qui coniicit, *ἔφερ' εὔνιν*, *inopem tulit*. Nos ita construimus: *ὃν ἶνιν μάτηρ ἔφερεν ἀπὸ δειράδος εἰναλίας (ἐν) Δηλιάσιν γυάλοις (εἰς) Παρνάσιον κορυφάν*. Cur omissa Dianae mentione in solo Apolline poeta commoretur, dictum iam est.

Ibid. *εἰναλίας*. Ita Codd. A. B. Vulgo *ἐναλίας*.

V. 1208. *λοχεῖα κλεινὰ* interpretantur *inclytum puerperii locum*. Pro *λιποῦσ'* metri causa plene scripsi *λιποῦσα*.

V. 1209. *ἀστάκτων μάτηρ ὑδάτων*. *Μάτηρ* haud dubie de Latona intelligendum, genitivus autem *ἀστάκτων ὑδάτων* pertinet ad *Παρνάσιον κορυφὰν*, ut supra v. 152. habuimus *χόρτων εὐδένδρων Εὐρώταν*, ad quem locum vid. quae annotavimus. Neque enim opus videtur, ut legatur *ἄστακτον — ὑδάτων*. Vox autem *ἄστακτος* si, quod veteres Grammatici tradunt (cf. Valcken. ad Theocrit. p. 228. b.), vere habet *α* intensivum, ut dicatur pro *πολύστακτος*, bene conferri hic potest Pausanias lib. X. cap. 32. de Corycio antro sic scribens: *ὁ τε ὄροφος ἐς αὔταρκες ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἀνέστηκε, καὶ ὕδωρ τὸ μὲν ἀπερχόμενον ἐκ πηγῶν, πλέον δὲ ἔτι ἀπὸ τοῦ ὀρόφου στάζει, ὥστε καὶ δῆλα ἐν τῷ ἐδάφει σταλαγμῶν τὰ ἴχνη διὰ παντός ἐστι τοῦ*

βακχεύουσαν Διονύ-
Παρνάσιον κορυφὰν,
ποικιλόνωτος οἰνωπὸς δράκων,
ιᾳ κατάχαλκος εὐφύλλῳ δάφνᾳ,

---

v. Sed praestare videtur Hesychii explicatio, τον, οὐ καταστάζον, ἀλλὰ ῥύδην, ex cuius Παρνάσιος κορυφὰ ἀστάκτων ὑδάτων· erit sium cacumen *aquis non stillans, sed fluens,* aquis et fontibus abundans. In eundem moplura huius generis adiectiva explicanda sunt, ἀδάκρυτος in Sophocl. Antig. v. 893. et ἀτί-;, de quo Eustathius p. 1058. 3. οἱ μεθ' Ὅμη-λλως ἀτίμητον φασὶ τὸν πολυτίμητον, ἤ-τὸν ὑπὲρ πᾶσαν τιμήν. Hanc ultimam ıretationem nescio cur spreverit Valckenar. ad crit. p. 231. a. Similiter nostrates dicunt ıätzbar.

1210. Versus ita distinxi, ut tres eosdem ros referrent. Ceterum cf. Pausan. lib. X. et c. 6. Aesch. Eum. v. 23. sq.

1212. De dracone Pythone Barnesius citat Metam. I. fab. 8. Hom. Hym. Apoll. — th. in Hom. f. 1699. l. 60. Apollod. Bibl. I. etc.

1213. κατάχαλκος. Poeta finxisse sibi videtur nem istum aeneis squamis obductum, vel cerris speciem prae se ferentibus. Voce κατά-ıς eo significatu, ut sit *aere obtectus*, utitur r in Phoeniss. v. 110. Coniecturas interprequi tantum non omnes hanc vocem tentant, nittere satius est. Marklandus vere monet, verti *aereis dentibus minax*, et aeque bene *aereâ caudâ* vel *aereis pedibus minax*.

d. εὐφύλλῳ. „Ita diserte P. et Edd. recent. dissentientibus Mss. — Ed. Ald. εὐφύλλων." RAV. Εὐφύλλῳ iam arriserat Brodaeo.

γᾶς πελώριον
τέρας, ἄμφεπε μαντεῖον χθόνιον.
ἔτι μιν ἔτι βρέφος, ἔτι φίλας
ἐπὶ ματέρος ἀγκάλαισι θρώσκων,
ἔκανες, ὦ Φοῖβε, μαν-
τείων δ' ἐπέβας ζαθέων,
τρίποδί τ' ἐν χρυσέῳ
θάσσεις, ἐν ἀψευδεῖ θρόνῳ,
μαντείας βροτοῖς

V. 1215. ἄμφεπε. Libri ἀμφέπει.

V. 1216. μιν. Fortasse scribendum est νιν. Sed nolui tamen formam epicam in melico carmine obscurare. Certe Porsonus non dubitavit in Phoeniss. v. 652. Musgravii coniecturam μιν pro μὲν recipere. — Secundum ἔτι mera est repetitio prioris.

V. 1222. Legebatur: μαντείας βροτοῖς ἀναφαίνων θεσφάτων ἐμῶν ἀδύτων, ὑπὲρ Κασταλίας ῥεέθρων, γείτων etc., in quibus summa est confusio, aucta etiam prava interpunctione, quam alii aliam exhibent. Pro ἐμῶν verissime Musgravius coniicit νέμων, coll. Orest. v. 592. βροτοῖσι στόμα σαφέστατον νέμει. De voce ἀδύτων disputat sic: „Adytum, quod interiorem templi partem plerumque significat, de terrae etiam spiraculis, quale Delphis fuisse produnt, nonnumquam usurpatur. Homerid. Hym. in Apoll. v. 443.

ἐς δ' ἄδυτον κατέδυσε διὰ τριπόδων ἐριτίμων.

Virgil. Aen. lib. V. v. 84.

— adytis cum lubricus anguis ab imis.

Lucian. Micyllo, c. 25. ἐς τὰ ἄδυτα κατελθών." Ad νέμων adscripserat explicator ἀναφαίνων, quam vocem metro iubente expunximus. Pro ὑπὲρ item metrum reposcit ὕπο, i. e. ὑπέκ. Vid. Herm. ad Eur. Hec. 53. p. 67. Cetera explicabit melior interpunctio. Coniungenda enim sunt νέμων μαν-

θεσφάτων νέμων
ἀδύτων ὕπο, Κασταλίας ῥεέθρων
γείτων, μέσον γᾶς ἔχων μέλαθρον.

ἀντιστροφή.

Θέμιν δ' ἐπεὶ γᾶς ἰὼν
παῖδ' ἀπενάσσατ' ἀπὸ * ζαθέων
χρηστηρίων νύχια
χθὼν ἐτεκνώσατο φάσματ' ὀνείρων,
οἳ πολέσιν μερόπων
τά τε πρῶτα, τά τ' ἔπειθ', ἅ τ' ἔμελλε
τυχεῖν,
ὕπνου κατὰ δνοφερᾶς γᾶς

τείας θεσφάτων, ὑπὸ ἀδύτων et γείτων ῥεέθρων Κασταλίας, i. e. *prope fontem Castaliae.*

V. 1226. Aldus et pleraeque Edd. Θέμιν δ' ἐπὶ γᾶς ἰὼν παῖδ' ἀπενάσατο Ἀπὸ ζαθέων etc. Sed recte Canterus ἐπεὶ pro ἐπὶ, et ἀπενάσσατ' Barnesius. Restabat, opinor, ut ἀπὸ, metro strophico indicante, mutaretur in Ἀπόλλων. Nata videtur corruptio inde, quod vox Ἀπόλλων per compendium exarata erat ἀπὸ, littera λ ultimae vocali superscripta. Ceterum Abreschius confert Hesychii glossam ἀπενάσσατο, ἀπῴκησεν, male, nisi legi voluit ἀπῴκισεν, quod quum Homerica sit glossa, non licet.

V. 1229. χθὼν ἐτεκνώσατο φάσματ' ὀνείρων. Aldus χθὼν ἐτεκνώσατο φάσματα, omisso ὀνείρων. Sed peropportune Codd. A. C. et Oxon. χθὼν τεκνώσατο φάσματ' ὀνείρων.

V. 1231. ἅ τ'. Hoc metrum postulavit. Vulgo ὅσα τ'. Cf. Sophocl. Antig. 611. τό τ' ἔπειτα, καὶ τὸ μέλλον, καὶ τὸ πρίν, ubi vid. Erfurdt.

V. 1232. ὕπνου κατὰ δνοφερᾶς γᾶς εὐνὰς etc. Heathius vertit: *per somnum in cubilibus obscurae terrae.* i. e. *in antris et speluncis dicebant.*

εὐνὰς φράζον. Γαῖα δὲ τὰν
μαντείων ἀφείλετο τι-
μὰν Φοῖβον φθόνῳ θυγατρός·
ταχύπους δ' ἐς ὄλυμπον ὁρμαθεὶς ἄναξ
χέρα παιδνὸν ἕλιξεν ἐκ Διὸς θρόνων,

Intelligit enim διὰ ad ὕπνον, quod fieri non potest. Quare Marklandus mavult ὕπνῳ. Musgravius: „Tollendum forte γᾶς, vox et sententiae et metro inutilis, et legendum:

ὕπνους κατὰ δνοφερὰς τ' εὐ-
νὰς — —

ubi per εὐνὰς intelligo specus quasdam tenebricosas, quale erat antrum Trophonii, in quibus Oraculi consultores somnum petebant. Ὕπνος plurali legitur Orph. Hymn. LXXXV. 5. Oppian. Cyneg. II. 576." Equidem γᾶς retinendum puto. Nam vaticinia ista per somnum *sub terra* edita esse, persuadet etiam paulo post v. 1259. ubi dicitur χθονία μαντοσύνα. Erunt igitur γᾶς εὐναὶ idem quod χθόνιαι εὐναὶ, cubilia subterranea, et eaedem simul dicuntur εὐναὶ ὕπνου, propterea quod in iis somnus hominibus solebat obrepere.

V. 1233. φράζον. Vulgo ἔφραζον cum augmento, quod in hoc carmine plus semel desideratur.

Ibid. τὰν. Articulus, quem metrum reposcit, in omnibus editionibus abest, sed optime Cod. A. την μαντειον. Alteram vocem metri causa mutavi in μαντείων.

V. 1237. παιδνόν. Ita feliciter Scaliger. Aldus ψεδνὸν, metro renitente: propius ad verum Cod. B. ψαιδνὸν. Confert Marklandus Anthol. III. 9. (Henr. Steph. p. 222.) παιδνὰς αὐτίκ' ἔτεινε χέρας.

Ibid. ἕλιξεν. Aldus et Cod. Oxon. ἕλεξ', ut vulgo. Sed bene Scaliger coniiciebat ἕλιξ', quod habet Cod. C. — Cod. A. ελιξ', referente Marklando. Musgravius tamen omnes Codd. Pariss. affirmat habere ἕλιξ', quod mutavi in ἕλιξεν.

Πυθίων δόμων
χθονίαν ἀφελεῖν θεᾶς μαντοσύναν.

Mentem poetae interpretes non perspexerunt. Requirunt enim ἐς Διὸς θρόνον, vel tale quid. Sensus est: puerilem e Iovis solio (veluti fulmen gerens) vibravit manum, quo Pythicas domos a subterranea deae vaticinatione liberaret. Ita perspicere etiam licet, quid fuerit, quod Iovi risum moveret. Qui strophicis aequales syllabas desiderabit, leget Ζηνὸς pro Διός. Sed nihil opus.

V. 1239. Ab hoc versu usque ad v. 1245. magna est in libris confusio. In Aldina enim leguntur sic:

χθονίαν ἀφελεῖν
θεᾶς· μῆνιν, νυχίους τ' ἐνοπάς.
γέλασε δ', ὅτι τέκος ἄφαρ ἔβα,
πολύχρυσα θέλων λατρεύματα σχεῖν.
ἐπεὶ δ' ἔσεισε κόμαν
παῦσε νυχίους ὀνείρους
ἀπὸ δὲ λαθοσύναν
νυκτωπὸν ἐξεῖλε βροτῶν.

Nec variant libri, nisi quod pro λαθοσύναν Musgravius monet ambo Mss. habere μαντοσύναν, idemque in suo Aldinae exemplari annotatum esse. Marklandus et vir doctus apud Heathium idem repererant coniectura. Praeterea pro ἐπεὶ δὲ recte Musgravius ἐπὶ δέ. Totius loci emendationem, dubium non est, quin numeri strophici moderari debeant, in quibus praeter ἀμφέπει in ἄμφεπε mutandum ne syllaba quidem vitii suspicionem habet. Hic autem propter ista, χθονίαν θεᾶς μῆνιν, νυχίους ἐνοπάς, νυχίους ὀνείρους, μαντοσύναν νυκτωπόν, quae cuncta de una eademque re dicuntur, confusio erat in propinquo, quum alterum alteri explicationis causa superscriptum genuinam lectionem subinde aut foedare aut prorsus loco movere posset. Omnis certe confusio versatur circa haec verba. Quo facilius numeros strophicos diligenter consulenti factas a nobis mutationes ap-

γέλασε δ', ὅτι τέκος ἄφαρ ἔβα,
πολύχρυσα θέλων λατρεύματα σχεῖν.
ἐπὶ δ' ἔσεισεν κόμαν,
παῦσεν νυχίους τ' ἐνοπάς·
ἀπὸ δὲ μῆνιν θεᾶς
νυκτωπὸν ἐξεῖλεν βροτῶν,
καὶ τιμὰς πάλιν
θῆκε Λοξίᾳ,
πολυάνορι δ' ἐν ξενόεντι θρόνῳ
θάρση βροτοῖς θεσφάτων ἀοιδαῖς.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὦ ναοφύλακες, βώμιοί τ' ἐπιστάται,

---

probabimus. Versu 1239. ad voces *θεᾶς μαντοσύναν* adscriptum erat e sequentibus *θεᾶς μῆνιν* et *νυχίους ἐνοπάς*, quae quum in textum admissa essent, exulare debebat vox *μαντοσύναν*, quam sciolus infra posuit loco verborum *μῆνιν θεᾶς*, ne eadem bis recurrerent. Ob eandem causam v. 1243. pro *νυχίους ἐνοπὰς* correxit aliquis *νυχίους ὀνείρους*, nisi omnino *νυχίους ἐνοπὰς* explicatum est per *ὀνείρους*, idque postea in textum irrepsit ita, ut simul retineretur adiectivum *νυχίους*, quod ipsum satis manifestum reddit, verba *νυχίους τ' ἐνοπὰς* antiquitus huc pertinuisse. Ceterum v. 1239. *θεᾶς* monosyllabum est.

V. 1242. *ἔσεισεν*. Vulgo *ἔσεισε* et proxime *παῦσε* et *ἐξεῖλε*. Possis etiam cum Musgravio *ἐπὶ δὲ σείσας κόμαν παῦσεν*.

V. 1248. Vocem *ξενόεντι* cur Marklandus suspectam habeat, non perspicio. Neque magis tentandam puto Hesychii glossam *ξεινοῦσσαι*, *ξενῶνες*, ubi Albertius mavult *ξεινοῦσαι*. — Locum intellige sic: Apollini honorem reddidit, hominibus vero fiduciam oraculorum, hac celebri sede editorum.

Θόας, ἄναξ γῆς τῆσδε, ποῦ κυρεῖ βεβώς;
καλεῖτ᾽, ἀναπτύξαντες εὐγόμφους πύλας,
ἔξω μελάθρων τῶνδε κοίρανον χθονός.

ΧΟΡΟΣ.

τί δ᾽ ἔστιν, εἰ χρὴ μὴ κελευσθεῖσαν λέγειν;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

βεβᾶσι φροῦδοι δίπτυχοι νεανίαι,
Ἀγαμεμνονείας παιδὸς ἐκ βουλευμάτων
φεύγοντες ἐκ γῆς τῆσδε, καὶ σεμνὸν βρέτας
λαβόντες ἐν κόλποισιν Ἑλλάδος νεώς.

ΧΟΡΟΣ.

ἄπιστον εἶπας μῦθον· ὃν δ᾽ ἰδεῖν θέλεις
ἄνακτα χώρας, φροῦδος ἐκ ναοῦ συθείς.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ποῖ; δεῖ γὰρ αὐτὸν εἰδέναι τὰ δρώμενα.

ΧΟΡΟΣ.

οὐκ ἴσμεν· ἀλλὰ στεῖχε, καὶ δίωκέ νιν,
ὅπου κυρήσας τούσδ᾽ ἀπαγγελεῖς λόγους.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὁρᾶτ᾽, ἄπιστον ὡς γυναικεῖον γένος,

V. 1254. Musgravii Ms. G. ἢ χρή. Marklando obscurior videtur mens huius iambi, sed bene eum intellexerunt Heathius et Musgravius. Sensus: quidnam est? si tamen licet hoc dicere, i. e. rogare, quae rogare non iussa sim.

V. 1257. φεύγοντες. Multum a vero aberrat Marklandus, qui mavult φυγόντες, aor. secundi, ut proxime λαβόντες. Horum enim participiorum diversa ratio est. Quippe fugiebant adhuc, quum abirent, sed deae statuam iam secum abstulerant.

μέτεστί θ' ὑμῖν τῶν πεπραγμένων μέρος.

ΧΟΡΟΣ.

μαίνει· τί δ' ἡμῖν τῶν ξένων δρασμοῦ μέτα;
οὐκ εἶ κρατούντων πρὸς πύλας ὅσον τάχος;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὔ, πρίν γ' ἂν εἴποι τοὔπος ἑρμηνεὺς τόδε,

V. 1265. *μέτεστί θ' ὑμῖν.* Marklandus praetulerit *μέτεστι χ' ὑμῖν.* Magis placeret *μέτεστιν ὑμῖν.*

Ibid. *μέρος.* Male post *πεπραγμένων* Marklandus comma ponit, *μέρος* explicans *κατὰ μέρος, pro parte vestra*, quae explicatio iam improbata est a Schaefero ad Lamb. Bos. p. 283. Cf. ibi p. 280. et Heindorf. ad Plat. Soph. p. 338.

V. 1266. *μαίνει.* Vulgo *μαίνῃ*, et paulo post *τοῦ* pro *τῶν.* Marklandus: „Pro *τοῦ* A. C. habent *τῶν.* Bene. Nam Orestes et Pylades passim vocantur *οἱ ξένοι.*"

V. 1267. Tribuitur vulgo hic versus nuntio, proximi duo choro, et tres sequentes iterum nuntio. Sed vere Heathius: „Male, ut opinor, haec personis dispertita leguntur. Primus enim horum versuum aeque ac praecedens ad chorum pertinet, quae, ut plus temporis Oresti ad evadendum supersit, nuncium conatur a templo, ubi tunc revera agebat Thoas, ad regiam amandare. Quinque autem sequentes versus omnes nuncii personae sunt tribuendi, quorum duobus prioribus chorum alloquitur, reliquis tribus templi aedituos inclamat." Cum Heathio etiam facit Musgravius.

V. 1268. *τοὔπος.* Ita Aldus. Vulgo *τοῦπος.*

Ibid. *ἑρμηνεύς.* Musgravius: „i. e. *κῆρυξ, praeconum regiorum aliquis. Κήρυκες*, quibus officii pars erat, diversas linguas callere, inde a veteribus *ἑρμηνεῖς* nonnumquam dicti sunt. Vid. Polluc. lib. IV.

εἴτ᾽ ἔνδον, εἴτ᾽ οὐκ ἔνδον ἀρχηγὸς χθονός.
ὠή· χαλᾶτε κλῇθρα, τοῖς ἔνδον λέγω·
καὶ δεσπότῃ σημήναθ᾽, οὕνεκ᾽ ἐν πύλαις
πάρειμι, καινῶν φόρτον ἀγγέλλων κακῶν.

ΘΟΑΣ.

τίς ἀμφὶ δῶμα θεᾶς τόδ᾽ ἵστησιν βοήν,
πύλας ἀράξας, καὶ φόβον πέμψας ἔσω;

---

sect. 94. Nostri Electr. v. 333. Sic Virgilio *interpres divum* est *praeco*, vel *nuncius divum*." Nimis argute. Pro simplici τὶς poeta explicatius dixit ἑρμηνεὺς, *qui exponere possit*, i. e. qui sciat. Electrae locus a Musgravio allatus alius naturae est.

V. 1269. ἔνδον, i. e. in templo.

V. 1272. ἀγγέλλων. Schaeferus edidit ἀγγελῶν, opinor, quod plerumque ita Euripides loqui solet, ut Phoeniss. 1091. Pors. (ubi tamen quidam libri ἀγγέλλων) Androm. 1071. Suppl. 638. Troad. 238. coll. Rhes. 268. Atque infra v. 1373. nuntius de eadem re: ἀπεστάλην σοὶ τὰς ἐκεῖθεν σημανῶν, ἄναξ, τύχας. Nostro tamen loco librorum lectionem tolerandam puto, quod homo non magis narraturus erat, quam narraverat. Mulieribus enim iam paulo ante summam rei exposuerat. Ἀγγέλλων igitur hic idem fere est, quod alias ἄγγελος. Cf. Androm. 822. Rhes. 52. et paulo post ad v. 1284.

V. 1274. πύλας ἀράξας. Marklando Euripideum magis videtur πύλας τ᾽ ἀράξας καὶ etc. Imo illud τ᾽ si libri haberent, equidem omitterem. Sensus est: πύλας ἀράξας, καὶ οὕτω, i. e. διὰ τὸ ἀράξαι, φόβον ἔσω πέμψας. Ceterum iure Musgravius sprevit lectionem libri P. ψόφον pro φόβον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ψευδῶς ἔλεγον αἵδε, καί μ' ἀπήλαυνον δόμων,
ὡς ἐκτὸς εἴης· σὺ δὲ κατ' οἶκον ἦσθ' ἄρα.

ΘΟΑΣ.

τί προςδοκῶσαι κέρδος ἢ θηρώμεναι;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

αὖθις τὰ τῶνδε σημανῶ· τὰ δ' ἐν ποσὶν
παρόντ' ἄκουσον. ἡ νεᾶνις, ἣ 'νθάδε
βωμοῖς παρίστατ', Ἰφιγένει' ἔξω χθονὸς
σὺν τοῖς ξένοισιν οἴχεται, σέμνον θεᾶς

V. 1275. Reliqui vitiosum versum, ut libri exhibent, quoniam ex multis, quae exstant, emendationibus apud me quidem nulla satis habet fidei. Piersonus Veris. p. 66. reponit *ψευδῶς λέγουσαι μ' αἵδ' ἀπήλαυνον δόμων*, Heathius *ψευδῶς λέγουσαι δή μ' ἀπ. δ.*, Marklandus *ψευδῶς ἔλεγον αἵδ', αἵ μ' ἀπ. δ.* Musgravio omne vitium latere videtur in verbis *ψευδῶς ἔλεγον*, in quo me assentientem habet. Neque male ille coniicit *ψύθρ' ἔλεγον* secundum Hesychii glossas *ψυδρά*, *ψευδῆ*, et *ψυδρὸν*, *ψευδές*. Hermanno ab explicatore adiectum videtur verbum *ἔλεγον*, scribendumque:

ψευδῶς μὲν αἵδε, καί μ' ἀπήλαυνον δόμων,
ὡς ἐκτὸς εἴης, σὺ δὲ κατ' οἶκον ἦσθ' ἄρα,

ut per ellipsin *ἔλεγον* omissum sit, (cf. ad Lamb. Bos. Ellips. vv. *λέγειν* et *φθέγγομαι* ed. Schaef.) et particulae *μὲν* respondeat proximum *δέ*. *Ψευδῶς ἐρεῖν* Noster dixit Iphig. Aul. 1005.

V. 1276. *εἴης*. Ita Canterus et Scaliger. Vulgo *ἦς*.

V. 1278. *αὖθις*. Sic Schaeferus. Libri *αὖτις*. Vid. supra ad v. 316.

ἄγαλμ' ἔχουσα· δόλια δ' ἦν καθάρματα.

ΘΟΑΣ.

πῶς φῄς; τί πνεῦμα συμφορᾶς κεκτημένη;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

σώζουσ' Ὀρέστην· τοῦτο γὰρ σὺ θαυμάσει.

ΘΟΑΣ.

τὸ ποῖον; ἆρ' ὃν Τυνδαρὶς τίκτει κόρη;

V. 1283. *τί πνεῦμα συμφορᾶς κεκτημένη;* Marklandus: „Sensus videtur esse, quid sibi volens? quam mentem rei habens? Difficultas est in voce *πνεῦμα*. Cod. B. *κεκτημενους*, quae vox forte explicari potest per abruptionem.“ Talis abruptio hic locum non habet. Metaphoram ductam apparet a navigatione. Verba igitur *τί πνεῦμα συμφορᾶς κεκτημένη* explicanda videntur, *τίνι συμφορᾶς πνεύματι φερομένη, quonam casu, quanam re, veluti vento, impulsa?*

V. 1284. *σώζουσ'*. Non opus est, ut cum Marklando legatur *σώσουσ'* in futuro. Noster Electr. 1019.

κεἰ μὲν, πόλεως ἅλωσιν ἐξιώμενος
ἢ δῶμ' ὀνήσων, τἄλλα τ' ἐκσώζων τέκνα,
ἔκτεινε πολλῶν μίαν ὕπερ, συγγνώστ' ἂν ἦν.

Paulo post v. 1298. eodem modo legimus *θύουσα*, pro quo non maiori iure Reiskius coniicit *θύσουσα*. Si opus esset, plures huius generis loci afferri possent. Vid. supra ad v. 1272. coll. Zeun. ad Viger. p. 344. ed. Herm.

Ibid. *θαυμάσει*. Libri *θαυμάσῃ*.

V. 1285. *τὸ ποῖον*. Ita Marklandus cum Aldo et Cod. B. comparans Iph. Aul. 517. Soph. Oed. R. 120. et Platonem, qui saepe hac formula utitur. Codd. Musgr. E. et P. *τὸν ποῖον*, quod ille praetulit.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὃν τοῖσδε βωμοῖς θεὰ καθωσιώσατο.

ΘΟΑΣ.

ὦ θαῦμα· πῶς σε μεῖζον ὀνομάσας τύχω;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

μὴ 'νταῦθα τρέψῃς σὴν φρέν', ἀλλ' ἄκουέ μου.
σαφῶς δ' ἀθρήσας καὶ κλύων, ἐκφρόντισον,
διωγμὸς ὅστις τοὺς ξένους θηράσεται.

ΘΟΑΣ.

λέγ'· εὖ γὰρ εἶπας· οὐ γὰρ ἀγχίπλουν πόρον
φεύγουσιν, ὥστε διαφυγεῖν τοὐμὸν δόρυ.

V. 1286. „Oxon. (et C.) θεά, casu recto. Bene, neque opus erat duobus dativis.“ Markl. Aldus enim θεᾷ.

V. 1287. *πῶς σε μεῖζον ὀνομάσας τύχοι.* „Potius putarem *μεῖον· quo enim minore nomine recte te possim appellare?*“ Markl. Nihil mutandum. Thoanti, quum nuncium sequens hoc factum *θαῦμα* appellat, non satisfacit hoc, non putat se *τετυχηκέναι*, i. e. apto et satis forti nomine illud appellasse. Quaerit igitur, quonam fortiori nomine te appellare licebit, ut convenienter appellem?

V. 1291. *ἀγχίπλουν πόρον.* Optime explicat Henr. Stephan. Thes. Ind. p. 264. *navigatio, qua propinqua tantum loca permeantur*, i. e. *brevis et non longinqua.* Nostrates etiam dicere possunt *eine nahe Reise* pro *eine kurze, eine kleine Reise.* Dicit igitur Thoas: iter, quod fuga iis emetiendum est, longinquius est, quam ut me iamiam effugerint, i. e. priusquam hoc iter perficere poterunt, eos assequar. *Πόρον φεύγειν*, ut *πόρον ἐλθεῖν* supra v. 116.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἐπεὶ πρὸς ἀκτὰς ἤλθομεν θαλασσίας,
οὗ ναῦς Ὀρέστου κρύφιος ἦν ὡρμισμένη,
ἡμᾶς μέν, οὓς σὺ δεσμὰ συμπέμπεις ξένων
ἔχοντας, ἐξένευσ᾽ ἀποστῆναι πρόσω
Ἀγαμέμνονος παῖς, ὡς ἀπόῤῥητον φλόγα
θύουσα, καὶ καθαρμὸν, ὃν μετῴχετο.
αὐτὴ δ᾽ ὄπισθε δέσμ᾽ ἔχουσα τοῖν ξένοιν
ἔστειχε χερσί· καὶ τάδ᾽ ἦν ὕποπτα μέν,
ἤρεσκε μέντοι σοῖσι προσπόλοις, ἄναξ.
χρόνῳ δ᾽, ἵν᾽ ἡμῖν δρᾶν τι δὴ δοκῇ πλέον,

οὔτοι μακρὸν μὲν ἤλθομεν κώπῃ πόρον.

Cf. ad v. 1082. Male igitur interpretes latini *πόρον* hic reddunt *mare*, peius etiam Scaliger pro *φεύγουσιν* mavult *φεύξουσιν*. In Hesychio, ubi hanc glossam legimus: *ἀγχίπους, εὐδιακόμιστος, καὶ ὁ παρεστὼς, καὶ σύνεγγυς. Εὐριπίδης Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Ταύροις.* mihi quoque, quod quidam voluerunt, corrigendum videbatur *ἀγχίπλους*, maxime quum statim vocem *ἀγχίπορος* etiam explicet per *εὐδιακόμιστος*. Defendit tamen et explicat Hesychii lectionem Hermannus ad Viger. p. 949. ed. alt.

V. 1293. Venimus ad nuntii narrationem de Orestis et Iphigeniae fuga, quae ob difficultates, quibus scatet, famam nacta est. In qua explicanda si nos quoque labantes viderint, veniam dabunt aequi existimatores.

V. 1294. *ὡρμισμένη*. Cod. A. Marklandi *ὡρμημένη*.

V. 1297. *ἀπόῤῥητον φλόγα θύουσα*, i. e. sacrificium accensura, cui adesse vetitum erat.

V. 1302. *ἵν᾽ ἡμῖν δρᾶν τι δ. δ. π.* Verte cum Marklando: *ut nobis aliquid maius scilicet videretur agere.*

ἀνωλόλυξε, καὶ κατῆδε βάρβαρα
μέλη μαγεύουσ', ὡς φόνον νίζουσα δή.
ἐπεὶ δὲ δαρὸν ἧμεν ἥμενοι χρόνον,
εἰσῆλθεν ἡμᾶς, μὴ λυθέντες οἱ ξένοι
κτάνοιεν αὐτὴν, δραπέται τ' οἴχοιατο·
φόβῳ δ' ἃ μὴ χρῆν εἰσορᾶν καθήμεθα
σιγῇ· τέλος δὲ πᾶσιν ἦν αὑτὸς λόγος,
στείχειν ἵν' ἦσαν, καίπερ οὐκ ἐωμένοις.
κἀνταῦθ' ὁρῶμεν Ἑλλάδος νεὼς σκάφος,
ταρσῷ κατήρει πίτυλον ἐπτερωμένον,

V. 1303. κατῆδε. „Ita lib. P. ut recte Barnesius. Ed. Ald. κατεῖδε." Musgrav.

V. 1304. μαγεύουσ'. Sic scribens obtemperavi viris doctissimis, Reiskio, Valckenario, Marklando, Musgravio, qui consensu ita poetam dedisse statuunt. Libri ματεύουσ', parum apte. Quodsi velis explicare per μελετῶσα sive σπουδῇ ποιοῦσα, is verbi ματεύειν usus exemplis adstruendus erit. Noli autem cum Marklando interpungere μαγεύουσ' ὡς, φόνον νίζουσα δή. Nam ὡς spectat ad vicinum δή. Similiter de re ficta Noster Hel. 1593.

ὡς τῷ θανόντι χάριτα δὴ συνεκπονῶν.

et alibi saepe. Etiam continuas, nullo vocabulo interiecto, has particulas legimus Aeschyl. Agam. v. 1644.

ὡς δὴ σύ μοι τύραννος Ἀργείων ἔσει.

Nostri Alcest. 1017. Androm. 234. 595. et saepius.

V. 1308. Aldus: ἃ μὴ 'χρῆν.

V. 1309. αὑτὸς. Ita Schaeferus. Aldus αὐτός.

V. 1310. ἐωμένοις. Schaeferus Mel. Crit. p. 99. not. malit ἐωμένους, citato Brunck. ad Aeschyl. Prometh. v. 217. Si libri ita haberent, sane praeferendum esset.

V. 1312. ταρσῷ κατήρει πίτ. ἐπτερ. Musgravius: „Ἑλλάδος νεὼς σκάφος etiam sequente πίτυ-

ναύτας τε πεντήκοντ' ἐπὶ σκαλμῶν πλάτας
ἔχοντας· ἐκ δεσμῶν δὲ τοὺς νεανίας
ἐλευθέρους πρύμνηθεν ἑστῶτας νεώς.

λον defendi potest. Vid. Heraclid. v. 489. Hel. v. 2. [hi quidem loci parum apti sunt.] Alioqui legi posset σκάφει. Mihi tamen neutra ratio satis placet. Lego igitur, versibus transpositis:

ναύτας τε πεντήκοντ' ἐπὶ σκαλμῶν πλάτας
ταρσῷ κατήρει πίτυλον ἐπτερωμένον
ἔχοντας.

πλοῖον κατῆρες legitur Herodot. VIII. 21." Marklandus coniicit κατῆρες, scil. σκάφος. Mihi non tanta videtur loci difficultas, ut mutatione egeat. Ταρσὸς κατήρης eodem iure dici potest, quo apud Homerum εὐῆρες ἐρετμόν, vid. nos ad Eur. Electr. v. 493. Vox πίτυλος saepius apud Nostrum simpliciter *navigium* significat, cf. Troad. 1130. Heracl. 834. et Nostrae fabulae supra v. 1020. νεὼς — πίτυλος εὐήρης πάρα. Quod ibi dixit πίτυλον εὐήρη, nostro loco circumscripte vocat πίτυλον ταρσῷ κατήρει ἐπτερωμένον. Nam remi apud poetas navis sunt πτερά, vid. not. ad Troad. v. 1093. coll. supra v. 278. Etiam vet. glossa lat. gr. *lemunculus*, πίτυλος, σκαφίδιον. Poterat quidem poeta vocem πίτυλον plane omittere, praegresso νεὼς σκάφος, sed est ea abundantia poetis satis familiaris.

V. 1515. πρύμνηθεν ἑστῶτας νεώς. „Interpretantur: *in puppi navis stantes;* contra mentem procul dubio auctoris; quidni enim Iphigenia simul intrasset? vel unde factum dicemus, ut paulo post Orestes cum satellitibus Thoantis pugnis, et proinde in litore decertet? Vera interpretatio est *a puppe* navis, id quod anglice diceremus a-stern of the ship. Eodem sensu Arrianus κατὰ πρύμναν τῶν νεῶν, de Exped. Alex. p. 39. Ed. Gronov. Polybius: κεῖσθαι δὲ τῆς πόλεως κατὰ χειμερινὰς ἀνατολὰς p. 369. Ed. Cas. ubi τῆς πόλεως est pro

κοντοῖς δὲ πρῷραν εἶχον, οἱ δ' ἐπωτίδων

ἀπὸ τῆς πόλεως. Confirmat hoc res ipsa. Puppis scilicet litori ex more antiquorum obversa erat. Consentaneum igitur, ab hâc parte stetisse, qui mox adscensuri erant." Ita Musgravius, cui de re plane assentior. Errat Heathius, qui etiam Iphigeniam putat navem intrasse eamque postea a Thoantis satellitibus ex ea esse retractam. Hoc falsum esse, quum alia demonstrant, tum hoc, quod, si Orestes cum sorore et amico navem intrassent, haud dubie etiam deae statuam secum tulissent. Eam tamen infra demum v. 1350. Orestes navi imponit. Dices etiam hanc a Thoantis ministris ex navi in littus esse reportatam. At ubinam hoc docemur? Praeterea si Orestes et Pylades ex nave egredientes in istos homines impetum fecissent, profecto non soli egressi essent, sed milites, qui in navi erant, simul descendissent ad opem illis ferendam. Orestes potius et Pylades navis appulsum exspectantes, subito a Thoantis satellitibus circumventi, quum navis, unde auxilium iis esset, nondum plane appulisset, soli se cogebantur defendere.

V. 1316. *πρῷραν*. Vulgo *πρώρας*, ex Brodaei coniectura, Aldus *πρῴροις*, non *πρώρας*, ut refert Musgravius. Sed Codd. Par. omnes *πρώραν*. Docte de hoc loco disputat Musgravius: „Videtur perversa huius clausulae interpretatio tenebras toti huic narrationi offudisse, plerisque scilicet nominativum verbo *εἶχον* ex praecedenti commate arcessentibus, ut intelligatur, Pyladem et Orestem fuisse, qui proram contis sustentarent. Verum id neque dignitati eorum conveniebat, neque omnino facere potuerunt, in litore adhuc stantes. Enimvero subaudiendum est *οἱ μὲν*, cui deinde opponitur notissimo more *οἱ δέ*. Huius Ellipseos, quae nec valde usitata est, nec a multis tamen animadversa, insigne apud Homerum exemplum est, Iliad. *χ'*. v. 157.

ἄγκυραν ἐξανῆπτον· οἱ δὲ, κλίμακας
σπεύδοντες, ἦγον διὰ χερῶν πρυμνήσια,
πόντῳ δὲ δόντες, τὴν ξένην καθίεσαν.

τῇ ῥα παραδραμέτην, φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων.

Sic et Epigrammatarius Anthol. Henr. Steph. p. 527.

ἀμφότεροι Θήβηθε, καὶ ἀμφότεροι πολεμισταὶ,
κὴκ Ζηνός· θύρσῳ δεινὸς, ὁ δὲ ῥοπάλῳ.

Conf. Orest. v. 1489. Hel. v. 1620, 1, 2." Vid. L. Bos. Ell. p. 329. sq. Eadem Syntaxis infra recurrit v. 1393.

V. 1317. ἄγκυραν. Ita iam Scaliger. Aldus contra metrum ἀγκύρας. Neque tamen audiendus Marklandus, qui propter singularem ἄγκυραν etiam ἐπωτίδος in singulari scribendum opinatur. Primum enim etiam pluribus epotidibus fūnis ancoralis haud dubie potuit circumvolvi, deinde si vel unam tantum intelligi voluit poeta, pluralem tamen recte posuit, si definire nolebat, quae potissimum ἐπωτὶς fuerit. Valet igitur ἐπωτίδων idem quod μιᾶς ἐπωτίδων. Alias castigandi erimus, quoties dicimus, *prospectabam per fenestras*, propterea quod per unam tantum semper fenestram prospectamus. Erant autem ἐπωτίδες secundum Scholiast. Thucyd. ad lib. VII. c. 34. τὰ ἑκατέρωθεν τῆς πρώρας ἐξέχοντα ξύλα. Plura de iis disputat Schefferus de militia navali p. 128 seq.

V. 1319. τὴν ξένην. „Magna inter interpretes de hoc versu dissensio est. Pro ξένην alii corrigendum putant θεὰν, quia constat, Iphigeniam non nisi modico post temporis spatio in navem receptam fuisse. Aliis ita interpretari placet, quasi ex crepidine rupis in mare demitteretur. Utrumque facile refellitur, eo praecipue, quod in navem non descendendo, sed adscendendo perventum est. Videndum, an sic restitui possit locus:

ἡμεῖς δ' ἀφειδήσαντες, ὡς ἐσείδομεν

οἱ δὲ κλίμακας
σπεύδοντες ἦγον διὰ χεροῖν, πρύμνης τ' ἄπο,
πόντου διδόντος, τῇ ξένῃ καθίεσαν.

Alii vero festinantes scalas in manibus apportabant, et a puppi, ponto tum concedente, hospiti demittebant. *Πρυμνήσια*, quod olim in Exercitationibus defendi, nunc, mutata sententia, repudio, quia, si de scalis simul et rudentibus loqui voluisset auctor, coniunctionem haud dubie adiecisset. Origo mendi referenda est ad finem vocis *ἀπὸ* cum initio vocis *πόντῳ* confusum, quod fieri facile potuit, versibus continuo ductu scriptis, ut in Ms. 2712. Bibliothecae Reg. Paris." Musgrav. Locus sane perquam difficilis. Musgravii mutationes liberiores sunt, neque placent illa, *πόντου διδόντος*, *χεροῖν* autem vulgato *χερῶν* etiam minus aptum, quum non de uno homine, sed de pluribus sermo sit. In Exercitationibus p. 47. nihil ille mutat, quam *τὴν ξένην* in *τῇ ξένῃ* et *πρυμνήσια* demissa putat ad adscensionem iuvandam. Facilis quidem est correctio *τῇ ξένῃ*, sed ne hoc quidem Euripidem dedisse puto. Nam unde regis satellites suspicarentur, scalam sive quicquid ex nave demittebatur,, hoc *Iphigeniae* potissimum demitti, neque potius Oresti et Pyladi, quibus non minus adscendendum erat, quorumque navem esse apparebat? Immo hos ipsos prope ad puppim adstitisse, supra dictum est; de Iphigenia autem, ubi steterit, nihil adhuc comperimus. Vim aliquam habet, quod Musgravius tangit, participium *σπεύδοντες* indicare, *τὸ σπεύδειν κλίμακας* et *τὸ ἄγειν πρυμνήσια* ad unam eandemque actionem pertinuisse. Sunt tamen Graeci in participiorum usu paulo liberiores, maxime quum de actionibus sermo est, quae uno eodemque tempore fiunt; cf. Matthiae ad Hom. Hymn. p. 134. Monendum etiam est, vocem *πρυμνήσια* vix usquam de aliis funibus usurpari, quam quae alias *ἀπόγεια*, *ἐπίγεια*, *πείσματα* Graeci vo-

δόλια τεχνήματ', εἰχόμεσθα τῆς ξένης,

---

cant, Latini *retinacula*. Unum Etymologum M. hac voce adiective usum video p. 177. l. 46. ubi ἄφλαστα (navis partem in puppi) dicit πρυμνήσια. Quocirca si probabile esset, navem ad terram religatam fuisse, priora ista explicarem, *alii scalas propere applicabant*, *simulque retinacula* (soluta ab Oreste et Pylade) *in navem per manus retrahebant*. Lucian. II. p. 163. ed. Bipont. λύε τὰ ἀπόγεια, τὴν ἀποβάθραν ἀνελώμεθα, τὸ ἀγκύριον ἀνεσπάσθω, collato, quem ibi Hemsterhusius citat, Polyaen. IV. c. 6. p. 374. ἄλλοι μὲν ἀνέσπων τὰ πρυμνήσια, ἄλλοι δὲ ἀνεῖλκον τὰς ἀποβάθρας, ἄλλοι δὲ ἀγκύρας ἀνιμῶντο. At navis ad terram non videtur religata fuisse, sed paulo remotius a littore iactas tantum ancoras habuisse, alioquin haud dubie et ipsa scala iam applicata navisque omnino adscensui apta fuisset, et nonnulli e nave egressi in littore stetissent ad retinacula aut custodienda aut, si opus esset, solvenda. Quae omnia secus fuisse, manifestum est. Quae quum ita sint, equidem pro τὴν ξένην repono τοῖν ξένοιν, locum ita explicans: *alii propere applicabant scalas, simulque retinacula* (e navi) *per manus ducebant, eaque in mare proiecta hospitibus demittebant*, scilicet, ut horum ope navem propius ad littus attraherent eamque fixam tenerent, ut mulier commode posset adscendere. Videtur enim Iphigenia in sicco littore remansisse, Orestes vero cum Pylade in mare usque ad puppim navis processisse. Namque usque ad siccum littus navem nondum adactam fuisse, clarissime infra v. 1347. apparet, ubi Orestes, necessitate coactus, ne navem adigendo tempus amplius tererent, sublata in humeros suos Iphigenia, in mare usque ad navem descendit. Ex nostra explicatione etiam participium aoristi nihil offensionis habet. Nam postquam initia funium in mare proiecerant, nondum omnis ideo funium longitudo demissa erat, sed demittentes continuabant. Cete-

πρυμνησίων τε καὶ δι' εὐθυντηρίας

rum scalam navi non affixam, sed mobilem fuisse, i. e. et applicari potuisse et iterum demi, testimonio sunt et loci citati et Heliodor. libr. I. οὔπω δὲ τῆς ἀποβάθρας ἀκριβῶς κειμένης, ἐξήλατό τις, coll. Polluc. VIII. sect. 120. μήτε ἀποβάθραν, μήτε ἀγκύραν εἰς τὴν γῆν βαλλόμενον. De funariis scalis cogitare noli. vid. Iungerm. ad Polluc. I. 93. qui affert locum ex Long. libr. 2. καὶ τά τε πρόβατα κατὰ τῆς ἀποβάθρας ἐξέτρεχον, οὐκ ὀλισθαίνοντα τοῖς κέρασι τῶν χηλῶν. Adde Lucian. II. p. 162. ἐπικόπῳ τῇ ἀναβάθρᾳ χρησάμενος. In errore igitur versatur Heathius ad Eurip. Hel. v. 1586.

V. 1322. Post πρυμνησίων τε recte interpungunt Aldus et antiquissimae editt. Proxima quum non intelligerent, plerique aut male interpretati sunt, aut perperam correxerunt. Primum verbum ἐξηροῦμεν de conatu interpretandum, *auferre volebamus*, ut recte reddit Marklandus; deinde verba δι' εὐθυντηρίας et οἴακας minime tentanda sunt. Εὐθυντηρία, quam navis partem fuisse Hesychius docet, aut locus fuit in puppi, ubi foramina sive cava erant, in quibus ὁ εὐθυντὴρ versabatur, aut ipsis his cavis nomen illud fuit. Est igitur δι' εὐθυντηρίας fere idem quod ἐξ εὐθυντηρίας, *durch die εὐθυντηρία heraus*. Lucianus Toxar. §. 6. (Tom. VI. p. 62. ed. Bip.) picturam describens, qua fabula haec, paucis mutatis, repraesentata sit, ut aliorum ita huius loci explicator haberi potest. Scribit ille sic: οἱ Σκύθαι δὲ ἄλλως ἐπιλαμβάνονται τοῦ σκάφους ἤδη πλέοντος, ἐκκρεμαννύμενοι τῶν πηδαλίων, καὶ ἀναβαίνειν πειρώμενοι, εἶτ' οὐδὲν ἀνύσαντες οἱ μὲν αὐτῶν τραυματίαι, οἱ δὲ καὶ δέει τούτου, ἀπονήχονται πρὸς τὴν γῆν. Heathius, qui unam navem non plura gubernacula habuisse contendit, non consuluerat Schefferum de Milit. Nav. p. 146. Vid. etiam Reitz. ad Lucian. locum modo citatum.

οἴακας ἐξηροῦμεν εὐπρύμνου νεώς.
λόγοι δ' ἐχώρουν, τίνι λόγῳ πορθμεύετε,
κλέπτοντες ἐκ γῆς ξόανα καὶ θυηπόλον;
τίνος, τίς ὢν σὺ, τήνδ' ἀπεμπολᾷς χθονός;
ὁ δ' εἶπ'· Ὀρέστης τῆσδ' ὅμαιμος, ὡς μάθῃς,
Ἀγαμέμνονος παῖς. τήνδ' ἐμὴν κομίζομαι
λαβὼν ἀδελφὴν, ἣν ἀπώλεσ' ἐκ δόμων.
ἀλλ' οὐδὲν ἧσσον εἰχόμεσθα τῆς ξένης,
καὶ πρός σ' ἕπεσθαι διεβιαζόμεσθά νιν·

V. 1324. *πορθμεύετε.* Musgravii Ms. G. et P. *πορθεύετε.*

V. 1325. *ξόανα καὶ θυηπόλον.* Vulgo *ξόανον καὶ θυηπόλον* corrupto metro. Musgravius aut *ξέσμα* aut *ξόανα* reponi iubet. Alterum verum videtur. Displicet enim Marklandi *ξόανον ἢ θυηπόλον.* Nam unde suspicati fuerint, hospites alteram tantum utram, aut statuam aut sacerdotem, rapere velle? Suspicabantur potius mehercle, utramque eos, si possent, ablaturos.

V. 1326. *τίς ὢν σύ.* Vox *σὺ* in libris deest. Addiderunt Marklandus et Musgravius, quorum prior comparat Andromach. 883. *τίς σὺ πυνθάνῃ τάδε,* ibid. 648. Heraclid. 638. Ion. 308. Alii male correxerant *τίς ὢν γε*, Reiskius *τίς ὢν τήνδ' ἐξαπεμπολᾷς.*

V. 1327. Recte post *εἶπ'* Barnesius colon posuit. Sequuntur enim Orestis verba.

Ibid. *μάθῃς.* Aldus *μάθοις.* „Usitatius [imo rectius] *μάθῃς*, et ita omnes Parisiens. Supra v. 1030. Cyclop. 145. Androm. 1073. et innumeri alii loci.“ MARKLAND.

ὅθεν τὰ δεινὰ πλήγματ' ἦν γενειάδων.
κεῖνοί τε γὰρ σίδηρον οὐκ εἶχον χεροῖν,
ἡμεῖς τε· πυγμαὶ δ' ἦσαν ἐγκροτούμεναι,
καὶ κῶλ' ἀπ' ἀμφοῖν τοῖν νεανίαιν ἅμα
εἰς πλευρὰ καὶ πρὸς ἧπαρ ἠκοντίζετο,
ὥστε ξυναλγεῖν καὶ συναποκαμεῖν μέλη.
δεινοῖς δὲ σημάντροισιν ἐσφραγισμένοι,

V. 1332. τὰ δεινὰ πλ. Articulum, opinor, addit, quod signa huius certaminis ore prae se ferebat. Loquitur itaque tanquam de re nota. Cf. infra v. 1338.

V. 1334. ἡμεῖς τε. Marklandus: „*Et nos*, scil. οὐκ εἴχομεν σίδηρον, *nullos habebamus enses:* ut in isto Lucian. Ver. Hist. p. 682. δένδρον δὲ, οὐδὲ ὕδωρ ἐνῆν, i. e. οὐδὲ δένδρον οὐδὲ ὕδωρ, et Pindari Pyth. X. ναυσὶ δ' οὔτε (f. οὐδὲ) πεζὸς ἰὼν, i. e. οὐδὲ ναυσὶ, οὐδὲ πεζὸς, vel ναυσί τ', οὔτε πεζός. Vid. Iphig. Aul. v. 555.“ Cf. Schaef. ad Lamb. Bos. Ellips. p. 777.

V. 1337. ξυναλγεῖν. Vulgo ξυνάπτειν. Est quidem usitatum hoc verbum *de pugna*. Nost. Orest. 1482. φασγάνων ἀκμὰς συνήψαμεν, Suppl. 683. συνῆψαν ἀλκὴν, et saepe συνάπτειν μάχην. Sed ut aliis interpretibus, ita et mihi illud nostro loco parum videtur conveniens. Vertunt: *Et manus ab utroque iuvene simul in latera nostra et hepar iniectae ferebantur, ita ut committerentur et defatigarentur membra.* Per se enim patet, utrosque manus conseruisse. Quare praefero elegantem Hermanni coniecturam ξυναλγεῖν. Litteras τ et γ saepissime confundi nota res est, sed etiam π et λ facillime inter se permutantur, vid. Bast. ad Gregor. Corinth. p. 729. seq. Marklandus proponebat ὡς ξύν τ' ἀπειπεῖν.

V. 1338. ἐσφραγισμένοι, *signati.* Confert hunc

ἐφεύγομεν πρὸς κρημνόν, οἱ μὲν ἐν κάρᾳ
κάθαιμ᾽ ἔχοντες τραύμαθ᾽, οἱ δ᾽ ἐν ὄμμασιν.
ὄχθοις δ᾽ ἐπισταθέντες, εὐλαβεστέρως
ἐμαρνάμεσθα, καὶ πέτρους ἐβάλλομεν.
ἀλλ᾽ εἶργον ἡμᾶς τοξόται, πρύμνης ἔπι
σταθέντες, ἰοῖς, ὥστ᾽ ἀναστεῖλαι πρόσω.
κἀν τῷδε, δεινὸς γὰρ κλύδων ὤκειλε ναῦν
πρὸς γῆν, φόβος δ᾽ ἦν ὥστε μὴ τέγξαι
πόδα,

---

locum Iacobsius ad Philippi Epigr. XXXIII. 4. Anal. II. p. 221.

οὗ κατ᾽ εὔγυρον πάλην
ψάμμος πεσόντος νῶτον οὐκ ἐσφράγισεν.

V. 1340. Aldus male *οἶδ᾽*, ut etiam supra v. 1316. et infra v. 1361. 1393.

V. 1344. *ὥστ᾽ ἀναστεῖλαι πρόσω.* Recte latinus interpres: *ut repellerent nos procul.* Male vertit Heathius.

V. 1346. *φόβος δ᾽ ἦν ὥστε μὴ τέγξαι πόδα.* Aldus: *φόβος δ᾽ ἦν ναυάταις τέγξαι πόδα*, sed illud dedimus cum Marklando ex lectione conspirante Codd. A. B. C. Disputat vir doctissimus sic: „Supra voces *φόβος δ᾽ ἦν*, videtur scriptum fuisse *ναυάταις* vel *ναυβάταις*, [putem potius *ναύταις*, ex quo deinde versus causa factum sit *ναυάταις* vel *ναυβάταις*] explicationis gratia. Ea vox, cum metro satisfaceret, et simul locum planiorem redderet, in contextum videtur admissa.“ Vox *ναυάταις* unde originem habeat, intelligi potest, non item, unde venerit altera lectio *ὥστε μή*. Insolens sane locutio est, quam neque alio exemplo firmare possum, quod plane geminum sit, i. e. in quo pleonasticum illud *ὥστε* occurrat post verbum *timendi*. Ne tamen ab lingua graeca eam putes abhorrere, vid. Matthiae Gramm. Graec. §. 530. not. 2. p. 761. §. 532. not. 1. p. 762. Schaef. ad Lamb.

λαβὼν Ὀρέστης ὦμον εἰς ἀριστερὸν,
βὰς εἰς θάλασσαν, κἀπὶ κλίμακος θορὼν,
ἔθηκ' ἀδελφὴν ἐντὸς εὐσέλμου νεώς.
τό τ' οὐρανοῦ πέσημα, τῆς Διὸς κόρης
ἄγαλμα. νηὸς δ' ἐκ μέσης ἐφθέγξατο

Bos. Ell. p. 784. coll. Hermanno de Ellips. et Pleonasm. p. 194. Ab exemplis enim, quae de pleonastico particulae usu viri doctissimi afferunt, quaedam non minus mira sunt, quam nostrum. In novissima Vigeri editione p. 949. illud ὥστε Hermannus explicat *ut adeo*, nostro quoque loco citato et explicato. — De scriptura ναυάτης pro ναυβάτης Marklandus confert Hemsterh. ad Polluc. lib. VII. c. 29. p. 781. et Addenda.

Ibid. τέγξαι πόδα. Recte explicant *naufragium facere*, *evertere navem*. De *pede navis* diximus supra ad v. 1104. Confert Musgrav. Orest. v. 706. ibique Scholiastem.

V. 1349. εὐσέλμου. Ita Musgr. Ms. G, ut voluerat Piersonus Veris. I. 2. p. 25. comparans Rhes. v. 97. loca Homerica, et Hesychium sub v. eiusque interpp.

V. 1350. sqq. τό τ' οὐρανοῦ πέσημα — ἄγαλμα. νηὸς δ' ἐκ — βοή τις. Ita verissime Marklandus. Aldus, qui praecedentem versum puncto claudit, τὸ δ' οὐρανοῦ π. — ἄγαλμα, νηὸς ἐκ — βοήν τιν'. Sed absurdum est, statuam deae vociferari, neque hoc ullo pacto conciliari potest cum proximis; ὥνπερ οὕνεκ' Ἑλλ. πόρον — εἰσεπλεύσαμεν. Unde locus laboraret, iam indicaverat Heathius. Praeterea v. 1352. omnes Codd. Par. habent βοή τις pro βοήν τιν'. Comparat Markl. Andromach. v. 1148. Bacch. 1076. Pausan. Messeniac. p. 253. ed. Sylb. Ad voces οὐρανοῦ πέσημα cf. supra v. 88. De genitivo isto disputat Hermann. de Ellips. et Pleon. p. 146.

βοή τις· ὦ γῆς Ἑλλάδος ναῦται νεὼς,
λαβέσθε, κώπαις τε ῥόθια λευκαίνετε·

V. 1352. ὦ γῆς Ἑλλάδος ναῦται νεώς. Ita Aldus, comma ponens post νεώς. Piersonus l. l. proponit ὦ τῆς Ἑλλ. ναῦται νεὼς, coll. v. 1292. et v. 1311. ubi item legimus Ἑλλάδος νεὼς, et Cyclop. v. 85. Sed valde displicet articulus ille. Elegantius et fortasse vere Marklandus: ὦ τῆσδ' Ἑλλάδος ναῦται νεὼς, cui comparare poterat supra v. 17. ὦ τῆσδ' ἀνάσσων Ἑλλάδος στρατηγίας. Servavi tamen veterem lectionem. Noster Phoeniss. v. 1231. ὦ γῆς Ἑλλάδος στρατηλάται, Hel. v. 1609. ὦ γῆς Ἑλλάδος λωτίσματα, Hercul. Fur. 1164. γῆς Ἀθηναίων κόροι. Coniungo autem ναῦται νεὼς, i. e. τῆσδε νεώς. Vocem νεὼς addit, ne videantur κατ' ἐξοχὴν *Graeciae nautae* dici. Locus ex Nostri Suppl. v. 508. σφαλερὸν, ἡγεμὼν θρασὺς, νεώς τε ναύτης cum nostro parum apte comparetur, ubi νεὼς idem fere est quod ἐν νηΐ oppositionis causa. Nam in praegresso ἡγεμὼν latet ἐν τῇ γῇ. Qui post ναῦται interpungunt, coniungentes νεὼς λαβέσθε, contra hos recte Musgravius monet, nautas navem non *prehendere*. Simplex λαβέσθε hortantis est, ut λαβοῦ. Nos: *greift an*.

V. 1353. Aldus: λαβέσθε κώπαις, ῥόθιά τε λευκαίνετε. Scaliger versus explendi causa proponit τ' ἐκλευκαίνετε, approbantibus plerisque. Marklandus monet tantum, legi etiam posse ἐπιλευκαίνετε vel ἐλλευκαίνετε. Si quaeritur, quid legi *possit*, possit etiam ῥόθια τ' εὖ (*fortiter*) λευκαίνετε. Sed residet difficultas in dativo κώπαις. Vero igitur propius Piersonus:

λαβέσθε, κώπαισί τε ῥόθια λευκαίνετε.

Sed ita quidem numeris inconcinnis. Nimirum non meminerat ille, litteram ρ antecedentem brevem vocalem in quibusdam vocabulis producere posse, vid. Brunck. ad Soph. Oed. Reg. 847., alias non immutasset vocem κώπαις. Eandem pro-

ἔχομεν γὰρ, ὧνπερ οὕνεκ' Εὔξεινον πόρον

ducendi vim vox ῥόθια habet apud Apollon. Rhod. lib. I. v. 541.

πόντου λάβρον ὕδωρ, ἐπὶ δὲ ῥόθια κλύζοντο.

Etiam in Homeri Odyss. έ. v. 412. malim βέβρυχε ῥόθιον. In compositione legitime littera ρ duplicatur, ut ἐπίῤῥοθος, παλίῤῥοθος, πολύῤῥοθος, etc. Sed dicat aliquis, ne sic quidem numeros Atticis auribus convenire. Ne fallaris, decem alia exempla adscribam: Hec. v. 1240.

ἀχθεινὰ μέν μοι τἀλλότρια κρίνειν κακά.

Orest. v. 487.

καὶ τῶν νόμων γε μὴ πρότερον εἶναι θέλειν.

ibid. v. 670.

ταύτης ἱκνοῦμαί σ', ὦ μέλεος ἐμῶν κακῶν.

ibid. 1062.

λαβὼν γὰρ ἐλάτης οὐράνιον ἄκρον κλάδον.

Hel. 1420.

αὐτὴν μολοῦσαν ἐντάφια δοῦναι νεκρῷ.

Aeschyl. Sept. c. Theb. 1024.

καὶ μήθ' ὁμαρτεῖν τυμβοχόα χειρώματα.

Pers. 330.

αἴσχη τε Πέρσαις καὶ λιγέα κωκύματα.

ibid. 489.

δίψει τε λιμῷ τ', ἀμφότερα γὰρ ἦν τάδε.

Eumen. 107.

χοάς τ' ἀοίνους, νηφάλια μειλίγματα.

Eur. Bacch. v. 730.

ἡ δ' ἀνεβόησεν· ὦ δρομάδες ἐμαὶ κύνες.

Monendum autem est, solutam istam syllabam plerumque vel solas vocales continere, veluti ια, ιο, εα, εο, vel in medio habere litteram ρ. Conf. Excurs. ad libr. de Verss. Dochm. p. 385. Rari sunt loci, ubi aliter fit, ut Bacch. v. 730. et Aeschyl. Agam. 1278.

V. 1354. Εὔξεινον. Sic Aldus. Barnesius, nescio cur, Εὔξενον.

Συμπληγάδων ἔσωθεν εἰσεπλεύσαμεν.
οἱ δὲ, στεναγμὸν ἡδὺν ἐκβρυχώμενοι,
ἔπαισαν ἅλμην. ναῦς δ᾽, ἕως μὲν ἐντὸς ἦν
λιμένος, ἐχώρει· στόμια διαπερῶσα δὲ,

V. 1355. *Συμπληγάδων ἔσωθεν.* Marklandus: „Potuit scripsisse magis ex arte, *Συμπληγάδων τ᾽ ἔσωθεν.* Sed Codd. non variant; neque in *ἔχομεν* et *συνεπλεύσαμεν* [voluit scribere *εἰσεπλεύσαμεν*]: pro quibus secunda persona uti potuit *ἔχετε* et *συνεπλεύσατε.*" Ex arte igitur ista redux ab itinere Marklandus veritus est dicere: *reversus sum Cantabrigiam, domum meam*, sed dixit: *reversus sum Cantabrigiam, et domum meam.* Aeque enim Symplegades partem efficiebant ponti Euxini, ut Marklandi domus partem Cantabrigiae. Quod autem poeta non scripsit *ἔχετε* et *εἰσεπλεύσατε*, id sapienter fecit. Ipse enim potius Orestes ad petendam deae statuam huc venerat, eamque iam habebat, quam nautae, ut qui imperio eius parebant. Expectamus igitur non *ἔχετε*, sed *ἔχω*, sive, quod idem valet, *ἔχομεν.*

V. 1357. *ἔπαισαν ἅλμην.* Idem versus initium legimus in Aeschyl. Pers. 397.

ἔπαισαν ἅλμην βρύχιον ἐκ κελεύσματος.

Atque in universum monendum est, ex ista Aeschylei nuntii oratione plura videri Euripidis memoriae inhaesisse, ut v. 386.

πρῶτον μὲν ἠχοῖ κέλαδος Ἑλλήνων πάρα
μολπηδὸν εὐφήμησεν.

v. 391.

παιᾶν᾽ ἐφύμνουν σεμνὸν Ἕλληνες τότε.

v. 399.

καὶ παρῆν ὁμοῦ κλύειν
πολλὴν βοήν· ὦ παῖδες Ἑλλήνων ἴτε,
ἐλευθεροῦτε πατρίδ᾽ etc.

V. 1358. *στόμια.* Typothetae errore in edit. Schaeferi *στόμα.*

λάβρῳ κλύδωνι συμπεσοῦσ', ἠπείγετο·
δεινὸς γὰρ ἐλθὼν ἄνεμος ἐξαίφνης, νεὼς
ὤθει πάλιν πρυμνήσι'· οἱ δ' ἐκαρτέρουν
πρὸς κῦμα λακτίζοντες· εἰς γῆν δ' ἔμπαλιν
κλύδων παλίρροους ἦγε ναῦν· σταθεῖσα δὲ
Ἀγαμέμνονος παῖς εὔξατ'· ὦ Λητοῦς κόρη,
σῶσόν με, τὴν σὴν ἱέριαν, πρὸς Ἑλλάδα
ἐκ βαρβάρου γῆς, καὶ κλοπαῖς σύγ-
γνωθ' ἐμαῖς.

V. 1359. *συμπεσοῦσ', ἠπείγετο.* Ita Aldus. Cod. A. *συμπεσον δηπηγετο*, unde fecerat Markland. *συμπεσοῦσ' ἀπήγετο.* Piersonus Veris. p. 27. mavult *ἐπείχετο.* Sed bene Musgravius vertit *iactata, vexata est*, conferens Hom. Odyss. ψ'. v. 234.

νῆ' ἐνὶ πόντῳ
ῥαίσῃ ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι.

Nec video, quid contrarii sit in Apollonii Rhod. L. IV. vv. 225—227. quos affert Piersonus, ubi navis *remis* dicitur *ἐπειγομένη*, i. e. mota, acta. Nam quid interest, sive *vento* illud fiat, sive *remis?*

V. 1361. *πρυμνήσι'.* Ob festinationem, quum remigandi operi cuncti incumbere ab Oreste subito iuberentur, retinacula non videntur in navem retraxisse. Cf. ad v. 1374.

V. 1362. *εἰς γῆν δ' ἔμπαλιν.* Sic coniecit Musgravius. Aldus *εἰς γῆν δὲ πάλιν.* Hervag. omittit *εἰς*, quod typothetae vitium pleraeque editiones asservarunt. Codd. Paris. *εις γην δη παλιν*, ut edidit Marklandus. Sed rationem corruptelae invenies ad Gregor. Corinth. p. 762. Schaef. De numerorum quadam duritie hoc quidem loco, maxime quum praecedat interpunctio, noli sollicitus esse. Canterus voluerat *εἰς δὲ γῆν πάλιν*, quod iam in Brubach. poterat reperire.

V. 1365. *ἱέριαν* pro Aldi *ἱερείαν* restituit Barnesius.

φιλεῖς δὲ καὶ σὺ σὸν κασίγνητον, θεά·
φιλεῖν δὲ κἀμὲ τοὺς ὁμαίμονας δοκεῖ.
ναῦται δ' ἐπευφήμησαν εὐχαῖσιν κόρης
παιᾶνα, γυμνὰς ἐξ ἐπωμίδων χέρας
κώπῃ προσαρμόσαντες ἐκ κελεύσματος.

V. 1370. Libri γυμνὰς ἐκ χερῶν ἐπωμίδας, quod Heathius vertit: *lacertos a manibus nudos.* Voluit, opinor, *lacertos usque a manibus nudos.* Sed ut alia taceam, ἐπωμὶς non erat *lacertus*, sed secundum Polluc. II. 133. κλειδῶν τὸ πρὸς ὠμοπλάτας, *clavium pars iuxta scapulas*, sive, sect. 137. τὸ ὑπερέχον τοῦ βραχίονος. Idem obiici debet Marklandi coniecturae γυμνὰς ἐκ πέπλων ἐπωμίδας. Bene igitur Musgravius: „ἐπωμὶς alibi vestimentum muliebre est, alibi pars corporis circa claviculae et scapulae commissuram. Posteriori sensu ab Euripide adhibetur Hec. v. 558. et a Plutarcho in Eumene p. 1071. περιῤῥηγνύντες ἐκ τῶν ἐπωμίδων τοὺς θώρακας. Legendum haud dubie γυμνὰς ἐξ ἐπωμίδων χέρας, *nudas usque ab humeris manus*, quemadmodum et Reiskius legit, quamquam alio sensu." De vestimento ἐπωμίδος cogitandum non est, nam *muliebre* illud recte vocat Musgravius. Pollux VII. 49. καὶ ἴδια δὲ γυναικῶν, ἐπωμὶς, διπλοΐδιον, etc. Quare veram puto Musgravii et lectionem et interpretationem. Similes librariorum errores hos mecum communicavit Hermannus. Soph. Oed. R. v. 324. libri habent οὐ γάρ με μοῖρα πρός γε σοῦ pro οὐ γάρ σε μοῖρα πρός γ' ἐμοῦ, Philoct. 376. θυμῷ γένοιτο χεῖρα pro θυμὸν γένοιτο χειρὶ, Aeschyl. Suppl. 374. ἀστῶν δὲ πᾶσι τοῖσδε, pro quo bene Auratus ἀστοῖς δὲ πᾶσι τῶνδε. Cognata etiam est confusio verborum τορνευταοπιδολυροπηγοὶ et τορνευτολυρασπιδοπηγοὶ in Comici Av. v. 491. vid. Porson. Suppl. Praef. ad Hec. p. LII. Ed. Angl. Restat ut lectionem omnium Codd. Pariss. commemorem:

μᾶλλον δὲ μᾶλλον πρὸς πέτρας ᾔει σκάφος·
χὼ μέν τις εἰς θάλασσαν ὡρμήθη ποσὶν,
ἄλλος δὲ πλεκτὰς ἐξανῆπτεν ἀγκύλας.

γυμνας εκβαλοντες επωμιδας, pro γυμν. ἐκ χερῶν ἐπωμ. Equidem illud ἐκβαλόντες valere puto ἐμβαλόντες, idque explicationis causa adscriptum ad προσαρμόσαντες, deinde iniquo loco in textum admissum.

V. 1374. Aldus ἄλλοι δὲ, πλεκτὰς ἐξανῆπτον ἀγκύρας. Sed Marklandus: „Secunda in ἀγκύρας longa est. Ἐξανῆπτον ἀγκύρας videtur huc translatum ex versu 1351. — Cod. A. εξανηπτεν. C. αλλος — εξανηπτεν. Lego:

ἄλλος δὲ πλεκτὰς ἐξανῆπτεν ἀγκύλας.

Alius vero funes ex nave suspendebat curvos." Ἀγκύλας Musgravius probat quidem, sed accipit pro substantivo. „Ἀγκύλη, inquit, non est proprie funis, sed laqueus, sive ansa a fune facta, cuius extremitates nodo colligantur: hic significare videtur ambitum funis, quo vela collecta constringuntur. Sensus adeo versus erit: *nautas vela collecta loris constrinxisse:* quod in naufragii discrimine, si quid aliud, necessarium." Confert deinde ex Andromach. v. 719. πλεκτὰς ἱμάντων στροφίδας ἐξανήσομαι. Facillima sane emendatio est ἀγκύλας, quod tamen neque ego, praesertim sic positum, pro adiectivo acceperim. Quum nuntius finem hic faciat narrandi, non diserte docemur, de quo funium usu sermo sit. Si de velorum contractione poeta cogitasset, valde dubito eum hoc modo fuisse locuturum. Neque usquam in praecedentibus mentio est ulla *velorum*, quae omnino non videntur expansa fuisse, propterea quod statim ab initio adverso verso utebantur. Confirmatur hoc v. 1361. ubi ventus *funes*, non *vela* retro agit. Idcirco probabilius est, eos, qui in mare prosiluerant, navem, quo ab impetu venti tutior esset, laqueis voluisse ad littus retrahere et

κἀγὼ μὲν εὐθὺς πρὸς σὲ δεῦρ' ἀπεστάλην,
σοὶ τὰς ἐκεῖθεν σημανῶν, ἄναξ, τύχας.
ἀλλ' ἕρπε, δεσμὰ καὶ βρόχους λαβὼν χεροῖν·
εἰ μὴ γὰρ οἶδμα νήνεμον γενήσεται,
οὐκ ἔστιν ἐλπὶς τοῖς ξένοις σωτηρίας.
πόντου δ' ἄνακτωρ Ἴλιόν τ' ἐπισκοπεῖ
σεμνὸς Ποσειδῶν, Πελοπίδαις δ' ἐναν-
τίος·
καὶ νῦν παρέξει τὸν Ἀγαμέμνονος γόνον
σοὶ καὶ πολίταις, ὡς ἔοικεν, ἐν χεροῖν,
λαβεῖν τ' ἀδελφήν, ἣ φόνον τὸν Αὐλίδι

---

religare. Nam cur tandem nisi hanc ob causam in mare se proripuissent? Vertendum igitur erit: *alius vero tortos laqueos* ex nave *suspensos religabat.* Memorabilis tamen est glossa in Lexico Ms. Octateuchi in Bibl. Coisl. p. 464. ἀγκύλας, ὀγκίνους, (i. e. uncinos) εἰς οὓς ἐμβάλλονται οἱ κρίκοι τῆς κώπης, vid. Hesych. s. v. ἀγκύλας, eiusque Interpp. Hac significatione si vocem accipias, legi fortasse possit ἀγκύλαις: *alius vero funes suspendebat ab uncinis scalmi*, quod fortasse faciebant, ut non tantum a puppi, sed etiam a latere navis ad littus alligari posset. Ἐξανάπτειν cum dativo eodem iure construi poterit, quo ἐξάπτειν Iph. Aul. v. 1216. Troad. 1208. et ἀνάπτειν saepe.

V. 1381. Πελοπίδαις δ' ἐναντίος. Falsus est Marklandus pro δ' verius putans τ'. Immo illud aptissime hunc locum tenet, quod simul connectit et opponit. Cf. Matthiae Gramm. Gr. §. 607. p. 893.

V. 1384. λαβεῖν τ' ἀδελφήν. Piersonus Veris. p. 27. corrigit λαβόντ' ἀδελφήν, Musgravius λαβεῖν, ἀδελφήν θ'. Neutro opus. Coniunxit poeta duplicem constructionis rationem verbi παρέχειν, alteram cum accusativo simplici, ut Iphig. Aul. v.

[illegible]

[illegible]

[illegible] et Edd. [illegible] — [illegible] ad Gregor. Corinth. p. [illegible]

[illegible] *κάκβολας νεῶς*, i. e. *ναῦς ἐκβεβλημένας.* [illegible]

[illegible] Male signum interrogationis ponunt [illegible] quod si hoc recte poneretur, ponendum [illegible] post *δραμεῖσθε.* Recte Aldus utrobique comma habet.

σπεύδοντες ἄνδρας δυσσεβεῖς θηράσετε;
οἱ δ' ὠκυπομπους ἕλξετ' εἰς πόντιον πλάτας;
ὡς ἐκ θαλάσσης, ἔκ τε γῆς ἱππεύμασιν
λαβόντες αὐτοὺς, ἢ κατὰ στυφλοῦ πέτρας
ῥίψωμεν, ἢ σκόλοψι πήξωμεν δέμας.
ὑμᾶς δὲ, τὰς τῶνδ' ἴστορας βουλευμάτων
γυναῖκας, αὖθις, ἡνίκ' ἂν σχολὴν λάβω,

Ibid. *σὺν δὲ τῇ θεῷ σπεύδοντες.* Marklandus: „*Et adiuvante dea festinantes.* Aliter distingui potest, *σὺν δὲ, τῇ θεῷ σπεύδοντες,* et verti, *simul vero, caussa deae festinantes,* i. e. in gratiam deae. Hoc multo potius videtur: nam *σὺν τῇ θεᾷ, adiuvante dea,* falsum diceret." Cur falsum diceret, non perspicio. Quidni studium illorum dea poterit adiuvare? Ac si hoc displicebat, cur non coniunxit *σὺν τῇ θεῷ θηράσετε?*

V. 1395. Male Aldus *καταστύφλου.* Sed iam Brub. *κατὰ στύφλου.* Sumtum suspicantur Brodaeus et Marklandus ex Aesch. Prom. v. 747. *ἔῤῥιψ' ἐμαυτὴν τῆσδ' ἀπὸ στυφλοῦ πέτρας.* Posterior confert Bacch. 1432. seqq. Adde Eur. Electr. 898. Barnes.

V. 1396. Post hunc demum versum Aldus interrogandi signum addit, omittens supra v. 1393. post *πλάτας,* ubi comma habet.

V. 1397. *ἵστορας.* Ita diserte Aldus. Ceterae editiones, quas novi, omnes *ἴστορας.* Potior videtur Aldi scriptura, quam sequitur Henr. Stephanus, et quam ubique servatam video in Etymol. M. Eandem libri habent in Soph. Electr. v. 850. ubi tamen Scholiastae *ἴστωρ* scribunt. Utramque scripturam offendimus apud Hesychium, Suidam, Zonaram. Sed constat, quantum in talibus debeatur librariis.

V. 1398. *γυναῖκας.* „Forte *γυναῖκες.*" Markland. Immo illud exquisitius.

ποινασόμεσθα· νῦν δὲ τὴν προκειμένην
σπουδὴν ἔχοντες οὐ μενοῦμεν ἥσυχοι.

ΑΘΗΝΑ.

ποῖ, ποῖ διωγμὸν τόνδε πορθμεύεις, ἄναξ
Θόας; ἄκουσον τῆσδ' Ἀθηναίας λόγους.
παῦσαι διώκων, ῥεῦμά τ' ἐξορμῶν στρατοῦ·
πεπρωμένοις γὰρ θεσφάτοισι Λοξίου
δεῦρ' ἦλθ' Ὀρέστης, τόν τ' Ἐριννύων χόλον

V. 1399. τὴν προκειμένην. „Ita Ed. Ald. cum Mss. et P. — Edd, plerique τῶν προκειμένην, unde Barnesius τῶν προκειμένων.“ Musgr. Pro Barnesii lectione citant Sophocl. Antig. 1336. et Rhes. 984. sed utrobique est τῶν προκειμένων τι.

V. 1401. πορθμεύεις διωγμὸν, i. e. emittis. qui persequantur.

V. 1402. τῆσδ' Ἀθηναίας λόγους. Marklandus: „Verum puto ἄκουσον τοῖσδ' — λόγους: ut Suppl. 1183. ἄκουε, Θησεῦ, τούσδ' Ἀθηναίας λόγους.“ Si alter locus ad alterius normam exigendus est, equidem potius in Suppl. legerim τῆσδ'. Nam adiecto τῆσδε significat, ipsam deam praesentem loqui. Noster Electr. 1035. nostr. Ed.

δίπτυχοι δέ σε
καλοῦσι μητρὸς σύγγονοι Διόσκοροι
Κάστωρ κασίγνητός τε Πολυδεύκης ὅδε.

Orest. 1626.

Φοῖβός σ', ὁ Λητοῦς παῖς, ὅδ' ἐγγὺς ὤν, καλῶ.

Hercul Fur. 822.

θαρσεῖτε, Νυκτὸς τήνδ' ὁρῶντες ἔκγονον
Λύσσαν.

Cf. Schaef. Melet. Crit. p. 114.

V. 1405. τόν τ'. Vulgo τῶν τ'. Sed verum videtur, quod Marklandus monet, legendum videri τόν τ', non τῶν τ', quia Ἐριννύες, utpote nomen proprium, ponantur absque articulo per totum hoc drama.

φεύγων, ἀδελφῆς τ' Ἄργος εἰσπέμψων δέμας,
ἄγαλμά θ' ἱερὸν εἰς ἐμὴν ἄξων χθόνα,
τῶν νῦν παρόντων πημάτων ἀναψυχάς.
πρὸς μὲν σ' ὅδ' ἡμῖν μῦθος· ὃν δ' ἀποκτενεῖν
δοκεῖς Ὀρέστην, ποντίῳ λαβὼν σάλῳ,
ἤδη Πὸσειδῶν χάριν ἐμὴν ἀκύμονα
πόντου τίθησι νῶτα πορθμεύων πλάτῃ.
μαθὼν δ', Ὀρέστα, τὰς ἐμὰς ἐπιστολὰς,
κλύεις γὰρ αὐδὴν, καίπερ οὐ παρὼν, θεᾶς,

V. 1408. „Hunc versum hactenus in Editis desideratum exhibent uterque Mss. et P." Musgr. Comparat Marklandus Hippol. v. 6?5. τῶν νῦν παρόντων πημάτων ἄκος μόνον. De accusativo isto vid. Matthiae Gramm. Gr. §. 432. 4. p. 597.

V. 1409. μέν σ'. Ita recte Schaeferus. Male Aldus pronomen inclinat μέν σ'.

V. 1412. Post τίθησι omisi comma, quod Aldus habet. Recte construunt Barnesius et Reiskius, (τοῦτον) πορθμεύων πλάτῃ Ποσειδῶν πόντου νῶτα τίθησι ἀκύμονα. Clarius locutus esset poeta, si scripsisset (τοῦτον) Ποσειδῶν, πόντου νῶτα ἀκύμονα τιθεὶς, πορθμεύει πλάτῃ. Sed ponitur interdum primarium verbum in participio, ut Soph. Electr. 345. ἑλοῦ γε θάτερ', ἢ φρονεῖν κακῶς, ἢ τῶν φίλων φρονοῦσα μὴ μνήμην ἔχειν, i. e. ἢ τῶν φίλων μὴ μνήμην ἔχουσα (εὖ) φρονεῖν. Coll. Hom. Iliad. β. v. 291. Musgravius: „Tyrwhitto placet πορθμεύειν. Porro dubium mihi erat, in Ms. E. utrum πλάτην scriberetur, an πλάτῃ."

V. 1414. κλύεις — θεᾶς. Marklandus: „Hic locus ita distingui debet:

(κλύεις γὰρ αὐδὴν, καίπερ οὐ παρὼν) θεᾶς
χώρει λαβὼν ἄγαλμα etc.

χώρει λαβὼν ἄγαλμα, σύγγονόν τε σήν.
ὅταν δ' Ἀθήνας τὰς θεοδμήτους μόλῃς,
χῶρός τίς ἐστιν Ἀτθίδος πρὸς ἐσχάτοις
ὅροισι, γείτων δειράδος Καρυστίας,
ἱερός, Ἁλάς νιν οὑμὸς ὀνομάζει λεώς·
ἐνταῦθα, τεύξας ναὸν, ἵδρυσαι βρέτας,

Θεᾶς ἄγαλμα coniungenda sunt, ut v. 1480. et passim. Plautus videri potest egisse interpretem huius parentheseos, Amphitryon. III. 3. *audis quae dico, tametsi praesens non ades.* Iupiter Mercurium alloquitur." Hoc ad argutias Marklandi referendum est. In Plauto tali adiectioni non erat locus. Sed hic additum θεᾶς causam continet, cur audiat Orestes, *audis enim meam, utpote deae, vocem, quamquam absens.* Ad ἄγαλμα genitivus θεᾶς facile intelligitur, ut supra v. 970. ἄγαλμά τ' οἴσεις.

V. 1418. γείτων, i. e. *ex adverso situs.* Mare enim in medio est.

V. 1419. „Ἁλάς. Pagi huius meminit, ut et Dianae simulacri eo translati, Callimach. Hymn. Dian. v. 173. vid. et Strabon. p. 399. A. Ἅλησι παρὰ τὴν θάλασσαν habet Plutarch. Anton. p. 1736. Ed. Steph." Musgr. Etiam Pausan. Boeot. XXIV. 5. aliique. Scripsi cum aspero spiritu, quamquam editt. recentiores inde a Barnesio lenem habeant, et alibi quoque scriptura variet, vid. Schweigh. ad Athen. Animadv. part. IV. p. 473. Meursius de Popul. Attic. v. Ἀλαὶ, et Grammatici vett. sub v. In antiquis nostri poetae editt. omnibus spiritus plane abest. Tanto maiori iure sequi potui Steph. Byz. qui diserte monet, δασύνεται δὲ τὸ Ἁλαὶ, ὡς καὶ ἐν τῷ δράματι Μενάνδρου.

V. 1420. τεύξας. Ita Piersonus, coll. Hom. Hym. in Apoll. v. 80. τεύξειν περικαλλέα ναόν, et saepius. Addit Markl. Hom. Odyss. XII. v. 346. Pindar. Pyth. VII. Lycophron. v. 1128. Auctor. Rhesi v. 959. Aldus τάξας.

ἐπώνυμον γῆς Ταυρικῆς, πόνων τε σῶν,
οὓς ἐξεμόχθεις, περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα,
οἴστροις Ἐριννύων· Ἄρτεμιν δέ νιν βροτοὶ
τολοιπὸν ὑμνήσουσι Ταυροπόλον θεάν·
νόμον τε θέσθαι τόνδ', ὅθ' ἑορτάζῃ λεώς,
τῆς σῆς σφαγῆς ἄποιν', ἐπισχέτω ξίφος
δέρῃ πρὸς ἀνδρὸς, αἷμά τ' ἐξανιέτω
ὁσίας ἕκατι θεᾶς, ὅπως τιμὰς ἔχῃ.

V. 1421. γῆς Ταυρικῆς. Sic Hermannus. Vulgo τῆς Ταυρικῆς, quod vertunt *Tauricae Dianae*. Cf. Bast. Epistol. Crit. p. 77.

V. 1422. ἐξεμόχθεις. Cod. A. εξεμοχθης. — περιπολῶν. Consulto hoc vocabulo utitur. Alludit enim ad ultimas syllabas vocis Ταυροπόλος. Hic enim ἐπωνυμία laborum Orestis quaerenda est. Conf. tamen de vocis etymologia Viros doctos, quos citat Lobeck. ad Soph. Aiac. 175.

V. 1423. νιν, i. e. βρέτας.

V. 1425. θέσθαι. Ita Cod. A. — Aldus θέσθε. Proxime Codd. B. C. ὅταν pro ὅθ', unde colligas, Euripidem dedisse:

νόμον τε θὲς τόνδ', ὅταν ἑορτάζῃ λεώς,

ut paulo ante ἵδρυσαι. Sed potest etiam ἑορτάζῃ trisyllabum esse, ut contrahuntur litterae εο in voce Νεοπτόλεμος, θεὸς, aliis. cf. Pors. ad Eur. Orest. v. 393. et de Verss. Dochm. p. 392. seq. Certe non scribendum est cum Marklando ὅθ' ἑορτάζει. Vid. Hermann. ad Viger. de constructione particulae ὅτε cum coniunctivo.

V. 1427. ἐξανιέτω. Ita post Heathium Musgravius, probante Porsono ad Eur. Phoeniss. v. 463. Ald. ἐξαννέτω, et paulo ante δέρη.

V. 1428. ὁσίας ἕκατι. „Defungendae religionis caussa, dicis caussa. Locutionem et mentem poetae explicat Harpocrat. v. ἀφοσιῶ. Exemplum rei

χώρει λαβὼν ἄγαλμα, σύγγονόν τε σήν.
ὅταν δ' Ἀθήνας τὰς θεοδμήτους μόλῃς,
χῶρός τίς ἐστιν Ἀτθίδος πρὸς ἐσχάτοις
ὅροισι, γείτων δειράδος Καρυστίας,
ἱερός, Ἁλάς νιν οὑμὸς ὀνομάζει λεώς·
ἐνταῦθα, τεύξας ναὸν, ἵδρυσαι βρέτας,

θεᾶς ἄγαλμα coniungenda sunt, ut v. 1480. et passim. Plautus videri potest egisse interpretem huius parentheseos, Amphitryon. III. 3. *audis quae dico, tametsi praesens non ades.* Iupiter Mercurium alloquitur." Hoc ad argutias Marklandi referendum est. In Plauto tali adiectioni non erat locus. Sed hic additum θεᾶς causam continet, cur audiat Orestes, *audis enim meam, utpote deae, vocem, quamquam absens.* Ad ἄγαλμα genitivus θεᾶς facile intelligitur, ut supra v. 970. ἄγαλμά τ' οἴσεις.

V. 1418. γείτων, i. e. *ex adverso situs.* Mare enim in medio est.

V. 1419. „Ἁλάς. Pagi huius meminit, ut et Dianae simulacri eo translati, Callimach. Hymn. Dian. v. 173. vid. et Strabon. p. 399. A. "Ἁλῃσι παρὰ τὴν θάλασσαν habet Plutarch. Anton. p. 1736. Ed. Steph." Musgr. Etiam Pausan. Boeot. XXIV. 5. aliique. Scripsi cum aspero spiritu, quamquam editt. recentiores inde a Barnesio lenem habeant, et alibi quoque scriptura variet, vid. Schweigh. ad Athen. Animadv. part. IV. p. 473. Meursius de Popul. Attic. v. Ἀλαί, et Grammatici vett. sub v. In antiquis nostri poetae editt. omnibus spiritus plane abest. Tanto maiori iure sequi potui Steph. Byz. qui diserte monet, δασύνεται δὲ τὸ Ἁλαί, ὡς καὶ ἐν τῷ δράματι Μενάνδρου.

V. 1420. τεύξας. Ita Piersonus, coll. Hom. Hym. in Apoll. v. 80. τεύξειν περικαλλέα ναόν, et saepius. Addit Markl. Hom. Odyss. XII. v. 346. Pindar. Pyth. VII. Lycophron. v. 1128. Auctor. Rhesi v. 959. Aldus τάξας.

ἐπώνυμον γῆς Ταυρικῆς, πόνων τε σῶν,
οὓς ἐξεμόχθεις, περιπολῶν καθ' Ἑλλάδα,
οἴστροις Ἐριννύων· Ἄρτεμιν δέ νιν βροτοὶ
τολοιπὸν ὑμνήσουσι Ταυροπόλον θεάν·
νόμον τε θέσθαι τόνδ', ὅθ' ἑορτάζῃ λεὼς,
τῆς σῆς σφαγῆς ἄποιν', ἐπισχέτω ξίφος
δέρῃ πρὸς ἀνδρὸς, αἷμά τ' ἐξανιέτω
ὁσίας ἕκατι θεᾶς, ὅπως τιμὰς ἔχῃ.

V. 1421. γῆς Ταυρικῆς. Sic Hermannus. Vulgo τῆς Ταυρικῆς, quod vertunt *Tauricae Dianae*. Cf. Bast. Epistol. Crit. p. 77.

V. 1422. ἐξεμόχθεις. Cod. A. ἐξεμοχθης. — περιπολῶν. Consulto hoc vocabulo utitur. Alludit enim ad ultimas syllabas vocis Ταυροπόλος. Hic enim ἐπωνυμία laborum Orestis quaerenda est. Conf. tamen de vocis etymologia Viros doctos, quos citat Lobeck. ad Soph. Aiac. 175.

V. 1423. νιν, i. e. βρέτας.

V. 1425. θέσθαι. Ita Cod. A. — Aldus θέσθε. Proxime Codd. B. C. ὅταν pro ὅθ', unde colligas, Euripidem dedisse:

νόμον τε θὲς τόνδ', ὅταν ἑορτάζῃ λεὼς,

ut paulo ante ἵδρυσαι. Sed potest etiam ἑορτάζῃ trisyllabum esse, ut contrahuntur litterae εω in voce Νεοπτόλεμος, θεὸς, aliis. cf. Pors. ad Eur. Orest. v. 393. et de Verss. Dochm. p. 397. seq. Certe non scribendum est cum Marklando ὅθ' ἑορτάζει. Vid. Hermann. ad Viger. de constructione particulae ὅτε cum coniunctivo.

V. 1427. ἐξανιέτω. Ita post Heathium Musgravius, probante Porsono ad Eur. Phoeniss. v. [illegible]3. Ald. ἐξανιέτω, et paulo ante δέρη.

V. 1428. ὁσίας ἕκατι. „Defungendae religionis caussa, dicis caussa. Locutionem et mentem poetae explicat Harpocrat. v. ἀφοσιοῦ. [illegible]

O 2

σὲ δ' ἀμφὶ σεμνὰς, Ἰφιγένεια, κλίμακας
Βραυρωνίας δεῖ τῆσδε κληδουχεῖν θεᾶς·

---

habes apud Herod. libr. IV. 154. vid. et Sophocl. Antig. 262. 786. et Gronovii Observatt. libr. IV. c. 13. ad fin." Markland. Bene. Cf. etiam Pausan. III. c. 16. Quod autem coniicit *ὁσίας ἕκατι, θεὰ θ' ὅπως τιμὰς ἔχῃ*, id neutiquam necessarium est.

V. 1429. *κλίμακας*. Piersonus, teste Valcken. ad Hippol. v. 73. voluerat *λείμακας*, Musgravius, postquam proposuit *κλώμακας*, coll. Lycophr. v. 853. Hom. Il. *β'*. v. 729. ibique Schol. addit: „Nec tamen spernendum *κλίμακας*, quo nomine plures montes ob difficilem adscensum vocatos notat Wesseling. ad Diod. Sic. lib. XIX. c. 21." Recte. Ab emendatione *κλώμακας* dehortari potius eum debebat, quem citat, Homeri Scholiastes: *κλωμακόεσσαν, τραχεῖαν, ὀρεινὴν, ἢ κλίματα, ἀποκλίματα, κλώμακας, κλίμακας, βουνοὺς γεωλόφους ἔχουσαν.* Hesychius v. *Διακρεῖς: καὶ ἡ χώρα, Διακρία, ἡ ἀπὸ Πάρνηθος εἰς Βραυρῶνα.*

V. 1430. *Βραυρωνίας*. „Ita P. et Edd. recent. non dissentientibus Mss. — Ed. Ald. *Βαυρωνίας*." Musgr. Vid. Interpp. ad Hesychii locum modo laudatum. Ceterum hic et in sequentibus nihil nisi tenebras et lacunas videt Marklandus, a quo prorsus dissentio. Versum huncce observandum putat propter constructionem et propter raritatem verbi *κληδουχεῖν*. Primum enim exspectaverat dativum *τῇδε θεᾷ* ad verbum *κληδουχεῖν*, non *τῆσδε θεᾶς*. Assentitur Musgravius. Quidni construatur *ἀμφὶ κλίμακας τῆσδε Βραυρωνίας θεᾶς?* Erat enim hoc Deae nomen. Pausan. I. 23. 8. *καὶ Ἀρτέμιδος ἱερόν ἐστι Βραυρωνίας, Πραξιτέλους μὲν τέχνη τὸ ἄγαλμα· τῇ θεῷ δ' ἐστιν ἀπὸ Βραυρῶνος δήμου τὸ ὄνομα· καὶ τὸ ἀρχαῖον ξόανόν ἐστιν ἐν Βραυρῶνι, Ἄρτεμις, ὡς λέγουσιν, ἡ Ταυρική.* Citat

οὗ καὶ τεθάψει κατθανοῦσα, καὶ πέπλων
ἄγαλμά σοι θήσουσιν, εὐπήνους ὑφὰς,
ἃς ἂν γυναῖκες ἐν τόκοις ψυχοῤῥαγεῖς,
λείπωσ᾽ ἐν οἴκοις. τάσδε δ᾽ ἐκπέμπειν
χθονὸς
Ἑλληνίδας γυναῖκας ἐξεφίεμαι,

---

hunc locum Brodaeus, coll. inferius cap. 33. 1. Regionem autem deae propriam habitam esse, ipsum epithetum σεμνὰς indicat. Pergit Marklandus, permulta nomina in οῦχος desinentia nullum habere verbum cognatum, ut κεροῦχος, στερνοῦχος, σκηπτοῦχος etc. et inter haec referendum videri κληδοῦχος. Satis mira ratiocinatio. Cur hanc potissimum vocem iure, quo fruuntur δᾳδοῦχος, λαμπαδοῦχος, κληροῦχος, aliae, ut verbum cognatum forment, exemtam vult? Scilicet ob hanc causam, quod deesse putabat aliquid, in quo commemoraretur, quod ad reliquam Iphigeniae vitam spectaret; sequi enim de *morte* eius, *sepultura* et *honoribus* post mortem. Legi igitur et suppleri sic posse:

τῆσδε κληδοῦχον θεᾶς
[οἰκεῖν, ὅπου σε βίοτος εὐδαίμων μένει·]
οὗ καὶ τεθάψῃ.

Quasi non sufficiat, scire, Iphigeniam ibi fore sacerdotem. Profecto vir doctissimus hic dormitavit.

V. 1431. Vulgo τεθάψῃ. — De Iphigeniae morte diversa tradit Pausan. I. 43. 1.

V. 1432. De divino honore, quo post mortem Iphigeniam prosecuti sunt, vid. Barnes. ad Iphig. Aul. v. 1608. coll. Pausan. lib. VII. 26. 5. Quinimo cum ipsa Diana antiquitus videtur esse confusa. Pausan. II. 35. 2. καὶ Ἀρτέμιδος ἐπίκλησιν Ἰφιγενείας ἐστὶν ἱερὸν, coll. Herodot. Melpom. sect. 103. ad quem locum respicit Pausanias lib. I. 43. 1.

γνώμης δικαίας οὕνεκ', ἐκσώσασά σε
καὶ πρίν γ' Ἀρείοις ἐν πάγοις ψήφους ἴσας
κρίνασ', Ὀρέστα, καὶ νόμισμ' εἰς ταυτὸ γε,
νικᾶν, ἰσήρεις ὅστις ἂν ψήφους λάβῃ.
ἀλλ' ἐκκόμιζου σὴν κασίγνητον χθονὸς,
Ἀγαμέμνονος παῖ, καὶ σὺ μὴ θυμοῦ, Θόας.

ΘΟΑΣ.

ἄνασσ' Ἀθάνα, τοῖσι τῶν θεῶν λόγοις

V. 1436. ἐκσώσασά σε. Hoc loco paulo speciosius interpretes quidam lacunam sumserunt, quod haec non tam ad Orestem, quam ad Thoantem dicta esse debuerint: verum ultimo isto refugio ne hic quidem opus. Dicta quidem sunt ad Orestem; sed ita tamen, ut Thoas audiret, ideoque quae ad se pertinerent, simul sumere inde sibi posset. Ad illud ἐξεφίεμαι igitur intellige *ei, cui hoc mandandum est*, i. e. Thoanti. Plane autem assentior Musgravio, qui Canterum *omnino male* correxisse affirmat ἐξέσωσά σε pro ἐκσώσασά σε, quamquam ita citet Aristoph. Schol. ad Ran. v. 697. Verte locum sic: *Hasce vero Graecas mulieres dimitti iubeo, bonae eorum voluntatis causa, cum te prius quoque, calculis aequalibus in Areopago iudicatum, Oresta, servarim, et quidem* (scil. dimitti eas iubeo) *ad illam ipsam regulam, ut vincat, qui pares calculos nactus sit.* Quum Orestem servaret Minerva, lata lege, ut vincat, qui aequales calculos habeat, urnae suum calculum addidit. Numerati calculi fuere aequales atque ita iudicio liberatus Orestes. In hac nostra causa pariter aequalia sunt suffragia, in utramque partem unum, damnans Thoantis, (cf. supra v. 1398.) absolvens Minervae. — Ceterum Cod. A. εις ταυτο με.

ὅστις κλύων ἄπιστος, οὐκ ὀρθῶς φρονεῖ.
ἐγὼ δ' Ὀρέστη τ', εἰ φέρων βρέτας θεᾶς
βέβηκ', ἀδελφῇ τ' οὐχὶ θυμοῦμαι· τί γὰρ
πρὸς τοὺς σθένοντας θεοὺς ἁμιλλᾶσθαι καλόν;
ἴτωσαν εἰς σὴν σὺν θεᾶς ἀγάλματι
γαῖαν, καθιδρύσαιντό τ' εὐτυχῶς βρέτας.
πέμψω δὲ καὶ τάσδ' Ἑλλάδ' εἰς εὐδαίμονα
γυναῖκας, ὥςπερ σὸν κέλευσμ' ἐφίεται.
παύσω δὲ λόγχην, ἣν ἐπαίρομαι ξένοις,
νηῶν τ' ἐρετμά· σοὶ τάδ' ὡς δοκεῖ, θεά.

ΑΘΗΝΑ.

αἰνῶ· τὸ γὰρ χρεὼν σοῦ τε καὶ θεῶν κρατεῖ.
ἴτ', ὦ πνοαί, ναυσθλοῦσθε τἀγαμέμνονος

V. 1443. ἄπιστος. Reiskius ἄπειστος. Non opus videtur. Activè enim vox accipi potest. Vid. Porson. ad Hec. 1125.

V. 1444. τ', εἰ. Stiblin. in margine: „Alii κ' εἰ.“ Male. Εἰ hic valet ὅτι.

V. 1452. θεά. Ita Aldus. Marklandus: „C. θεᾷ casu tertio, quod defendi potest: licet verius existimem θεά. Vid. ad v. 1235.“

V. 1453. „Huic versui praefigitur Ἀθη. persona in Cod. B. Recte.“ Markl. Aldus proximo demum versui Ἀθη. praefixum habet, et quod mireris, idem iterum versui 1457. licet alia persona non intercesserit. Vid. ad v. seq.

V. 1454. „Huic iambo ἴτ', ὦ πνοαὶ etc. praefigitur ἀπολ. seu persona *Apollinis* in B. C. Non recte, opinor: quia in veterum Tragoediis duo dii ἐκ μηχανῆς nunquam, quod scio, adhibentur. Nam Castor et Pollux, qui apparent in Catastrophe *Helenae* et *Electrae* Nostri, pro *uno* tantum Nu-

παῖδ' εἰς Ἀθήνας· συμπορεύσομαι δ' ἐγὼ,
σώζουσ' ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς σεμνὸν βρέτας.

ΧΟΡΟΣ.

ἴτ' ἐπ' εὐτυχίᾳ, τῆς σωζομένης

---

mine habendi sunt. Nescivit interpolator, Minervam fuisse sororem (*ὁμοπάτριον*) Dianae: Soph. Oed. Tyr. 166. Noster Ion. 467. Unde putavit *Apollinem* necessarium esse, propter ista, *ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς*, v. 1459." Markl. Recte etiam Musgravius monet, haec Apollini abiudicare participium foemininum *σώζουσα*.

Ibid. *ναυσθλοῦσθε τἀγαμέμνονος*. Aldus: *ναυσθλοῦσαι τὸν Ἀγαμέμνονος*. Marklandus: „Legendum *τοῦ 'γαμέμνονος παῖδ'*, i. e. *παῖδε*. Uterque enim debebat Athenas proficisci. Sed *τὸν παῖδα* denotaret Orestem *solum*. *Ναυσθλοῦσθε*, quae erat Scaligeri coniectura, firmatur ab A. et C." Quod prius attinet, leviori mutatione scripsi *τἀγαμέμνονος*. *Τὸν* enim in Mss. scribitur *τ'*. Pro *ναυσθλοῦσθε* vero Musgravius Canteri coniecturam *ναυσθλοῦτε* adoptavit, haud dubie, quod *ναυσθλοῦσθαι* non idem esse putavit quod *ναυσθλοῦν*. Vid. tamen Erfurdt. ad Soph. Trach. v. 105.

V. 1455. *συμπορεύσομαι*. Typothetae vitio Marklandus *συμπορεύομαι*.

V. 1457. Anapaestos omnes choro tribuendos putavimus. Minervae voto pro felici illorum reditu chorus statim adiunxit suum; deinde se ad ipsam Minervam convertit, ita ut illud *ἀλλὰ* fere significet *quod ad te attinet*. Vulgo Minervae oratio pertinet usque ad v. 1458. *ὄντες*. Recte autem Marklandus coniungit *ἴτ' ἐπ' εὐτυχίᾳ*, i. e. *ἴτε εὐτυχεῖς*, *εὐτυχῶς*, *ἐπ' εὐτυχεῖ πότμῳ*, coll. Iphig. Aul. 1523., et *εὐδαίμονες τῆς σωζ. μοίρας*, i. e. *ἕνεκα τῆς μοίρας*. *Σωζομένης* equidem non

μοίρας εὐδαίμονες ὄντες.
ἀλλ', ὦ σεμνὴ παρά τ' ἀθανάτοις
καὶ παρὰ θνητοῖς, Παλλὰς Ἀθάνα,
δράσομεν οὕτως, ὡς σὺ κελεύεις.
μάλα γὰρ τερπνὸν κἀνέλπιστον
φήμην ἀκοαῖσι δέδεγμαι.
ὦ μέγα σεμνὴ Νίκη, τὸν ἐμὸν
βίοτον κατέχοις,
καὶ μὴ λήγοις στεφανοῦσα.

---

reddo per σωζούσης, sed explico *felices ob servatam* vitae vestrae *sortem*, i. e. felices ob sortem, qua servamini. Musgravii lib. P. εὐδαίμονος.

V. 1464. „Precatio poetae pro bono successu dramatis sui, ut in Oreste et Phoenissis, ubi scribitur *Νίκα*, quod praetulerim.“ Markland. Sed tum scribendum etiam est *σεμνά*, ut Porsonus iam etiam in Oreste fecit. Lucianus Tom. III. 158. Bip. habet *σεμνὴ Νίκη*.